Digitized by the Internet Archive
in 2017 with funding from
Getty Research Institute

https://archive.org/details/uytheemsenoorlog00merw

Uyt-heemſen Oorlog,

OFTE

Roomſe Min-triomfen,

VAN

M. V. M. Hr. van C L.

Voor-gevallen en beſchreven in't Jaer 1647. 48. 49. en 50.

IN 'sGRAVEN-HAGE,
Gedruckt by *Iſaac Burghoorn*, in de Wage-ſtraet,
1651.

AEN JONK-HEER
Ph. van C. Heere van BR. &c.

Mijn Heere,

HOEWEL ik weet dat het *Compliment*-werk, dat ik voor een noodſakelijcke leugen-tael acht, U Ed: niet qualijck en gevalt, ſoo en kan ik mijn ſelven even-wel niet gebieden U Ed: daer mede deſe mijne ongeveynſde *Roomſe Min-Triomfen* op te dragen: die wel wat op-gepronkte leugentjes van doen ſouden hebbē, om de Weereld wijs te maken dat dit tochten van mijn jonkheyd zijn; dat mē eens moet kotē; en diergelijcke lompen meer. Maer neen, mijn Heer, ſoo was de Weereld dan mijn Opper-voogt, mijnen Tyran, ende ik in al mijn doen en laten een vry-willige Slaef van de loſſe tongen vand' onredelijke Kanaelje, ofte het gemeen, ende het ſlechte uyt-ſchot vande redenende zielen: Neen, ik en heb mijn vry-gebore ziel

noyt konnen dwingen om na haer goed gevallen te leven: daer dien geleerden *Charron* seyt in sijn gulde Boexken *de la Sageſſe*, (dat ik wel wenſten dat yemant van die veerdige en loffelijcke Over-ſetters t'*Amſterdam* eens geliefden te leeren Neder-duyts ſpreken, ende heel *Neder-land* aen haer verplichten, daer ik haer nu in mijn hert beklaeg, dat ſy haer tijd verquiſten in die winderige leugen-vryerijtjens van de *Franskens* te verduytſen) dat het meeſte deel van de gemeene opinien, die men voor de beſte acht, ende met eerbiedigheyd aen heeft genomen, zijn vals en vol dwalingen; ſchoon men daer by blijft als een dief by ſijn baſt, niet door keur of oordeel, maer door het gebruyk van ſijn Land, en onderwijſinge van ſijn jonkheyd; ja ſelfs ook in geloofs ſaken; *præcipitat traditus per manus error.* Siet hier eenige ſtaeltjens daer van; ſig te vermaken in eens ander mans ongeluk, dat de *Predicanten* den verdurven Adam heeten. Alle dingen te achten na haer ongemeenheyd, vremdigheyd, ende moeyelijkheyd om aen te komen. De Lieden te achten of te verachten na haer middelen, even of men van een Peerd oordeelden na ſael, toom, en yſers. Alle dingen niet te achten na haer innerlijcke kracht

ende

ende deugt, maer na den ſchijn, na het ſig uyterlijk voor doet, ende na het gemeen gevoelen daer van is. Yemand minder, ja elendig te achten om de miſdaet ende qualijk leven van een ander, 'tgeen hy miſprijſt, ende hem ten hoogſten mishaegt, als by exempel een Man die ſijn Vrou van and're beſprongen werd, een Baſterd &c. Waerom ſal ik dan dit onredelijk Gemeen in het ſtuk van de Min gelooven? dat het werk van de Mens-making voor onêerlijk acht, ende ſig daer in ſchaemt, noemende de gereedſchap die daer toe dient gemeenlijk ſchamelheyd: maer al wat dient om den Mens van kant te helpen, eerlijk, als het ſlechts met de ſlim-gedraeyde wetten beſtaen mag; men vergult het, men pronkter mee: 't een geſchied ſteels gewijs, 'tander in het vlakke veld, in den lichten dag, op Thooneelē. Daer ons de natuer met kracht drijft tot het werk van de Min; daer alle bewegingen van de heele Weerld haer geven eñ ſtemmē tot verſameling van *Man* en *Vrou*: hoewel dē meeſten hoop dat werk onêerlijk heet; waerom onêerlijk en ſchaemtelijk, dewijl naturelijk? of is het om de vremde en leelijke grimaſſen en poſturen, ſoo het ſchijnt, die men in dien handel maekt? Waerom

leelijk, dewijl naturelijk? doch dit werk in ſig ſelven naekt ende eenvoudig genomen, en is niet om ſig te ſchamen, noch ondeugdelijk, als zijnde naturelijk ende lichamelijk, even als andre werken ende bewegingen van ons lichaem; Maer 'tgeen dat maekt dat'er yeder een ſoo tegen ſchreeut en roept, is dat'er ſelden maet in werd gehouden. Nu waerom *Adam* ende *Eva* haer dingen gedekt hebben, ſullen wy op een ander mael wel eens aen raken. Ik vinde noch ſeer onlydelijk ende onverdraeghelyk het meeſte deel van onſe *gereformeerde Kriſtenen*, die met ſulken ſtoutigheyd ende hoogdreygende *Bybelſe* woorden, om een haver-ſtroo (niet denkende dat *Petrarcha* ſeyd, *Tal biaſma altrui, che ſe ſtreſſo condanna*) ſoo derven uyt varen, ende yemand hier of daer in beriſpen, als of ſy alle *Sinte Peeters* op den Pinxter-dag waren, ende of ſy God by de voeten haddé, als men den *Cherubim* gemeenlijk ſchildert. Maer, ſiet haer eens in haer daglijx roxken, in haer privé en particulier, (dewijl, leyder! *Frans* moet ſpreken, om my aen ſommige te beter te doen verſtaen) ſoo ſult gyſe erger vinden als de vuylſte Verkens dieder op de Weereld zijn; vol van Gods-laſteringen, ongerechtigheden, woek-

woekker, achterklap, afgunſtigheyd, nijdigheyd, verradery, dievery, moordery, &c. ende volgens dien vyanden van de ware Religie, haer vermommende met ſchijn van liefde, yver, ende genegentheyd tot God. Dan zijnder noch Pilaer-byters die haer buyten haer ſelven laten rukken, ende haer gruwelijk ontſtellen om eenige openhertige woorden daer ſy willen hebben dat eenige aenſtooting, ſchandael ofte onêer in gelegen ſoude zijn: Een teeken van een ſeer groote ſwakheyd van verſtand, ofte dat ſy daer mede in haer vuyl verbloemt hert werden getoetſt ende aen-getaſt, gelijk een ſchurft Schaep haeſt geraekt is. Maer in de wind geſlagen alle deſe verwijfde, ſiekelijke, over-geloovige, of ſuperſtitieuſe, licht-verſlagene, eñ ſonder diſcretie geyverde zielen, (daer de heele Weereld, eñ voornemelijk ons vervormd Kriſtenrijk, van vol is, ende mede in de grond bedurven werd, dat d'*Italianen* daerom ſeggen, latende de *Wijſe* al mee door de *Gekken* loopen, '*Sto mondo è una gabbia di matti*) wil ik de goede, vrome, rechtſchape Kerſten hertē, die dun geſaeyt zijn, eenigſins wat vergenoegen; ende ſeg dat het dulligheyd is, ſig ſelven al willens van den been te helpen, te deſtrueren dat God gemaekt

heeft,

heeft, ende ſijn eygen vlees haten, als die lamme Dieven van *Geeßelaers* en *Penitenten* die men by de *Catholiken* vind; met wat devotie ofte hypocriſie laet ik dē wind en den Molenaer ſcheyen. En datter ſtaet, *dat het beter is te trouwen als te branden*, dat ſta ik toe. Maer wat branden? (*ſalvo meliore judicio*) branden in het vyer van u begeerlijkheden: want wat een onverdraeghelijken laſt dat dat is, werden hier ende elders d'erme Meyskens wel gewaer in den eerſten aenſtoot van haer minne, tuſſchen vijfthien ende ſeſthien jaren, d'een wat later, d'ander wat vroeger, als haer binne-werk (dat *Plato* een *animal* hiet, om dat het ſijn bewegingen van ſig ſelven heeft) meer meeſter is als ſy; dat het haer dikmaels ſoo gruwelijk aen-taſt, dat het ſchijnt of ſy van de Duvel beſeten waren: ende hebbe diergelijke Beſetene te *Romen* ſomtijds voor de miraculeuſe *Lieve-Vroukens* ſien brengen, als voor de *Madonna del Popolo, dell' Apollinare*, &c. Ja men ſiet' er ook wel eenige ſoete Kleuters van ſterven, ſtaende veel ſwaerder pijn-bank en torturē uyt, als eenig Beul of Dief-leyer ſijn leven heeft by de hand gehadt, om de gevangene Miſdadigen te doen klappen. Ik weet niet of men niet wel van die haer

Ou-

Ouders (ſoo ſy der hebben) ſoude derven ſeggen dat ſy oorſaek van haer dood zijn, die haer in diergelijke gelegentheden niet en laten geneſen door den wortel daer ſy van op-geleyd zijn, daer toe dan ſoekende de bequaemſte ende eerlijkſte middelen die men ſoude konnen uyt vinden. Nu ſeg ik noch verder, dat de lucht ende het leven van *Romen* ons daer mede niet weynig toe aen en porren, als UEd: ſeer wel bekend is: ende dat men in het vervolg van mijne open-hertige Verskens wel ſal ſien wat my meeſt bewogen, ja genoegſaem gedwongen heeft (wilde ik daer eenigen ruymen tijd blijven, en niet alleen na ſchoone gebouwen, beytel- en pinzeel-kunſt ſien, maer leeren wat *Italien* ende d'*Italianen, &c.* zijn) den ongebonden legerhandel aen te veerden.

Het is ook ſonder tegen-ſprekē, dat wy in vreemde Landen onſe *Vrouwen* niet en konnen in onſe *valies* dragen; ende is niet geraden een *Wijf* te nemen eer men uyt'tLand trekt; of daer werden ſoo veel vreemde gelagen in die herberg op u rekening geſet, dat al u goed en bloed niet beſtand en is om die weer uyt te wiſſen; gelijk men hier alle daeg gewaer werd in die verſch ontgonne Vroukens van

d'Ooſter-vaerders, Straet-vaerders, &c. dewijl men doch die opinie moet volgen, hoewel onredelijk, als geſeyt is, dat het een gruwelijk ding is, een Man in een Koekkoek verandert, en dat het leugen is, dat, die noyt en at, noyt en hongerden, dat ſouden de Koeyen wel merken.

Ik ſeg ook in't verby gaen aen die ouwe krachteloose Gekken, *qui Venerem affectant ſine viribus*, dat het beter is dat wy leetweſen hebben van't geen wy hebben gedaen, als dat het ons leet is als wy't niet meer en konnen doen, dat wy't niet gedaen hebben doen wy't koſten doen.

Ik moet ook wel hertelijk lachen met die ermzielige Luydekens, die meenen dat wy zijn gelijk regen-bakken, die, eens uyt geput, niet een druppel meer kunnen uyt leveren, 't en zy daer we'er een regen komt; ja viel dat, en datter by hoort, mede uyt de lucht, hoe veel ſoete Iuffertjens ſouden haer ſchootjes op houwen.

Dat ik de Voor- ofte Op-ſchriften van alle mijne *Roomſe Minne-dichjes* heb in't *Italiaens* geſet, ſal ſchijnen dat gedaen heb, om de nieus-gierigheyd van de Meysjes op te wekken, om haer tot d'*Italiaenſe Tael* ſoo wel te begeven, als tot de *Franſche*, die in't duy-

duyſentſte deel by d'andere niet te pas en komt, hoe wel beyde baſterd-talen zijn; ofte miſſchien gedaen te hebben om d'*Italianen* tot onſe *Tael* op te hitſen: Maer neen, ſy zijn door de bank al te hardnekkige Buffels, om haer tot and're *Talen* te begeven, blijvende by dat voor-oordeel, dat d'hare de beſte is, als de *Franskens* mede doen; en ſullen noch veel eer d'*Hoogh-* als de *Neder-duytſe Tael* leeren, meenende dat in haer plompigheyd eenige aenſienlijkheyd is gelegen. Hoewel dat tuſſchen ons *Duyts* ende het ander by na ſoo grooten onderſcheyd is, als tuſſchen 't*Frans* dat te *Parijs* werd geſproken, en dat de Boeren in *Bretagne* ſpreken. Dat over geſlagen, de reden van mijn *Italiaenſe Tijteltjens* is, om voor een ſwak geſicht eenigſins wat gemomt of gemaskert te gaen, als men in *Italien* in de Vaſtelavond-dagen doet, wanneer men al magh ſeggen wat men wil, hebbende maer een *masker* aen; hoewel ik wel weet dat men de Jongens in't School al and're *Latijnſe Minne-dichten* laet leſen, ja ſelfs leerd verſtaen. Ende om hier voort kort af te hakken, dewijl ik het doch al de Wereld niet te pas en ſal konnen maken, al praetten ik noch ſoo lang, ſeg ik tot beſluyt met *Horatius*:

Odi prophanum vulgus, & arceo,
Favete linguis, carmina non prius
Audita Musarum Sacerdos
Virginibus Venerique canto.

Ende blijve, wenschende U Ed. volkomen voorspoed eñ genoegen, in al wat U Ed. of in Min, of in and're saken sal gelieven by de hand te nemen.

Mijn Heere, U Ed: bereyden Dienaer

M. V. M. V. CL.

Op d'*Uytheemschen Oorlog*, ofte *Roomsche Min-Triomfen* van den Ed: hoogh-geleerden ende sin-rijcken Poëet

M. V. M. Heer van CL.

Van sijn Ed: te ROMEN gemaekt.

WIe zag de felle en sterke brandt te lessen,
Toen Romen, door der Gotten overmoedt,
Verdronken lag als in een zee vol bloedt?
De Tyber vluchte en al zijn Stroomgodessen.

Zy, die haer oor zoo keurig en zoo teder
Tot het gehoor van 't Roomſe Minnedicht,
De ſoete toon, daar hadden naauw verplicht,
Die trokken in haar kil de hoofden neder.

Zy vonden eer geen kans tot We'er te keren
In d'oude ſtandt, voor dat de Roomſche taal
En Stadt zoo was verandert altemaal,
Dat een Latijner het Latijn moſt leren.

Ten leſten is een nieuwe luſt ontſteken
In 't hert des Tybers, na dat daar ſoo lang
Het oudt Toskaans in 't dichten ging in ſwang,
Om uyt de borſt eens ſuyver Duytſch te ſpreken.

Wat raadt voor hem om hier toch toe te komen?
Hy heeft het werk, zoo lang van hem bedocht,
Op deze Wijs noch tot het eyndt gebrocht
En Venus Zoon in zijnen arm genomen.

En ſprak tot hem: Mijn oever wordt betreden,
O groote Min, van zulk een groote Geeſt
Als ooit voor heen te Romen is geweeſt.
Ey zet in vier en vlam zijn jonge leden.

De Min is voort in M ..... ingevaren;
Zoo dat hy heel geblaakt van't minne-vier
Zijn brandt beſchreef en zengden ſchier 'tpapier.
Zoo was die kracht gekropen door zijn âren.

De Tyber zach zijn kunſt zoo wel gelukken,
En ſprak: Apol heeft M ..... niet geraakt,
De Min alleen heeft hem Poëet gemaakt,
Die moet zijn hooft met Lauwerkranſſen drucken.

Maer gy, O Geeſt, ey ſtuur uw Roomſche Dichten
In Nederduytſch, naar't lieve Vaderlandt,
En zet daer door heel Neêrlandt in de brandt
Dan zult gy zien wat dat uw pen kan ſlichten.

De Min zal voort zijn pijl en toorts verzaken,
En over al de Juffers, ſtuurs van zin,
Ontſteken met u dichten tot de min.
Al wat'er leeft zal dan van liefde blaken.

R. ANS.

Te Romen.

Op

Op d'ongemeene, ſin-rijcke en geeſtige Verſſen van den Edelen, Hoogh-geleerden Heer

M. V. M. Hr. V. Cl.

By ſijn Ed: genaemt den *Wtheemſen Oorlogh*, ofte *Roomſche Min-Triomfen.*

WAT flickert ons voor 't oogh, en wemelt in de herſſen?
Wat ongemeenen Geeſt toetſt met door-ploegde Verſſen
Ons innerlijck verſtant? Ick ſie, en ick beken
Alleenlijck maer een proeff van Mer . . . s *ſpitſe Pen.*
Hy leydt ons tot de greep der aengenaemſte Maegden
Van 't bittigh Rooms-gebouw; *die menigh oogh begraegden*
Nae 'tſoete bed-vermaeck; doch yder wacht ſijn beurt,
Voor al wanneer men daer Split-ruyters *vindt geſcheurt.*
Itaeljen *voert de loff van 't minnelijckſte weſen,*
En heeft de roem van kunſt om driften te geneſen
Die Venus *ons verleent. Dit ſeyd men, en 'tis waer;*
Daer geen gekijf en is behoeft geen Middelaer.
Dies komt dees' groote Geeſt *beſwieren* Venus Tempel,
En druckt met ſijn gemoedt een diamante *ſtempel*
In 't hert des Schuym-godins, *tot dat ſy neder-zijgt,*
En van ſijn eygen mondt een minne-kusje krijgt.
Cupído *is jalours, en vindt ſich wat bedrogen,*
En dickwils bopeloos deckt hy door ſchaemt ſijn oogen
Terwijl hy ſtaegh beloert het blakend' Roomſche Landt,
En geeft op 't leſt ſijn boogh *in* Mer . . . s *eygen handt.*
Daer leydt de groote macht van 't Cypers Wicht *geſoncken,*
Door 't pijnigen des ziels, 't uyt-mergen van de ſchoncken,
En 't kloppen aen het hert. Maer, ſiet doch eens, ey ſiet
Hoe minlijck hy nu ſmeeckt, en ſingt een ander Liedt.

Nu

Nu valt'er niet te doen; geen poccken, of geen dreygen
En is aen't Boefje *vast, of eenighsins sijn eygen;*
't Schijnt gantsch met hem gedaen. Maer let eens hoe hy kijckt,
Gelijck een Kerrick-uyl die voor de Vogels wijckt.
Ey, neen, wat raes ick dus? Hy leydt maer op sijn luypen,
Om Mer . . . s *eygen ziel met listen te bekruypen,*
Hy is op sijn verhael, in desen schijn, licht uyt,
Want niemant sich betrout op desen Minne-guyt.
O neen, dit's niet met al, mijn eerst' Gesegh moet gelden,
Al sou de vlugge Faem *my leugenachtigh schelden:*
Men geeft somtijds om winst' verschooningh aen die geen'
Die met een slingxen treck met Schalcken zijn gemeen.
Geluckigh, Edel Heer, *dat ghy soo weet te dwingen*
Dit slim en loose Kindt, *vol van veranderingen,*
Gepropt van guytery, en aengenaem van sangh;
Blijf Meester van u self, en houd hem in bedwangh.
Geen kalver-liefd' en krenkt of quelt u frisse leden,
Maer 't Dichten *uyt de vuyst dat voedt u wackerheden;*
't Versoecken op het naeuwst', 'tdoor-snufflen om end' om,
Dat is voor-al den aert van rechten Edeldom.
Geen schijn en geeft ghy plaets, geen valscheyt wert geleden,
Maer luffer uyt de mondt dat ciert Poëetsche reden.
Wat dient'er veel geseydt? De Werelt in't gheel
Is, voor ons aller oogh, een wonder Speel-Thooneel.
Ghy dan Neus-wijsen hoop, en onvernoegde Hoofden,
Soo ghy hier yetwes vint dat uwen schijn verdoofden,
Denck dat het siltigh nat de laffe herssens dient;
In d'alder-meeste noodt soo blijckt de beste Vriendt.

I. BVRGHOORN,
Semper amans.

Della

Della crudeltà d' Amarilli.

TErwijl de wolken water-ſtroomen gieten,
En ſchittrend' licht door glas en venſter ſchieten,
Wt 'tſulferachtig Land van't naeſt' gebergt gehaelt,
Leyt my mijn rouwe min in't angſtig breyn en maelt.
'kSeg dat mijn Son heeft om haer glans getogen
Een droeven ſtorm, uyt naeſte bloet geſogen,
Wt hitſig ſtook-beſprek, uyt nijdig' over-dracht;
[Waer door ſy m' al te ſwak, of al te moedig acht]
En ſoo wil harden, en met trotſen luyſter,
Haer ſtralen duyken in dat wrokkend' duyſter,
En ſonder ſlag, of ſtoot, van wolk of ſchuylend' vyer,
Behouden aen haer hert dit knagend' monſter-dier:
Of haer met onverdachten blixem wenden,
Tot mijn verderf, waer dat ik mag belenden,
Bedwers-oogt, en gehaet: ſoo lang het voedſel leeft,
Dat haer onſtuymigheyt ſteets nieuwe krachten geeft.
Recht tegen loop van aerd' en hemel-ſaken;
Want als het hangend' vocht de beeſt wil maken,
'tGeeft eerſt een donker oog, en 'tbaken van ſijn vlucht
Dee ons eerſt ſchuylen voor ſijns brands geſengde lucht.
En 'tgiftigſt' dier, met 'tſnootſte vyer beſchonken,
Behieu niet altijt ſijn gehaette vonken,
Maer ſchud wel altemets 'tgeſwolle lichaem uyt,
Ook ſonder hoop van leet, en na-gejaegden buyt.

Dell' istessa Amarilli.

HET naest gebergt, met struyk en bosch bewassen,
Daer wy somtijts een haesken gaen verrassen,
Ront-om in't bultig Land van *Sienaes* stil verblijf,
Leyt mijn gedachten in mijn werrend min-bedrijf:
Daer 'tgrage swijn sijn wroetend' jong leerd † weurmen,
En sterkte vind voor jagt- en winter-steurmen.
Daer 'thoen sijn kudde volgt, daer 'thaes sijn leger maekt,
Schijnt dat mijn ballingschap, en mijn versendster raekt.
Daer stekel-sog, en egel gaet vernachten,
En boeren-hond, noch tjolkers uyt derft wachten,
Daer das, daer buns, en herm, daer slang, en adder leeft,
Denkt my dat yet gemeens met mijne Tucht-vrou heeft;
Een ongelijk gelijk van wildigheden,
Gevoed met veel onredelijke reden,
In't rou, in't groen gebergt van haer vergrimde borst,
Die al sijn lenten-tijt dringt in een sture vorst.
Met haet, met nijd, met sorg, met achter-denken,
Met leet voor lief, met ongenaed te schenken,
Voor ongeveynsde Min, met spijtigheyd en trots,
En over-al deur-aerd met klip en steyle rots.
Schier buyten hoop van roof, en jagers listen;
Daer d'Opper-voogden met de rede twisten,
Daer 'twild, en 'tongediert' staeg buyten maten groeyt,
En met verbod van jagt haer wildernissen voeyt.
Tot vyer en vlam van mijn onsteke dichten;
Die, schoon vergeefs aen hare klippen lichten,
Ontlasten mijn gemoed, dat leyder, vroeg en laet,
Van dichten * Vonkers swerm gestadig swanger gaet.
Ah! hoorden my mijn Rosemond soo kermen,
Die nu (helaes!) leyt in be-eede ermen,
'tVerdroot haer schoone borst, 'tontstak haer moedig hert,
Dat my soo menigmael heeft in sijn vyer verwert!

† De Franssen seggen *Vermillonner.*

* Zijn kleyne Vliegskens *Luciole* te *Romen* geheten / die 'snachts lichtē als keerskēs die men daer met duysenden siet als men 'snachts ontrent de wallē of hoven gaet wādelen.

Sy

Sy ging haer op dees kinder-min vergrammen,
En lee geen brand, of vaſt-geſette vlammen,
Daerſpijs van weder-trek ſijn dwaſe teering miſt,
En hieu haer teere min wel met mijn min geſpliſt,
En liet mijn dertel oog het haer wel ſtelen,
En liet mijn geyl gekus de meeſter ſpelen;
Maer neen, dit moedig vyer en lee geen ſachte ree,
En wil een baken zijn aen d'alder-rouſte zee.

Queſti precedenti verſi ſon ſcritti à Siena, il reſto a Roma.

All' iſteſſa Amarilli.

Droef Spiegel-glas van mijn verlore ſinnen,
Swaer Gilden-hooft van 'tproef-ſtuk van mijn minne,
Onthemelde Diaen, die Plutoos ſcepter draegt,
Het hert leyd onder 'tnet dat gy ſoo nijdig jaegt.
Waer toe met ſwaren ſtorm mijn leet te trotſen,
In't lang omhelſt verderf van klip en rotſen?
Waer toe mijn hert gepord tot ſchip-breuk en elend,
Daer mijn miſtrooſte ziel 'tgewillig roer na wend?
Daer ik geſtaeg den ſchoot mijns druks ga vieren,
En mijn ontpeereld Lied met tranen çieren?
Waer toe met wreed beleyd mijn ongenucht gebaend?
Waer toe mijn knagend leet van knagen aen-gemaend?
Waer toe de gramme herten t'ſaem geſpannen,
Om al mijn vreugd voor eeuwigh uyt te bannen?
Daer my den blijdſten dag een droevig weſen bied,
En 't alder-ſchoonſte Land met tranen over-giet;
Niet die my op de bleeke wangen leggen,
En 'tſwakke leet ook ſonder ſpreken ſeggen,
Maer die ik eewig in't benaeude hert behiel
Tot voedſel van mijn ſmert, tot knaging van mijn ziel.

Waer toe ſoo grooten Schenders vyer te ſtoken,
Daer al mijn ruſt en vryheyd is gebroken,
Daer al mijn tegen-weer en krachten zijn ontheyd,
Daer al mijn vaſt gebouw in puyn en aſſchen leyd?
Waer toe, ſeg, ſware Tucht-vrou van mijn ſinnen,
Om mijn verwonne zieltjen t'over-winnen,
En quaet op goet geſaeyt, en min met haet geſprengt,
En hel- en hemel-vreugd, en aerd en lucht gemengt?
Waerom uyt nijd, en haters kromme zielen,
Mijns levens loop met onbedachte hielen
En reed'loosheyd bedwelmt, daer nimmer reden ſlaept;
En quaet uyt goet geſocht, en haet uyt min geraept?
'kWil u gewillig met mijn aders drenken,
'kWil u mijn ziel, en al mijn krachten ſchenken,
'kKoom met gebogen knie voor 'tAutaer van u min,
En breng mijn beſte vrucht vaek t'uwen Tempel in.

Sopra il ſuo Nome.

IK vind mijn leet in haren Naem geſchreven,
Die my alleen maer over is gebleven,
Van haer verlore min, ſijn trotſe bitterheyd,
Leefd in mijn droeve Pen, met wrange lijdſaemheyd.
'kEn liet nochtans ſijn bitter niet te minnen,
Dat voor-ſpraeck vind in mijn vervoerde ſinnen.
En ſeg, dat't (of daer ſchoon het ſieke hert van wijkt)
'tVeneetſe tegen-gift in heyl en af-keer lijkt.
En 't alſſen-nat, dat 's morgens werd gedronken,
Om Wijngaert-prieſters flaeuwe maeg t'ontfoncken,
Wat wert het toe gelacht als 'tMeysjen 'tpintje leegt,
En met een luſt gevat, en met een ſmaek geveegt.
En 'tdertel geytjen ſoekt geen groene weyen,
Als't ſich van 'tboere-kleutertjen laet leyen,
Maer maekt by 'tbitter looff een wonder bly gelaet,
Dat veelrijds onder aen de † diepe beekjes ſtaet.

† Niet diepe van water / maer voor diepe / ende in't ghebergte en rotſen in gegeten loop-graven / heen gaende.

Wie

Wie laekten 'tbitter ſap van Griekſe druyven ?
Wie liet ſich haer geroemde vocht ontſchuyven ?
En in d'amandel, die ſoo lieflijk bloempje draegt,
Wert van een wijſe tong na 'tbitter ook gevraegt ?
Soo Amaril haer bitterheyd wil waſſen,
Eer my den droeven lijk-poſt komt verraſſen,
En ſoo ſy vruchten draegt, als bloeſſem van mijn pijn,
Ik wenſchten in haer bitterheyt gegrift te zijn ;
Veel liever als ik ſchip-breuk aen de lippen,
Van 't hertjen dat van rots en rouwe klippen,
My 't onrecht ſcheen vernoemt, wel eer te wenſchen plag,
En dat ik levend in haer rots geblixemt lag.
'kSchrijf dan haer bitter eeuwig in mijn ſinnen,
En wil haer hert verſteend en yſig minnen,
En wenſch dat mijne min daer in verbittert blijf,
En met haer rots verherd, en met haer min verſtijf.
Of wil ſy 't bitter met het ſoet gaen voegen,
Van naem en daet, van miſgunſt en genoegen,
'kKies 't tuſſchen beyden van haer goddelijke min,
En dring my t'haerder vorſt, en rouwer klippen in.

Ancora certi inſogni, ſopra la mia crudelisſima Amarilli.

K wil 'tkoper-ſlot een kinder-oog gaen geven,
Met kracht van hamer-ſlag te ſaem gedreven,
Daer met bejaerde wacht, van 't minne-vyer ver-aerd,
De bloem van Danaë ſoo wakker wierd bewaerd.
Daer Jupiter nochtans (wat ſlechter dingen !)
Met ſijn gemuntten ſtorm wiſt door te dringen.
Dien weg had ook een gulden Eſel wel gemaekt,
En 't naeu-beſorgde dier, ſpijt Jupiter, ontſchaekt.

Een ander werk om-ringt de ſchoone oogen,
Daer ik al mijn verderf heb uyt getogen,
Door moedig munt-beſtek, op land-beſit geheyd,
Van renten t'ſaem gemetſt, en in het goud geleyt.
Met haet, met nijd, met trots, met achter-denken,
Met al wat immer 'tduyſter Rijk koſt ſchenken,
Aen 't moorder wreede rot, aen 't twiſters droef geſlacht,
Dat niet als na 't verderf van rechte minnaers tracht.
Dat met haers mins kleynachting ſtaeg t'ontluyken,
Haer eeuwig ſoekt in ſwaren hoon te duyken,
En lage mis-gunſt, en verlaten eenigheyd,
En herde ballingſchap, en diep' onkenbaerheyd.
Wat minne-buy, wat blixem ſou het weſen,
Die dit gebou, die deſen borgt ſou vreeſen?
Wat God door gaeuwen Griek in wijs vermom verwerd,
Had tot verbuygen hoop, had tot beſtormen hert?
Ik ſta, en dut, met om-gewurpe ſinnen,
Maer roep die weer ter rechter poſten binnen;
En ſpreek mijn ſelven aen, en ſeg, wat ſal het zijn?
Soo gy dees vlammen vleyt, gy wortelt in u pijn.
Beſnoey u leet, ga winter-beken keeren,
Soek allen toe-val van u bron te weren,
U krachten zijn te krank, u klachten zijn te teer:
VVacht dat u Vyandin haer eygen vyer verteer.
Dat haer geſtook, met al haer wrok-gedachten,
Brand-ſtichters van u ongeruſte nachten,
Als een verlore Mien' op eygen ſchouwers ſtort,
En met ſijn droeven val, al uwe ſchulden kort.
Ah! ſag ik eens dien blijden dag ontluyken,
Ontrent des *Merwens* lang-vervremde ſuyken,
'kBragt 'tdroevig over-ſchot van ſijn verdwenen lof,
Door mijn verhit gedicht weer tot een Konings hof.
'kSou ſijnen borgt ten hemel toe doen raken,
VVou hy na mijn' en haren ſchip-breuk baken,

En

En maekten dat ſijn duyl, en riet-bedekten grond,
VVel onder 't reys geſternt de ſchoonſte fakkel vond.
Maer waer verſeyld mijn ongedult in't duyſter?
Wat vang ik aen met mijn gedoken luyſter?
Waer ſtijgt mijn bitſe vlam, mijn moedig lyden heen?
Waer wil 't ontſteken riff met krukken op de been?
Neen, neen, laet ſinken u geſcheurde zeylen,
En laet den hemel deſe ſtroomen peylen.
Maek dat u ned'rig vyer, uyt hoogen trots verwekt,
De heele wereld ſelf tot mede-lyden trekt.

Alla ſpietata Amarilli, tratto da un ſonnetto Franceſe.

Die naekte, ver-bejaerd' en ſpitſe rotſen,
Die met het ſteyl gebergt den hemel trotſen,
Met menig' ſneeuw-vlok, en gebroken water-val
Zijn beelden van mijn hard, ſtuer, en ſteyl ongeval.
Haer ouderdom betekend, dat mijn jaren
Ook metter tijd mijn ongenucht gaen garen,
Haer bloot' onvruchtbaerheyd, mijn vrucht'loos' min bericht,
Aen eyndeloſen ramp door eygen wil verplicht.
Zijn niet haer water-loopjes mijn gedachten,
Gebroken met ſoo veel ontroerde nachten?
De ſneeu, en 'tſteyl gebergt, u trotſe koeligheyd?
En al mijn yl gewoel, haer wyde woeſtigheyd?
Maer wat's haer ſtand by al mijn ongelukken,
Die door u ſtraffen ſin mijn ſiel verdrukken?
VVant op haer ſturen kruyn viel ſomtijds wel een dooy,
Maer, laes! u yſig hert houd al de ſelve plooy.

Bel-

Belluccia Napolitana.

'T is al om niet, neen, 't is al verloren,
'Tis al te diep gekankert, en verſworen,
De koſtelijke min van het verlore Kind,
Dat door een ſlimme Hex ſijn hert betoovert vind,
Die al ſijn luſt heeft in het goud gedoken;
Terwijl uyt 't droeve Napels op-gebroken
Haer alle ding gebreekt, 't geen mijn gevoelig hert,
Uyt vrees van makkers loop, met hare min benerd.
'k Hou my in huys, of dwing mijn loſſe ſchreden,
Die Straet, die Buert, die Wijck niet te betreden,
Daer 'tKleutertjen vernacht. Wat is't? d'onnooſelheyd
Van haer vroeg-rijpe min, beſtormt mijn vaſtigheyd,
Speeld nacht en dag in mijn verlore ſinnen,
En wil mijn kracht door ſwakheyd over-winnen,
En mijn vol waſſen ooft met hare vroege druyf;
Schoon ik met wijsheyds leer die tochten van mijn ſchuyf.
Den trotſen Struyk wel eertijds aen-gebeden
Voor Boogard-god, en laet my niet met vreden,
Stygt met geſwollen nek, en ſtijf ontſteken moed,
En werpt mijn vaſt beſluyt verſlagen aen ſijn voet.
Wat ſtaet my dan, wat ſtaet my uyt te wachten?
Een volle ruſt van ongeruſte nachten.
'k Wil dit hert-nekkig vyer, dees ongetemde vlam,
Gaen ſmoren in den poel, daer het ſijn oorſprong nam.

Dell' iſteſſa.

NA langen twiſt van re'en, en minne-tochten,
Van allen achter-docht en vrees ontvlochten,
Neem ik het ſchemer-licht tot mijn verlore vyer,
Maer neen, een koele ſtond verſeld het nukkend Dier.

Sy ſweerd geen ſtraet, of tempel te betreden,
Met 't ſwak geſtel van hare teere leden,
En lang verſtuykte voet, door Tybers hoog verſoek:
Waer door ik ſynen loop tot in der hellen vloek.
Maer 'k weet niet wat myn muytend breyn wil dinken,
Ik vrees dat haer een ander quaed doet hinken,
Uyt gruwelijke min, en duvels vyer gebroud,
Of dat een ſwaer verraed haer van myn kamer houd.
Om my het garen over 't hooft te ſnappen,
En in ontgonne maegdom te betrappen,
Met dwang van Houlijx-goed. neen neen, dat was te mal,
Neen neen, een ouwe rat raekt ſelden in de val.
Of ſou daer noch wat anders willen ſchuylen?
Maer ſiet, daer komt myn knecht myn ſorg ontvuylen,
Terwijl ik beſig ben met dit verwerde lied,
En ſeyt my, dat ſy doet al wat myn min gebied,
En allen loop van vryers wil ontſeggen,
En mergen nacht wil in mijn leger leggen,
En haren teeren ſchoot, ſoo rijp van my gevrijd,
Wil rijpen in den brand van myne rijpicheyd.
Ha trouwen Minne-bood! ha blyden Engel!
Dit botjen ſchiet na myn verlaten hengel:
Lof heb het lokkend aes van u vergulde tong,
Die my het pad bereyd tot ſulk'en konings ſprong.

Havendo comminciato ad amare Camilla Romana, bella ragazza, mentre che Belluccia ſtava in letto ammalata.

ALreets dien ſwaren krepel-dans ontſprongen,
Daer al mijn luſten aen het pijn-ſeel hongen,
Alreets van dat gebergt met moede leen gedaeld,
Dat my het hert gekneed, en boxen had verſtaeld.

Alweer by na een herden quaſt geſpleten,
Om vry wat ſchoonder kleyn gebeent te eten.
't Is, of de ſterren ſelfs my voegden deſe ploy,
Met alle winden krielt het in mijn vogel-koy.
't Schijnt, dat ſy op myn ſtaeg verſtyfde leden,
All' hare ſacht' invloeyingen beſteden,
't Schijnt dat tot myne min, en gragen leger-diſch,
En vocht en droog, en heet en koud genegen is.
Neen neen, wat ſterren, wat genegentheden,
Wil ik hier tot dit princen vyer beſteden?
Neen neen, al dit geluk leyt in een vlaemſe tong,
Waer aen mijn Lenten, en mijn droeven Winter hong.

Dell' amor mio vero & antico in ſu la Donga, mentre ch' io legeva Lucretio.

Recht tegen ſlot van wysheyds klare reden,
Wil ik den loop van myn gedicht beſteden,
En ſeggen dat natuer ook yet uyt niet verwekt,
En ſonder kracht of ſaet, myn min uyt klippen trekt.
Daer geen verholen vyer van ſacht gevoelen
Kan met ſyn werkend' ſamen-trekſel boelen,
Spyt Lent', of wat voor tyt, van roos, van druyf, of graen,
Dat ſekre vocht bekruypt, en voort doet ſwanger gaen.
W'aer is 't vol-waſſen boſch uyt d'aerd geſprongen?
Of inder yl gekomen van een Jongen
Een Man, die 't peerd beſchrijd? of van een vink een ſpin?
En evenwel, mijn vriend, dit vind ik in mijn min.
En dat ook yet kan in een blik verdwijnen,
't Geen my wel-eer onmooglyk plag te ſchijnen,
En buyten aerds beſtier, leerd my, met onbeſcheyd,
Mijn leyder al te ras verloren vryicheyd.

'kVind

'k Vind dat mijn hert, waer in mijn luſten woelen,
Dat yeder een gaf lichaem en gevoelen,
Is yll en grondeloos, dat door den tijt mijn quaed,
En niet door quaeds beloop mijn droeven tijt beſtaet.
Of wil ik 't hert gevoel en lichaem geven
Van vlees, van bloed, van ſenen t'ſaem geweven,
En ſie ik voort ſijn brand ſonder vermindring aen,
Volg ik mijns Meeſters leer, 'k kan nimmermeer vergaen &c.

Una lavandara Fiaminga, havendo guaſto tutto il negotio, colla madre di Camilluccia.

WIE ſag oyt ſchoonder dageraed ontluyken?
Maer droever wolk ſijn vleyend weſen duyken?
My dacht, een dach drie'f vier was al te ſeer verlengt,
En nu, wat weet ik of ſy oyt mijn vier gehengt.
Wie dorſt die ſchralen wind, en winter-nachten
Op't geyl gebot, en blijden bloeſſem wachten,
Van dees ontblootte kriek, en vroege boogard-kers?
Wie proefden oyt 'tgeluk ſoo lachend, en ſoo dwers?
En in een blik geheel verſteld van weſen,
En in een ſtond ter hooger top gereſen,
En in den diepſten poel van wan-hoop neer-gedaeld,
Die nacht en dach in deſen boeſem leyt en maeld.
Die ſelf met my een Vader-land bekenden,
Moſt hier met helſche nijdigheyd belenden.
Ha Duvels ſoog'ling, ha vertijgerd oye-jong,
Dat ſulk een ſwaren gift berſt uyt een Vlaemſe tong!
Wat ſcha, wat nut had u mijn min beſchoren?
Seg, droeve Hex, tot mijnen val geboren?
Seg af geſlonſde Teef? Seg uyt-gemergde Pry?
Wat leyt u aen dit werk? wat garen ſpintg'er by?

Waerom wild gy in my een ding gaen haten,
Dat u wel-eer u Vader-land te laten,
En hier te landen ried? en hier aen Tybers vloed,
Te ſtellen met een Schelm u ver-verhoerde voet?
Ik wil u deſen trouwen trek beloonen,
En een Veneetſe vrindlijkheyd gaen thoonen,
En ſal u onverwacht ſoo quijten deſe ſchuld,
Dat gy u leven lang daer aen gedenken ſult.

Della bella Contadina.

IK meenden eens vol-op, na twellif dagen,
'tGewachte vyer als in triomf te dragen,
By 't alder-ſoetſte kind dat Roomen oyt geboo,
Maer, laes, ik vind my in de poort *del popolo.*
Ik klop haer Sus op die bewuſte billen
Van dat ongrondlijk menſch en penſe-drillen,
Die kl.. te-kittel-bank van alles wat'er land,
Tot lam en rap, tot heel, tot half, en aen-gebrand.
Sy beeft, gelijk S. Peeter van de kraejen,
Die om ſijn ſwaer gewelf en koepel ſwaejen,
Hoewel ſy my noyt meer met kenlijk weſen ſagh,
En blijft gelijk ſy was, en leyt gelijk ſy lagh;
En houd het venſter in, en neygt haer lippen,
Om op mijn dertelheyd een kus te kippen,
En had mijn offer-was, met deſe loſſicheyd,
Schier van ſijn eerſten ſin en autaer af-geleyd.
En ſeyt haer Susjen, dat noyt leerden weygren,
Nu eenen Auter-ſiel heeft aen het ſteygren.
Wat raed? dewijl dit doch haer bil- of hand-werk is,
Sy in't geveugelt, en een ander in de vis.
Maer 'k wou door een recht-veerdig hemel-teeken
Dat haer dien brok eens in den bek bleef ſteken,

En

En dat dien Reekel, die my nu mijn ſprong belet,
Als een bepiſte Paep quam ſonder mes van't bed.
Ah! al te ſoet om Eſels geld te trekken;
Ten waer de Sonne-ſchijn haer ſchuld ging dekken,
Neen neen, den Tyber vloed ook niet voor een alleen,
Maer is voor Pauſen, en voor Bedelaers gemeen.

Dell' Iſteſſa.

IK had noch vijf ſes dagen leggen braken,
Om gragen Beer eens aen dien trog te raken
Maer vind in dat verbruyd verduyveld hoender-kot,
Al weer dien loopſen Hond, dien Reekel in de pot.
'kVervloeck den trek van mijn verlege vlammen,
Met al't geſpuys op eene kam te kammen,
Dat open ſtalling houd, voor Buffel en voor Muyl,
Voor Eſel en voor Peerd, voor Hengſt, voor Ruyn, en Guyl.
En wenſch dat noyt mijn Springer daer magh ſtallen,
Of dat hem giff op ſijne krib magh vallen,
En dat hy onverwacht voel tien-mael grooter pijn,
Als van de Nacht-meer maen of ſteert geknoopt te zijn.
En dat dees Huer-meer 'tSpaenſche vyer magh teeren,
Met al de Roomſche diergelijke Meeren,
En al wat haer beſchrijd, t'zy Pelgrim, Heremijt,
Prelaet, of rode Muts, Jeſuaet, of Jeſuyt,
Tot dat den heelen Kerken-raed verſworen,
'tEen' gortig Verken 's anders biecht mag horen,
En dat den Biecht-vaer, eer de biecht is op ſijn end,
De penitentie voel eer als den Penitent.

In morte di Belluccia Napolitana, morta alli 19. di Febraro 1648.

SIet eens den Hemel op mijn min vergrammen,
Mijn vroege druyf, mijn naeu-ontbloote vlammen,

Mijn aerdig Napels-kind, mijn teer Aprils-gewas
Is eer gevallen ſchier als't uyt den bloeſſem was.
Die ſchoone knop-roos van de ſteel gebroken,
Eer haren dageraed te deeg ontloken,
Eer't naeu geplukt korael van haren teren mond,
Noch in ſijn hoogen gloey, en volle krachten ſtond;
Noch ſwak, maer al te buygſaem nae de kluyten,
Die eer en ſchaemt door heel de Wereld ſtuyten,
My uyt het oog gerukt; doen haer ontſlaefde ziel,
Alleen aen mijnen mond, en in mijn armen viel,
En in mijn ſchoot al hare min wou ſchikken,
En in mijn boeſem al haer heyl wou ſtikken.
Ah Hemel! 'tis te ſwaer, te herd, en t'onverwacht,
Dees Min-comeet ſoo ras bekreten, en belacht,
Soo ras verthoont, en weer ſoo ras verdwenen,
Het ſpringt ons tegen d'ongedekte ſchenen,
En blaeſt al ons gebouw verlooren in de wind;
Maer 'tis te rouwen ſtraf voor ſulk onnoſel kind.
U blixem moſt die droeve Hex verbreken,
Die haren groenen brand eerſt heeft ontſteken,
En haer, gelijk gy veel by Napels hebt gedaen,
Met deſe Napels eerd' mee doen te gronde gaen.

d'Una ragazzotta, pui che fatta, chiamata Veronica.

EEN ander Roomſch gewas, een ſoete Kleuter,
Maeckt, dat ik mijn verſtoorde min beteuter,
En ſoekt 'tverſpreyde vyer, dat bloed noch tranen leſt,
Met lichter t'ſamen trek te lichten uyt ſijn neſt,
Laet op mijn lonken, en mijn dertel winken,
'tVerwonnen hert door 'tlachend weſen blinken,
Komt mijn gevley te moed, ſpijt Buer en Moeder-oog,
Die ſy met ſoo geleerd' onnoſelheyd bedroog;

Onno-

Onnoſelheyd, maer met vol-waſſe jaren,
Als haer geen gaeuwe ſorg meer kan bewaren,
Als 'tſeven-tienſte jaer ſijn kracht van vlammen ſpreyd,
En ſchaemt en reden-bou in puyn en aſſen leyt.
Ik dut, ik ſtruykel, en ik vraeg mijn ſinnen,
Wat dat ik doe, waer dat ik heb te minnen?
Ik hael mijn liefdens toets, en ſchalen in't gelagh,
En ſie wat deel ik kies van mijnen ſchoonen dagh,
Of klare middach-ſon, of vochtig krieken,
Van't morgen-root ſijn vroech-geſpreyde wieken,
Of 'teen en 'tander, of het tuſſchen-beyts beleyd,
Maer neen, mijn dertel vyer ſoekt rijp-onrijpigheyd.
Maer ſeg, wat middel, wat gelegentheden,
Om eens te regt u vlammen te beſteden,
Om verder als een knik, en blijden venſter-lach,
Te kruypen in het ligt van u benijden dach?
Hoewel u leed nu eenigſins gewroken,
Die valſche tong haer ſcha-luſt heeft gebroken,
En in het bloed geleyt. Gy quaemt noyt tot gehoor,
De Moeder is te ſlim, en houd de luys in't oor.
En heeft om u hert-nekkig vyer te dooden,
Selfs 'tvenſter aen u lief, en deur verbooden.
'kWil evenwel dien brand, die goddelijcke vlam,
Doen lichten, ſonder hoop, daer ſy haer oorſprong nam.

Havendo trovato, per fortuna, Camilla, con ſua ſorella, ſola in caſa.

WAT is't? Wat woelter in mijns liefdens ſterren?
'tSchijnt deſen dach wil eens mijn vyer ontwerren,
'tSchijnt al mijn wan-gehoopt verſtooten min verſoek,
Werd eyndlijk onverwacht getrokken uyt den hoek.

Geen

Geen middel om het aerdig Dier te ſpreken,
Om haer yet in het hart en hand te ſteken,
Als dees verlate kans, maer gulden morgen- ſtond;
Die mijn miſtrooſte ziel ſchier in den Hemel ſond.
'kVind niemand t'huys, als haer, en't dertel Susje,
Dat niet en weygert boeſem-greep of kusje,
En Moeders achter-docht, en Vaders onbeſcheyd,
Als voor mijn vyer verveert bey buytens huys geleyd.
Daer raekten al de hengſels uyt de krammen,
Daer berſten doen mijn in-getoge vlammen,
Voor mijn Benijdſters oog, voor Vrind en Buer gebergt,
Als uyt een ſwevel-mien van lang geſtookt gebergt.
'tOnnoſel Dier ſtond, als ter ſweerd verweſen,
Maer vond vermaek in mijn ontſteke weſen:
En ſiet, wat ſlecht geſchenck het Kleutertjen verſet,
Wat ſnyker uyt mijn ſak trekt 'tMeysjen nae mijn bed.
En wil ſpijt Moer-en-Vrind en Buere vloeken,
Door ſpies en ſweerd een ſorglijk pad gaen ſoeken,
Tot mijn herd-nekkig vyer, dat ſtorm noch blixem vreeſt,
En zeylen op mijn ſtreek, en ſchoenen op mijn leeſt.

Anna Sabella Capuana, dalla madre di Belluccia Napolitana, menatami, verſo la notte, à caſa.

TErwijl mijn heeten luſt is aen het blaken,
Komt my Belluzzen Hex een af-keer maken,
Geen tegen ſin, neen neen, maer voor haer Meysjes doot,
Wat van mijn pad ontleyd, een ander in mijn ſchoot,
Een ander Dier, een ander geeſtig Pryken,
En komt met haer recht in mijn kamer ſtrijken,
Die my veel beter nacht, en ſchoonder bultter gaf,
Als immer Jupiter trok van den Hemel af. &c.

Eßen-

Essendomi troppoaffrettato, nel maneggio, della monna di m'onna fessa, o de Francesca moury Borgognonna, havendola havuta, in una Camera locanda, al cuni giorni, sotto pæna di cento scudi.

'k GA langs de straet, gelijk een dronkert, swieren,
Met slappen rug, en uyt-geputte nieren,
Met stramme beenen, met geswollen dolk en hooft,
En heel van krachten en gedachten af-geslooft.
Na dat ik sonder eersselen, of buygen,
Dien herden hegten maegdom stiet in duygen,
Die uyt een Frans bordeel, om haer geplukte dracht,
Een Bensanzonse dgy ganssch in mijn leger bracht,
Maer al mijn struyf, soo kort, in vijf ses dagen,
In dat verbruyde panneken geslagen,
Ik stae en kijk als naulijx buyten 't meulen-hek,
Een esel, die sijn pak werpt midden in den drek. &c.

Havendo messa Checca moury con una vedua Fiorentina, per farzi Republica, e ch'io l'abandonassi poi del tutto, per non perder la bona gratia di Camilluccia, vitto dalle lagrime di colei, guastai il mio proposito.

SONNETTO.

IK had wel haest een dieren eed gesworen,
Geen voet meer om mijn *Checha* te versetten,
Maer laes! ik sie, dat staeg mijn lust komt wetten
Haer teere schaemt in mijnen brand verloren.

'kHad door haer val mijn vasticheyd beschoren.
Ik ging mijn min, daer dusent spiên op letten,
De trotse voeten op den gorgel letten;
Haer smeltend oog quam mijnen vorst verstoren.

Mijn ſwaer gebou bleef t'eerſter ſterkte ſteken,
En die ſijn gronden ley als Babels mueren,
Quam met verwerde tong ſijn opſet breken,

En dee mijn wreedheyd eygen ſtraf beſueren,
Meer om den Hemel als haer ſelfs te wreeken,
Die noyt verrade min te lang liet dueren.

Camilla.

'K had drie 'f vier dagen om de roos gevlogen,
Daer ik al mijne min heb uyt geſogen,
Hoe wel ik ſelfs den daeu noyt had te recht geſmaekt,
Die op haer lipjes leyt, en in mijn hert-tje raekt.
Nae dat verſlonſt, en afgemat van minnen,
Een ſterken walg kroop t'mijner boeſem binnen,
Van al 'tonnut genot, en meer als beeſtſe luſt,
Die ik in mijn Bourgoenſe kleuter had gebluſt.
Mijn min ſtond ſtil, mijn koſtelijke vlammen,
Daer ſelfs geen Tyger-dier koſt op vergrammen,
Gevoelden ik in't hert als om end' om geroerd,
Ja ſelfs niet weynig van haer krachten weg gevoerd.
En ſiet eens wat een ſtorm op ſwakke plekken,
De Sus had al mijn vlammen gaen ontdekken,
En of door nijdicheyd, of onbedachten ſin,
Haer Moeder, droevig werk! verwittigt van mijn min.
Als ik mijn weer ter hoger top geklommen,
En t Goden-Kind alleen ter deur ſie kommen,
En tot vernieting van mijn vrees, en dreygend kruys,
Vind Hond, nog Kat, nog Vaer, nog Moer, nog Sus in huys.
Daer raekten ik met worſt'len aen de lippen,
Daer ik't verlore zieltjen weer wil kippen,
Daer ſwoer ik, dat mijn min voor haer alleen gewacht,
Was voor een dach of thien gevangen en verkracht, &c.

Dell'

Dell' Isteſſa, & ho ſcritti ſti verſi fuor ch'il fine in ſu la ſponda del Tevere, fuor della Porta del popolo.

HOE menigmael ſiet my den graeuwen Tyber,
Gaen denken, niet op't ſmallen van den Iber,
En't ſwellen van de Seyn, wat raekt die peſt aen mijn?
Of't ſcheuren van den Tams, of 'twoeden van den Rhijn.
Niet op den Munt-raed van den Roomſchen Hemel;
Niet op dit Viſſer-rijk ſijn trots gewemel;
Niet op der Keyſ'ren ſchier verdwenen over-ſchot,
En dik niet meer als een vervallen duyve-kot;
Niet op den grooten Schutter, die ſijn flitſen,
Met auter-gal, en kerk-fenijn wil ſpitſen,
Die daer om hoog een Vorſt en Bed'laer ſtelt gelijk,
En't hellend Hof benukt van ſijn verbaſtert Rijk;
Niet hoe ik het verhit geſpan wil mennen,
Dat my geduyrig na de Dood doet rennen;
Niet op mijn groen, en vers geſpliſt Bourgoenjes kruys,
Maer op het Kind, dat my ſoo vaek jaegt uytten huys;
Dat onſe zielen noch aen een wil knoopen,
Dat al te ſchoon is om met geld te koopen,
Dat mijn, gelijk ik haer, ſoo geeren ſpreekt en ſiet,
Dat ons niet anders, als't beſchrijden over-ſchiet.
Maer als ik daer miſtrooſt koom op te vallen,
Dan ſtort ik van dees Tybers hooge wallen,
Dan ben ik t'enden loop, dan ſtaet mijn uyr-werk ſtil,
En 'khiet dan t'onrecht 'tſoete Dier mijn Amaril.
Doch weer te rug, en in mijn ſelf getreden,
Leg ik de ſchuld, met wel-gegronde reden,
Op't droevig lot, dat al mijn doen en laet' verbolgt,
En waer ik ſwier, met helſche nijd en ſpijt vervolgt.
En eer ik weer ben uyt het gras gereſen,
Vind met mijn min een ſeer gelijkend weſen,

Dees modderige vloed, die ik seg, met een sucht,
Sijt gy schier sonder visch, mijn vlam is sonder vrucht.
Maer siet, wie dat mijn ydel vyer moet tuygen,
(Dat recht noch reen, dat hard noch sacht kan buygen)
Daer ik hier leg en ihijm het ongesout geboert;
Dat niet begrijpt wat my het hart en oog vervoert.
'kWensch haer een strop, en gae met lege suyken,
En mymrend breyn weer nae de Stad toe duyken:
Den slimmen Wachter van de Poort *del popolo*,
Denkt, dat ik vaek mijn Lief daer buyten leg op stroo.
Maer neen, verdoolden Man en Vrouwen-dryver,
Gy vond noch mond, noch grond, van desen Vyver,
Gy sult my noch al menigmael sien buyten gaen,
Eer gy sult weten wat mijn boesem heeft gelaen.

Checha mourij, à fatto fatta Republica.

SONNETTO.

'k GAE buyten Roomen aen den Tyber leggen,
En seg, na veel verstroyde Min-gedachten,
Sy sal niet meer in mijnen arm vernachten,
'kWil haer mijn gunst voor eeuwig op gaen seggen.

Ik set mijn geyle lust by sijne stroomen,
En seg, de soete vocht van mijne sprongen,
Door heeten hol self uyt mijn bron gedwongen,
Heeft in haer meer een bitt'ren smaek genoomen.

'tIs waer haer eer is in mijn brand verdwenen,
Maer 'tis veel beter een goed inne-komen,
Als in een arm en naeuw-gebrek te leven,

Daer ik't gequetst geweer heb door gedreven,
Met sterk verdelg van Maechdoms viese droomen,
Dat kan hy nu met winst, en woeker lenen.

Dispe-

Disperando del fine degli amori di Camilla.

AH schoonen offer-heerd' in Reekels handen,
Die nu het vyer soo hopeloos doet branden,
Van mijn mistrooste ziel, die nimmer in de wind,
Of op een Franschen, en Romanssen voet bemind.
Die Tantels ooft en drank niet kost verdragen,
Of sou veel liever lijf en leven wagen,
Om 'tgeen dat myn geviel, of by gebrek van brood,
Verdrijven in het wild' mijn scherpen hongers-nood.
En sou in plaets van innig leet te hengen,
In een gemeene goot mijn slijk gaen brengen,
Daer raf, en raed, en ridderschap sijn vuyl in stiet,
Of S. P. Q. R. sijn beestsche lusten liet.
Om't vinnig stael van mijn gefrontste Sotten,
Sijn dreygend' spits en flikker af te botten,
Maer in een dagh drie'f vier staet 'twater weer ten dam,
En ben den selven Man die Floris 'tleven nam.
En soek weer munt tot mijnen harden stempel,
Wat seg ik? neen, dan moet ik weer ten drempel,
Die in soo slechten hok, en schamel huys-verblijf,
Verbergt de sonne-schijn van mijn verstijfde lijf;
Verbergt een beetjen, dat een God sou tergen,
En soo den Hemel was gewent te vergen,
En niet met vast besluyt te effenen sijn pad,
Ik had een Engel tot een Minne-maet gehad.
Ja ja, dat schoon Huys-hinneken, die Kleuter,
Die ik mijn self met naderen ontleuter,
Is niet als hemels weerd, die met haer hemels oogh,
Maekt dat mijn rookend hart tot in de wolken vloog.
Maer kan my, 'tgeen mijn woedend vyer doet blaken,
Mijn scherpen smaek-lust minderen noch staken,
Wat seg ik, staken? neen, mijn min vloog in de wind,
Had ik geen proevens-lust van dit vergode Kind.

Maer eer ik deſen ſchoonen buyt laet varen,
Sal ik noch Aerd en Hemel doen vergaren,
En roeren onder een; 'ten zy een ander hert,
Wat minder op-gepaſt my van dit vyer ontwerd.

Havendo ſcuoperto la mia intentione alla Madre di Camilla, ma tutto in vano.

ALLA MADRE.

MOST ik mijn min u Verkens-hooft betrouwen?
Moſt mijn geſchuylde Vloot die ſtreek gaen houwen?
Moſt mijn verborgen vyer, het voedſel van ſijn kracht,
Gaen ſoeken in den drek die het te dempen tracht?
Met geſchienſcil. En gy had noch gehoopt mijn uyt te ſuygen,
En ſoo op't leſt 'therd-nekkig vyer te buygen
Van mijn verſtaelde min, na u verkeerden ſin,
Neen neen, in deſe borſt ſit Pool noch Switſer in.
Neen, oude Sog, neen neen, gy zijt bedroogen,
Gy waerd niet weerd dat ſchoone Kind te ſoogen,
Dat gy door miſdragts dwang ter wereld hebt gebracht,
Ja waert niet weerd, dat ik haer immer heb belacht.
Ik wil, gelijk natuyr haer ſelfs verkrachten.
Doen ſy u met die gulde vrucht bevrachten,
Spijt u verpraet gemoed, dat uwe tong beloog,
Dees kort-gevleukte min noch vliegen doen uyt 't oog.
Ik ſal, ſpijt u, en die ſoo plomp beginnen,
Mijn wel-geſponne klou in't werr' te winnen,
Noch thoonen 'tonverdient vergif, dat ik hier ſuyg,
Dat ik daer mee noch u, en al mijn haters, buyg.
'kEn ſal de hoop van mijn verſtoorde nachten,
Niet duyken in den Poel van laffe klachten,
En gy ſult voelen in mijn lands verâerde kou,
Dat ik meer van de hitt, als van den Winter hou.

Son-

Sonnetto, *alla Madre di Camilla, havendole un prete promeßo, di dar la dote a ſu' figlia; & coſi la vecchia nu richieſe, di non venir piu à caſa ſua, il qu'al ſonnetto io ſcriſſi, Mentre che Andrea Vacari, pittore Napolitano dipinſe Anna Sabella Capuana, nel mio gran quadro d' Hercole.*

SAL dan een Bengel in den arm vernachten,
Die ik heb op-gedaen? en ſal die ſchoone ziel
Een Bloed aenveerden, of een ſlimmen Auter-fiel,
En't teere Dierken met een Dót' verkrachten?

Soo zijn veracht mijn ongeruſte nachten,
Mijn dachlijx woelen, en mijn ſin en min-gekriel,
En moet hier eynd'lijk lichten den verſtooten hiel,
En mijn, in plaets van haer met reden ſlachten,

Neen neen, verduyveld hert, verdoemde Prieſter-hoer,
'kSal wel, op u verſoek, u drempel ſchouwen,
Maer gy moet denken, aen den dach, dat ik vervoer,

En immermeer in u gedachten houwen;
Dewijl ik in mijn heete min en yver ſwoer,
Dat ik noyt lee vergeeſſen ſpijt van Vrouwen.

Una ottava, alla Siciliana,

VVAER ſal mijn minne-kloot noch henen rollen?
'kWeet niet waer heen de diepe wortels vergen,
Van't woeſte ſteyl, waer van mijn luſten hollen,
'kEn ſie geen end aen die verheve bergen.
Ik voel 'tgeſicht met damp en nevel vollen,
En't woedend' hert met ſtortens yver tergen,
'kOntlaſt het ſteets, en voel het ſteets geſwollen,
Ik heel het ſtaeg, en voel het ſtaeg verêrgen.

Havendo

Havendo trovato Camilla, in casa della commare di sua Madre, con tanta amorevolezza, & tanto di buona voglia, che spari via ogni mia intentione di vendicarmi dell' ingiuria ricevuta, per essermi defesa la casa sua.

WEG wreekens luſt, weg lang-geſtookt vergrammen;
Weg woedend vyer van mijn verſtoorde vlammen,
Mijn ſchoone Kind, dat ik ſoo geern in d'ermen viel,
Houd met mijn min verpand haer lang-verliefde ziel,
En wil nae dertig droef-verſchole dagen,
Spijt Moeders grim, de kans noch eens gaen wagen,
En al mijn wan-hoop ſpliſſen, en den diepen nacht,
Die haer op-gaende Son in't duyſter had gebracht.
En heeft my morgen uyt en plaets gaen ſetten,
Om ons gebotte min weer aen te wetten.
Ah! onverwachten dau, op ſoo een teer gewas,
'kVoel krachten in het kruyt, dat ſchier aen't welken was.
Ik ſeg, ſy heeft wel Romels min geſogen,
Maer heeft daer roof, noch wreedheyd uyt-getogen,
Sy was wel 'tVoedſter-kind van een vergierde ſog,
Maer houd mijn naekte min, ſelf ſchamel, voor genog.
Ah! duyſter lot, leerd my u wegen kennen,
Die my ſoo verr' in ballingſchap verſennen,
Daer ik den t'ſamen-trek van mijn verwurpe min,
Soo wrang en rijp, in eenen vremden boeſem vin.

Checha moury, ſtando con Maddalena del Borgheſe, Ruffiana aſſai infame, & con tutto cio venuta la notte a darmi la ſerenata.

IK meenden 'tKreng niet meer te raken,
'kWou dierten in mijn boter maken,

Eer

Ze'er dat ſy, met een loſſen kop,
By Maddaleen ſtelt winkel op.
Daer komt ſy op een ouden avent,
Getoyt, en in de ſtoof gehavent,
De pluym op't hooft, met herp, en luyt,
En jaegt mijn haen ter neſten uyt.
Ik ſtiet den lepel door den beugel,
Een ſtijven .. heeft ſlot noch teugel.

Riſpoſta ad una lettera dell' Illuſtr: Sr. Adr. di Bl.

Signore ai N. nella quale li piacque di dare ad Amarilli il nome di Laura, & à me quello di Petrarcha; ancora che la canaglia in Hollanda dicesſe, ch'io mi foſſi fatto Frate.

MYN Laura? neen, neen ſachten ballings-vleyer,
En ſieker zielen machtigen verleyer,
Neen neen, mijn wrede min brak uyt een rouwe rots,
En was een ſoogling van een Leeuw en Tygers-trots.
Neen neen, dien buyt, in die bepekte handen,
Kan maer door ſtorm aen mijnen oever landen,
Neen neen, mijn moedig vyer en lijd geen ſachte ree,
En ſcheurd ſijn wand en kiel aen ſand en klip aen twee.
'kDenk dat gy wel, met diep-verſonde ſinnen,
Daeld 'twakker oog op't grond-ſtuk van mijn minne;
U ver-voorſienig breyn merkt ongetwijffelt wel
Hoe dat ik landen wil, en waer ik henen hel:
U wenſch wil my nochtans gelukkig maken,
Maer is te wijd van mijn verwerde ſaken;
Men valt'er niet ſoo vlak daer hert en reden ſtrijd,
Gelijk een Vogel in een wak of winter-bijt.
Ah! had mijn ſtael dien hoek niet moeten raken,
En't ſacht gebit dat herde pit niet kraken,
'kEn ſat hier niet vervoerd door ſpijt en moedigheyd,
Daer Peters lijk-pracht verr' van riem en ſwabber leyt.

En lag al lang met leden en gedachten,
In d'ongeruſte ruſt van d'echte nachten,
In't vriendelijk erm-gerek van eenig' Roſemond,
Die mijne ſiel in haer, en haer in mijne vond.
Maer ſoo ik yet na Lauraes Lief gong trekken,
Soo was ik ganſch vervremd van't trekke-bekken,
En van het ſacht venyn van't leſt van Venus kroes,
Dat in ons ſielen ſtort ſoo ſchittrend mengel-moes;
Soo ſou die Laura ongevoelig ſlijten,
Dat morgen-rood, dat klip en rots doet ſplijten,
En ſou haer ſchoonen bou ſijn in de wind geleyt:
Neen neen, een Godlijk oog en lijd geen ledicheyd.
Soo ſou mijn brand, die Zee noch Storm kan koelen,
Vergeefs in deſen ſlaefsen boeſem woelen.
Neen neen, mijn ſwellend vier leyt my niet in de tong,
En ſtelt ſijn heyl meeſt in een hechten Ridder-ſprong.
Wat dan? 'kwil tuſſchen hoop en vrees gaen drijven,
En altijt vaſt van min en opſet blijven.
En ſal tot tuyge ſijn dit ongepronkte Lied
Dat een verbuffeld oog mijn gangen niet en ſiet.

Dewijl Petrarcha het leſt en't beſt van ſijn min vã Laura niet en heeft gehadt.

Havendo mandato à un' hora di notte il mio Servitore a caſa di Checha Biancona, zitellina gratioſiſsima, e piena di fuogo; laquale, doppo eſſer ſtata in caſa mia due giorni, ſenza fare niente, era andata con ſu' Madre à pigliar la chiave d'una Vigna fuor di Roma; dove io la poteſſi ſuirginare, ſenza paura d'eſſer inteſo da niſſuno, e perche le donne non ponno caminar per Roma, doppo l' Ave-Maria, era reſtata à dormire da ſu' ſantola, & io ſtando tutto malinconico à cena, feci queſti verſi.

WAT twijfel, achterdocht, en wankelheden,
Beſtrijden overhoop de ſwakke reden,

Van

Van mijn gekreukte ziel; nu ik den heelen dagh,
Mijn nieuwe min, mijn lieve Kleuter niet en ſagh.
Den heelen dag een minne plek te ſoeken?
Het doet my al de Roomſche Vignes vloeken,
Die eenigſins bewuſt ſijn van de dertelheyd,
Die in een Vrouwen ſchoot al onſe krachten heyd.
Sal ik? wat ſeg ik? 'tdoet mijn ſinnen krenken,
Sal ik? ja derf ik 'tSchellem-ſtuk wel denken?
Dat mijn op-rechte min dien valſchen trek beleeft,
Dat ſy twee meſſen op haer Kinder-koker heeft?
Of dat ſy Paep, of Biegt-vaer gong ontmoeten,
Die al mijn ſchoon beleyd ſtiet met de voeten,
Die haer de yle beurs met groote hoop gevuld,
En mijn gedoekte Bruyd-verrader heeft onthuld?
Ik ſend mijn Knecht, 'ken kan met vree'n niet eten,
Om door haer Susjen yet van haer te weten;
Daer komt hy leeg weerom, daer komt hy weer, en ſeyt
Dat 'thuys geſloten is, en niemand geeft beſcheyd.
'kEn kan geen brood meer aen mijn lippen brengen,
'kEn kan geen ſpijs meer in mijn oogen hengen;
En ſie mijn leger aen, daer giſt'ren 'taerdig Dier,
Den eerſten aen-ſtoot lee van mijn verwoedend vyer,
En wenſch den Jood, die my de koets bekleeden,
Wel duyſend Beulen aen ſijn dieſſche leden,
En al het ganſche * Ghet met ſtrop en roe verciert,
Om dat mijn ongeluk daer eerſt geboren wierd.
Ah! Minne-god, kom deſen boeſem kluyſen,
'kEn ben niet weerd meer om u vyer te huyſen,
'kEn ben niet weerd, dat ik van deſe wond genas;
Daer ik ſoo plomp verlies 'tgeen my al eygen was.

* Daer de Jodē te Romē wonē/ rontom met eenmuer af-geſloten.

Checha Biancona il giorno ſeguente venuta à caſa mia.

HOE ongeruſt zijn ongeveynſde vlammen!
Wat lee ik giſter' avond herde ſtooten!

Hoe ging den blinden God op mijn vergrammen !
Hoe ging hy 'tbinnenſt van mijn hert ontblooten !
Hoe ſprong al mijnen timmer uyt ſijn krammen !
Hoe leerden my de min mijn kleynſte leet vergrooten !
En daer komt ſy van ſelfs weer in mijn haven vlooten.

Havendo ſuirginata Checha Biancona in ſu'l letto puzzolente del Vignarolo della Vigna di Vincenzo Paſquali, doppo haverle dati diverſi aſſalti ſopra il piu bel letto del mondo nell' iſteſſa Vigna.

HET pad gemaekt, de naeuwe poort ontſloten,
Mijn blakend zieltjen in haer ſchoot gegoten,
En in een Vigne buyten Romen, aen een kant,
Door bloed-vergieting mijnen wijngard-ſtok geplant,
En 'savonds voort nae't blijde keuken-roken,
Vol vyers in mijn verliefde koets gedoken,
Wat ſeg ik, laes ! vol vyers ? neen, maer met herden vorſt,
Een Tantels diſch ontmoet in haer verſteende bortt;
Wat Hex, wat Kol, wat Schenſter mach het weſen,
Die ſoo vol vloex mijn leger heeft beleſen ?
Wat helſche nacht-meer heeft hier met de droes geſtald;
Wat neſtel-knoopſter heeft my deſen baers vergald ?
Stijg ik ter zael, die duyſend min-gedachten,
In mijn verhitten boeſem dee vernachten;
Wil ik den tweeden ſteen gaen brengen aen de muer,
Die ik ſchier buyten hoop ley in een boeren-ſchuer;
De grond is vlot, en eerſſelt van mijn bouwen,
Ik gae mijn meel en mout in d'aſſen brouwen,
'tIs in de Zee geſaeyt, 'ten kleeft niet aen de rib,
'kStort ſundig ſtal-bedrijf de haver voor de krib.
Wil ik geſtoort, met mompelen en knorren,
Haer tot een hegten ridder-ſprong aen-porren,

Al y'le ſuyken, al verloore loot en lont,
Sy trekt haer van mijn zy, en leyt haer aen de ſpond.
Dit was den nacht, die ik, nae al mijn vryen,
Geroemt had Juppiter te doen benyen:
Te recht; want, ſonder t'ſamen-rotting van de Goôn,
Won ik, ſpijt Henrik, met het ſweerd dees Kriſten-kroon.

Sendo regalato da Checha Moury, mentre che Checha Biancona, per il dolor del primo aſſalto, non ſi voleva laſciar toccare.

HOE dringt het ongeluk in mijn gelukken,
'kHeb naeu den ſchoonen bloeſſem weſen plukken
Van het onnooſel Dier, dat met haer kinder-praet,
Meer vlammen in mijn hert als eenig' Circe laet;
'kHeb naeu den dau van hare bloem geſogen,
En ſiet, daer komt een ander wild gevlogen,
Met eenen ſwaren ſtorm, die myn voorſienig ſchip
Werpt aen den herden voet van een verhole klip.
Ik drijf ſchier roerloos in de holle baren
Van't blakend bed, dat al mijn min wou garen
In den verliefden ſchoot van't Goddelijke kind,
Dat al mijn luſt aen haer onnoſel montje bind.
Een vyerig vocht is op het mes gevallen,
Waer mee ik 'taerdig botjen gong ontgallen,
Dat in des Merwens vloed en ſijn veraerde kou,
Veel eer als in den grauwen Tyber ſwemmen wou.
Gy ſult, voor dit gebraed ſoo wel te droopen,
Gy ſult het noch met 'tGaſt huys gaen bekoopen;
Wacht wacht, berekelt kreng, gy ſult den dag noch ſien,
Dat men u aen de Kerk ſal een God-help u bien.

Sendo guarito in pochi giorni, & havendo ſuirginato afatto Checha Biancona, mi ſvegliai la notte d'un inſogno d'Amarilli, e mi miſſi ſubito con queſti penſieri à battere il tamburro della mia Checha.

IK koom vol vyers uyt mijnen droom geſchoten,
Daer ik een ſcheepken uyt de Dong ſach vloten,
Ontſeyld, en ſtureloos, op't ſcheyden van de nacht,
Ganſch eenig en alleen met Amaril bevracht;
Die ſoo het ſcheen den balling na wou jagen,
Die met een herden nek het jok wil dragen,
Dat uyt een ſcherpe rots van bloeds-geſcheurde trou,
Spijt Hel en Hemel, door een blixem berſten wou.
Ik wek mijn Kleuter, die de holle nachten
Van mijn verliefde ſtormen uyt wil wachten,
En koom haer ganſch verſtaelt gedoken in den ſchoot,
Daer ik mijn rijpe druyf ſoo woelend overgoot.
Maer al mijn brand ſpeeld met verſonde ſinnen
Op't verre ſpook, ik wil ter dennen binnen,
Van de verlate kaeg, 'klaet hert en ſin verraen,
En rand myn Amaril, en rand myn Kleuter aen:
'kVal aen haer mond, 'tſijn Amaril haer lippen,
Ik laet daer myn geſmolte zieltje glippen,
Ik preng haer in myn erm, ſy wringt haer om myn dgy,
Sy mompelt, en ik hijg, ſy worſtelt, en ik ſtry,
Sy drukt mijn mond, en ik haer dweege leden,
Sy voeld haer hert, en't myn te ſamen ſmeden,
Terwijl den herden bout daer al ons werk op ſpeeld,
Den heelen eygendom van hare krachten ſteeld,
'tGeſicht verſchiet, de leden ſyn aen't ſitt'ren,
De ſpraek verhuyſt, en al de ſinnen ſchitt'ren,
Daer valt den heeten daeu, daer gaen ons krachten heen,
Daer ſtorten wy te ſaem, daer vloeyen wy in een.
Dus ver houd Amaril myn min gekluyſtert;
Maer als't verſtand weer door die vlaeg ontduyſtert

Sig by een ander vind, ſoo ſeg ik met een lach,
Die ſtruyf is goed geweeſt, had ſy wat van't beſlach.

Finiti quei guſti ſtando io malinconico per l'amor d'Amarilli.

WAT berſt door ongeduld uyt mijne lippen
Op Amaril haer ongevreeſde klippen?
Wat's't dat mijn rede buyten alle ree'n ontſnapt,
Als hare tuchter-roey 'tend van mijn vreugd betrapt?
Ik worſtel, en ik gae geduyrig twiſten
Met het gemoed van een verloochend Kriſten,
Den boeſem van een Turk, of een ontrouwe Moor,
Maekt dat mijn min verherd daer ik mijn hert verloor.
Als ik geſtrand ben uyt de holle luſten,
Die ik aen een koralen oever bluſten,
En dat ik weynig min als een verdronken Schaep
Met kort gehijg mijn krachten weer te ſamen raep;
Soo komt my 'twreede moorder-hert verſellen,
Dat al ſijn heyl in mijn verderf wil ſtellen,
En weder tot mijn ſelf vind ik't verlore ſpoor,
Van mijn verdwaelde min, noch rouwer als te voor.
't Verdreven hert, dat in dees borſt wil quijnen,
Tot dat den droeven Lijk-poſt komt verſchijnen,
Beſiet ſijn ballingſchap, en ſeyt wat vremder ſtuk!
'k Ontmergel ſteeds mijn vlam, en voey mijn ongeluk.

Sendo in biſogno colla mia Checha, Sopra una ſedia à braccia, lei ſenti ſonare l'Ave-Maria delle 24. hore, e ſi miſſe a dir l'oratione.

TErwijl ik aen mijn dert'le boel',
In een geuleukte pater-ſtoel,

Mijn

Mijn daglijx lesjen op gae seggen,
En in een ongemeen postuer
Haer beentjes op de leunen leggen,
Wy samen dorssen in een schuer. * * *Blyenburgicum.*

Werd haer devote ziel geraekt
Met 'rklokje dat het daegje staekt;
Sy wil het hachje laten glippen,
Maer snakt nochtans nae't dagliijx broot,
't Ave-Maria op haer lippen,
De Pater-noster in haer schoot.

Sy prevelt, en sy krevelt t'saem,
Sy bid, en hikt na haren aem,
Ha! seg ik, geestig Troesel-sakjen,
't Gong noyt soo smaeklijk op de koets,
Daer daer mijn Kind, daer leyt mijn pakje,
Wat nuts, wat soets, wat quaeds, wat goeds.

* Gelijkenis genomen van de Calicutse Hanen / die verliest ofte doos sijnde / haer selven seer opblasen en aen't pronken zijen.

Quello che si passó colla mia Checha, nella Vigna di Papa Gjulio, fuor' del popolo.

Ik gong Paus July sijnen Lust-hof kiesen,
Om van mijn wild' den smaek niet te verliesen,
Om dat ons minne-kies, steeds aen den disch geset,
Verandering van saus sijn dert'le lusten wet.
Daer vond ik, soo mijn * Haen begon te prachen,
Een plekjen dat ons selfs scheen toe te lachen,
En nooden tot het werk, omcingeld met het Dier,
Dat door Apolloos min een kroon van Keysers wier.
Daer recht een steene Tafeltjen in't midden,
Den Autaer scheen om Venus aen te bidden,
Waer op mijn lief geset af hellend van de kant,
Veel schoonder pronkten als den rijxten Sant van't land.

Maer

Maer ſoo wy effen zijn aen't binne-benen,
Sien wy door 'tlof de boeren ſtil ſtaen lenen,
En grijnen op haer ſpa, ik ſteek mijn wild' ras af,
En ſeg dat ik haer geern het ſpit te lekken gaf.
Daer gaen wy voort na het Palleys toe lopen,
En vinden al de beſte kamers open,
Maer bed-ſteen ſonder bed, doch by gebrek van brood
Sijn korſten van paſtey ook voor den hongers-nood:
'kBeroof de deuren van't behangſel-laken,
En ga daer van een bed en bulſter maken;
Maer ſchoon daer 'twapen van Colon op geborduert,
Mijn vaſte Min-colon ſoo veel te beter ſtuert,
'tEn had geen val; Ik ſchort haer in mijn bouten,
En ga mijn min tot ſwaerder laſt verſtouten,
Als immer Samſon droeg, en wandel met het Dier
Geſeten in mijn hand, geveſt op mijn rappier.
Een ſtap een ſteek, ah! aengenaem vervoeren
Van mijne bruyd uyt 'tſpiën van de Boeren;
Als 'twerk is op ſijn beſt klamp ik haer aen de wand;
Als d'alderbeſten buyt van't oude Romer-land.
'kLach met de Juffers die met ſang' en danſſen
Den boogard-god hier oyt gongen bekranſſen,
En na ik't werk beſie van deſen ſtouten ſprong,
Sweer ik, dat aen Priaep noyt ſchoonder krans en hong.
* Ik hou mijn gek met 'thangen van de hoven,
Dat ſchier geen eenig Menſch en wil geloven,
Daer ik hang in de lucht ſoo wis en taſtelijk,
Den hof die heeft geteelt het heele Kriſten-rijk.
En die my ſeyd dat deſe praetjes galgen,
Die ſal ik noch op't leſt doen water-balgen
Na deſe galg en ſtrop; ſchoon men ſach als een Sant
En had 'tſchijn-heyligſt oog van heel mijn Vaderland.
Wat Meysjen ſou niet na dees' galg verlangen,
Daer ſy haer aen haer eygen ſtrop verhangen,

* *Horti penſiles.*

Daer 'tgallig-diefje van het Richtertje werd baes,
Daer wy zijn Beul en galg, fy ftrop en galgen-aes.

Le carezze ſtravaganti di Checha Biancona.

't IS niet om haer brand te bluſſen,
Dat mijn Kind mijn fluyt gaet kuſſen;
'tSpijſden noyt haer geyl gebrek,
Dat fy my beet in de nek.
Sy en neygden noyt haer lippen
Na den huys-raed van mijn ſlippen,
Slechts om't ſoenen van de maſt,
Die op haren koker paſt.
Neen fy wil wat anders ſmaken,
Neen mijn Kind wil note kraken:
Om de minne van de ſmeer
Likt de Kat de kandeleer.

Stando ritirato in una bettola Franceſe, ſotto l'Ambaſciadore di Francia, per haver maltrattato la Madre di Checha Biancona, perche m'ero accorto, quelche mi confeſſò anco la figlia dapoi, che ſu' Madre la voleva ſviare, & far godere un tale chiamato don gioſeppe Spagnolo d'ella, mentre che ſtava con me, morendo detto Spagnolo di rabbia, che ſtava in faccia della caſa di ſu' Madre, ch'io havendola viſta ſolamente due volte, l'havevo ſubito menata via, ſendo aſſai tempo, che lui haveva fatto l'amore con ella, e ſperava col tempo levarle la virginita per una mincionneria.

SChoon dat ik vluchtig met mijn Kind,
Dat in mijn brand haer Hemel vind,
Door hares Moeders vuyl verraed,
Mijn eygen huys en leger laet.

En in een beddeken, hoe vuyl!
Hier onder Vrankrijx ſchaduw ſchuyl,
Voel ik dat door den tegenſpoed
Mijn hert noch meer als immer gloed,
En doe ſoo ſtouten leger-tocht,
Als immer Moor of Turk beſocht,
Als Herculés dien ſterken quant,
Of Mars oyt namen by der hand.
Eerſt los-gebrand op 't oud' fatſoen,
Wil het mijn Kind van boven doen,
Maer ſonder dat gekreukt of dwee
Den tas-haek raekten uyt de ſchee.
Wy wringen onſe le'en om een,
Ik geef een ſwier met arm en been,
Daer ſtorten wy van't ledekant,
En leggen met de neus in't ſand.
Maer even herd' en even hecht
Raken wy t'end' van't heet gevecht,
En doen den derden tocht terſtont
Als jonge Duyvels op de ſpond.
Kom Don Gioſep, kom buffels-kop,
Set hier nu mee u knevels op,
En heb ik u dees bye ontlort,
Likt nu den honig die ſy ſtort.

Tre volte lbarato ſenza 'ſpottarlo il fraticino.

Havendo trovato un cavaletto (Sprink-haen) *ne'i fiori, ch'io haveva da buttare per le feneſtre, al paſſare della proceſſione di S. Andrea delle fratte, il qu'al cavaletto la notte mentre ch'io faceva i fatti miei, comminciò a ſuonare la tromba.*

TErwijl ik beſig ben met 'taerdig Gasjen,
Dat al mijn reede munt ſteekt in haer tasjen,
In't midden van de nacht ſteekt met een hel geluyt
Een Sprink-haen aen den balk den ſtorrem-horen uyt.

Ik hoor den ſnaek hoe langs hoe herder ſchitt'ren,
En met ſijn wieke-tromp 'tgevecht verbitt'ren,
In't blakend' ingewand, en worſtelende dgy,
Daer ik ſoo ſoeten wond', en ſachten dood beſtry.
Ik ſeg mijn Lief, als ik, na 'tſchittrig prallen,
Van haren ſchoot ben over boort gevallen;
En dat den ſlappen trooſt van haer verliefde hand
Eens voelt of ſy noch leven in mijn ſtuer-man vand;
Ik wil dat geeſtig Dier ſijn vryheyd ſchinken,
Dat onſen rommel-pot ſoo hel dee klinken;
Maer laes, als ons den dag weer uyt het leger trekt
Vind' ik het zieleloos ter eerden uyt-gerekt;
En ſeg, wat is't van al ons doen en laten,
Soo wel in d'alderſlimſte hoogſte ſtaten,
Als minnaers kleyn gepeys? 'tis al maer ydelheyd,
Ons opſets ſwak beſtier en lyd' geen vaſticheyd.

Checha Biancona parlandomi la mattina in letto della ſua Cagnola Turca.

VVAT ſeyt mijn kit'lig Kleuter-gat,
Dat alle ding ſoo kluchtig vat,
Terwijl Diaen, die by ons ſlaept,
Na mijn gereetſchap hapt en gaept?
Ey ſiet doch eens dat ſtomme Beeſt,
Het ſchijnt het kent die ſachte leeſt,
En wil ons thoonen, dat de min
Daer heeft ſijn end' en ſijn begin,
En gaet u met ſijn gey'le tong,
Verhitten tot een hechten ſprong,
Maer ſchut ik het wat met mijn hand
Soo ſchijnt het dat het water-tant.

Neen

Neen ſpeel-ſiek hontje, welig Dier,
Dit is geen brand-hout tot u vyer,
Neen neen, Diaen, ik weet het wis,
Dat dit alleen mijn eygen is.
Seg, wiſſen ſchutter van mijn ſtrand,
Seg gaeuwen ſtoker van mijn brand,
Seg eens, mijn al, ſeg of ik dwael
Of dit niet mijn is t'eenemael? ✶
Seg wiſſen ſetter van mijn ſuyk,
Seg vollen-putter van mijn kruyk,
Seg ſpanner van mijn ſwakken boog,
Of ik my in mijn min bedroog?
Ik ſweer een lichten minnaers eed,
Veel lichter als een vloyen beet,
Beveſticht met een diep geſcherm,
En val de Kleuter in den erm.

✶ *E tutto mio* 't geē ſp gemeenlijſt ſeggen/ de kleyne kinderen hertelijn kuſſende ende in haer erm ſpringende.

Checha Biancona, doppo eſſere ſtata con me tre meſi, & haver buttato un' vrinale di piſcia inteſta a Don Gioſeppe fuor delle mie fineſtre ſu la piazza di Spagna, alla viſta di piu di tre cento perſone, ingannata dal ruffianeſmo di ſu' Madre, à chi le Spagnolo Haveva promeſſo montagne d'oro, mentre ch' io ero andato à S. Pietro, fuggì via.

Begreynſt, beſpot, belacht, en na-gevingert,
Na dat de min my 'tbreyn ontroert en ſlingert,
En my gelooven doet al wat de re'e verſtiet,
Ze'er mijn verraden Kind mijn blakend leger liet;
Met hoop met wan-hoop, haet en nijd beſprongen,
Van toorn, van wraek, van wreedheyd in-gedrongen,
Van mede-ly en trots, van vrees en ſtouten ſin,
Drijf ik met 'troerloos ſchip ter holler baren in;
Ze'er dat haer Mem, die't droevig ſtuk moet boeten,
Mijn min, mijn woedend vyer ſtiet met de voeten.

En door een ſlim verraed het onbedachte wicht
Heeft uyt mijn eygen huys by lichten dach gelicht.
Wat duyvel mocht de duyvel in dat verken
Geſtoken hebben om dit graf te werken,
Van haren droeven val? om den verweenden voet
Van't aerdig Dier te trekken uyt mijn overvloed,
En in een ſcherpen hongers-nood te brengen;
Om haer met raf en reekel te gaen mengen:
Na dat drie maenden lang geduyrig ſterker aen
Sy al mijn ſtormen ſoo vol moeds heeft uyt-geſtaen;
En tuſſchen 'tdaglijx ſwijmen uyt haer lippen
Haer ongeveynſde Kinder-min liet glippen,
Maer ongemete vyer, en doemden uyr en dag,
Dat ſy door dien vervloekten buyk het leven ſag,
Die harer beyder onder-gang wou ſchaffen,
En ſey den Hemel moſt haer eewig ſtraffen,
Soo ſy in't minſt geraekt met trek van voedſter-bloed
Bracht immer in haer vloer haer onbeſinde voet.
En ſiet, daer is haer opſet om-gewurpen;
Daer ſal ſy nu het vleyend gift gaen ſlurpen,
Van't vrind'lijk ſoogſters oog, maer Turx gemoed belacht,
Dat al des werelds walg haeſt op haer drempel bracht.
Daer is nu 'tmosjen, dat mijn hoochmoet ſlichten,
Dat ik ſchier padde-bloot uyt 'tneſt ging lichten,
En in mijn heet gekus en koets heb vlug gemaekt,
Voor immer uyt mijn hert, en aen de wind geraekt.
Daer moet het nu in't hoere-net gaen vallen,
Daer ſal nu voort met muyl en buffel ſtallen
Mijn wel-beroſte bles, daer ſal nu mijnen ſchoot
Beſoetelt werden met ſoo mennig Eſels-poot.
Daer kreukt nu 'tentjen, dat mijn minne-vlagen
Koſt boven aller Goden vlammen dragen;
Dat ſoete borſt-gewas, die kleyn be-appeltheyd
Spreyd nu voortaen in't wild' ſijn vroege rijpicheyd.

En gaet een Reekel nu het montje raken,
Dat mijne min meer als Veſuf de'e blaken,
En werpt nu metter tijd een ſlimmen Sodomiet
Het onderſt opperſt van het grond-ſtuk van mijn lied.
Maer wacht, mijn Kind, en leerd eens met dat wachten
Een ander Dier een vremden minnaer achten;
Ik ſweer op't vinnig ſtael, dat ik mijn wraek beval,
Dat ik een treur-ſpel richt, dat Roomen heugen ſal.

Credendo haver perſi gli precedente verſi, feci queſti qui nel medeſimo ſuggetto, nel monaſterio de' frati bianchi di S. Michele Fiaminghi, dove m'ero ritirato, havendo havuto un poco di vendetta della figlia e la Madre, &c.

NA dat mijn red'lijkheyd de wijn verſworen,
En in ſijn haet had al ſijn heyl beſchoren,
Bracht my d'ontrouwe min in droeviger gelag,
Als ik oyt in een kroeg van dronke Boeren ſag.
Ik had een jonge Kleuter in mijn handen,
Die al de Roomſche jeugd de'e water-tanden,
Men roemden mijn geluk, men prees mijn ſacht beleyd,
Dat in ſoo groenen vijg bracht ſulken rypicheyd.
Sy vreeſden 'tminſten dat ons min mocht ſtoren,
Sy wou van vrinden noch van magen horen,
Haer eygen Moeder had geen deel meer aen haer Kind,
En wurp al haer gevley verloren in de wind.
'kEn liet noyt mijn verhitte luſten woelen,
Of vond in haer verhuyſing van gevoelen,
'kBracht noyt mijn offer-was ten ſchoonen tempel in,
Of haer geſicht verſchoot te ſamen met mijn min.
'kStond ook verbaeſt, hoe in ſoo korte dagen,
Sy wiſt te moet te gaen mijn minne-vlagen,
Hoe in een maend twee drie, als in een ſpiegel-glas,
Sy mijn begeeren in mijn dert'le oogen las;

En wiſt ter rechter tijd mijn vyer te kippen,
En ongeveynſt te vallen aen mijn lippen,
Als uyt haer kinder-praet ik ſoo veel vlammen ſoog,
Als immer Circe ſchoot uyt haer betooverd' oog.
Als mijn verleyer wou de pijpen ſtellen,
En tot een Ridder-ſprong na 'tbed de'e hellen,
Mijn ganſch gevoelig hert, mijn Kleutertjen was ree,
Eer ik mijn blakend vyer met hand of mond belee.
En wat, en waer, en hoe, en hoe veel luſten,
Ik in dat ſchoone minne-poeltje bluſten,
Is't aerdig Dier bekend, dat nu helaes verleyd,
Wat weet ik, of het niet by Schud of Reekel leyd.
Betroud' en boud' dan yet op Vrouwen herſſen,
Daer gaet nu Roomen met mijn luſten ſcherſſen,
Daer werd ik nu belacht, beguychelt, en begekt,
Van yeder een die vreugd uyt mijn miſnoegen trekt.

Aen die van Romen.

Maer wacht den tijd, wacht ſlim-gekreukte zielen,
Wacht leeg geſpuys, wacht kleyn-gehertte fielen,
Wacht Sodomiets gebroed, gy ſult den dach noch ſien,
Dat men haer aen de Kerk ſal een God-help u bien.
Dat dat verduyveld Moeder-hert ſal berſten,
Haer oogen ſlaend' op een bekende Kerſten,
Die in een Neerlands hert, dat noyt aen fielen loeg,
Een grooten walg van al u ſchellem-ſtukken droeg.
Dan ſal men eens mijn rechte min gedenken,
Die ik met ſulken overvloed ging ſchenken,
In een onweerdig glas, dat met een loſſen krak,
Den voet van ſijn geluk ſoo dwaes in ſtukken brak.

Delle ragazze del Traſtevere, havendoci di pui trovata una donna un poco Ruffiana, chiamata Madonna Diana, con occaſion che la ſe offeriva à cuſcir la ſottana d'un' amico mio, ch'ella vedeva, come paſſaſſimo la porta ſua, eſſere ſtrappata.

Ontſlaeft, ontwerd, ontſutſeld, en onthekeld,
Ze'er dat mijn leſte Kleuter is bereekeld,
Geef ik mijn welig peerd den vollen hollen toom,
En reken al mijn eerſte vlammen voor een droom.
'kVerfoey al wat my in de ſtadt verleyden,
Ze'er onſer Vrouwen-feeſt my 'tpad bereyden
Tot al het aerdigſt goed dat in Traſtever woond,
Dat op een geyle lonk het hert gevangen thoond.
Dank heb het woelen van mijn lieſſte vrinden,
Die mijne min als eygen minne minden,
Die met een vliegend oog, en rappen jagers voet
Niet rutten, of mijn heete luſten zijn geboet.
Daer ſal ik nu mijn vaſte palen heyen,
Daer ſal ik nu in't beſte land gaen weyen,
Dat Roomſche ſon beſcheen, daer ſal ik ſacht en ras
Staen tot de neus in't vet, gaen tot den buyk in't gras.
Daer ſal die goede Moer, die met haer ſtoppen,
Ons minne-pols ſoo hertelijk dee kloppen,
Gaen brengen in ons rijk al wat die kuſt bewoond;
* Tot dat wy ſijn te ſaem drie Koningen gekroont.
Daer raken al de botjens in ons ſuyken,
Daer ſullen al de † krulle-bollen huyken,
Die onſe ſperwer-vlucht maer krijgen in het oog,
Tot dat ons heete jacht weerom na Holland vloog.
Maer als ik leun op deſe loſſe krukken,
Soo valt al mijnen reden-bou in ſtukken,
'kSeg 'tveerſten is het naeſt, en 'tnaeſten is het veerſt,
En al ons doen werd door een los geval beheerſt.

* Wy waren daer met ons drie op de jacht.

† Sy hebben in *Traſtever* meeſt gebruik haer.

Ad Amarilli.

WAT wast, mocht, Amaril, u oog eens voelen,
Hoe hier mijn ongebonde lusten woelen,
Gy saegt misschien mijn vyer voor wispelturig aen,
Maer neen, u min blijft eeuwig in mijn boesem staen.
Neen, sware tucht-vrou van mijn dweege sinnen,
'tBrengt geen afgodery ten tempel binnen,
Die maer alleen voor u, hoe-wel vergeefs, gewijd,
Mijn immer vast gemoed van alle vlekken vrijt.
Neen dit gevry, uyt * Doctors raed getogen
Heeft noyt mijn trouwe vlammen overwogen,
Heeft noyt den dieren eed' van mijn verknocht gemoed.
Gewurpen in het sand, gestooten met de voet.
Gelijk een schip, in vremde zee en baren,
Altijdt maer wil met eenen stuer-man varen,
En vele havens raekt, soo is't, waer dat ik vloog,
U in het hert alleen, en honderd in het oog.
Hoe-wel wel-eer de wraek mijn ziel verblinden
En mijn schier eer dee haten als ik minden;
Schoon mijnen haet niet hieu van u sijn wrokken leed,
Maer van den af-keer daer u min mee was bekleet;
Die uyt u naeste bloed sijn voedsel haelden,
Dat met geveynstheyd 'topen hert betaelden,
Dat ik u over-droeg in vollen eygendom,
Doen gy noch met mijn min gingt ongevoelig om.
Nu vind ik niet dat mijnen brand verhindert,
Nu u volwasse reden is ontkindert:
Daer valt geen morren meer op mijn herd-nekkig vyer,
Al lag'er aen u deur een vreeslijk Tyger-dier;
Al was't den droeven wachter vander hellen,
'kSou daer de sware vlammen tegen stellen
Van mijn vernielend vyer, dat u alleen maer vond,
Die tegen sijne kracht met vaste voeten stond.

* Den *Cavaglier Alfonso Ferri* vermaert Medecyn / die my radē in't jaer 1647. te Romen uyt een seer sorghelyke siekt komende / wilde ik gesont blyven / een Meysken by my te nemen.

Ik

Ik wil, koom ik eens aen u klip te ſtooten
Den vaſten hulk die nu leyt ree te vloten,
En uwe haven kieſt, en u vergode min,
Noch vliegen uyt 'tgemeen, en gaen ten Hemel in.

Alli Sri. Guiglielmo C. e Theodoro P.

Della natura delle ragazze del Traſtevere.

HOE hooger vloet, hoe leeger water-ebben,
Hoe rouwer vlas, hoe grover draet en webben,
Hoe ſteyler rotſen-weg, hoe grooter reys-gevaer,
Dat werd ik heden in ons heete min gewaer.
Wy meenden ſchier ganſch Roomen in te ſlikken,
En 'tis een regen-ſon, die wy ſien blikken,
Het goed is vlug genoeg, en dertel van gelaet,
Maer 'tis een vuyle vlam die door haer boeſem gaet.
Sy zijn vol buyen, fratſen, nukken, ſtuypen,
Een Reekel ſou haer thien-mael eer bekruypen,
Of ſlimmen Tempelier, als eenig eerlijk Man,
Die ſijne min met munt en rede ſtijven kan.
Het lonkt het lacht al wat ons oogen groeten,
'tStoot al het Roomſche veynſen met de voeten,
'tIs jonk en wulps, en geeft u grooter blooter hoop,
Als eenig vuyl gebras, dat yeder-een bekroop.
Maer ongeacht haer ongeſchaefde zielen,
En keer ik niet ſoo ras mijn vaſte hielen;
En ſchoon ons hier 'tgeluk nu ſchijnt den rug te bien,
Ik ſal noch viſch of kuyt van deſen heering ſien.
Ik ſal noch, wil't op d'eene voet niet lukken,
Eens op een and'ren van die kerſſen plukken,
Die my ſoo rijp in't oog, en ſchoon, en ſchoonder ſtaen,
Als al de vruchten die heel Roomen heeft gelaen.

Of wel misschien, als ik de minste lusten
Sal hebben tot die vrye buyters kusten,
Of als ik 'tminste denk op hare vryery,
Krijg ik de netten vol van dese vissery:
Ja ja, heb moed, het leyd my op de leden,
Dat hier 'tgeval sal sturen onse schreden,
Ja ja, dit los gebruy lijd reden noch besluyt,
En met een roe' voor 'tgat, daer mee is't liedjen uyt.

Havendo fatta la pace pro forma con Checha Biancona, & ella poi sendo stata la notte alla mia porta, a darmi la serenata, cantando certe Canzoni amorose, e vedendo ch' io non mi volsi mostrare alla fenestra, e ch' incontrandola delle volte per strada io faceva finta di non vederla, e che lo Spagnolo l'haveza ingannata e tradita, divenne tutta disperata.

WAT kruypter voor een beul in ons gedachten,
Die nacht en dag op ons geweet gaet wachten,
Hoe pijnd een schuldig hert 'tmisnoegen van sijn quaed,
Wanneer sijns leedschaps beê ter doover ooren gaet.
Dit doet mijn * droef vervolg en opset breken,
Dewijl den Hemel self mijn leed gaet wreken,
Met veel onsienbaerder en daerom wreeder straf,
Als immer grammen sin my te bedenken gaf.
'tVerleyde Kind gaet als den hagel smelten,
Dat mijne min stiet van soo hooge stelten,
Als immer 'tbuygsaem hert van dese borst beklom,
En dort gelijk een blat, en wellikt als een blom.
Ze'er dat haer klacht' en vruchteloose tranen
Niet eenen voet op mijnen akker banen,
En dat mijn stael gemoed lacht met haer liefdens knots,
En stijgt gelijk een palm, en staet gelijk een rots.
De gulde nachten, en gewenste dagen,
Die sy verliet, gaen nu haer boesem knagen,

* Meenende haer eer ik vertrecken sou noch een staltjen van mijn geboelig hert te laten.

En

En werpen in de wer, miſtrooſt en buyten raed
Het kleyne overſchot dat haer de rede laet.
Sy ſiet haer end maer droevig end van leven,
* In't weſen van haer Voedſter-vrou geſchreven, * *Il mal Frances.*
En dat een veege koets, vol ongemeene pijn,
Van eenig Gaſt-huys noch haer leſt vertrek ſal zijn.
Dat ik ook ſelf mijn oog haer oog ontwenden,
En haer beſie of ik haer nimmer kenden,
En dat mijn moedig vyer voor eewig is verplant,
En niet een wortel liet in haer verlate land.
Soo dat ik metter tijt genoeg gewroken,
En hare loſſe weeld' ſal zijn gebroken;
En't Roomſche Vrouwe-gild ſal met een rechten ſin,
Na mijn betreurd vertrek, noch roemen van mijn min.

Una confeßione un poco sfacciata, toccando il negotio della braghetta.

HOE noo liêt ſig het Franſſe ſchurft te klouwen,
Hoe noo een koppelers bordeel te houwen,
Hoe noo een Ezels jong ſijn lieve minne-moer,
Hoe noo den brandewijn een Ooſter-vaerders hoer,
Hoe noo hieu ſig het water-hoen van't duyken,
Hoe noo bleef gaeuwen viſſcher van ſijn ſuyken,
Hoe noo verliet een paeu ſijn aen-geboren pracht,
En het ſteekvogels-rot haer lang gepleegde jagt.
Hoe noo bleef rappen roover ſonder buyten,
Hoe noo een koor-kind ſonder ſang te uyten,
Hoe noo een ermen duyvel ſonder bedel ſak,
Als hy van 's Moeders ſchoot daer in geveterd ſtak.
Hoe noo, hoe langer (ah!) hoe noo en noyer
Verliet ſijn ſneukelen een mogend kl . . . r;

En dat is (laes!) dat mijn verſtand te boven gaet,
Dat onſen .... geen gek noch jokken en verſtaet.

Havendo fatto guarir del mal Franceſe Checha Moury da Bezanzon, nel meſe d'Agoſto 1648, *ancora ch'io ero ſtato regalato d'elle, la miſſi con una donna Fiaminga, tempata & maritata; per ſtare ritirata, & imparar à far merletti di Fiandra, ſin à tanto ch'io trovaſſi occaſion di Mandarla via con qualche vaſcello da Marſiglia, da dove poteſſe poi tornare al ſu' paeſe.*

IK liet mijn droef beſluyt en opſet breken,
Doen ik de kous ſag in de netels ſteken,
Die eerſt van mijn gepaſt, en op de leeſt geſet,
Lag in een maend drie'f vier verwurpen voor een ſlet;
Schoon ik haer 'tgaſt-huys ging tot toe-vlucht geven,
Doen ik een ſtaeltjen kreeg van't loſſe leven,
Dat ſy begon te voen in't aldervuylſte neſt,
Dat oyt in Roomen heeft ganſch Kriſtenrijk bepeſt;
Hoewel de broed-hen, die de droes moet vloyen,
Die dat verdoemde kot noch op wil toyen,
Daer ſy ſoo mennig hinneken heeft vuyl gebroet,
Hiet als die Godes So'on met tranen wies de voet.
Als ik 'tbedroge Dier ſijn leger naekte,
Soo ſy den vloek op haer verleydſter braekte,
Daer was't, dat ik weer ſmaek in hare tranen vand,
Als in de lekk're druyf van haer verlate land.*
Daer ſtuytten ik mijn haetſe buy van't hollen,
En lichten haer van't Franſſe gif geſwollen,
Uyt het geplunderd bed van munt en va nverſoek,
En trok haer uyt het volk, en ſtak haer in een hoek,
En liet haer daer het prengend ſeer ontſnoeren,
En 'tonderſt opperſt, 'topperſt onderſt roeren,
Daer Hermen haer ſoo wel dien vuylen bras genas,
Dat ſy nu klaerder is als doen ſy Maget was.

* *le bon vin de Bourgogne, qui ne croit pas en Bretagne, dit Rabbelais le bon Yvrogne.*

'kHeb

'kHeb haer nu, wil ſy maer mijn woord beleven,
En't eerlijk root, dat haer is by gebleven,
Spijt koppeleiſters leer en ſterke toover-kracht,
Vrywillig in een beſig maegden-hok gebracht.
Hy lach, die wil, met deſe ſachte luymen,
Dat ik ging een gemeene ſtraet-goot ruymen;
'kEn ſtoot my aen geen roep van eenig jonge wulp:
Want recht berou dwingt ook den Hemel ſelf tot wulp.

Il grand ardire d'Agnola Alib: Traſteverina Romana, zittelluccia belliſsima, e ſvegliata fuor di meſura, havendo fatto l'amor con ella, ma non da bono, perché era di poca vita, cioé minutella, e mi pareva troppo picciolina, e con tuttoció mi ſollicitó di fuggir ſeco via, e queſto qui ſi paſſó in S. Lorenzo in Lucina.

SAL ik dan altijd, altijd moeten minnen,
En als ik meen ten enden weer beginnen,
Ja noyt begin of end aen deſen handel ſien?
* Soo ben ik in de Bend ſoo lang ik punt kan bien.
Soo ſie ik, dat ik't ſoetſte van mijn leven
Moet aen een Vrouwen-ſchoot ten beſten geven,
En dat men met een Sant in ſijn gehuchtje boert,
En dat men verr' van kant al beſt den oorlog voerd.
Dewijl my, daer ik noyt en dacht te ſtelen
(Die dikwils 'toog laet ſonder inſicht ſpelen
Op al wat eenigſins of nu of metter tijt
Van eenig hups Geſel is weerd' te zijn gevrijd)
Hier ſelfs een Engeltjen vol vyers derft vragen
Om 'tkroontje van haer hemeltjen t'ontdragen,
Schoon noch geen achterdocht in buer of ouders bracht,
En daerom noch niet ſeer beſpied werd of belacht,
Ik ſta en dut, ſy klaegt van valſche ſtreken,
Waer mee ik ging haer eerſte vyer onſteken,

* ſpreekwoord genomē van de Bend vā de Neerduytſche ſchilders te Romen/ die meeſt alle optrekkers zijn doch meer met de kan als met de meyt/ waer doorveel vergeten waer Holland leyt/ en Roomſche aerd worden.

En

En seyt mijn moorder-oog lacht met den slingsten trek,
Die haer de teere schaemt soo hulploos brak de nek.
En dat daer nu acht maenden zijn verloopen,
Dat ik haer eerst ging aen mijn zieltjen knoopen,
En dat sy ze'er die slang heeft met haer beste bloed
'tBedroge Kleutertjen in hare borst gevoed.
Sy gaet my met onnooselheyd verraden,
En heet my voort na hare jaren raden;
Ik geef haer negen jaer, of wel ten hoogsten thien,
Maer sweerd my dat sy haest haer twellift meent te sien,
En gaet my in een ander wesen stellen,
En weet de dagen op haer duym te tellen,
Die sy noch minder heeft, en steekt mijn vlammen aen,
En denkt dat sy dan tegen my wel op mag gaen.
Maer raed wat raed sy in haer kinder-sinnen
Ging vinden tot de uytkomst van haer minne?
Neen neen, geen kleyne dieft', den roof van hare le'en,
En wil, spijt ouders vloek, met my stilswijgens he'en.
Ik sta en kijk als voor de ster geslagen,
En vraeg noch eens of sy de kans derft wagen,
En seg wat ongenucht uyt soo een losse schroef,
Sy noch beproeven kon, en ik alree beproef;
Dewijl haer godlijk oog, dat 'tmijn verblinden,
Mijn op mijn swakst, en op sijn sterkst beminde,
* En dat den Autaer, daer ik hoor dees gulde mis,
Mijn kamer niet en werd, mijn leger niet en is.
Maer dat ik sal een dichte Moeyer spreken,
Die ons dit werk wel beter sal besteken,
En dat sy haer eer-lang sal in mijn ermen sien,
† En Neerland proeven sonder uyt de Stad te vlien.

* Leggende met haer heel gestolen en praetten in de kerk van S. Laurens in Lucina.

† Want sy met mijn na mijn tãd toe wilde.

A gatto vechio sorce tenerella, come si dice à Roma.

ALS ik mijn Kleuter-min wil slot en rede geven,
Seg ik den Schepper heeft ons vlees die wet gegeven,

En

En dat mijn dertel vyer bejaerde min vervloekt,
Gelijk een oude kat een tenger muysje ſoekt.

Diſeſa de' miei amori.

IK ſey, mocht Amaril haer oog eens voelen,
Hoe ik hier ſtadig lappe-pen ga doelen,
Hoe ik hier dag en nacht ben met de ploeg in d'eerd,
Daer man en peerd in eene krib te ſamen teerd,
Sy ſtond en dutten met beklemde ſinnen;
En dacht ſchier dat ik hier ganſch uyt wou minnen,
Indien ſy yet gevoelt dat na den balling trekt,
Die, ſpijt den dwerſſen Nijd, uyt trots ſijn brand verwekt.
En over zee, en over boſch en bergen
Send vlammen om een Tyger-dier te tergen
Tot ſijn herd-nekkig vyer, dat, ſchoon van't oog geſpeent,
Dat hem ſijn voedſel geeft, ſitt' midden in't gebeent.
Maer ſaeg't eens yemand van de herdſte bitten,
Die in den Haeg aen ſtuer en takel ſitten
Van 'sLands beſturmde kraek, hy ſchudden 'trookend hooft,
En hiel my voor gewis van ſinnen ganſch berooft;
En hiel gevlekt, gekromt, gekreukt van hielen,
Voor't kalf, daer heel de weer'ld voor hoort te knielen,
Sijn naem en ſtaet-ſucht, uyt ſijns kleynheyds walg gebaerd,
Met baet-ſucht over-al door-worteld en door-aerd;
Dien honger, die geen Koninkrijk verſetten,
Die 'trecht geloof en ongekreukte wetten
Stiet met den trotſen voet, die ſchaemt en eer verkracht,
En 'snaeſten bloeds verderf heeft op de been gebracht.
Een ander, die wat grover van gedachten,
Geen ruſt en lee in ſijn ontroerde nachten,
Alleen door penning-ſucht, lacht me'e met deſe min,
En ſtort van rouwer ſteyl ter dieper grachten in.

Ter hulpelooſer poel en wervel-gronden,
Daer nimmer roey noch peyl-loot wierd gevonden
Van 'tgeen ſijn hert verraed en reden licht den voet,
En leſt ſijn heeten dorſt met weeu en weeſe-bloed.
Veel liever als met ſacht-geſtreelde ſinnen
Geſtaeg te woelen in den poel der minne
Daer 'tnetjen binnens boorts ſoo kluchtig ſchept de viſch,
En Jantjen houd het roer, en Lijsje ſwabber is.
Maer ſpijt u ſtaets en munts verhoerde dingen,
Wil ik noch door den dikken nevel dringen
Van't blind-gehokt geſicht van u verdoolde ziel,
Met 'tongepronkte licht, dat my in't leven hiel,
Van 'taerdig goet, dat al ſijn vyer en luyſter
Stort hol en vol op mijner nieren kluyſter,
Dat ik meer vlammen aen mijn waggelende ſpond
Als eenig buer-man van Veſuf of Ethna vond.
Wat ſcha, wat ongelijk, wat breuk van ſinnen
Vond gy doch in dit ongeveynſde minnen,
Natuyrlijk, ſonder ſchaemt, nootſakelijk en recht?
Indien ons oordeel niet te vroeg en wierdt geſlecht;
En dat men 'tniet van jongs aen ging verdrayen,
En ons met ſchijn in plaets van waerheyd payen,
En leerden 'tgeen natuyr voor 'tminnelijkſt liet ſien,
Door ſtaeg vermommen een afkeerig oog te bien.

Quel che ſi paſſó con Agnola da Sermoneta una delle mie inamorate, laquale eſſendo tutta freſca ſvirginata dal Conte Wideman Governatore di Viterbo ventrone aſſai groſſo mi mandò chiamare per eſſer il ſecondo alla preſa del ſu' Caſtello ſendole gia pagata la prima feſta.

METT vollen moet en in-gekropte nieren
Ging ik na een ontgonnen Dierken ſwieren,
Wiens Maegdoms teere kruyk die my wel wat geviel
Een rijken dikke-buyk ſoo plomp in ſtukken viel:

Om

Om dat ik, ongeacht haer eerſte vlagen,
* Een ander Kleutertjen had aen-geſlagen,
En in mijn huys gebracht, ſoo't ſcheen voor langen tijdt;
Waerom ſy ſchier van ſpijt geraekten 'tbloempje quijt,
Het geen ſy dacht met wel-genoegde ſinnen
Te offr'en op het Autaer van mijn minne;
Maer van die hoop ontſakt ging ſmoren 'thollend Dier
In dien vergulden poel haer walgend minne vyer.
Ik had ſoo wat mijn boeyer leggen timm'ren
Men ſach mijn hel geweer en huyſraet glimm'ren,
Mijn op-getogen wand, dat my de rede blind,
En al mijn reeſchap ſtond en haekten na de wind:
Maer ſiet eens wat mijn opſet gaet verdeylen,
Soo ik de nieuwe haven wil bezeylen,
Soo ik de kuſt genaek van't nieuw ontdekte Rijk
Daer ſta ik als een onbevaren gaſt en kijk.
Daer ſtaet den Stuer-man met het roer beteutert,
Daer ſie ik al den heelen bras verkneutert,
Daer ſtijgt een ſtorm in't hooft, daer ſchrikt het al voor 'tweer,
Daer ſcheurt mijn wand aen twee, daer valt mijn maſt ter neer.
Daer raek ik ſchaloos voor de gulde haven,
Daer leg ik ſonder mijnen dorſt te laven
In't midden van de vloed, en ſonder wond gewond,
In't geyl omhelſen van die ſoete Roſemond.
Ik ga mijn gal op den verrader ſtorten,
Die my ſoo ſchandlijk mijn geluk verkorten,
En ſeg wat duvel ſchort u, af-geſlonden Hond,
Dat gy geen ſmaek in deſe vroege kerſſen vond?
Die Juppiter de tanden deden watr'en,
En al de bladers van de boſſchen klatr'en,
Daer maer een vonxken vyer van Menſch of Dier vernacht,
Indien de heel' Natuer niet was te grond gebracht.
Ik bengel en ik reekel hem ſoo dapper,
Dat hy hoe langer weeker werd en ſlapper,

* Te weten Cheeba Biancona, hier baren verhaelt.

Het ſoete Sakjen ſeyt, ſoo ſy hem braken ſiet,
U brand is veel te groot, en vind ſijn voedſel niet.

Havendo meſſa Checha Moury con una donna Fiaminga, figlia d'un Muſico principale a Bruſſelles, che ſtava retiratiſſima nel Traſtevere, e ſperava la porca, ſinceriſſima Come pareva, farla infilzar da certi preti, che le havevano promeſſa ognimeſe la carità della lor chieſa.

DAER geld geen ſtillen gang, of nedrig weſen,
Daer geld geen ſundig oog, of yvrig leſen
Voor eenig Autaer, noch verlore mund en moed,
Noch beſigheyd van werk, noch ſedig Neerlands bloed;
Neen neen, men kan noch Man noch Vrouw betrouwen,
Om van een happig Dier de wacht te houwen,
Dat werd ik in dat ſtatig Verkens-hooft gewaer,
Daer mijn geneſe Kleuter in bewaring waer.
Sy woonden ſchier uyt 'toog van alle Menſchen,
'kEn koſt (dacht my) geen beter kluysken wenſchen
Voor deſen Heremiet, te meer noch daer ik wiſt,
Dat ſy was Dochter van een Bruſſels Orgeliſt
Dees luym-kat, die de boter was bevolen;
Die haer, gelijk een beetjen dat geſtolen
Smaekt beter als gekoſt, hiel op beloofden brom
En kerklijk maent-geld voor het duytſe Prieſterdom.
Maer ik die ben gewend by Mans of Vrouwen
Ook ſelfs in ſtilt' een wakker oog te houwen
Het zy in een geſcheurd of nieu-getakelt ſeyl,
En in een vremde zee te letten op mijn peyl,
Sag ſtrax dat by die hin dat ey ſou ſtinken,
En thoonden dat ſy niet voor my moſt hinken,
Die 'tſcheve krepel-rot door-ſag ſoo mennig jaer,
En licht met quaden kop het Meysje weer van daer.

Ja

Ja maer wat waſt een Kleuter in mijn kamer
Die eens het aen-beeld was van mijnen hamer?
Verbraſt, mijn Kind; gelijk als't vyer raekt by het vlas,
'tIs eer vol vlammen als het ſchier onſteken was.
Maer gy ſult noch, ſchijn-heylig Bruſſels Verken,
(Dat ik noch hongers-nood hoop te bewerken)
Dien dag die 'tſware recht des werelds heeft gelaen
Op uwen kerf-ſtok deſe vremde ſchuld ſien ſtaen.

Alla mia bell' Agnola diſperandoſi del fine de' noſtri amori, ancora ch'io ſenza ſoſpetto veniva ſpeſſo in caſa ſua.

GY ſaegt geen uytkomſt tot ons vyer,
Mijn Engeltjen, mijn geeſtig Dier,
En vreeſt het met mijn ſteel-geſoen
Eewig in onſe borſt te voen,
En werd door u onnooſelheyd
Noch meer tot 'tmin-bedrijf geleyd,
En aen-getaſt en om-gekocht,
Om dat gy 'tnimmer hebt beſocht.
Maer ik, hoewel ik langen tijd
Heb met een vollen ſmaek gevrijd,
En daglijx in mijn leger vin
Een ongeruſte bed-vrindin,
Soo vlieg ik evenwel om hoog
Ver boven alle Minnaers oog,
En vind mijn ſinnen ganſch beroerd,
En buyten 'trookend breyn vervoerd;
Ja ben, of ik noyt Vrouw en ſag,
Verwerd in uwen kinder-lach,
En vond mijn noyt ſoo ongeruſt
Als ze'er dat ik u heb gekuſt.
Ik ben, als ik mijn wel beſie,
Gelijk een jonge honig bie,

Die nimmer raekten in de lucht
En noyt beproefden hare vlucht.
Geſetten raed is by my dier,
'kBen ongeruſter als een mier,
'tHooft draeyt my ongevoelig om
Gelijk een vatſe ſonne-blom.
Maer wacht eens dat ik wat verblaek,
Dat ik wat tot mijn ſelven raek,
Soo ſal ons ſoenen ſterker zijn
Als d'alder-beſte Griekſche wijn,
En, ongeacht u Voedſters grim,
Veel hechter als de hechſte klim,
Die nimmer ſijne Lent en liet,
En in de rots ſijn wortel ſchiet.
Ik wil gy ſult in mijnen erm,
Terwijl ik met den tas-haek ſcherm,
En onſe kuſſen krijgen klem,
Als't geytje ſtooten aen de Mem.
Wy ſullen hangen in malka'er,
Gelijk de kliſſen in het haer,
En vallen met de neus in d'eerd,
En raken ſtadig weer te peerd.
Wy ſullen altijt even friſ,
Veel beter als een moeder-vis,
En Roerd-my-niet dat kitlig kruyd,
Al lachend ſchieten onſe kuyt.
Heb maer een weynig tijts geduld
En quijt dan vry al onſe ſchuld,
En ſlokt my in, mijn lieve pop,
Mijn Engeltje, gy moogt my op.

Il principio dell' inverno, che ci pare tanto piu freddo, quanto son piu grandi li caldi della State.

DE winter naekt de helle maen
De koele nachten komen aen,
Den hemd-rok met de onder-broek
Geraken weder uyt den hoek.
Het water kilt, het wintje snipt,
Het jaertjen is ons haest ontglipt,
En doet ons seggen dat den tijd
Ons leven ongevoelig slijt,
En leert die geen, die achter docht
In sijne snelle dagen brocht,
Te stelen van den langen nacht
't Geen ons den dag heeft weg gebracht;
En niet te leggen hallif dood
Ontrent een sachten Vrouwen-schoot,
Of onverselt gelijk een steen
Te slijten sijn bevrose le'en,
Of als een slechten Boeren-knuyst
Somtijts eens jagen door de vuyst,
Dat wel besteet ons jeugd verfrist,
En minder dient als 't goud gequist.
Wat my belangt 'k vind aen mijn zy
Yet daer ik my voor 'teerst by ly;
Maer 't Engeltjen dat 'tal verdooft,
Wat heb ik dat een dag belooft!
Wat sal ik dat noch schoot in schoot
Verdrijven haren hongers-noot!
Wat sal ik dat noch haer om haer
Beschenken met een nieuwe-jaer!
Wat sal dat twellif-jarig wicht
Noch werden haren moed geslicht!

Wat

Wat sal ik dat noch onbesocht
Beschreyen doen haer eersten tocht!
Die nu op mijn gelukkig bed
Soo vyerig heeft haer oog geset;
Om dat sy hoort dat yeder-een
Daer soo gewenst raekt op de been,
En dat daer selden Meysjen quam
Dat niet een vollen mond en nam
Van alles dat haer hertje lust,
Was sy maer weerd te sijn gekust.
Wel Engeltje heb goede moed
Al 'tander goed licht gy de voet;
Ik sal u, hertje, laet en vroeg
Gestadig setten aen de ploeg.

Quello che mi insognai à l'alba del giorno alli 13. d'Octobre 1648.

SOU ik wel yet ten rechten derven duyen
Van Amarils soo 'tschijnt verdreve buyen?
Waer van mijn moedicheyd noyt vreesden stoot of slag,
Hoewel 'tverbaesde volk my duyt een herd gelag.
'kGa in mijn droom alleen de klip genaken,
Die soo herd-nekkig mijne borst deê blaken;
Met ongeachte vlam, en doy haer herden vorst,
En vind haer strax gereed te lessen mijnen dorst.
En voel een ader uyt haer boesem springen,
Die door mijn dorstig myrte-blad komt dringen
En struyk en wortel raekt. Vergeeft 'tmy, schoone Vrou,
Gy vielt my aen de mond, gy vorderden myn trou.
'kLiet al mijn vrees en achter-denken varen,
En ging 'tgepijnigt hert vol vlammen garen,
Gy hingt my aen den hals gelijk een wijngard-rank,
En overgoot my met den besten Bruylofts-drank,

Die

Die immer mond aen mond heeft konnen vinden;
Als ons de leſte min gaet 'toog verblinden,
En dat ons ſinnen in den ſmaek van't ſoet venijn,
Of in't gevoelen als' te ſaem geſmolten zijn.
Ah! hoe ging daer mijn Ridders hoogmoed ſtijgen!
Neen, Amaril, 'ken kan het niet verſwijgen,
'tWas achter in u hof, 'ken wachten 'tleger niet,
'tScheen ſchier dat ik daer peerd, en lans, en degen liet.
Gy gaeft een geeſtig antwoord aen u vrinden,
Die deſe vreugd door nijdigheyd verblinden,
En liet haer ganſch gebot met leege ſchaemt belaen,
En lange neuſen, en een mond vol tanden ſtaen.
Het zy hoe't wil, 'ken ben niet al bedrogen;
Want ik noyt minne droomen heel gelogen,
Maer wel ten deelen waer, ten deelen ongegrond,
En altijt 'tſoetſte van mijn ſprong in't bedde vond.

Ridendomi delle canzoni amoroſe de Franceſchi, (come li chiama Bocaccio) piene di non ſo che riſpetto, angoſcie, pianti &c.

HET welig hert doet my de wangen ſchat'ren
Als ik met lamm' en kinderlijke vlagen
Een Franſſen bengel in de wind hoor klagen,
En dat ſyn woorden als de bronnen klat'ren,
En dat ſyn rookend vyer ſig voed met ſnat'ren;

En dat ſyn vuyge vruchtelooſe dagen
Noyt koren-ſchoft ten blijden dors-vloer dragen,
En dat ſyn Puysjen nimmer raekt aen't kat'ren,
En dat den Buffel ſtaeg de tanden wat'ren.

Voort na 'tbordeel, en laet u ezels ooren
  En slappe le'en door Bieten-buyk besteurmen,
Daer sult gy strax u feyl'en vonnis hooren,
  Dat spijt uws breyns onredelijke weurmen,
Een stijven .... heeft all' ontsag verloren.

Havendo mandato via Checha Moury in una Fregetta Livornese, per andare al su' paese, alli 22. d'Ottob. 1648. perche su' Madre le haveva scritte parecchie lettere, che la se ne tornarebbe quanto prima in Borgogna.

IK ging mijns Kleuters moedigheyd onsteken
Om uyt mijn hert en leger op te breken,
  Om 'tleven van mijn koets en disch te nemen mee,
  En mijn verstoorde min te dragen over zee:
Om niet door herden storm op swakke wallen
Na mijn vertrek in dieper gracht te vallen,
  Als daer ik haer met mededoogendheyd om-vat,
  Van yeder-een verfoeyd eens uyt-getrokken had.
Wat was het leste woord dat sy liet glippen
Uyt hare bleek' en schier besturve lippen?
  Vaerd wel, mijn groote vrind, vaerd wel, mijn gonstig Heer,
  Vaerd wel, vaerd eeuwig wel, 'ken sag u nimmer weer.
Sy treed in't bootjen met beschreyde wangen,
En gaet my noch een ander rou-kleet langen;
  Waer uyt ik, nu alleen, de borst vol suchten raep,
  Vaert wel, en denkt somtijts om een verlore Schaep.
Daer drijft sy heen om aen het schip te raken,
Dat mijn vernieude minne-vaerd ging staken,
  Daer drijft sy met haer Meyd langs Tybers oever af,
  Daer ik haer schreyend oog het leste soentje gaf.
Daer gaet syn snellen stroom den schoot vervoeren
Die mijne min deê 'tonderst opperst roeren,

Doen

Doen ik haer eerſte vyet bracht in mijn blakend bed;
Dat my nu meer als doen beteutert en verſet.
Daer gaet ſy voort haer tranen t'zeewaert brengen,
En d'eenen brakken vloed met d'ander mengen,
Daer laet ſy my alleen ſtaen op den blooten kant,
Daer ſy haer droeven daeu' liet bigglen in het ſand.
Maer ſy moſt my op't leſt noch toe gaen wenken,
(Om my voor immer-meer te doen gedenken
Dat herde ballingſchap daer ik haer in verſon)
Doen hare ſtem mijn oor niet meer bereyken kon.
Vaert wel, mijn kind, en houd in u gedachten
Het wijs beſprek van onſe leſte nachten:
'kWenſch dat u ſchreyend oog voort ſchoonder dagen ſag,
Als immer Meysjen dat aen mijne lippen lag.

Nella dipartita di Checha Moury.

SONNETTO.

WAT ſal ik nu mijn droeve koets gelijken?
Mijn minne-bed, daer ik mijn min ging haten?
'tIs gelijk Roomen in ſijn achter-ſtraten,
Of koren-land met neer-geſtorte dijken;

Daer 'twijn-gewas den gulden bou moſt wijken,
Als voor mijn beſicheyd het ledig praten,
'tLandt houd ſyn vrucht, ſchoon het geen menſch kan baten;
En uyt mijn bed gaen vreugd' en vruchten ſtrijken.

Haer beyder ramp en woeſte ongenuchten
Staen by die't raekt met tranen overgoten,
Maer hier ging 'tbouw-huys, daer den bouwer vluchten,

En dit gaet boven al mijn ramp vergrooten,
Dat had den Hemel ſchuld tot boer-mans ſuchten,
Ik ging mijn Lief ſelfs uyt mijn leger ſtooten.

Un' altro nell' iſteſso ſuggetto.

IK wil mijn bed een kouwen heerd gelijken
Die alle keuke-vreugden zijn ontvlogen,
Hier ſtaet den heer, en daer de kok bedrogen,
Hier ging de hal, en daer de braſſer wijken,

Daer gaet de kok, en hier de keuke ſtrijken,
Hier roeſt het ſpit, daer gaet de ſchou verdroogen,
Hier is de ſmeer, en daer den teer vertoogen,
En 'tgaet bey 'thuys berooven en verrijken.

Daer is geen vyer, en hier is't vyer gebleven,
Hier heb ik't ſcheel, en moet het potje miſſen,
Daer kan men 'tpotjen noch een dekſel geven,

En noch yet goeds in korten tijt gaen diſſen,
Schoon dat ik hier verſtijf en daer ſou beven,
Maer hier valt mes noch panneken te vegen.

Come io andai la mattina à boniſſima hora à viſitare la mia Agnola, e portarle un pare di pianelle, fui aſſaltato da dietro per tre Corſi, (ma ſenza effetto, per haver un capello da Breda in teſta,) donde due, vedendomi metter ſubito la man, fuggirono, alla ſpada & il terzo, che mi portò il colpo, iolo corſi da dietro ſin' al palazzo del Principe Borgheſe, dove ſi ſalvò il traditore & io, che lo volevo ancora ſeguitare dentro, fui ſpinto in dietro da li hallebardieri, e non foſſe ſtato qu'el maladetto palazzo, l'havrei inſpiedato come un quarto di capretto, non mi mancando altro che un paſſo per arrivarlo.

SON-

SONNETTO.

'k GA min en haet in eenen boesem vleyen,
Maer in verscheyde baen haer kracht verſoeken,
d'Een leerd my bidden, d'ander doet my vloecken,
d'Een le'e geen druk, en d'ander ſtookt tot ſchreyen.

Mijn haet gaet my, mijn min mijn Lief verleyen,
d'Een gaet gevley, en d'ander trots verkloecken,
d'Een ſoekt maer een, en d'ander alle hoeken,
Om ſijne vlugge wieken uyt te ſpreyen.

Mijn min mach ander oog noch makker lyen,
Mijn haet wou al de wereld wel doen haten
Het geen ſyn heete wraek-luſt wil beſtryen:

Sy ſoeken bey de ongemeenſte ſtraten,
Sy willen bey mijn ziel van onruſt vryen,
Maer d'een kan 'tleet, en d'ander 'tdief niet laten.

Al molto Mag^o. S^re. Theodoro P. nella feſta del ſu' Sante.

WAT ſal ik u, mijn waerde vrind, gaen ſchenken,
Om u vergode naem-feeſt te gedenken?
Ik ſta en dut als ik het recht heb overpeyſt;
Want ik een God moſt ſijn tot 'tgeen u naem vereyſt.
Mijn ſlechten rhijm, mijn ongepronkte dingen,
En konnen niet door 'tſtarren-rak gaen dringen,
Om aen der Goden diſch te krijgen dat u ſmaekt;
Ten zy gy ſomtijds na een werelds beetjen haekt.
Gelijk als Juppiter in oude tyen,
Die hier ſoo dik quam op der aerden vryen,

Wanneer hem walgden van ſyn daglijx hemels-brood,
En dat ſyn ſchepter viel voor Junoos rijken ſchoot.
Ik wil u dan gaen van een beetjen praten,
Daer Juppiter den Hemel om ſou laten,
Dat wenſch ik metter tijt, dat wenſch ik in u bed,
Als gy het uytheems vyer hebt aen een kant geſet;
Een ſchoon Huys-hinneken met weynig jaren,
Een Hollands hertjen, dat u 'tgulle garen
Van buytelandſe jagt den eerſten nacht ontwerd,
En al u jagens tuyg houd beſig aen een hert,
Dat uwe le'en doet ſonder vorſt verſtijven
Om 'sMaegdoms naeu gebrek de pas te ſchrijven,
Op dat haer ſachten ſchoot voort met u winſt belaen
Voor uwen ſtempel dien om daer u munt te ſlaen,
Om daer met vrye vierſchaer en gerichten
Op eygen hand een Konink-rijk te ſtichten,
Daer gy met uwen ſtaf en herden krijgers-knots,
Spijt Moyſes vremde roey, ſlaet leven uyt de rots.
Daer gy al vry wat anders ſult gevoelen,
Als een gemaekt en ongevoelig woelen,
Gelooft een ouwe kat' die't taeye wild vervloekt
En in een tenger ratjen al ſyn luſten ſoekt.
Soo raken wy met eeren aen den Rinſſen *
Soo gaen de oude Lieden weer verkinſſen,
Die na u Bruylofts bed niet beter aen kan ſtaen,
Als dat, dat herd gelach end met een kinder-traen.

* Dit ſiet op de ſchrifte-lijke be-loften die wy malkan-d'ren ge-daē hebbē / voor die geen die eerſt quam te trouwē.

Havendo detto alla mi' Agnola, in preſentia di ſu' Madre, ſe la foſſe mi moglie, che le ſi verrebbono preſto le cinne, non riſicandomi di dir' ſolamente ſe dormiſſe con me, e quello che ſi paſſó tra noi travandola ſola in caſa, & havēdo riſpoſto alla ſua preſontione.

SIET of ik met mijn Engeltjen mach jokken,
Siet wat ſy uyt mijn woorden heeft getrokken,

Terwijl

Terwijl ik hare min geef ſteem of ſachte veeg,
En ſeg, was ſy mijn Vrou dat ſy haeſt borsjes kreeg.
Sy gaet daer op een geklijk inſicht maken:
Maer neen, mijn Kind, dat anker niet te raken,
Dat heeft een ander ree, dat ſpoelden nooyt van tou,
'tEn zy de weereld ganſch in duygen vallen wou.
Dat wierp ik in een hert dat 'tmijn beleenden,
Eer men het ſchier van 'sVoedſters boeſem ſpeenden,
Eer dat het wiſt wat trou of min te ſeggen had,
En waer men neemt en geeft, en vat en werd gevat.
Ey, Engeltjen, laet die Kaſteelen varen,
Houd vry u grond, ik ſal mijn timmer ſparen,
Neen neen, mijn ſoete Schaep, neen ik weet nergens van:
Vaert wel, blijft die gy zijt, ik ben de ſelve Man.
Sy houd my vaſt, ik moet weer neer gaen ſitten;
Sy gaet mijn weder met een kus verhitten;
'kBeloof haer, duert haer ſiekt, dat 'theelen van haer pijn
Ook in haers Moeders borſt ſelfs onbekent ſal zijn;
Dat wy dees korte daegjes ſullen ſlijten
Met ſtadig graeg en grager aen te bijten,
En dat ik my ontwer van alle buyten-min,
En al mijn winter-brand breng t'haerder ſchuren in.
Ik ſeg haer voort dat een geſtole ſlokje
Veel beter ſmaekt als een gegeve brokje,
Ik val haer aen de mond, ik voel haer min ontbloot,
Sy geeft my kus op kus, ik krijg haer op mijn ſchoot,
Ik wil aen't vlees, ik vloek ons lange vaſten,
'kRaek onder ſlip, 'kga haer de pols eens taſten;
Daer koomt een ouwe Hex en haelt een kooltje vyer,
En ſtoort ons hete vlam, en ſcheurt mijn boeſem ſchier,
En ſtaet en praet met dien vervloekten kever,
Die ik wenſch by den alder-droogſten wever,
Die niet een druppel dranx in ſijne kan en vand,
En niet een kruymel broods voor ſijn verroeſten tand.

Ik

Ik ſta en kijk vol vyers en ſonder leven,
Gelijk een Boer die't troef-ſpel heeft vergeven,
Mijn Engeltjen ſeyt my met toegewurpe ſoen,
Pas ik maer daghlijx op, dat ik't wel voort ſal doen,
'kVertrek, en ſeg de duvel moet haer ſchenden
Die droeve Hex, die hy hier dee belenden,
Want had dien duvels-kop ons vlammen niet geſtoort,
Het mosje was aen't ſpit, het Meysje was geboort.

Del molto Eccellente Sre. G. C. Medico dello Spedale di S. Spirito. ubi

Luctus & ultrices poſuere cubilia curæ,
Pallenteſque habitant morbi, triſtiſque ſenectus.

Et dove ſi portono tutti li baſtardi di Roma.

DAT kranken-hok dat ſcham'len ramp wil ſtillen,
En de beſtruyſde Roomſe Hoere-billen
Tot wiſſen toevlucht dient, maer weer wat grooter ſpijt!
Geen minne-ſiekt genas, geen kelder-koorts en lijd,
Dat ſlimme Gaſt-huys, dat een ſieken bengel
Veel liever huyſt als eenen ſchoonen Engel,
Die met geſonde le'en hieu ſtadig in het werk
De beſte Bou-lien van de rechte Moeder-kerk;
Daer vind ons Vrind ſyn vryen geeſt verbonden,
En in een willig ballingſchap verſonden,
Daer gaet hy door de baen, en teykent hier ſijn kaets,
Daer ſtaet hy voor het bed, maer 'thert is by de maets,
Daer moet hy, 'tgeen hy niet en ſoekt, gaen viſſen,
En 'tgeen hy ſoekt met droevig weſen miſſen,
Een kluchjen by de wijn, een praetjen in de rook,
Een dagjen by een vrind, een nachjen by de kook.

Wat

Wat ſal ik ſeggen? 'kgun hem 'tkokke-drillen,
Dat bed-geweef, die oeffening van billen,
Die kl.. te-kitteling, die onbegrepe kracht
Waer door een hups Geſel ſoo ſacht werd uyt-gelacht;
En dat hy haeſt in't midden van ſijn vrinden
Met onbeſorgde hand een fles mag vinden,
En lichten van den huyg, en dat hy vet en glad
Sta op ſijn vrye voet, ver van dat vuyle gat,
Dat, ſoo't door ongegronde Gods-dienſts vlagen
Van Godes geeſt den hoogen naem ging dragen,
Dat't op de ſelve voet, een ander aen de ploeg,
Den naem van ſijn verſoek en niet de daet en droeg.

Havendo ricevuta una lettera di mi' Sarella la Signora Amar. di Cl., laquale portava terribil' nova d' Amarilli, in ſu'l fine d' Ottobre 1648.

IK ga 'tnieus-gierig oog na Holland ſenden,
Om over Merwens palen te belenden
Aen't klare water van mijns mins bewuſte Dong,
Daer 'thert mijn hert verleyd da' 'kvong en niet en vong.
De kou die naekt, ik ſie de ſchoorſteen rooken,
Maer met een vremden winter-brand beſtoken,
Terwijl men ſig bedriegt met mijn uytheemſe vorſt,
En meent dat ik geen eygen heerd meer naken dorſt;
Terwijl men my ſoo ongevoelig ſchildert
En ſoo van allen vrinden-trek verwildert,
En ſoo verbaſtert, en ſoo omgekeert van ſin,
Dat ik vergeten ſou mijn koſtelijke min,
Die my ſoo ver in ballingſchap verſonden
Tot 'tknagend kanker van mijn diepe wonden
Verlichting ſoeken dee hier aen des Tybers kant,
Die ik ſoo ſeer beroerd als mijne wonden vand.

Ah! ſchoone Vrou, 'tkan aen mijn kuſt niet vloten
Dat gy ſoud door een dwaes-licht gaen verſtooten
Dat baken dat ſoo lang aen uwen oever ſtond,
En nooyt waer dat ik voer ſig ſonder brand en vond.
Dat ik noch hoop ſoo helder te doen lichten,
Dat gy ſult ſien de donkere geſichten
Van mijne haters ganſch geſwollen in haer ſchand,
Door 'tonverdraechlijk licht van ſijnen ſchoonen brand.
Ik hoop gy ſult noch mijn verwinning kroonen,
En ſomtijts met een aerdig lonkjen thoonen,
En ſeggen dat's van't volk dat op u kuſten waer,
Nu kruypt het in ſijn ſchelp, nu duykt het onder 'thaer:
Dan ſal den blixem van mijn bitſe dichten
Voor eewig haren plompen hoogmoed ſlichten,
Dan ſal ik ſteets vervoerd door ongemeene vlucht
Al ons vergode min gaen heffen in de lucht.

Havendo viſto al pardon di S. Gregorio miliara di donne nel meſe di Novemb. 1648. *A quelle Donne.*

WAT meugt gy aerdig goet gedurig loopen
Om vrind of maeg uyt 'tVegevyer te koopen,
Dewijl gy ons geſtaeg trekt na den geylen ſchoot,
Daer gy tot ons behou het Vegevyer ontbloot.
'tVervallen rak van haer verdwene leden
En rees nooyt weder op door prevel-beeden;
Keert u tot onſe le'en die gy ſoo rap en kloek
Ook ſonder Kerk-geſmeek doet ſpringen uyt de broek.
Sy konnen maer eens uyt haer pijnen raken,
Wie weet wanneer? dat ſijn verhole ſaken;
Maer ſoo gy onſe le'en ſteets 'tVegevyer wild bien,
Kan ons verryſenis wel alle daeg geſchien;
Voor haer is druk, voor ons is vreugd beſchoren,
Wy ſoeken ſelfs in't Vegevyer te ſmoren,

Sy

Sy werden daer met ſtadig tand-gekners gekeerd,
Wy met genucht gekuſt, gekuyſt, en af-geſmeerd.
Neemt, dat ſy daer op de galey geraken,
Of diergelijke ballingſchappen ſmaken,
Veel vremder als men dacht, in den geſtookten poel,
Die hier van ons beheerſt verheugt al ons gevoel.
Soo wierd haer ziel alleen ter tucht verſonden,
Dewijl haer lichaem hier noch werd gevonden;
Maer in u tucht-galey raekt t'ſamen lijf en ziel
Met vreugden aen den riem, met lachen door de kiel?
Sy gaen onwillig, wy met volle ſeylen,
Maer kunnen geen van bey de tuchting peylen,
Sy van haer diepe ſmert en ongemete wee,
Wy van den vlot-grond van u Middellandſe zee.
Sy konnen u gebeden niet beloonen
Met 't ſachte duym-kruyd van gemunte kroonen,
Wy loonen ſelfs den brand en 'twoelen van u hel,
Al ſtroopt gy ons den neus, al ſpand gy ons het vel.
Wilt dan u ongeruſten geeſt bedaren,
Laet preveling voor kreveling gaen varen,
En houd u Vegevyer ſoo beſig en beſprengt,
Dat gy noyt om het ander Vegevyer en denkt;
En om die verre martelaers haer tuchten,
Die niet en weten van ons droeve ſuchten,
Die 'twater-vat niet helpt dat hier den tempel wijd,
Noch 'tander daer u ſoeten ſchoot om werd gevrijd.
Gaet voort u ſachte roſe-kranskens ſtrijken
Op 't Autaer van ons levende relijken,
Dat om te weſen tot mirakelen beroerd
Wil dat g'u kranskens aen ons Pater-noſters ſnoerd.
Soo komen wy gedurig in u feeſten,
En laten dees' voor droeve Kloofter-geeſten,
Soo werd u Moeder-kerk het heele jaer geciert,
En u Vigieljen meer als deſe feeſt geviert.

Ancora certa nova cattivisſima per man di mi' ſorella mandatami dal paeſe, portando l'amor mio tradito.

'k LEER, met mijn ſcha, mijn minne-droomen duyen,
Altijd verkeerd, en anders als ſy luyen,
Nu 'k van mijn verre vlam verſta, het geen my wroegt,
Dat men een vremd'ling daer een ſlimmen ſlag in voegt.
Nu ik van goeder-hand het leed moet hooren,
Van 't koekkoex-jong dat in den dop moſt ſmoren,
Dat mijn bevochte min ſoo wrevel-ſinnig broed,
Terwijl mijn trotſen valk ſchijnd in liet wild gevoed.
Het bly geſicht dat Amaril my toonden,
Doen ſy mijn min met 'tleſt vermaek beloonden,
Doen ſy al hare vrees en ſchaemt ſtiet met de voet,
Daer wierd in mijnen ſchijn een ander me'e begroet.
Soo laet gy dan, Groot-ſchikker van het paren,
Den loſſen toom van deſe weereld varen?
Soo laet gy dan dees kranke kraek te gronde gaen?
Soo ſiet gy dan ons val met goeden oogen aen?
Soo laet gy dan met loſſen loop gaen renneu
Den vryen wil, en hem voor heerſcher kennen
Van alles wat ons ongegronde ziel verdicht?
Soo is u Rijk dan hier geheel de voet gelicht?
Of 'tlos geval beheerſt al 'sweerelds ſaken,
En wil niet dat wy yet met opſet naken,
En ſtellen voor gewis? waerom dan Son en Maen
Met onvoorſienſen loop haeſt ſlings en dwers moet gaen.
Neen neen, dat kan in mijn gemoed niet ſtallen,
Dat gy dit werk ſoo laet in duygen vallen;
Dat, om een jaertjen dat ik aen den Tyber ſwerm,
Mijn ſchoone Amaril ſtort in een vremden erm:
Dat kan in hare groote ziel niet komen,
'tIs wild-gewas, 'tſijn vruchteloose boomen,

'tIs

'tIs haters achter-klap, 'tis ongewortelt leed:
Sy heeft haer eer te lief, sy speelden met geen eed.
Neen neen, sy kan noch struykelen noch vallen,
Sy lijd geen mien aen hare vaste wallen,
Sy liet tot 'tsterke slot van ons verknochte min
Geen slim-gedraeyde vree van echt-verraders in.
Wat seg ik noch? wat wil ik noch verdichten?
Waer wil ik noch mijn ongenucht mee slichten?
Ik wensch mijn ongeveynsde vlammen sonder nijd,
En seg mijn trouwe min gebrak den gulden tijd.
Ah! waer ik in die verre eeuw geboren,
Daer niemand noch had eed of eer verloren,
Al heugden van my niet dees weerelds leste hef,
Daer ik niet eenen goeden druppel bloeds in tref;
Die verre eeuw daer niemand min kost breken,
Noch van wel levens-kunst en wist te spreken,
Daer min geen ander loon als weder-min en socht,
En daer 'twel-leven in ons zielen was gewrocht.
Wat hadden wy daer in den bocht gesprongen,
En ons verliefde ermen t'saem gewrongen
Om onse naekte le'en, maer met een lonk verknocht
En tot onbrekelijke min aen een gewrocht.
Daer had ons hert gelegen op ons lippen,
Daer hadden wy ons lusten kunnen kippen,
Niet als door eygen min bespied, benijd, getergt,
Slechts in de sachte mos van eenig groen gebergt;
Of onder in de klim-bekleede rotsen,
Daer selfs ons vyer den blixem niet kost trotsen,
Of aen een beekjen in een eenige valley,
Of in een bosjen onder 'tdonker lof-gesprey.
Maer, Amaril, waer laet ik't schuytje drijven?
Wat mach mijn sachte minne-veer al schrijven?
Al dit is als een droom daer ik des nachts mee speel,
En laet my anders niet als't droevig tegendeel.

Havendo trovato un Prete vecchio, che ſtava à ragionar' colla mi' Agnola in ſu la porta, il quale mi miſſe un poco fuor di me ſteſſo; ancorche ſenza ragione, ſendomene chiarito dapoi, ſervendomi però di ſcuſa il proverbio, che dice, chi non é un po' geloſo non e amante.

Alweer een ſlimmen Auter-ſiel
Tot 'tkreuken van die ſachte ziel,
Die ik alreets uyt 'tneſt gevleyd
En als een mosjen had geleyd;
Die haer met ongeveynſt begin
Op't eerſte vluchje van haer min
Soo ſmakelijk aen mijnen mond
Als in een ander weereld vond:
En had een ouwe Hex ontdaen
'tEn had daer niet op blijven ſtaen,
Neen neen, de braet-pan was ontdekt,
Het katjen had het ſpit gelekt.
Maer nu, wat dat ik woel of ſwier,
Sy haekt ſoo ſeer niet na mijn vyer
Daer ſy mijn knecht te vragen plach
Waer ſteekt u Heer den heelen dag?
En deſen mergen, (droevig ſtuk
Van mijn begonnen ongeluk!)
Vind ik haer aen haer deur op ſtraet
Dat ſy daer met een Prieſter praet.
Hoe is het hemel? waer's u macht,
Daer gy een rots tot ſtof door bracht?
Waer is den blixem die gy ſond
Doen Sodom' ſtorten in de grond?
Een Meysjen dat haer eerſte vlam
Soo happig uyt mijn oogen nam,
Sal hier, als't ſpel is op ſijn beſt,
Van eenen Reekel zijn verneſt?

Soo

Soo gaet den brand van mijnen grim,
Waer mee ik't hoogſte ſteyl beklim,
Noch ongeloofliijk ſterker aen
Als oyt heeft mijne min gedaen.
Soo ſweer ik, dat, dat ſchoone Kind,
Dat my ſoo ongeneeſlijk blind,
Noch uyr en dag beklagen ſal
Dat ik eerſt raekten in haer val.
Was't noch een ander, die haer trou
Met eenig ſchijn bond op de mou,
Maer eenen vuylen Tempelier,
'tOntſteekt my als een Tyger-dier,
'tOntroert my als een popel-blad,
Het doet my ſwellen als een pad,
'kVoel dat het my van binnen tergt
Gelijk een berſtens ree gebergt.
Soo ſou ſy dan haer eerſte lot,
In plaets van uyt-en-overſchot,
Dat lot dat ik eerſt heb ontbloot
Gaen ſchieten in een vremden ſchoot?
Soo doe ik dat ik noyt en dacht
Daer mijne min wierd toe-gelacht;
En eer ik my laet heel verraen
Vang ik het war-net ſelver aen;
En breek voor't eerſt met ſlim beleyd
Mijn ongeveynſde minlijkheyd,
En licht mijn hiel met hare blom,
En ſie niet meer na 'tMeysjen om.
'tIs kleyn, 'tis jong, 'tis onbedacht,
'tEn weet niet waer gy dient gewacht;
Maer mijne min aerd ook na 'tLand
Daer die eens wierd met luſt geplant.

Alla mia bell' Agnola, trovandola assai rifreddata nell' amor mio, ancoche io haveva fatto guarir a piu presso sù Madre per il Cavagli: Alfonso Ferri, d'una febre pericolosissima, e retiratomi d'ogni altra donna.

NU eens van alle min bedaerd,
Daer gy soo ongeruſt in waerd,
Daer mijnen brand mee scheen ontroerd
En uyt u schoon gebied vervoerd.
Hoe is't dat ik nu in mijn min
Verlies mijn end, mis mijn begin?
Hoe is't, seg, aerdig troetel-kind,
Dat gy nu 'thooft steekt in de wind?
Seg, Engeltjen, wat schorter aen?
Seg eens wat heb ik u gedaen?
Daer ik noch, schoon ik sta verset
U Moeder trek uyt 'tkranke-bed?
Of maekt mijn al te grooten sucht
Dat gy mijn trouwe vlammen vlucht,
Of wild gy dat met slimmen trek
U welig Geytjen raekt in't hek.
Wel wacht dan eens met lief of leed,
En siet of ik die loopjes weet,
En of ik u niet haeſt bedroog
Door eenen krommen elle-boog.
Maer kan het komen in mijn hert?
Ja, ja, het werd'er toe benert;
Dees jacht die dringt my tot een sprong,
Waer aen mijn angstig leven hong.
'kEn wil, 'ken blijf'er niet op staen,
Ik ren selfs op mijn jaegster aen,
Neen neen, 'ken raek uyt Roome niet,
'tEn zy ik door haer spansel schiet.

Sint

Sint Peeter heeft te gaen gewerkt
Om uyt ſijn groote viſſe-merkt
Te keeren vrucht'loos ſonder viſch
Aen eenen hongerigen diſch.
Sint Pauwels, let eens op dees leer,
En draegt voor niet geen bloot geweer,
Maer ſoekt noch ſteeds met groot gelijk
De ſchee van't heele Kriſten-rijk.
En is'er wel een Sant in't land,
Die niet met blakend ingewand
Vloog door een wreede Richters vlam
Na 'tland daer hy ſijn oorſprong nam?
Gy dan die ook mijn Hemel bend
Gy draegt het end van mijn elend,
Na dat ik eens ter eerſter mam
Uyt diergelijken Hemel quam.
Neen neen, ik wil, ik ſal d'er aen,
Dat is het beſt, ſoo moet het gaen,
Soo krijg ik 'tgeen ik heb gedacht;
Hoewel ik't ſoo niet had gewacht.
Soo teekent gy, ſoet Mortje praets,
Voor al u leven deſe kaets,
Soo leert gy met dit herd gelach
Wat mijn verſtoote min vermach.
En ſchoon u ſteeds mijn blakend lied
Van naem en daet een Engel hiet,
Soo ſtoot ik u met herd beſluyt
Self t'uwen eygen Hemel uyt.

Dell' iſteſſa.

IN al mijn buyte-landſe reys
Was ik noyt graeg na't Engels-vleys,

Om dat ik noyt heel op mijn slag
De groote hal van Lonnen lag;
En hier te Roomen, wat ik doe,
Maekt my een Engel 'tleven moe;
Om dat ik noyt met 'tvolle wand
Kan taken in haer Enge land.
Ik keer, ik swenk, ik woel by daeg' en nachten,
'k Bespie haer kust met alle mijn gedachten,
Maer 'tschijnt wat dat ik doe 'tis op een klip gestiert,
Nu hare bakens van den Aut'er zijn geviert,
Ah! kost ik yet door Auter dienst bedyen,
Ik sweer dat ik my ook een kruyn liet snyen,
Maer 'tslimste dat ik wist in mijne Priester vlam,
Is dat mijn Amatil daer mijn verderf uyt nam,
Neen neen, dan was'er noyt geen hoop
'Tot haren kostelijken knoop,
Neen, dan verliet ik selfs de trou
Van die vergude tuchte vrou.
Neen, soo ik my soo ver vergis,
Daer dit maer kinder spel by is,
Dit bryte landle minne stuk,
Soo wensch ik niet als ongeluk,
'k Sie liever haer den schonnen erm uyt steken
Om onsen hechten minne band te breken,
Soo thoon ik, schoon sy nam een buffel in de ploeg
Dat ik mijn vlammen onbevlekt ten grave droeg;
Dewijl mijn ziel, die niet als min kan passen,
Nu allen grim en wrevel is ontwassen.
Neen, Engel, gy trokt my soo ver niet in u riet,
Dat ik daerom de duyl van Dong en Merwe liet,

Havende

Havendo havuto della mia Agnola tutte le sodisfattioni del mondo, doppo ch'io m'ero sforsato di non andar in cinque à sei giorni à casa sua.

MYN geestig kind, mijn schoonen Roomsen Engel
Ontlast my van't misnoegen van den bengel,
Van't achterdenken dat dien vuylen Auter-siel
Soo haets onsteken had in mijn verliefde ziel.
Na dat ik vijfses droef gedoke dagen
Kracht en geweld doe op mijn minne-vlagen,
En my niet sien en laet in haer verlate buert,
* Hoewel ik dichter by nu heb een huys gehuert.
Sy wil ganssch van geen and're minnaers hooren,
Neen, haren brand is sterker als te voren,
Daer sy aen't bed, daer hare Moeder steend en kraekt,
Met een gestole kus selfs aen mijn lippen raekt,
Ja op een wenk selfs aen mijn mond komt vallen
En al mijn bitt're onrust komt ontgallen,
Ja my soo seer verstijft met heeten stijgers vorst,
Dat Pallas wonder schild daer niet aen rieken dorst.
Sy wil hier mergen selfs ten offer komen,
En sien eens wat gemak ik heb genomen,
En of ik nu ganssch ben van huys-gevry bevrijd,
En of ik hier met hoop alleen mijn leger slijt.
Ah! derf ik't blakend Kind sijn woord gelooven,
Ja ja, sy wil ik sal haer bloempje rooven,
Dat wroegend Meyen-blad, dat moeyelijke niet,
Dat haer het hertje niet een uertje rusten liet.
Leerd nu aen my met ongestuyme nachten
Eens op sijn tijd een dubb'le kans verwachten,
En siet daer ik den tand soo lang op heb gewet,
Een peerel in mijn schoot, een Engel in mijn bed.

* *Dietro à S. Gieronyme de' Schiavoni.*

Dell' istessa non havendo potuto venir per l'amor di sù' Madre, che se n'era accorta.

DE haven lacht my toe die ik niet kan bezeylen;
'kVrees mijn geswolle wand
Werpt my aen klip of strand,
En gaet mijn lusten deylen,
Schoon dese sachte ree
Mijn scha noch schip-breuk lee.
Ik heb het slot in hand door mijne geyle stormen;
Maer d'haetse achterdacht
Van haer gevreesde wacht
En kan ik niet vervormen,
'tLam staet ten offer ree,
Maer d'Oy belet de snee.
'kBen meester van het bosch, en kan aen't wild niet raken,
Den wijngard dort van hett'
Om dat men my belett'
Syn teere druyf te smaken.
Het Kind moet van mijn schoot
Eer't oyt de mem genoot.
Wat staet my dan te doen, wat heb ik te besoeken?
'kMoet met een gulden wolk
Verblinden vee en volk,
En met gemunte hoeken
Eens halen aen mijn disch
Dees lang-verleyde visch.
Mijn schip en keerden noyt, 'tbeleg wil ik niet staken.
Den schoonen offer-brand
Van mijnen ketter-Sant
Was noyt vergeefs aen't blaken;
Dit visje, wild, en wijn
Moet in mijn keuke zijn.

Dell' iſteſſa havendomi data ſperanza di poter' arrivar' fra pochi giorni nel deſiato porto.

HET ſchijnt daer wil noch al een week verloopen,
Eer ik mijn quakkeltjen aen't ſpit ga droopen;
Dat door mijn mond-gevley ſig t'eenemael onbloot,
En ſelfs mijn ſteek-been vat in den verwerden poot;
Eer't lekker panne-kokjen heel wil ſchieten,
Eer ik mijn nieuwe dors-vloer ga begieten,
Eer ik mijn wewenaer die't rou-kleet niet en paſt,
Weer met een lachend oog aen bed en diſch vergaſt,
Eer ik het broertjen in de kap ga ſteken,
Dat niet en hoort na prevelen of preken,
Dat noyt tot vaſten of vigilien verſtaet,
Als daer men ſtrüyven in een Vrouwen-ſchoot beſlaet,
Eer dat het pil-gift kan gegeven worden,
Dat mijn geſpanne luſten wil ontgorden,
Eer ik te Roomen krijg de kroon van Enge-land,
En't Ridderſchap vernieu van ſijnen kouſſe-band,
Eer ik een nieuwen Hemel ga ontdekken,
En hier een Engel gaet een wiek aen trekken,
Waet door ſy ſtadig vlug in ſtille kamer-locht
Geen and'ren Hemel als mijn blakend leger ſocht.
Eer dat den treves kan in Neerland komen,
Eer dat mijn hechte val-brug werd genomen
Tot pracht en ſteunſel van het ſchoone kloppen-borg,
Dat ik ſchier meer als eygen huys en hof beſorg,
Ja ja, ik moet noch vijf ſes dagen wachten,
Met legen erm en krielende gedachten,
Tot dat mijn nieu verblijf in deſe ſtille buert
Tot ſtillen billen-dans niet ſchijnt vergeefs gehuert.

Dell' primo assalto ch'io diedi à Agnola Al. alli 13. di Decemb. sendo il giorno di S. Lucia, doppo haver fatto l'amor' con ella un anno in circa.

† *Omne animal contristari post coitum &c.*

HY liegter aen, die ons eerst wijs ging maken,
† Dat alle dieren aen het dutten raken,
Na't schitt'rend mengel-moes van 'tleste van haer min;
Daer ik na desen sprong noch dusent lusten vin;
Na dat mijn Engel van mijn heete vlagen
De bloed-vlag uyt mijn blakend bed gaet dragen,
Na dat dat schoone Kind, dat in sijn tranen vleyd,
Met een bedaende lonk aen mijne lippen leyt.
Na dat ik met belooften en met dreygen
Haer Voedster-vrou 'tafkeerig oor de neygen,
Tot 'tkreuken van haer blom, * die met vermomd gelaet
Selfs in de witte dót' van't Rose-krausken gaet.

Twaelf jaren gepasseert zijnde.

* *Hier moetmen weten dat eenige uyt-gekore* Maegden *van kleyne gelegentheyd, die sonder op spraek leven, daer scherp ondersoek van wert gedaen in haer huert van eenige* Kerk-meesters, *daer expres toe gecommitteerd zijnde, dat die* Maegden, *seg ik, als* Nonnekens *gekleet*, in't wit, of swert, of graeu, *na elke* keix *gebruyk, ende het aensicht t'eenemael bedekt, behalven den* neus ende d'oogen *gaen in* processie *uyt eenige* kerk *die het soude mogen wesen, den dag verschenen zijnde van eenige* dóte *ofte houwlijx-goed aldaer te vergeven, ende een* straetjen *ofte de* kerk *om geweest hebbende, weder daer in keeren, ende dan ontfangen een beurs met* 20, 30, 40, *tot hondert kroonen toe, ofte een brief ken daer in soo veel weerdig zijnde, dat sy de* dóte *hieten, dat is houwlijx-goed, om haer daer schier of mergen mede uyt te hylikken, en wachten somtijds soo lang tot dat sy* 10 a 20 *verscheyden* dóten *hebben gehad, ende werden dan uyt-getroud, ofte die wil in een* klooster *gesteken met de voorsz. penningen. Na dat dan de* confrerie *hiett van de* kerkelijke broeders *die dese* dóte *uyt deelen, soo hiett mede de* dóte, *ende* processie *van dien, en was de* dóte *daer mijn* Engel *in ging in de* kerk *van* Minerva *van de* confrerie *van het* Rose-krausken: *en was* Donna Olimpia, *swagerinne van den* Paus Innocentius *het hooft van de voorsz.* confrerie,

ende

ende deelden ſelf die dóte *uyt. Ik ſeg* witte dót, *om dat alle de* Maegdekens *van deſe* dóte *ganſch in het* wit *zyn gekleet.*

Maer ſiet den Hemel eens mijn min beherten,
Siet of my immer min-gemar kan ſmerten,
De heylige Luciê, die ik vrees voor belet,
Brengt Maegd en Martelers my ſelfs dees Maegd in't bed.
Ah! aerdig Dier, wat kreegt gy bleeke wangen!
Doen gy in mijn onſteken oog ſaegt hangen
Den wiſſen ſchip-breuk van u ongeredde jacht,
En doen ik u ſoo graeg omhelſt ter ſlachting bracht.
Hoewel u moedig vyer geen vrees wou lyen,
Die ik u met een lachjen op wou ſtryen,
Na dat gy 'tbleek geſicht had voor mijn ſweerd gedekt,
Als een verweſen hooft dat ſig ten byle ſtrekt.
'kHad mede-lijden met u teere leden,
Te meer daer gy my 'thert met ſachte beden,
Verkneden als het deeg, verkleynden als het ſand,
En laefden maer ter loops mijn blakend ingewand.
De naeſte keer moet ik de haven winnen
Spijt alle klippen van vroeg-rijpe minne,
Dat enge Enge-land moet ik den naeſten ſlag
Met eenen open helm gaen voeren in mijn vlag.

Havendo perſi certi verſi liquali io feci il giorno ch'io mandai via Anna Maria Modeneſe cittelluccia fattiſsima havendo la piu bella pottina del mondo, & era alli 17 di Genaro 1649, havendala preſa in caſa e ſvirginata alli 14. di Decembre 1648.

OM my mijn Anneken uyt 'thert te wiſſen,
Doet my de min een min-geſchrift vermiſſen,
Daer ik mijn fieren moed en korſelheyd beſchrey
Waer door ik willig liet haer veylig bed-gevley.

Schoon

* dat is onnoosle/ongevepnse.

Schoon 'taerdig Dier, door hare * kinder-lonken,
Mijn boesem had met soo veel vyers beschonken,
Dat ik't den naesten dag dat ik mijn Engel kreeg
Noch op een herder voet aen mijnen degen reeg;
Die in twee dagen met verstaelde sinnen
Dorst, stouten-gast, twee kleutertjens ontginnen,
Waer van dit lest soo vaek met haer bebloede le'en
Uyt het bevlekte veld van mijne min quam tre'en.
En stadig weer om my mijn hert te winnen
Haer eygen vyand nam ter poorten binnen,
Daer sy, onnoosel Schaep, soo dikmaels (herd gelag!)
Ontzielt en peers en blaeu aen mijne lippen lag.
Hoe kan ik met mijn vrinden daer af praten?
Hoe derf ik my noch thoonen op de straten,
En naken hare deur? daer sy nu eenig sit,
En laes! den Hemel weet wat beden voor my bid.
Het scheen ik most dit droevig af-scheyd kiesen,
Of ging mijn schoonen Engel heel verliesen,
Die my bekennen dee, met hare kindse re'en,
Dat eenen voet noyt droeg twee schoenen over een.
Maer hoe? ik kost haer in mijn huys versteken.
Neen neen, dat mocht dien soeten band niet breken,
Die ik in eene maend soo hecht soo bondig wrocht,
Dat selfs mijn Engel om sijn breken niet en docht.
Vergeeft my, Anneken, dees losse schreden,
Gy zijt wel uyt mijn blakend bed getreden
Maer mijn verliefde spond sucht als ik daer alleen
Strek sonder u, mijn ziel, mijn ganssch beswaerde le'en.
Ik wil, soo lang ik sal te Roomen blijven,
U wrang vertrek in mijnen boesem schrijven,
En heeft my u besit een maend myn sang belet,
U af-zijn werd noch wel een jaer te boek geset.

Nella

Nella mia ſolitudine doppo eſſere partita da caſa mia Anna Maria Modeneſe.

DAER ſit ik weer alleenig op mijn ſtoeltje,
Daer ſit ik weder ſonder kamer-boeltje,
Daer ſit ik weder onbeſturve Wewenaer,
De ſinnen in de ſchoot de handen in het haer.
Dit heugt my noch van mijn vermiſte ſangen,
Daer ik mijn eenigheyd mee aen ging vangen,
Daer ſit ik nu en duyk als een bepiſte ſpin,
En druyl-oor als een vatſen haen, of pipſe hin.
Daer ſit ik nu, en vloek mijn ſtille nachten,
Die my ſoo vruchteloos den rug verkrachten,
Die daer dees Danaë haer ſchoot had na geſet
My met een loſſen droom doen ſtorten in het bed.
Hoe koſt ik van die ſoete Kleuter ſcheyden
Die my van mijnen Engel koſt verleyden?
En door ſoo mennig' ongehoorden herden ſprong,
Haer Maegden-krans aen mijn bebloeyden ſtandard hong.
Daer ſit ik nu en kan in't bed niet raken,
En vloek den Jood met ſijn gehuerde laken,
Die ik dit droevig ſtuk alleen alleenig wijt,
Dat hy geen eygendom in ſijnen huys-raed lijd.
Want of ſy my ſchoon mijnen ſprong ging weyg'ren,
En mijnen grammen ſin ſoo hoog de'e ſteyg'ren,
Dat ik haer min verſwoer; daer ſchuylden ander leet,
Dat my betooverden tot 'tſcheuren van dit kleet;
Dat ik ſoo recht gevoeglijk wiſt te paſſen,
Dat het ſchier ſcheen aen mijne le'en gewaſſen.
Ah! bitt'ren minne-kroes, ah! vleyens duyſter glas,
Ik ſpeen mijn teere lam, ſoo't recht aen't ſuygen was.
'tWaer nu mijn Engel my dook in haer vlerken,
Die wel het meeſt in deſen ramp ging werken,

'kEn ſag geen koy, dewijl ik ſteeds mijn leed verſwaer
Tot mijnen geylen onbeſturven Wewenaer.

Anna Maria Mod. venuta à caſa mia come m'ero meſſo a farmi ritrare dal Bronkhorſt pittore Fiamingo, e ſubito che ella era andata via, io trovai i verſi ſmarriti donde ho parlato p. 81.

SIET of de Goden op mijn onruſt letten,
Soo ik my wil voor Bronkhorſt neer gaen ſetten,
Om mijn bedrukt geſicht te geven d'eerſte hand,
Komt Anneken hier weer op mijn verlate ſtrand;
En ſend haer Moeder om de pas te maken
Om 'twoeſte veld noch eens te mogen naken,
Daer ſy haer bloed vergoot, terwijl ſy (heylig werk!)
Daer toe een thientjen prevelt in de naeſte kerk.
Daer komt ſy dan ten blyden drempel treden,
Met nedrig oog, en heel beſchroomde ſchreden,
Ik val haer aen de mond, het Meysje ſtaet verſet,
Ik vat haer in mijn erm, ik breng haer in mijn bed;
En ga, maer al te ras, mijn regen ſtorten,
Die ik veel eer wat op had willen ſchorten,
Gelijk de lucht eerſt ſwelt als ſ'ons begieten wil,
En ſend haer voort na huys met eenen natten bil.
'kEn had geen tijd, ſy moſt my 'tresje borgen;
Ik klee my om de keuken te beſorgen,
Daer ſie ik, ſoo ik denk hoe nu de Kleuter vleyt,
Dat mijn verlore dichjen onder't bedde leyt:
Dat wou niet eer mijn duttend weſen naken
Als hier het Meysjen ſelf de peys quam maken,
Om recht te hangen by dit geyl en lachend dicht,
Als een geweven rou voor eenig bly geſicht.
Nu, ſchoon ik meeſt tee in de moſſel-ſcheepjes,
Ik ſie noch ſomtijds geern mijn oude greepjes,

Een

Een muysje mind ſijn jong. 'kdank dan dees korte vreugd,
Die my ſoo onverwacht met dubbel dicht verheugd.

Ecco qui gli ritrovati verſi, fatti nel dipartir di Nuccia Modeneſe.

DAER ſit ik weder eenig op mijn ſtoeltje,
Daer ſit ik weder ſonder kamer-boeltje,
Daer ſit ik weder onbeſturve Wewenaer
De ſinnen in de ſchoot, de handen in het haer.
Daer ſit ik, en beſucht de vremde luymen,
Waer door mijn Anneken moſt 'tleger ruymen,
Daer ſy tot vijf mael toe ſtaeg weer en weder aen
'tBloed-gierig ſteek-ſpel van mijn ſtormen uyt moſt ſtaen,
Maer na dat herde traen, en bloed-vergieten,
Als nu haer kokjen was ter deeg aen't ſchieten,
Als't ſpel was op ſijn beſt, ga ik heel op mijn ſtel
Van't ſachte vege-vyer vervallen in de hel:
Schoon ik wel ſag, dat ik geen heele nachten
Van mijnen ſchoonen Engel had te wachten,
En dat my ſomtijds maer een ſnoep-reys beuren mag,
Daer ik ſchier nacht en dag aen deſe lippen lag.
Hoewel ik altemet met knorrend dreygen
Dit preutel-potjen 'tweygrig oor dee neygen
Na mijn onſteken moed; als Mortje (leeg van teſch)
My ſiende vol van vyer, haer gaf dees droeve les,
Dat ſy my ſou mijn heete luſten weygren,
Om mijn geſchenken hooger te doen ſteygren.
Ah! Anneken, dien trek was voor geen oud ſoldaet,
Maer voor een groentje dat ſijn ſtuk noch niet verſtaet.
Neen, Susje, neen, onnooſel Troetel-ſakje,
Dat was geen rechten lichter tot mijn pakje,
Neen neen, mijn vloed en dringt op geen geſlote ſluys,
En als de viſch niet bijt hael ik mijn hengel t'huys.

En daer by noch myn Engeltjens misnoegen,
Ik most hier eenig duyts krakkeel in voegen,
En nemen mijn geschil of hier of ginder op;
Dat my nu steekt soo dwers in den benaeuden krop.
Maer, Engeltje, gy moet het u niet belgen,
Die my dit aerdig Diertjen gingt ontwelgen,
Ik seg recht uyt, nu ik haer daglijx broyken mis,
Dat het my liever als u schaerssen Nectar is.

Havendo mandata una lettera ad Amarilli, & à su Sign: Padre un altera, tutte due delli 17 di Nov. insieme in una plica indrizzata à mi Sigra. Sorella, che le fece capitare tutte due, per una sua serva mandata à posta à S. Gr. nelle proprie mani d' Amarilli e di su Sre. Padre, non degnandosi ne l'un ne l'altro di mandarmi niente di rispossa.

AH! Hemel, ah! hoe-lang hoe-lang sal ik noch wachten
Na Amaril haer hand?
Met blakend ingewand,
En sware winter-nachten,
Die ik schoon moe van le'en,
Niet kan tot rust beste'en.
Wat baet een kleyne breuk aen mijne hooge stroomen?
Daer ik van't rou gebergt,
Daer Amaril my tergt,
Staeg d'opper-vloed sie komen,
Die Merwens droevig riet
Noyt hoop tot dijken liet.
Soo werd dan 'tgodlijk oog dat my soo ver dee dwalen,
En scheurd my 'thert aen tween,
Van vremden aen-gebe'en,
En kan geen vrind bestralen?
Soo is mijn Lent gestaekt,
Eer blad of bloessem naekt.

Soo

Soo ben ik, ſchoon gekeert, voor eewig uyt-gebannen,
Soo leef ik ſonder ziel,
Soo drijf ik ſonder kiel,
Soo krijg ik ſonder mannen,
Soo geef ik al mijn ſang
Te broeyen aen een ſlang.
Soo wil ik eerd, en lucht, en vyer, en vloed vergiften,
En breken 'tſacht beſluyt
Van mijn verliefde fluyt,
En ſlaen mijn minne-dichten
Met kaetſen-geeſſel voort
Tot aen der hellen poort.

Difeſa de' miei amori, contra quelli chi vogliono che l'andar ne' bordelli ſia manco peccato di ſvirginar qualche zitella.

IK ſey, ik wil hem uyt den droom gaen helpen,
Die myn Sint Jakes hiet ſoo bot ontſchelpen,
En 'tbeſte cierſel dat ik hem te Roomen gaf
Soo plomp verloren willen rukken van ſijn ſtaf:
Dewijl ik altijd met die uyt-ſpraek lachten,
* Die 'tvolk haer tong gaf goddelijke krachten,
En dat ik ſcherzende het donker ſteyl betree,
Waer van 'tverblind gemeen ſoo los ſtort in de zee.
'kWil haer gevoelen dan een krak gaen geven,
Dat my ſoo geern een haetſen rok ſou weven
Tot mijne kleuret-min, tot dit onnooſel werk;
Om dat haer herden nek geſtijft ſchijnt van de kerk.
Maer hoor eens, krielend uyt-ſchot van de zielen,
Die 'ſweerelds mallen wagen gaet beknielen,
'tZy dat u 'tkitlig hoff door miſdracht heeft geſweet,
Of dat een Luykſe keel u ſlechte wieg bekleet,

* *Vox populi vox Dei; imò vox Ignorantium, & ſtultorum.*

Die, soo het schijnd, u val met re'en beveſten,
* En goed en bloed geeft ten gemeenen beſten,
Het gaet daer met u ſaet, daer uwe ziel door teelt,
Als met 't doot Muysje daer een ſatte Kat mee ſpeelt.
Gy gaet vry-willig ſoon of dochter ſteken
Daer gy wel weet dat ſy den nek gaen breken,
Daer u verlore vyer noyt ſon of maen beſchijnd,
Als een geſlage vonk die ſonder aes verdwijnt.
Maer ik die derf een verſſen ſchoot ontginnen,
Om van mijn vlas een goeden draet te ſpinnen,
Voorneem'lijk als ik ſie dat ſijn genegentheyd
Held na het oud geloof, en d'ongebondenheyd.
Vind dat mijn min ook op de kerk kan ſteunen,
En op de ouw' en nieuwe wetten leunen,
Dewijl ik om het kort beheerſſen van dien ſchoot
Schier al de werken van bermhertigheyd ontbloot;
En eewig vloekende de ſtads bordeelen
Niet als een hupſen Kriſten ſoek te telen,
Ja ſelfs noyt echte d'gy, of ſlimmen Sodomiet
In de vervoerde min van mijne droomen liet.
En ſchoon men maer een baſterd heeft te wachten
Van deſe hecht' en ongebonde nachten,
Wat ſchort hem meer als d'echt' aen ſijn volmaekte le'en?
Daer hy noch dikwils veel heeft buyten het gemeen:
Het onderſcheyt beſtaet in onſe ſinnen,
Dewijl wy noch veel and're landen vinnen,
Daer niemand baſterd is, als die in ſchand verſtaeld,
Ver van het loflijk pad van ſijne ouders dwaeld.
En niet en wil met krimpen, ſweeren, vloeken,
Door quijl of ſweet geſonde le'en gaen ſoeken,
En laten my ſomtijds eens lichten van den huyg
Daer wy veel eer als aen ons lippen werden ruyg.
'kGa ook mijn Kleuters ſtadig onderrichten
† Om eer een Rijk, als Republijk te ſtichten,

* die by publijke ende gemeene Vrouwe loopt.

† ſchoon de Rijke ſomtijds bij Succeſſeurs veranderen.

En hoe der ſchriften vloek haer noyt te wachten ſtaet,
Van haer gebedeld brood te ſoeken langs de ſtraet.
Gy ſpreekt my van den eerſten ſteen te leggen,
Dat ſchijnd my niet eens weerd te weder-leggen,
Want ſoo een Reekels-poot daer na het Dier gevil,
En breekt mijn ſchoonen bouw dat hangt aen haren wil:
Leg 'tu en 'tmijn eens in gelijke ſchalen,
En ſiet eens welk het ander op ſal halen;
En ſoo gy niet blijft t'eenemael verdraeyt van ſin
Soo kroont gy noch op't leſt mijn ſchoone kleuter-min.

La mia ſolitudine e malinconia doppo haver mandata via Anna Modeneſe.

DAER leyt mijn katjen daer ſy plag te leggen,
Die ik ſoo los mijn leger op ging ſeggen,
Daer leyt nu 'tkatjen daer de ſoete Kleuter lag,
Die my des nachts bedroeft, al vleyd ſy my by dag.
Daer leyt mijn katjen nu by 'tſtille vyertje,
Daer ik eerſt ſat en ſpeelden met mijn Diertje.
Daer leyt mijn katjen nu en ſluymert by den heert,
Daer 'tvrolik Meysje ſat en lachten met de Weerd.
Daer komt nu 'tkatjen my ten diſch verſellen,
Dat mijne trage beetjes ſchijnd te tellen,
Daer ſit nu 'tſnorkend katjen achter op mijn ſtoel,
Daer ik eerſt ſat verſeld met mijn verliefde Boel.
Daer ſit nu 'tkatjen met ſyn ſtatig weſen,
Daer 'tMeysjen plag een ſlaetjen te verleſen,
Met ongeveynſt gelonk en ſachten kinder-klap,
Dat 'tbroertje my ſoo vaek dee ſpringen uyt de kap:
En daer ſy hare rokjes uyt ging ſchieten,
Als ik ſtont ree om 'tſeyltje te begieten,
Daer ſie ik 'tkatjen ſtrijkend' langs het koffer gaen,
En my verwijten dat mijn ſtrijken is gedaen.

En daer sy plag een speultjen te vertellen,
Dat my gestaegh dee na haer montje hellen,
Daer schijnd het katjen my te spreken van mijn nood,
En meeut my eensjes toe, en springt my op de schoot.
Daer sy haer handjes om mijn slag te breken,
Tot mijn verliefde greepjes uyt ging steken,
Daer komt het katjen met sijn scherpen bonten klaeu,
En vleyd met keel-geknor, en jokt met hand-gekraeu.
*Op het plat vã't spups. Ga ik * na boven, om wat lucht te scheppen,
'kEn sie mijn kind niet meer haer kootjes reppen,
Als ik't kort op de hiel na hare slipjes greep,
Maer vind dat ik mijn stramme le'en daer henen sleep.
Ik mis haer al waer ik het oog laet swieren:
En vrees dat ik mijn kiel eens weer ga stieren
Op een onveyle kust en binne-beense klip,
Ten zy mijn Engel heel werd meester van mijn schip.
Ah! had ik't eerst bepleyt met mijne vrienden,
Soo had ik noch het katjen dat my dienden;
Maer 'tmeest dat my verdriet is dat dees bonte kat
Geen koy of weg en weet tot mijn bejaerde rat.

Ragioni perche ne' miei versi chiamo la Sra. Amarentia Amarilli.

MET recht ga ik haer Amaril vernoemen
De Berg-godin daer Holland op kan roemen,
Dewijl haer naem in't end maer heeft een kleyn verschil,
Maer met *Amar* begint soo wel als *Amaril.*
En daer sy selfs die 'tsoetste van sijn leven
Wil 'tharen dienst en offer-bank besteden,
Doet uyr op uyr vergaen in ongehoorde vlam,
Als yemand die ten roof van haren tempel quam;
Of yemand die sijn beestse lust quam boeten
In haren schoonen akker om te wroeten,

En

En ſchenden 'tpeerl-gewas van hare ſchoone borſt,
Dat ik niet als door haer vergodlijkt naken dorſt:
Ten waer mijn lang gewijde Roomſe handen
Met ſulcken aenſien aen haer oever landen,
Dat haren tempel-raed koſt tot 'tgeluk verſtaen,
Dat ik haer aut'er-lamp alleen ſou raken aen.
Maer neen, 'tkompas is al te verr' verloopen,
Om ſelfs in ſtorm ſoo goede kuſt te hopen,
Neen, neen, de Merwe leyd in al te leegen val,
Om immer weer te ſtaen in ſulck'en hoogen wal.
Ten zy Apollo mijn verliefde Dichten
Gong wapenen met ſijn gewiſſe ſchichten,
En dat ik 'tbitter van die bitt're Amaril
Noch bitterder als 't alder-bitterſt' bitter vil.
Neen, neen, de Min haet bitſig min-verwijten,
En als een druppel wel een rots kan ſlijten,
Soo ſal mijn ſachte Min, ſpijt alle min-verſchil,
Noch eens verſoeten mijn verbitterd' Amaril.

La grand' inquietudine chio haveva la notte per l'amor d'Amarilli, ſcritta anco la notte, havendo ſempre una luceria appicciata nella mia ſtanzia.

Land-looper, kruyſſer, dwael licht, ban-bewoonder,
En huys- en hof- en land- en vrinden-hoonder,
Muyt-maker van mijn ruſt, ſpel-breker van mijn vreugd,
Bewolker van mijn licht, bedelver van mijn deugd,
Bedrogen al-beſchik van ſieke ſinnen,
Yl-bankig woekenaer van 'thuys der minne,
Verblinder van mijn ziel, verrader van mijn wil,
Beklad ik hier 'tpapier ten dienſt' van Amaril;
Want als haer minne-ſtorm mijn ziel komt naken,
Soo voel ik dat mijns breyns geſcheurde daken

Soo over-ſtelpen 'thert, dat ik my ruk uyt 'tbed,
En midden in den nacht aen deſen handel ſet.
En daer op dan in 'tkuſſen weer gedoken,
En in verwerden droom mijn oog geloken,
Schiet ik weer uyt mijn ſlaep, en ſpreek mijn ſelven aen,
En ſeg, wat maen-ſiekt hebt gy in de kruyn gelaen?
Ik ſwijg, ik-ſugt, ik dut, ik rijs, ik neder,
Ik rek, ik geeu, ik keer my heen en weder,
'kBeſpie, 'kbeſie, 'kbelet, 'kbeſet, 'kbeknil, 'kbewil
Mijn min, mijn ſin, mijn hert, mijn ſmert, mijn Amaril.
Dus, errem-ziel-en-ſinnig minne-baken,
Moet ik hier aen den Tyber leggen blaken,
Ja braken 'thert aen tween, ja ſchaken ſchoot op ſchoot,
Om niet te ſterven van gebrek en hongers-nood.
Maer, Amaril, ſoo eens ontrent u ſtranden
Den Hemel mijn behouwe Vloot doet landen,
En dat gy my vervormd kieſt immer voor Mirtil,
Sta vaſt verheve rots, ſta vaſt mijn Amaril.
'kSal om u hechter als de klim gaen klemmen,
En mijn geſchudde mirte-blad doen ſwemmen
In den gekalmden ſchoot van u verliefde zee,
Soo ſchijnt 't dat ik met recht dees ongeruſtheyd lee.

Riſpoſta ad una Lettera dell' Illuſtriſſimo Sr. Adr: di Bl: Sre: di N. mi' Frate l Cugino.

GY die mijn ziel aen uwe ziel gongt knoopen,
Hoe kan ik u, mijn liefſte Vrind, ontloopen;
Ik groey in u vermaek, ik dor in uwe ſmert,
Ik wortel in u borſt, ik neſtel in u hert;
En ſchoon mijn oog u oog niet kan bereyken,
'kEn gong hier noyt verbloſen of verbleyken,
Of 'tſtaet voor u te boek, die, waer ik immer ſat,
Altijt de rekening van mijne vlammen had,

En

En trou bericht van al mijn doen en laten,
By nacht of dag, in d'ongemeenſte ſtraten.
Gy hebt geen ſpiën of geen ratel-wacht van doen,
Om daer te weten op wat leeſt dat ik hier ſchoen,
Of op wat muyltjes dat ik hier ga leeſten,
* En hoe ik hier de menſchen uyt de beeſten,
En hoe ik hier de peerden uyt de eſels ſchiet,
En hoe ik hier de buffels uyt de runders ſtiet.
Maer ſiet of u mijn zieltjen daer gaet liegen,
Dat gy my ſomtijts hier doet over-vliegen,
Wanneer't den nood vereyſcht van eenig geeſtig Dier:
Gy treed daer in mijn min, gy kruypt daer in mijn vyer,
En weet het op ſijn kopjen recht te raeyen
Hoe ik hier ga vol heete luſten baeyen
In't alder-ſchoonſte nat dat immer lippen ſtal,
Van d'engſte beekjes van het koſtlijk minne-dal,
Die oyt dit moedig Sevenberg door-liepen,
Maer noyt in mijn verſtaelden boeſem ſchiepen
Vergeting van mijn Vrind, of lang-beêede min,
Neen, neen, gy ſit'er bey tot 'tleſte ſnikjen in.
Noch zee, noch berg, noch boſch, noch rots, noch klippen,
En deden u oyt uyt mijn boeſem glippen,
Neen Keurder van mijn min, die al mijn doen geviel,
Gy hebt mijn hert beleend, en woond in mijne ziel.

* Dit ſiet op mijn ſchemp-dicht dē *Italiaen* genaeme

Risposta à certe parole nell' istessa Lettera parlando d' Amarilli.

SONNETTO.

HOE doet gy al mijn leden water-tanden,
Ah! bou-beherter van mijn minne-wallen,
Als gy my ſtoot daer ik ſoo geern ſou vallen,
En 'tbaken ſteekt op mijn vervreemde ſtanden.

Maer eer ik aen dien oever koom te landen,
Daer gy wenſt dat ik met vermaek mag mallen,
En 't moedig ros van mijn verwinning ſtallen,
Soo moet ik eerſt ſijn koel gebergt ſien branden;

Soo moet ik uyt 't af-keerig oog ſien ſpringen
Wat anders als dat my heeft wegh gedreven,
Eer ick my heel van wanhoop laet omringen,

Neen, neen, ik moet dien grooten dag beleven,
Dat mijne Son komt door de wolken dringen,
Of doe noch met mijn val ganſch Holland beven.

Per Armanno Keulers Chiruſico Fiamingo da Thienen, dalla Banda de' Pittori Fiamingi à Roma battiſato col nome di Paracelſo.

IK Moet Paracelſus eens een Liedjen ſchenken,
Om aen mijn Rooms verblijf te konnen denken,
Om dat ik ſie dat hy dees' voddery bemind,
* Dat men ſoo ſelden in ſijn ronde Lands-lie vind,
Die nimmer 't ſoet van hare tael en proefden,
Om dat ſy noyt haer ſtramme tong ontſchroefden,
En, ſchoon men haer den wijſer ſelfs in handen geeft,
Soo ſelden weten wat de klok geſlagen heeft.
Maer heb ik yet in't dertel oog genomen,
Dat hy my maet van verren aen ſiet komen,
Hel ik na Roomſe kuſt, of na mijn Amaril,
Soo ſiet hy daed'lijk waer mijn ſchuytjen henen wil;
En daer by noch ſijn wiſſe meeſter-kuren,
Om yemand niet te veel te doen beſuren,
Die Venus-martelaer by hem ten offer quam,
Verdienden dat hy plaets in mijne dichjes nam,

* *te weten, in de Brabanders, en daer en boven die van Thienen, daer hy van daen was.*

En

En dat 'tHer-doopers gild', vol vieſe grillen,
Hem gong begroeten met haer naeckte billen, *
En ſulken hoogen naem door in-geſtorte gunſt
Soo los verſelden met ſijn ongemeene kunſt:
Om dat hy ook de vlees-hal niet bedroefden,
En dikwils vlees op eenen vrydag proefden,
En ſijn *Vigiliën* wel ſomtijds over quam
Met eenen dgy-bout, of met 'thieltje van de ham.
Al ſou het thien-mael na den mutſert rieken,
Als hy maer mag een leger-haesken wieken,
En ſpreeckt hy van de jagt, hoe ſmaeklijk gaet ſijn mond,
Of hy een glas Albaen aen ſijne lippen vond.
Neen, *Paracelſus* mag mijn Liedjes naken,
Die ook ſomtijds een Kleutertjen derft raken,
En weet wat dat hem dient in deſe Roomſe lucht,
En dat een ouwe kat na teere muysjes ſucht.

* *Want alle haere doopen met gants naekte vertooningen ghe-ſchieden.*

Diſeſa de' miei amori, ſervendo di riſpoſta à certi verſi Latini del Sr. Guiglielmo C. mentuato di ſopra, fatti nella feſta del mi' Santo, alli 24. di Febr. 1649.

GY gongt mijn Naem-feeſt met een dicht verêeren,
Dat mijne Min kael op de kam wil ſcheeren,
Die mijn gelukkig hooft met ſchoonder kranſſen çiert,
Als daer den Thuyn-god hier wel-eer wierd mee geviert.
Of als oyt uyt de Franſſe neder-lagen
Een Roomer na het Capitool ging dragen.
Neen, neen, mijn bed-triomf vloog hooger in de locht
Als yemand koſt bevroen die 't nimmer had beſocht.
Neen, neen, mijn † kleuter-min moet ſtaende blyven,
En boven alle and're vlammen dryven,

† *Door Kleuters verſtaet overal Vry-ſterkens van haer eerſte wambais, die haer min boven de reden gaet, haer wyer noch onverdeelt zijnde, en die ſtaen en wachten met uyt-geſtrekte ermen*

ermen na den Ridder die met haer den eerſten tocht doe, ende haer verloſſe van het ſlindend Monſter-dier van haer middel-lands zee-kuſtje.

Die buyten echten band een onbevroſen lans
Gaet ſteken in de veel, gaet ſchieten op ſijn kans.
Gy ſegt, dat haer mijn penningen verblinden;
Dat ſult gy over-al in't echt ook vinden,
Want ſeg, waer ſonder munt gy immer kreegt een Wijf,
Al waert gy noch ſoo herd, al ſtond gy noch ſoo ſtijf.
Maer 'tgaet hier niet (om u te recht te bringen)
Als of men gong een ſoodjen vis bedingen.
Neen, neen, mijn kleuter-trou is eelder van verdrag
Als immer Spaenjen, of verbaſterd' Frank beſag!
Om hare kroonen niet te ſien verſterven,
† *Mulo* Hoewel die menigmael een † Muyl gaet erven
dat is te Roomen Die eenig reekel uyt ſijn gat gevallen was,
Baſtert En 'tkoninx-ſeer ſoo wel als Sint Lowies genas.
te ſeggen Nu voort, daer wil wat meer als 'tſneuklen weſen,
Om eenig aerdig Goedjen te beleſen;
Het is de keuken niet alleen om 't mes te doen,
Maer ook om 'tſakje dat ſijn keuke-vreugd kan voen.
'tGeval en 'tvinger-kruyd leyd al ons ſaken.
Neen, neen, mijn Vrind, daer kan geen appel ſmaken,
Die yewers in het wild uyt wilde ſtam gegroeyd,
Heel ſelden 't rou geboert', en meeſt de verkens voeyd.
Die naekte min en werd niet meer gevonden,
Waer in wel-eer ons ouwe Katten ſtonden,
Die vluchten na het boſch, en gaf ſig onder 'twild'
Soo ras men tot ſijn ſchicht vond eenen gulden ſchild;
Soo ras men wou ſijn oogen gaen ontblinden,
* dat is toe-ghe-ruſt. En hem een and're gulde eeuw doen vinden;
Soo dat nu onſe Min is een volwaſſe Man,
Die wel * geruſt ſijn ros en tros beſchrijden kan.

'Tis

'Tis waer, het ſou wat anders zijn te ſeggen,
In Amaril haer godlijk vyer te leggen,
Ja daer, gelijk een Phœnix met haer min belaen,
In een volkome jeugd altijd te blijven ſtaen;
Maer die voor eerſt quam met een hijgend' ſuchje
In't naeſt Kappelletjen van ſijn gehuchje,
Kan metter tijd, wil hem 'tgeluk den boeſem bien,
Een rijken Tempel met ſijn offer-werk verſien.

Il principio della prima Vera.

Daet heeft den Winter ons al weer verlaten,
Daer komen wy met vree weer op de ſtraten,
Daer gaet nu Spanjen met ſijn trotſen knevel-ſwier,
En wermt 'tverſtijft geraemt by het onkoſt'lijk vyer;
Dewijl de Son ons leven weer gaet lengen,
Ons den dag ten twellif uren brengen.
Daer mindert nu de koſt van't nacht-licht dat ik brand,
Daer komt den reys-tijd aen, en lokt my na mijn land,
En gaet de nachten noch veel korter maken,
Dewijl ik na 'tverlate Rijk ga haken
Daer Amaril gebied, en denk ſchier heel den nacht
Op 'tgoddelijk beſluyt, daer ik na leg en wacht
Op Amaril haer lang-gewenſte vrede,
Tot minne-knoop van ons verdeylde leden,
Van mijn vervoerde borſt, van mijn verſpreyde re'en,
Heeft hare godheyd met den Hemel yet gemeen.
Maer vrees en hoop omcingelt mijn gedachten,
Ik vrees dat ſy met mijne vlammen lachten,
En hoop dat haer mijn lijden eens verdrieten ſal,
Of ſtort vol wanhoop in haer lang-verbitterd dal;
En ga my in haer klare beken werpen,
Om al t'ontroeren dat haer trots kan ſcherpen,

En ondermien 'tgebergt daer mijnen ramp begon,
Tot dat ik in ſijn val mijn eygen graf-ſtee von.
Soo ſie ik noyt haer moedig Troyen rooken,
En uyt mijn ban noch balling op-gebroken
Draeg ik noyt 'tſware jok van mijn beſpotten hoon,
En ruſt gewillig onder die vervalle kroon.

D'una zitella graſſotta e bellina, e di boniſſima voglia, Figlia d'un Facchino principale, che mi ſtava in faccia, dietro à S. Gieronimo de' Schiavoni, conſigliandole di fuggirſene via.

IK liet een Mosjen uyt mijn handen glippen,
Om daer een ſchoone Huys-mos mee te kippen,
Om mijne Buer-meyt, die my met haer lonken tergt,
Te ſeggen ſonder ſpraek wat dat mijn min haer vergt.
Dat ſy den neus eens in de wind ſou ſteken,
Om uyt den droeven kerker op te breken,
Daer haren nortſen Vaer, en meer als beeſtſe Moer
Haer houden in den band gelijck een ſpin-huys Hoer.
Sy wiſt terſtond wat Prochy datter luyden,
En wat 't ontvloge Vogeltje beduyden,
En heeft een Beed'ler, die op ſtraet haer hulp verſocht,
Behendig onder-richt wat dat haer zieltje wrocht.
Hoe, en wanneer, met onbeſpiede vonken
Sy meend voor wis de winkel op te pronken,
Waer na mijn koo'manſchap leyt nacht en dag en wacht,
Tot ſteunſel van de Staet, en welvaert van de Jacht.
Soo dat wy nu, tot dat de Son wil ſchijnen,
Die al ons droeve nachten ſal verdwijnen
Door deſen armen Tolk, met ſchrift- en mond-bevel
Malkander ſpreken van haer godlijk min-beſtel;

En

En daer laet ſy my deſen morgen weten,
Als ik ben met de neus in't boek geſeten,
Hoe ſy ſoo lekk'ren nacht had onverſeld gehad,
Of ſy my in haer ſchoone bouten had gevat.
Ik antwoord dat ik wenſten, dat de nachten
Die mijnen droom doen voor haer tempel ſlachten
Wanneer mijn auter-mes 'theet ingewand door-grond,
Dat ſy het beſte daer in haren ſchoot van vond.
Dits nu, om niet meer in de wind te ſpouwen,
Om mijne luſten van de ſtraet te houwen,
Op dat men niet als Engel-land de vlag eens ſtrijkt,
Staet als een verken met een vuylen neus en kijkt,
Of dat (eer dat den Hemel eens wil vallen,
En mijnen Engel by mijn Duyvel ſtallen)
Hy buytens tijds heel vlug en t'eenemael gewiekt
Mocht ſien of Roomen ook gelijk de Merwe riekt:

Te weten, Als ik den Weg t'eenemael gebaend had, ende dat ſy by my noch niet en koſt komen Woonen, maer by haer Moeder bleef, daer haer eerbaerheyd dan al wry Wat cautie ſubject ſoude hebben geweeſt.

Una Canzon per inſtigar Margarita al compimento de' noſtri amori, havendomi promeſſo in una lettera di darmi tutto quello ch' io poteſſi deſiderare à Margarita.

Spoed u, Margriet, eer ik dit vyer ga breken,
Eer dat my weer een ruyge mot komt ſteken,
Nu ben ik buyten ſcheuts; ſiet hoe mijn ſabel blinkt,
Bak ſtruyf, mijn ſoete Meyt, eer ey en boter ſtinkt.
Vervoer, verdraey, verwer u Moeders ſinnen,
Vin eens een uytkomſt tot ons grage minne,
Behert, volwaſſe Maegd, den grond van u geluk,
En ſcheur u kinderlijken ley-band eens aen ſtuk!

Bewaek, beſlaep, bery, berots, berommel,
Spijt 'tbakhuys van u binne-muerſen Drommel,
Den ſchoonen Ridder-loop van mijnen leger-pracht,
Die al ſijn ruſting leyt na uwe baen en wacht.
Verſin, verſoeck, laet al u krachten werken
† *Haer Moeder M'onna Leonora.* Om eens te ringen † dat twee-pootig Verken,
Dat u ſoo mennigmael, ah! koſtlijk minne-pand,
Derft ſling'ren door het huys, derft ſing'len aen de wand.
Ze'er dat mijn naeſte Buer-wijf ons verraden,
En ons de borſt met ſoo veel ſmerten laden,
Soo dat u Volk nu d'heele Buert heeft op haer hand,
En nacht en dagh beſpied ons ingetogen brand.
Wat kan doch een verliefde Vrou gebreken,
Om wie ſy wil yet in de vuyſt te ſteken,
Daer haer bekluyſtert hert den vryen ſwier door kreeg,
Al was haer Aerd, en Hel, en Hemel in de weeg.
'Ken kan, 'ken mag, 'ken wil niet langer wachten,
Of werp my in de gruwelijxſte nachten
Van 'theele Rooms gebied, en drijf met 'troer aen twee,
Verwonden Martelaer, in u onſtuyme zee.
Op, op, Margriet, kom vat my by de kladden,
Eer dat dees uyt-geſpoge donder-padden
My helpen van mijn ſtuk, ontpreng mijn herden nood,
En krop my tot de keel in u verliefde ſchoot.

Ad Amarilli, aſpettando la ſua riſpoſta alle mie lettere mandatele ch'era un pezzo.

SONNETTO.

SAL dan mijn vryheyd nimmer op gaen dond'ren?
Moet ik dan hier mijn heetſte jaren ſlijten,
En al mijn vreugden voor de honden ſmijten,
En 'tlichaem van ſijn beſten buyt gaen plond'ren?

Soo

Soo gaet gy dan den ſwaren ramp verhond'ren,
Die ook een rots dee ſonder blixem ſplijten,
En ik geſtaeg ſoek met mijn bloed te quijten
Tot vollen glans van u verſchole wond'ren?

Soo is dan, Amaril, u re'e vol-trokken,
Om al mijn reed'lijkheyd de voet te ſpoelen
Met recht-en-redelooſe minne-wrokken?

Wel, gaet noch vry u fieren moed wat koelen,
Gy moet my noch met re'en van Roomen lokken,
Als uwe re'e mijn reden eens gaet voelen.

Als u gevoeligheyd van hier beſchreven,
Doet uwen naem in eygen boeſem leven.

Un' altro Sonnetto all' iſteſſa Amarilli, nell' iſteſſo ſuggetto coll' iſteſſa deſinenze e rime de' verſi.

WIE ſag oyt wervel-buy een wilg bedond'ren,
Of lauwer-ſcheut tot aen ſijn wortel ſplijten?
Wat ſoekt u koel gemar dan af te quijten
Daer niet en viel als vyer en vlam te plond'ren?

Ja ſchoon gy deed verſchricken alle wond'ren,
En uwen vorſt met ſtagen brand gongt ſlijten,
En u verrotſt gemoed in't voet-ſand ſmijten,
En minne-blixemen als 'tſand verhond'ren,

'kHeb nu Veſuf en Ætna aen-getrokken,
Daer kan geen blixem door mijn breuken ſpoelen,
Dewijl ik berſt van ſterker minne-wrokken,

Die Rijn, noch Maes, noch Wael, noch Zee kan koelen,
Maer uwe Pen wel aen de *Dong* kan lokken,
En doen vol ruſt de vre'e van *Neer-land* voelen:

Soo mag dit vyer, door eene pen beſchreven,
Noch duſent pennen in u roem doen leven.

Quel che ſi paßó nell' amor di Nina Napolitana, ricciotta gratioſiſſima del laquale alla prima viſta io m'inamorai da furioſo, ſendoci preſenti gli Sri. Guiglielmo. C. e Theodoro P.

'K Verſoek mijn donker lot aen alle kanten,
Om in Traſtever eens de Mey te planten,
Daer her verlede jaer, een maend vijf ſes geleen,
Soo ſterken minne-ſon tot in mijn zieltje ſcheen;
Die inder yl ſoo grooten vyer dee woeden,
Datter geen middel was den brand te hoeden,
Die my ſoo ſchrikkelijk met onvoorſienſen ſlag
Wierp in het voet-ſand eer ik ſchier ſijn flikker ſag:
Soo dat mijn Vrienden met verwerde ſinnen
Stonden verbaeſt in't krieken van dit minnen,
En my beſagen als een Vremd'ling van mijn Land,
En noyt en vonden ſulken ſtorm aen Hollands ſtrand.
Ik heb verſcheyde verkens laten wroeten,
Om yet te vinden om de ſmert te ſoeten,
Die dat onſienbaer vyer, daer my het breyn van rookt,
Met duſent luſten in mijn boeſem heeft geſtookt.
'tWas al om niet, daer kon geen verken hechten,
Tot dat mijn prengend' leed my leerde vechten
Met binne-landſe krijg, wat ſpaey, maer fraey bedacht,
Door trouwen Lands-man in haer † naeſte bloed gebracht.
'kSloeg *Maro* op, eer ik de kans gong wagen,
Wat ſag ik daer op mijnen aenſlag dagen?

† *Haer Swaeger met groote beloften om gepraet bebbende.*

Wat

Wat ſey ſijn godlijk *Dicht* daer mijnen vinger viel?
Fit via vi, dit was den ſpoor-ſlag van mijn ziel.
'kWacht nu op Maendag wat de poſt ſal brengen,
Die van haer Vrinden eerſt mijn vyer gong hengen,
Die drijft mijn lange vrees eens eynd'lijck van mijn hoop,
En gaet nu, mogend' Man, met mijne ziel te koop.
Ah! *Nina*, laet mijn ongeveynſde minne
Doch eens een plaetsken in u boeſem vinnen,
Soo voelt gy grooter vyer, maer aengenaem van brand,
Als oyt het naeſt' gebergt braekt in u Vaderland.

Due à tre giorni doppo eſſere arrivato à Napoli, inſognandomi di trovare Amarilli nelle montagne, ch'io haveva viſte per Strada, nel meſe d'Aprile 1649.

HOE verder uyt het oog, hoe nader met gedachten,
Dat blijkt hoe langs hoe meer in d'ongeruſte nachten;
Doch aengenaem gewoel en ſinne-werrery,
Daer ik my op dees onbekende kuſt mee ly,
Wiens naem (ſoo 't ſchijnt) my *Na* de *pels* doet hellen,
Schoon niet en vind om op 't getou te ſtellen,
En wenſten dat den dag my op ſijn vleuken nam,
En dat noyt vremden ſchoot meer proefden van mijn vlam;
Of dat de Son my liet ſijn wagen mennen,
Om in een dag de Merwe te berennen,
'kWou wijſen Faëton gaen ſtorten in den erm,
Daer ik vijf jaren lang ſoo vruchtloos tegen ſcherm;
Maer nu ſchijn in mijn droom verlieft te vinnen,
Daer 'tgeytjen en het rou geboert' gaet minnen,
In't hangend' krepel-bos van 't eenige gebergt,
Dat ik op weg beloeg, en nu mijn luſten tergt.
Ah! had ik daer het minſte van mijn droomen,
'kSweer, Amaril, ik ſou noch verder komen,

Als ik oyt wakend gaſt met een verliefde borſt
In kleuter-vlam, of maegden-ſtorm beſoeken dorſt.
Daer ſou ik tuſſen de bemoſte rotſen
My in u godlijk maegde-bad gaen plotſen,
Soo wierd ik niet op dees uytheemſe kleuter-jagt
Gelijck Acteon van ſijn brakken om-gebracht.
Ah! Amaril, vergeeft mijn ſtoute wenſchen,
Of ruk u uyt het oog van alle menſchen,
Ver boven 'tſter-geſpan, en breekt ons hert aen tween,
En voert daer al 'tgeheug van uwen luyſter heen.
Maer neen, daer quam noyt God ter aerden dalen,
Of gong in d'ongemeenſte zielen malen
Sijns godheyds heuchenis, die my mijn zieltje thoont,
Dat u ook lief moet zijn, dewijl gy daer in woont,
En immermeer vol vyers ſult blijven woonen,
Schoon my den Hemel hier alleen wou thoonen
Wat dat ſijn macht vermag op onſe kleynigheyd,
En dat my duſent jaer of meer wierd toe-geleyd.
En of ik al op't end van duſent jaren
Moſt ſonder heuchenis daer henen varen,
Soo duerden evenwel door dees' verliefde hand,
† Het vyer van uwen naem tot 'swerelds leſten brand:
Ten zy 'tverbaſterd volk geheel verſteenden,
En alle ongevoeligheyd ontleenden,
Die rots of klip bewoond. Ja ja, 'tzy hoe het wil,
Soo leefden noch in't boſch den naem van Amaril.

† *l'Amare*, .i. het minnen.

Ricor-

Ricordandomi di quel' che mi consiglió il Cavagl^r. Alfonso Ferri, doppo havermi guarito d'una febre pericolosissima, è piu presto d'un fuogo nelle budella con dolori insupportabili nel mese di Novemb. 1647.

AH! sacht besluyt gevest op goede reden
Van den Beheerser van mijn sieke leden,
Doen 't blakend ingewand met ongemeene smert
Mijn krachten had verspreyd, mijn zieltjen had benerd.
Ah! soet *recept* na de gebanne vlammen,
Waer door ik steeds mijn sprink-haen sag verstrammen,
Die eertijds in het bosch, dat al sijn lust besat,
Soo wakk're dgyen en soo sterken schitter had.
Wat was't? wat vonnis gong dien Richter strijken,
Dien Richter van soo veel verrese lijken,
Dat als mijn Kok my we'er heeft op de been gebracht,
En dat den Minne-god sit in mijn schoot en lacht,
Dat ik in geen Apteek en hoef te loopen
Om frisse le'en voor immer op te koopen,
Of yet waer door men jeugd en krachten houd by een,
Of raek met sieke le'en noch eynd'lijk van den been:
En oordeeld, ongeacht mijn blonde lokken
Wt 't onvervalste Neerlands bloed getrokken,
En 't blauwe spiegel-rond dat in mijn oogen sit,
Dat ik werd overheerst van al te grooten hitt';
En dat daerom mijn welvaerd is gelegen
In eenen boesem door mijn hand ontregen,
In eenen teeren schoot vol ongeveynst gevley,
En 't thecht omhelsen van een jonge Huys-klappey:
En dat ik ook, tot mind'ring van die hitte,
Niet veel dien met den neus in't boek te sitten,
Ten zy den bybel, die men met de knie op doet,
Daer tusschen beyden speeld, en vyer met vlammen boet.

Wel,

Wel, Amaril, wild gy mijn jeugd genieten,
Soo laet u eens met recht en re'en verdrieten;
*D*it lange ballingſchap, dees' herde *Doctor*-wet,
*D*ie hier in't wild verſpilt de renten van u bed.

Riſpoſta ad una lettera di mi' Sorella, la Sig ra. Am. di Cl. &c. laquale con parole ſuaviſſime mi voleva dar da credere, ch' io poteſſi tornare al paeſe ſalvo l'honor mio, ſenza haver riſpoſta alle mie lettere mandate ad Amarilli, & à ſu' Padre.

AH! lieflte Sus, 'ken kan niet langer wachten,
Gy komt my met u ſachte pen verkrachten,
*D*ewijl na u gevoel mijn ſchoone Amaril
Gevoeld mijn verre ſmert, al ſwijgt haer mondje ſtil;
Maer als een lauwer van mijn vyer ſou klat'ren,
Ja ſelfs haer ſchaemt de tanden ſou doen wat'ren,
Was ik wat nader by haer rijpe groenigheyd,
En dat in haer geſicht mijn vyer wierd aen-geleyd.
Ah! koſt mijn wenſchen my de *Dong* doen proeven,
'Ken ſou hier aen den Tyber niet vertoeven
Soo lang ik daer van ſpreek, en keerden noyt te rug,
Al vond ik oog noch hert tot mijne luſten vlug.
'Ken ſou die ſchoone *Daphne* niet begeven
Eer ik mijn vyer diep in haer hert ſag leven,
Dat aen den hey-kant van den Hemel wierd geplant,
Om ſoo veel eer en meer te raken in den brand;
Ik liet, die nu mijn ziel en ſinnen ſtelen,
Mijn ſware vlammen vry wat verder ſpelen
Als de verliefde Son, op't vonnis dat gy velt,
Dat mijne rouwe min in ander weſen ſtelt.
U openhertigheyd, ſoo ſacht beſchreven,
Moet in mijn ongeveynſde Dichjes leven,
Dat, mocht het weſen, ſomtijds een verliefde Vrou
Het geen' haer werd gevraegt wel-ſelver vragen ſou,

En

En wenſten dat haer't vragen ſoo wel voegden,
Als't geen haer ongeruſten boeſem wroegden
Te wachten na de vraeg. Ah! Richters van de min,
Gy treften van ons vier den alder-rechſten ſin.
Maer 'tis dat ons natuer geheel verbaſtert
Haer ſelf verſaekt, en haren oorſprong laſtert,
En dat ons oordeel in de lueren werd verkracht,
En het natuerlijk metter tijdt oneerlijk acht.
Doch, Ziel-vrindin, wild gy dien naem beleven,
'kWil van mijn ziel aen d'u een ſleutel geven,
Die van de ſelve ſtof in eenen ſchoot gegaert,
Soo ſachten weygring voeld die na mijn zieltjen aert.
Soo ſult gy ſien mijn ongeveynſde ſchreden,
Hoewel ik die gemeenlijk moet bekleeden
Met yet dat mijn natuer in't minſte niet en raekt,
Om dat den grootſten hoop daer't meeſte werk van maekt.
Ah! wijſe uyt-ſpraek van verhole twiſten,
Gy weet waerom een goeden Schutter miſten,
En datmen't wild bekruypt ſoo na als't weſen kan,
En wat het oog vermach van een verliefde Man,
Soo wel als d'ongedwonge Vrouwe-lonken;
En dat ons droogc Moeren niet en vonken
Ten zy haer 'tvyer genaekt, en dat in Merwens vloed
Een gaeuwen Viſſer op ſijn ſuyken letten moet,
En't oog geſtaeg moet hebben op ſijn ſteken.
Wel, lieffte Sus, wild gy my op ſien breken,
Behert maer * 'tgeen ik wacht, ſoo ſiet haeſt oud en jong,
Mijn vonken aen de Hey, mijn ſuyken aen de Dong.

* Antwoord op mijn brieven aen *Amaril &c.* geſchreven.

A Nina Napolitana,

Havendola persa a fatto, per il tradimento del suo Cognato, ancorche lui era il piu gran Buffalo del mondo, & che il nostro amore stava in bonissimi termini.

G'Hebt eens mijn oog be-oogt, g'hebt eens mijn pronk bepronkt,
G'Hebt eens mijn lach belacht, g'hebt eens mijn lonk belonkt,
En als gy onversiens by my ter misse laegt,
Scheen't dat ghy meer na my als na den Auter saegt.
Maer nu doet een Verrader u gelooven,
Dat ick maer koom om uwe bloem te rooven,
En dat gy u aen't langste end moet houwen,
En op mijn woord als op de winden bouwen.
Wel volg uws Swagers raed, en stoot my voor de scheen,
En neem my voor een Pool, of onbeschaefden Deen,
En denk u leven lang dat gy u self bedroogt,
En meer met af-keer als met min op my vermoogt.
Ik sal U en dien Schelm soo leeren kennen,
Hoe dat ik min en haet te saem kan mennen,
En na ik sie een kleyn of groot vertrouwen
Of op den hol, of in den toom kan houwen,
Dat hy sal schrikken of den donder op hem viel,
En scheyden sijn door-pokte leden van de ziel,
En heugen mijnen grim meer als u Vaderland
Haer roey, die in Vesuf wel gloeyt, maer noyt verbrand.

A Barbara da Capo le câse, ragazzotta fattissima e di vita bellissima, sbirginata nel mese di Giugnio 1649.

HEt scheen na dat u eerst mijn Vrinden sagen
Gy kost de vlag van al mijn Meysjes dragen,
En *Paracelsus*, sulke Vogels niet gewend,
Herdoopten u Cap'teyn van al mijn Kleuter-bend:

Om

Om dat ik u, ſonder veel ſpuls te maken,
Volkomen in een uyrtjen ging ontſchaken,
En als een prijs-os in het bleeke purper ley,
Eer dat een rappe Non haer Roſe-kransken ſey.
Maer neen, gy koſt met recht dien naem niet dragen,
Dewijl gy't twee drie keeren maer dorſt wagen,
Na't blijde ſlacht-mael, dat u Moeder, hertig Wijf,
Soo wel behaegden, dat haer vrucht ſprong in haer lijf.
Doch wat ik dee, of ſmeekten, kuſten, vleyden,
En wat u Moeder dreygden, ſchreenden, ſchreyden,
't Was of de ſoete vocht die 'k ſtorten in u wond
Had't raſend ſchuym geweeſt van eenen dullen Hond.
Gy woud niet meer van mijne ſprongen hooren,
Of ſoud u in den Tyber gaen verſmoren,
Hoewel ik u omhelſt beſwoer by Son en Maen,
Dat ik in drie 'f vier daeg' niet meer ſou raken aen
Den rijpen ſchoot die al mijn mededoogen
Stiet met de voet: u rede was ontvlogen;
Waer op ik u weer met u Neef na huys toe ſond,
Soo erm en ſchamel als ik u te voren vond.
Te recht, dewijl ik met geknutſte leden
Quam uyt dien ſtouten Maegden-ſtorm getreden,
En dat gy't ſoetſt dat my daer na te wachten ſtond
Met ſoo een dullen kop gingt rukken van mijn ſpond.
Gy woud na drie 'f vier dagen weder keeren,
Maer neen, mijn Kind, gaet op u koſten leeren,
En denken 't geen ik u ſey ſonder grim of wijn,
Dat mijne min moet vry van daet en op-ſpraek zijn.

Quel che ſi paſſó con Camilluccia Romana, mentuata nel principio di queſti Trionfi d'amore, ſendo io richieſto dalla Sra: Angelica Cortegiana Franceſe, che ſtava per fare un puppo, d'eſſere ſu' Campare e che mi daria Camilluccia per Commare, e mi confeſſó dapoi la Sra: Angelica che Camilla eſu' Madre 'glien' avevano parlato le prime.

A CAMILLA.

GY moſt my door de derde hand gaen vergen,
Om mijn vergeten vlammen weer te tergen,
Om't vyer dat ander vyer my had uyt 'thert gedraeyt
En my al over lang was door het hooft gewaeyt,
Eens op een nieu my in mijn borſt te ſluypen,
En mijnen makken Sperwer te bekruypen.
Gy ſocht my tot Compeer, gy gingt met my te Vond,
En dacht dat gy ſoo weer mijn ziel aen d'uwe bond;
Maer gingt daer na u Moeders raed gelooven,
En mijn' her-leefde vonken weer verdooven,
Als ſy my ſocht het net te werpen over 'thooft;
En hoopten eer mijn beurs als uwen ſchoot berooft.
Maer neen, die zeeg wou in mijn drift niet ſchieten,
Eer hangen als den ſoeten buyt genieten,
Eer raken onder't ſweerd, als't ſweerd met vollen moed
'tBloedgierig ſteek-ſpel van mijn luſten had geboet;
Neen neen, 'ken liet my ſoo in't ſlaep niet wiegen,
Dat my een errem Vrouken ſou bedriegen;
Neen, 'twilde-ſchutters gild en leê mijn feylen niet,
En houd my al ſoo wiſch als yemand die d'er ſchiet.
Wat dee ik om u ſelfs in't net te krijgen?
Wat leyt'er aen? wat hoef ik't ook te ſwijgen?
'kSag dat een lekker beetjen u trok na de broek,
Gelijk een Visjen na den Hengelaer ſijn hoek.
Gy liet u dachlijx aen mijn tafel vinden,
Daer ik u voort ging met beloften blinden;

Denk

Denk nu hoe menigmael, als ik u kreeg te gaſt,
Wat dat ik heb geproeft, wat dat ik heb gepaſt.
Gy wout u Vader 'tſpel niet openbaren,
En ſeggen hoe gy met my waerd gevaren;
Waerom het kleedjen dat ik voor u had gemaekt,
Weer ſoo het zeylt en reed is in mijn huys geraekt.
Loop, laet een ander nu dat klou voort ſpinnen,
Dat ik hier ſoo onkoſtlijk moſt beginnen,
En vloekt de domme Sog, die u eerſt heeft gedrenkt,
Als gy na mijn vertrek eens na mijn vlammen denkt.

Della Sra: B. D. moglie dell' Illmo: Sre: L. Ch.

IK roemden dat noyt echte dgy
Bekroop mijn geyle groene zy,
Selfs als de ſinnen ſonder toom
Gaen malen in een mallen droom:
Maer ze'er dat ik, uyt hongers-noot,
Viel in een trous verplichten ſchoot, *
Door 't ſchoonſte oog en ſoetſte lach
Die immer trouloos Napels ſag;
Ze'er dat ik, met vergifte vlam,
Op ſijn verdoemde ſponden quam,
En ſoo ik lag ter ruſt geſtrekt,
Wierdt met een kus uyt d'ſlaep gewekt.
Komt hier de min, met ſterker brand,
Voort aen d'ondekte kuſt gelant,
Om door een eel en twiſtig echt
Al mijne re'en te ſien geſlecht:
En toont my hier een Berſabé,
Die my van ſelfs haer vyer beleê,
Schoon dat ſy noyt uyt 'tvenſter ſiet,
Of hare lonken zijn beſpied;

* *Was de Vrouw van een Napolitaens Capiteyn, die om dat hy het Popel had gedient gebannen was, ende ſig te Romẽ onthiel, ſy was de dochter van mijn Hoſpes, ende Boele van den Cavaglier Borelli, en was ſnamiddags ſoo ick wat lag en ruſten ſtillekens in mijn kamer gekomen, ende my in mijn ſlaep aẽ de mond gevallen.*

Schoon

Schoon dat haer Man een Florentijn,
Is van den huyſe van . . . . . .
Van rijk, en oud, en e'el geſlacht,
En dagh en nacht dit vyer bewacht,
Dat hem door minne-ſpijt verwekt,
Mijn ſnoo Margriet eerſt heeft ontdekt,
Om dat haer minne-bood Giuliaen
De Broer tot mijnent in ſag gaen,
Die, door haer brieven, ſacht venijn,
Die niet als vyer en vlam en zijn,
My ſoekt te helpen van mijn roer
Dat ik haer en mijn ſelf vervoer.
Dat ik met haer ga aen de wind,
Daer haer noyt Vrind noch Maeg en vind,
Daer Moeders grim, noch Vaders vloek
Haer immer haelden uyt den hoek.
Neen, Barber, neen, dat was te ſlecht,
'kEn ſcheurden noyt u twiſtig echt,
Neen neen, ik heb u al te lief,
Om u te minnen als een *Dief.*
En ſchoon u Naem en Land my raedt,
Om yet te doen dat yeder haet,
Mijn immer eerelijken brand
Aerd na mijn eerlijk Vaderland.
Maer ſiet wat dat Margriet beginț,
Om dat ſy vreeſt te zijn ont-mind,
Om dat ik door haer lang gemar
Wel hier mocht raken in de war,
Siet wat een treur-ſpel deſe Maegt,
Daer ganſch het Land van had gewaegt,
Om eens te raken in mijn bed,
Siet wat haer min had op geſet;
Sy had het ſnoodſte gif gekocht
Dat immer Itaeljaen beſocht,

Om

Om eens te leggen Vaer en Moer
Tot vulsel van een tempel-vloer.
'kWas dadelijk aen't brief-gevley,
Daer ik haer sinnen mee verley,
Daer ik haer zieltjen mee verblind,
En stiet haer opset in de windt.
Maer vrees dat Barber, en Margriet
Bey blijven sitten in het riet,
En dat mijn Spreeu, ver uyt haer oog,
Haest na sijn leste nesje vloog.

Il secondo assalto, ch' io diedi alla mia bell' Agn: alli 23. d' Agosto 1649. in sù l punto che il Sole intrò in Virgo.

ACHT maenden stond mijn deur voor ander open,
Acht maenden most mijn beste vyer verloopen,
Tot dat de Son met my gaet treden in de Maegd,
En my ten tweeden storm van mijnen Engel daegt.
Waer aen den Hemel my genoeg gaet thoonen,
Dat dese vlammen sijn gewelf bewoonen,
En dat geen valsen schijn van eenige Comeet
De vaste fakkel van mijn Engel oyt verbeet.
Ik vindt haer t'huys op't kussen sitten denken,
Om my een kantjen aen mijn hemd te schenken;
Mijn nieuwe wooning * in der Pausen stille straet
Maekt dat sy op een werken-dag ter feesten gaet.
Ik ga haer van mijn plat heel Roomen thoonen,
Dat slecht bewijs van soo veel Keysers-kroonen,
En seg haer, die het meest in dit gebied kan doen,
Heeft die wel dat ik heb, soent die wel dat ik soen?
Ik vat haer voort in mijne geyle bouten,
En ga haer tot mijn rouwe min verstouten,
Ik draeg haer voort om leeg, en leg haer op de spond,
En quetst haer † lang gequetst, en wond haer lang gewond.

* *Alla strada de pontefici.*

† *Dat is, al lang, al over lang.*

Ah!

Ah! herden ſtorm op ſulke vroege roſen!
Daer gaen haer le'en van't koſtlijk purper bloſen,
Daer leyt ſy half ontzield, daer ſiet ſy hoe ſy voer,
Aen bed en bulſter, laken, deken, ſpond en vloer.
Sy ſchreyd, ſy lonkt, ſy ſucht, en ſchijnt te lachen,
Sy mord en vleyd, ſy ſiet haer Vyand prachen
Met minnelijke vrees, ſoo dat my't ſoete Dier
Het resje bid ten borg tot voor een dag drie'f vier.
Dan ſal ik voort ter ſchoonder haven vloten,
Dan heb ik hier den Hemel ganſch ontſloten,
Dan ſtel ik hier, ſpijt Hercules, en Spaenjers end,
Niet hooger op mijn lans, niet verder op mijn bend.

Dell' iſteſſa venuta à caſa mia la mattina ſeguente, ma havendo viſto ch' io ſtava alla feneſtra à parlare con una giovinetta, che ſtava accanto à me, s'arrabbió tanto di geloſia, che non ſi volſe laſciar toccar in modo niſſuno, é contuttocio doppo pranſo finimmo il terzo aſſalto e coſi reſtó à ſtar con me.

SIET watter in mijn nieuwe wooning ſchorten,
Dat mijnen Engel-brand ſcheen te verkorten,
De Na-nicht van Margriet, een wakker minne-klant,
Een Vogel met een bek, een wonder happig Quant,
Moſt juyſt mijn naeſte linker-buer-Meyt weſen,
Die ſiet my in de venſter leggen leſen,
En eyſcht mijn boek te ſien, en reykt ter venſter uyt,
En tergt met grammen ſin mijn lang-verliefde Bruyd:
En gaet mijn Engel 'tonderſt opperſt roeren,
En in ſoo grooten woedend vyer vervoeren,
Als immer Velſen trof van ſijn beſoeteld echt,
Door't treurend Huysgeſin, en Vrinden grim berecht,
Sy gaet my 'tpeys-gevley, en kuſſen weyg'ren,
En doet mijn vlammen noch veel hooger ſteyg'ren,

Als

Als in den tweeden ſtorm van haer verliefde ſchoot,
*D*ie my ſoo onverwacht ſoo grooten vyer ontbloot.
Maer ſnellen vloed is weder haeſt aen't ſakken;
Aen geylle ſcheuten valt niet veel te hakken,
Een kleynen regen leyt wel groote ſtormen neer,
En minne-grim ſchijnt hert, maer't minnen maekt hem teer.
Sy komt 'snamiddags dan het resjen halen,
Dat ik haer meenden 'sVrydags te betalen,
En ſtaet den leſten ſtorm ſoo fraey ſoo moedig uyt,
Als op haer ſeſtien jaer een recht volwaſſe Bruyd.
Ah! ſchoonen yver, rechten Minne-tuyger,
En ſachter zielen machtigen verbuyger,
Gy ſtort my daer ik met de winden ſta en ſcherm,
Een blixem in mijn ziel, een Engel in mijn erm.

Sopra la fiacchezza degli Italiani, chi ne' meſi di Giugno, Giuglio, & Aguſto non toccono donne.

SIET doch eens die groote Fielen,
*D*ie de *D*roes ſit op de hielen,
En haer gangen wend of ſtiert
Na ſijn fieltery hem ſwiert.
Recht in't ſoetſte van de dagen,
Als ſy't ſelf ſchier ſouden vragen,
Die, ſchoon ſiek van minne-pijn,
Sijn gewend gevraegt te ſijn;
Sal dit uytſchot van de Gotten, ✶
*D*at m' als Swijnen hoort te kotten,
Raken meent het wel beraen
Eer een ſlang als Meysjen aen.
Daerom werd ik geylen Bengel
Van de Moeder van mijn Engel,
Die wel merkt mijn heeten moed,
Als een Monſter-menſch begroet.

✶ *d'Italianen.*

'kSeg haer dat die ſlappe lenden
Niet te recht dat werk en kenden,
Die haer lieten, ſtijf van kaek,
Heel' drie maenden leggen braek: ✶
Als wy ſmelten als wy blaken
Eet na dat als eten haken,
En ons nieren ganſch belaen
Als de gulde akkers ſtaen.
Maer dat ik doch niet kan lyen,
Datt'er ſijn die derven ſtryen,
Als ſy't voorſte laten gaen,
Dat dan't ander mach beſtaen.
'tWaer den Hemel lang ging morren,
'kLoof, den regen van Gomorre
Haer met tydelijken brand,
Over lang na d'eewig ſand.
Neen dat gaet noch op ſijn voeten,
In den ſchoot ſijn luſt te boeten,
Die ons God, doen Adam ſliep,
Tot vermaek en teling ſchiep;
Die een Man ſoo min kan miſſen
Als niet alle daeg te piſſen,
En te blijven van de ſtil
Met een overladen bil.
Kom, mijn ſuyker-ſoeten Engel,
Hael het aes van mijnen hengel,
Laet ik eens, na't diep geſcherm,
Sluymeren in uwen erm.
Kom, mijn Engel, kom, mijn ziele,
Laet ons die verdoemde Fielen,
Gy met't voor, ik't achter-tuyg
Stadig ſteken na de guyg.

✶ *Iunius, Iulius, en Auguſtus.*

La mia bell' Agn: havendomi negata quella cosa, con differirla à doppo desinar, di che ci mettemmo in colera tutti due, e non ci toccammo in due giorni.

MY dacht ik was verstooten uyt den Hemel,
'kEn sag niet meer sijn flikkrend ster-gewemel,
Van bys, van oog tot oog, en uyt het oog van't Volk;
Sijn goddelijk gelonk school in een droeve wolk;
Na dat ik mijn en niet haer uer ging treffen,
En mijnen brand verned'ren met verheffen,
Na dat den Engel, die my eerst ten Hemel nam,
Den hoogen-moed verstiet van mijn verwoede vlam.
'kSat in mijn stille kamer-lucht en dutten,
En schoon ik al mijn reden uyt ging putten,
Ja vatten by de kop al wat de re'en verstoot,
Ik vond mijn ongenucht hoe langs hoe meer ontbloot.
Ik sey den Hemel noyt soo seer ging benglen,
Den * Bend-kop van die sterk gemuytte Englen;
Dewijl hy noyt de kroon van't Hemel-rijk besat,
En ik den Hemel mis, dien ik gewonnen had.
Maer half vergrimd' en half bedroefde lonken,
Die deden weer den morgenstondt ontvonken
Van mijn gedoke Son; ik bracht haer uyt haer spoor,
Dat sy haer stralen schier in mijnen brand verloor.
Sy raekten verder als sy immer raekten,
Na dat ik eerst haer rouwe swieren staekte,
Als ik tot kragts betuyg, schoon dat ik onder vil,
Hel, Hemel, Aerd en Lucht, ging draeyen op mijn spil.
Laet u nu Holland, en mijn leger thoonen,
Wat vreugd het is de krijg met vree te loonen,
Was Lucifer sijn vree soo wel soo ras gewrocht,
Ik loof dat dese vree wel eewig duren mocht.

* *Lucifer den Belhamel van de verdoemde Geesten.*

Risposta ad una lettera dell' Illmo: Sre: Adr: di Bl: Sre: di N: delli 8. di Giugno 1649. sendo restata un pezzo tra le Mani de' Mercanti, e conferendo un' altera sua con quella ii.

Terwijl ik sit en denk, en seg, wat mag sy doen?
Die mijnen brand wil als den brand van Ethna voen,
Tot mindring van mijn self, tot schrik van mijn geburen,
Terwijl ik vraeg of ik sal immer moeten truren,
En seg hoe is't? wat seyt de schoone Amaril?
Wat eyscht haer straf besluyt? wat vergt haer sture wil?
Wil sy den verren Pelgrim noch niet sien belenden,
Daer al sijn moedig dolen eens op't lest moet enden?
Wacht haren tempel niet na sijn beloofde staf?
Of bracht hy die bepalmt noch in sijn Vaders graf?
Wat maekt, of denkt sy? schreyd sy? lacht sy? sucht sy? singt sy?
Of staet sy? sit sy? leyt sy? gaet sy? vlucht sy? springt sy?
Is sy by Vrinden, of by Vremden aen den disch?
Hoe leeft sy daer sy leeft? hoe is sy daer sy is?
Soo sat mijn droeve ziel haer selven al en vraegden,
Als uwe Broeder-min op mijnen onrust daegden,
Als't minnelijk geschrift van u verliefde hand
My rukten van mijn stoel, en voerden na mijn Land;
En my tot over Merwens palen ging versenden;
En dee op't entjen van de groene Dong belenden,
En seggen aen de Visch, die't soete nat daer nood,
Daer ik mijn leven soek, daer loopt gy na de dood.
Denk eens, hoe my de vlugge sinn'en leden vlammen,
Denk, lieste Ziel-vrind, wat mijn hertje kan vergrammen;
Schoon ik in Velsens ton tot onrecht end verviel,
Als ik haer vlugge le'en in uwen brief bekniel,
Als ik mijn trouwe min noch onbevlekt sie blijven,
Als ik haer voor een Minne-vorstlaer hoor beschrijven,
'k Sta vaster als een eyk, daer ik eerst sat gemat,
En't schijnt dat ik alreets haer bouten heb gevat.

Ah!

Ah! Godlijk heyl-geſterrnt van mijn beſtormde zeylen,
Mocht ik die ſture Zee na mijnen eyſch bepeylen,
Ik ſchuwden alle vremde havens als de dood,
En lag al in haer erm, en dreef al in haer ſchoot.

Una ſceſa de' catarri ſendomi caſcata ſopra tutte le membra, ſtando con queſto dolore feci queſti verſi, le noſtre donne, ſecondo la credulita Romana, volendomi dar da credrere, ch' era qualche ſtregoneria.

WAT is't? wat ſal het zijn? wat leyt my in de leden?
Wat Neſtel-knoopſter heeft mijn jeugdig gras geſneden?
Wat vloek, wat prevel-bee verdord mijn groene lent?
Wat heeft my al mijn leen ſoo ſchriklijk afgement?
Wie eyſcht hier eygendom van mijne geyle ſprongen?
Wie komt hier in mijn min met volle macht gedrongen?
Wie Duvel heeft my hier van eerd of was geboetſt,
Die my van lit tot lit met naeld' en ſpellen toetſt
Wat kelder of ſpelonk gaet mijn verderf verſchuylen,
Daer Wolf en Katten-dans in't donker op gaet huylen?
Wat Heyden-kerkhof, of vervallen Kloofter-muer
Dient tot den vloek, die ik ſoo onverdient beſuer?
Wat Nacht-meer ſuygt het zap van mijn beknilde ſchonken?
Wat Roomſe tooverkonſt ging met mijn ſmerten pronken?
Wat mengeling van nat, in een beſworen kroes,
Stort in het rookend vyer van een gekruynden Droes?
Wie ging met Bokke-gal mijn 'snachts beſnoeyde haren,
En nagel-ſnippering tot eenen huts-pot garen?
Waer wierd my 'tpotje drie-oor aen het vyer geſet?
Wie houd mijn ſchildery in een betooverd bed?
Wie ging my als een Swijn van't minne-wroeten ringen?
Wie is't die hier den blixem uyt de lucht ging dwingen?
Die my met ſoo onſienbren ſlag geſlagen heeft,
Dat my als voor de Galg het heele lichaem beeft?

Spreek, kom te voorſchijn, kom mijn droeven vorſt ontfonken,
Ik ſal, ſchoon Duvels-moer, u Bullebak belonken,
Eyſch wat gy wild, ik geef u tot mijn luſten bloot,
En leg als Samſon al mijn krachten in u ſchoot.
Geef my maer weer mijn ouwe, rouwe, gouwe krachten,
'k Loof, dat ik jaer op jaer, ſal t'uwen offer ſlachten
Het geylſte Geyte paer, dat immer Boere-meyt
Heeft met verliefde hand in haren ſchoot geleyt;
Soo ſchijnt my weer het licht van mijn benijden Hemel,
Soo lonkt ook 'snachts 'tgeſternt op't ongemeen gewemel
Van mijn verliefde koets, daer ik een Engel brocht,
Die eynden noyt mijn min noyt andr'en Hemel ſocht.

Il meſe di Settembre dell' anno 1649.

DAER gaen de dagen met ons leven korten,
Daer gaen wy al met ſtooten horten
Na't donker lijk-verblijf, na't ſcheyden van de ziel,
Die laes! wie raden't in wat handen dat ſy viel;
Hoewel men is gewend het beſt te hopen;
Schoon wy van ſelfs in ons verderf gaen loopen,
Ja ja, ſiet wat gy doet, een ſtond een oog geblikt
Slikt heele jaren als een Mos een graentje ſlikt.
Maer ging maer jaer en dag ons leven ſnoeyen,
Soo dorden wy niet in den tijd van't bloeyen,
Soo wierden wy noyt in ons beſten tijdt geſtuyt,
En leefden immer fris ons honderd jaren uyt.
Doch ſpijs en drank en onverſade balgen,
Doen eer ons leven als ons luſten walgen,
En't gulſig bed-gevley van een verliefde ſchoot
Maekt dat wy nacht en dag gaen werken aen ons dood:
En datmen over Zee gaet kruyden ſoeken,
Om ons gekreukte krachten te vervloeken,

Dat

Dat Doctors misslag, en Aptekers droeve kroes,
Ons helpen aen een kant, en jagen voor den droes;
En dat haer onbestraffelijke moorden
Tot steunsel van een Republijk behoorden,
Want somtijds hier of daer, na't spel is van gewicht,
Wel d'een of d'ander dient met recht de voet gelicht,
Om Land, of Staet een ander in te ruymen:
Dit sijn de Roovers die dees Zee gaen schuymen;
Dit ongerustte Meer, soo wel als staël of loot,
Van menich braven Held en wakkeren Piloot,
Die slingste eersucht uyt het spoor dee loopen;
Ja heel de Weerld staet voor haer baetsucht open,
Daer selfs Florencen nu vergeefs ontmergeld wrokt,
Dat door een Doctor heel Toscaen is ingeslokt.
Leerd dan u ziel haer oorsprong eens beleven,
Soo gaet gy ook u lichaem krachten geven,
Soo maekt gy uwen dag soo lang als gy begeert;
En mangelt (uyt geleeft) den Hemel voor de eerd.

Ricordandomi delle carezze di mia bell' Agn: e de' gran' gusti ch' io pigliava con ella, ancora che non spariti a fatto gli catarri, donde ho parlato di sopra.

ALS ik mijn sinnetjes ga sachjes streelen,
En mijnen Engel laet de meester spelen,
Wensch ik om't rijp gevley van haren kinder-lach,
Dat al de Meysjes met haer hadden heylig dach.
Dat al de Weereld in den bocht ging springen,
En Vastelavond aen mijn deur quam singen,
Dat alle Boere keurssen saten in't gelach,
En hielen op ons Feest een goeden sopjes dach.
Dat Muyl, noch Kar-hengst, Os, noch Esel slaefden,
Dat Boer noch Buffel eerden, ploegden, graefden,

Dat

Dat veurk noch vlegel in ſijn handen bleef geheel,
Als ik ten dorſt-vloer tree, en met de vlegel ſpeel.
Dat uer noch uer-werk op ſijn tijd en paſten,
Dat Paep en Pelgrim ging de Paus vergaſten,
Dat droeve Kluyſenaer en magren Heremiet,
Om onſe kreveling ſijn prevelingen liet.
Dat alle Poſten haer bevel vergaten,
En met een vollen balg aen tafel ſaten,
Dat ſtatige Begijn, en effe Klooſter-kous
Ook wilden proeven van het resje van ons ſous.
Dat ſtael noch ſtok, dat roer noch lond wou dienen,
Dat's Tybers val ging ſtorten in de mienen,
Dat Viſſer noch Piloot bracht boot of netten uyt,
Als ik de Zee bezeyl van mijn verliefde Bruyd.
Dat't waſſen, boenen, ſchrobben, naeyen, ſtijven
Mocht heel de Weereld door vergete blijven,
Dat Wever, Pelſer, Schreuyer, Lapper, en Koxkraeu,
Tot eenigh werk de heele Weereld viel te naeu.
Dat d'heel Natuer ſchier ging op ſtelten ryen,
Een Lekker dorſt een wakkre Meyt beſchryen,
Den lompſten plompſten Dief de ſnoodſte Vrou bedroog,
Soo lang ik met mijn Engel na den Hemel vloog.
Maer laes! 'tgety is vry al wat verloopen,
Schoon ik hier Lap-lands winden op ging koopen,
Mijn lang geſwolle wand is noch al wat geſcheurt,
Maer denk, die ſomtijds lacht, * dat die niet altijds treurt.

* *Noch eenigſins ſiekelijk zijnde.*

Il gran' tradimento, che mi fu fatto d'un tal infame, chiamato il padre N. Meurs, da Liegé li vicino, uno de' Parochiani di S. Lorenzo in Lucina, chi per denuncia secreta, e con testimonio falso, mi misse adosso certi misfatti criminali, per vindicarsi di non so che, e fu conchiuso in piena congregatione de' prelati, che il Barigello andaria con 12. Sbirri à casa mia, per farmi prigione: il quale fu esseguito alli 19. di Settembre 1649. alla strada de Pontefici: ma io mi salvai per i tetti, & essendomi ritirato nel monasterio de' quei Frati ruffiani, bordelleschi, e Sodomiti del Popolo, non volsero ch' io ci restassi in modo nissuno, tal che io fui necessitato di fuggir in S. Giacomo degl' incurabili, dove, rifiutato come nel popolo, venni al fine nell' Anima & essendoci stato 3 giorni con disgusto grandissimo mi fu data una stanzia in S. Rocco, vicino à casa mia; & all' hora il Vicegerente, vedendo che non ci era remedio di chiapparmi, & havendo io mostrato che il sudetto traditore di manaco haveva fatto un testimonio falso, non fece altro, che di dichiararmi innocente, ma mi negó giustitia contra il Vituperoso Fratazzo.

IK most soo lang in ballingschap volherden,
Tot dat ick eens ging dubbel balling werden,
Tot dat * een valschen eedt mijn tweeden ban verricht,
Daer Romulus wel eer sijn Vryd hof heeft gesticht,
Tot datmen eens, door Dief en Moorder-brakken, †
My meent gebonden na het kot te pakken,
Tot datmen met geweld, in't midden van de nacht,
De stille rust van mijn onnosel huys verkracht;
Tot datmen, of't een Nonne-schender gelden,
Mijn vaste poort niet van de bouten velden,
Neen, maer na langen storm van hiel- en-hamer-kracht,
Daer met een groot geroep een kleyne bres in bracht,
Waer door ter naeuwer nood, (wat schoonder dingen!)
Een schralen Dief sijn magre le'en kost wringen,
Daer wenst men dusend doo'n, doenmen het bed vond werm,
In mijn vermiste borst, in mijn vervoerden derm.

* *Van een Verrader van een Munnick, of Auterfiel van Luyck of daer ontrent van daen, in sijn Luyx bloed al de vitieusheydt vã Italiẽ noch hebbende ingesogen.*

† *Stadsdienaers, of Dief-leyers.*

Daer gaetmen voort in kist en kelder vroeten,
En sijnen moed met vloek' en sweeren boeten,
Daer gaet 'tverdoemde rott de Buren daken aen;
Maer most weer op het lest beschaemt na huys toe gaen.
Om nu het kromme recht eens uyt te wachten,
Ging ik van Kerk tot Kerk mijn self verkrachten,
En bed'len om vertrek den Geestelijken Staet
Het slimste kotjen dat in hare Kloosters staet.
'kEn kost niet een gekruynde kop bewegen,
Om sig tot mijne beden te verlegen,
Tot dat ik in Sint Rok noch vond bermhertigheyd,
Daer ick nu sit en wacht na mijne vryigheyd.
Maer 'kmost noch eerst in * d'Anima belanden,
Om daer te vallen in mijn Lansliens handen,
Om daer bewelkomt als een honds-neus in de pot
Van't meesten deel te sijn beguycheld en bespot.
Daer leerden ik, dat 'thelsche vyer moet schennen,
In tegenspoed &c.
Het geen mijn moedig hert soo schrikkelijk verdroot,
Dat ik, had 'tlang geduert, daer in mijn leven schoot.
Doch desen ramp ging Paracelsus staken,
En my voor al de Weerld onkenbaer maken,
En bracht my swert gekleet, met swerten baerdt en haer,
In klaren middach, daer S. Rok mijn Leyds-man waer.
Die † hier nu gaet mijn smerten soo versoeten,
Dat my mijn Engel komt ter mis begroeten,
Daer sy geswind van le'en, door innig vyer geprengt,
Met een gestole kus haer Pater-nosters mengt.
Tot dat ik, weer gesteld op vrye voeten,
Mach mijn verstaelde leger-lusten boeten,
En haer, met moeye le'en geseten op de spond,
Sie hangen aen mijn hals, sie kleven aen mijn mond.

* *Een Kerk van Neerlanders, weleer gesticht van twee devote getroude Luydekens van Dordrecht, gelijk ik in haer oude Memorien heb gelesen.*

† *In S. Rok, daer ik dese versjes gemaekt heb.*

La mia bell' Agn. faciendo un paro di calzette di bambagia.

OM onſe vlammen wat van kant te leyen,
Gaet mijnen Engel by my ſitten breyen,
Om niet te walgen van het daglijx Hemels-brood,
Voor my alleen gediſcht in haer verliefde ſchoot;
Om eens te krijgen met geſpaerde kusjes,
Den heelen eygendom van mijne lusjes,
Om mijne dertle min te houden in haer macht,
En dat ik noyt mijn vyer op vremden heerd en bracht.
En dat ik ouwen kruyſſer niet ſou haken
Te zeylen, als te voorn, op vremde baken,
En dat ik niet, door d'een of d'ander dwerſſe luſt,
Mocht keeren ſchaloos op haer goddelijke kuſt.
Ik ſie haer werk als't rijpe koren groeyen,
En doe haer wang in't eerlijk purper gloeyen,
Als ik ſeg dat my denkt, dat ſy haer kousjes breydt
Voor't Kintje dat noch niet in wieg of luren leyt.
Dien eerelijken dageraet verdwenen,
Helpt ſy mijn * matte le'en weer op de beenen, * *Gemat*
En ſeyt my, ging haer werk op mijnen gladden ſtaf, *door mijn*
Sy maekten op een dag wel ſes paer kouſſen af. *furieuſe*
Daer ſlaet voort d'eene dertelheyd op d'ander, *tochten,*
Daer raken wy ſoo ſmaeklijk aen malkander, *doen ik we-*
Als immer van te voor: hoewel ik onbedacht. *der uyt S.*
Met een verwoede min mijn ſelven had verkracht. *Rok quam.*
Na dat ik acht ſoo droef gedoke dagen
Moſt buytens huys Verraders lakken dragen,
En weer op vrye voet' ſcheen als in't wild gevoed
En tot een jaerlijx vyer gelijk een Leeuw gemoed.
Ah! Engeltjen vergeef myn ſtoute grillen,
Gy gingt my met mijn eygen Zabel killen,

'k Beken gy hebt gelijk, ah! wild-braed van mijn sous,
Het bruyen enden eer, als 't breyen van een kous.

La Capra sopr' il bec'.

'k WERP kruys of munt wie dat sal onder leggen
Om onse leger-lessen op te seggen,
Daer raekt mijn Engel als Andromache te Peerd,
a En haren moed is dusent vuyste-klouwers weerd,
Sy doet het welig ros de koten roeren,
En sonder loop haer en sijn self vervoeren,
En dwingt sijn moedigheydt ook sonder hand of hiel,
Veel-eer als die een school van Peerde-tuchting hiel.
Het ring-spel van ons Ouders oude tyen
Doet haer van vreugd schier van haer Springer glyen,
† *Den ring te loopen te Peerd.* En seyt dat 'tnieuwe spel, dat niet en ging soo wis, †
Maer van dit oud en best en slechte schaduw is.
Sy gaet het ros met kussen, fleemen, vleyen,
Ook sonder vleuken in den Hemel leyen,
* *Marcus Aurelius, te Romen op het Capitolium, op een koper verguld' Peerd sittende, een Antiquiteyt veel dusenden weerd zijnde.* Spijt Helicon sijn Hengst, en die die schoone Maegd
Vermogend Horen-beest op sijne lenden draegt, * * *Iuppiter Europam dragende.*
Hoe blinkt het git van haer onsteke Sterren,
Terwijl sy in sijn manen gaet verwerren,
Haer vast gevatte hand, en al haer leden wrong
Om't heet geschitter van het leste van sijn sprong.
'tSchijnt dat sy wil, met hooger eer te ramen,
* Den Ruyter van het Capitool beschamen,
Eer sy van't hygend ros, en uyt sijn tuchting trad,
En beter in triomph als eenig Roomer sat.

a Gelijk Martialis seyt,
Mastrupabantur Phrygii post ostia servi
Hectoreo quoties sederat uxor equo.

Had

Had Juppiter dien lekk'ren tucht geweten,
Of yemant van ſijn beſte Min-poëten,
Sy ſongen anders niet dat eenig' eer was weerd,
Als Meysjen in de Zael, als Engeltjes te Peerd.

Ricordandomi, che ci era un pezzo, che ſi diceva in Hollanda, ch' io m'ero fatto Frate.

TErwijl mijn ſchoonen Engel ſoekt te ſpelen;
Seg ik haer hoemen ſoekt mijn eer te ſtelen,
Daer daer ik blijde vrucht mijn eerſte Mem genoot,
En ſulken lieven Kind ſat op mijn Moeders ſchoot:
Datmen daer ſeyt, dat ik mijn hier ging kluyſen,
En mijn geſchoren kruyn in't Klooſter huyſen.
Ja, Reekels, ſeyt ſy, ja, ſchoon ik uyt 'tſchooltje klap,
Mijn Lief die ſteekt ſig hier noch daglijx in de kap,
Maer ſoo een kap, als die u neuſen teelden,
En u uws Vaders beſte goed toe deelden,
Ja ja mijn Liefken mind voor alle ding die kap,
En veegt ſijn hinderſt aen u ongegronde klap.
Ik preng mijn Klooſter-vroutjen aen mijn lippen,
En laet mijn Broertjen in haer kapjen glippen,
Daer wy met heet gekus, ſtaeg ſpelend' op de fluyt,
* Haer en ons ſelven ſoo vermaeklijk lachen uyt.
En gaen, met ſoet hervat van Klooſter-grepen,
De worſt noch eensjes door de moſtert ſlepen,
En ſeggen wie het zy, die van ons vreugden ſchrikt,
Datmen wel lyen mach, dat hy den rooſter likt.

* *Dat is de Eerdieven in mijn Land.*

Sendoio andato colla mia bell' Agn. nella Vigna di Papa Giulio, fuor del popolo, dove ſi volta per andar' all' Acqu' Acetoſa.

IK ging mijn Engel buyten Romen leyen,
Om onſe dertle vlammen uyt te ſpreyen

Door 'theele Rooms gebied, om in het groen gebergt
Te vinden dat ons min tot vremde ſprongen tergt.
Ik ging haer in een ſchoone Vigne brengen,
Om ſelfs de druyf met onſe min te ſprengen,
Om in die eenigheydt van't rotſig wijngard-land
Te vinden datmen niet in't ſachte bed en vand.
Om ganſch van vrees en achterdocht ontbonden
Eens in het vrye Wild te ſijn verſonden,
Daer Julius, weleer, Stadt-houder van ons Heer,
De ſware Hemel-ſorg ley voor een uertje neer.
Om eens uyt 'toog van Vremden en van Vrinden
Een Engel in de open lucht te vinden,
Daer niemand ons beſiet, beſpied, benijd, belacht,
Als die weleer de min eerſt in de Wereldt bracht.
Gelijk een Vinkjen uyt de koy ontvlogen
Gaet daer mijn Engel mijne min verhoogen
En voeren uyt het oog, en ſeggen geeſtig Kind
Dat ſy daer beter lucht als in ons kamers vind.
Maer, na ons ongebonde minne-ſtuypen,
Derft daer een Sprink-haen haren ſchoot bekruypen,
En met een ſcherpen beet ſig hegten aen de dgy,
Waer van ik my alleen met 'tſachte woelen ly.
Sy ſpringt, ſy ſchreeut als van een Slang gebeten,
Sy thoont haer als betoovert en beſeten,
Waer op ik haer terſtont in mijnen arm gevat
Ontlaſt van't nijdig Dier, dat in ons luſten trad:
En dank de Goden wel-bedachten Kerſten,
Dat heel de Weerld in onſe min gaet berſten;
Want een afgunſtig oog, en bleeken haters druk
Is teeken van gewin, is tuyge van geluk.

Della forza delle mie fiamme, e contra quelli ch' invidiavono la gran' fortuna de' miei amori.

MYN moedig vyer dat niemand oyt dee wijken,
Ga ik met recht den Pallem vergelijken,
Die schoon ten hoogst beswaerd stijgt tegen sijnen last
En in verdrukkingen met sterker scheuten wast;
Die hier weleer in loop-strijd van de wagen
Tot teeken van verwinning wierd gedragen,
En, eer dat Grieken-landt haer deugden had verkracht,
Meer van de Roomse jeugd wierd als het goud geacht.
En mijns gevoels, om in triomf te dragen,
Haer meer als Lauwer-takken most behagen;
Want schoon het Lauwer-blad geen vyer noch blixem lijd,
Wat draegt het van de krijg? wat heeft het van den strijd?
Ik sach veeleer uyt neerlag van de Franssen
Mijn rookend breyn met esch of klim bekranssen,
Want d'een sijn schaduw selfs schrikt aller Slangen trots,
En d'ander wortelt ook in d'alderherdste rots,
Al beelden van mijn ongedwonge vlammen,
Die schier de heele Wereld gaen vergrammen,
Maer, met een nijdig oog en blaeu-verbleekt gesicht,
Doen schrikken voor haer kragt, doen schuylen voor haer licht,
In't duyster en van vers haer lagen maken,
En droevig gif op mijne vreugden braken;
Dat raek noch vat en heeft; daer ook mijn min of grim,
Waer dat ik immer vat, is erger als de klim.
Op Engel op, kom desen brand beloonen,
Kom my het hooft met Pallem-takken kroonen,
Hang kranssen aen de wand, steek vaen en wimpel uyt,
En neem mijn sangen voor de * bundels van den buyt.
En alle sorgen in de Zee gesmeten,
En op mijn leger in triomf gesseten,

* *Dat is trofeen.*

Thoon eens benijden ſchoot, en peerel van mijn lier,
De moed van mijne min, de krachten van mijn vyer.
Gaet Amaril van verren eens bejokken,
Met al haer ongegronde minne-wrokken,
En thoon haer in het licht van mijn benijden dach,
Wat dat 'tbevochte vyer van mijne min vermach.
Soo mach ſy eens verwerd in minne-plichten
Self mijn trofeën aen de Dong doen richten,
En eyſchen van de Goôn, met een verliefde bee,
Uyt buytelandſe kruijg, een binnelandſe vree.

Difeſa dell' Amore

Ofte

Verdediging van de Min.

WAT ſeyt den misbruyk in de Min?
Wat ſeyt daer eenen Gryſaerd in?
Die krom van rug, en ſtijf van le'en
Gaet na de andre Wereld heen.
Of yemaed door de koorts verheert,
Van breyn en leden uytgeteert,
Die in de beſte ſpijs van't Land
Self geenen reuk of ſmaek en vand?
Waer ergert oyt met onſe le'en
'tGeen wy eerſt hebben aengebe'en?
Neen muſſe ton, of ſurig glas,
Veroordeelt niet al't wijn-gewas.
Neen, Rimpel-bek, neen Winter-ſnuyt,
'kLag u bejaerde kuysheyd uyt;
'kLag, als den wijn loopt op den tap,
Met een gedwonge nuchterſchap;
Of met een onbeſochten Bok,
Die in ſijn eerſte Kalver kok

Sig ſelfs van alle kracht ontbloot,
En in de min ſijn leven ſchoot.
Of yemand, die den eerſten nacht
Sijn ſelfs meer als ſijn Bruyd verkracht,
En't Bruylofts-bed ſoo heeft onſtelt,
Dat hem den Doctor daer verſelt;
Die niet, na eenen herden tocht,
Wat ruſt, wat ſacht gekoeſter ſocht,
En eerſtelden tot herder ſprong,
Gelijk een welig Geyte-jong.
En ſchoon Antonius wel-eer
Geraekten door een Vrou ter neer,
En hoogen-moed en krijger-deugd
Liet ſinken in haer vremde vreugd,
'tWas niet Cleopatra haer mond *
Die hy alleen ſoo vleyend vond,
Dat hy ſijn naem en eer vergat,
Maer 'twas wel meeſt het druyve nat.

* *M. Antonium, magnum virum & ingenij nobilis, quæ alia res perdidit, & in externos mores, & vitia non Romana trajecit, quam ebrietas, nec minor vino Cleopatræ amor? Seneca Epiſt. 82.*

Doch Hercules, dien Monſter-dwang
En duerden noyt ſijn vyer te lang,
Dewijl hy't maer tot ruſt en nam,
Als hy uyt d'overwinning quam.
En ſchoon hy menig' Maegden-ſchoot †
Heeft tot ſijn moedig vyer ontbloot,

† *Quot nuptas prius, quot virgines dilexit.*
Hoc uſitatum eſt Herculi captas amat.
Brevique in illas arſit Alcides face.
Vbique caluit, ſed levi caluit face.
Hæc Deïanira in Hercule Oetæo. Act. 2.

Hy was al weer tot ſtormen ree
Soo ras hy van haer leger ſchree.
Wel ouwe Kluyvers die den tijd
In ongeruſten rijkdom ſlijt,
En niet en denkt dat jongers-gild
U Spaer-pot in de min verſpilt.
Leerd hier als eerelijke li'en
De min een gunſtig oog te bien,
En ſchoon gy daglijx duykt na't graf,
Strijkt noch voor hem u mutsken af.

Un' inſogno della mia bell' Agn.

SIET wat mijn Engel in haer droom gaet ſchrikken,
Siet wat 'tverliefde Kleutertjen gaet ſtikken
Uyt d'ongeruſte min, die 'tMeysje gaet verraen,
Als ſy moet ſonder mijn alleen na bed toe gaen.
Ik koom haer in haer ſware ruſt te voren,
Als hebbend' yewers een gevecht verloren,
Met een ontroerd geſicht, en ſtamerende re'en,
En een bebloeyde ſlip, en ganſch vermoeyde le'en.
Daer gaen de tranen 'thertjen over ſtelpen,
Dat my ſoo vaek ging in den Hemel helpen,
Daer ſijgt ſy by my neer als door mijn wond gewond,
En't ſchijnt haer zielrje ſcheyd uyt haren bleeken mond,
En wil de Goôn haer ſmerten gaen vertellen,
En voort mijn uytvaert met haer lijk verſellen,
Ja haer ontzielde le'en daer leggen tot mijn baer,
Als of ſy Priami vermiſte Thisbe waer.
Ik vat haer op, ik kus haer ſlaeuwe lippen,
En doe haer weer 'tvervoerde zieltje kippen,
In mijn verbaeſde kus; en ſeg haer dat Margriet,
Dat van haers Maegdoms ſtorm in mijne ſlippen liet.

Daer

Daer gaet de min haer lonken weer ontluyken,
Maer weer terſtond in grammen afkeer duyken,
Daer wenſt ſy, dat mijn hemd, dat hare min bevlekt,
Wierd 'tkleet dat Hercules ſoo dood'lijk heeft gedekt.
Ik ſmeek, ik vley, ik overwin haer ſtuypen,
En ga met haer voort in haer leger kruypen,
En wring mijn in haer ſchoot, haer droom vliegt in de wind,
Daer ſy het leſt alleen ten deelen waer van vind.
Sy weet my dit ſoo geeſtig te vertellen,
Dat ſy my ſtrax doet na haer mondjen hellen,
En thoonen ſonder vaek, met vollen hollen thoom,
Wat anders als een ſchijn wat wiſſers als een droom.

Sendo venuto à caſa tutto in colera, per l'amor di certe bugie terribili d'un becco F. di Barbier Franceſe, e d'una vecchia ſua paeſana toccando quello ch' havemo detto di Checha moury, nel meſe d'Agoſto 1648.

Gelijk een ſtroom die door't gebergt,
Van rouwe rots en ſtronk getergt,
Komt ſtorten met een grammen val
In een vermaeklijk runder-dal,
En't Boere Meysjen met haer Vee,
En d'Oſſe-weyers vluchten dee,
En loopen na het heuvlig Land,
Dat men daer't naeſt en't veylſte vand;
Soo koom ik hier van buyten in
Met achterklaps onſteken ſin,
Verwerd verdraeyt door't ſnootſt gebroed,
Dat immer Romen heeft gevoed,
En val met redelooſen golf,
En als een hongerige Wolf
In mijnen Engel haren ſchoot,
Tot alle vre'e en min ontbloot.

'tOnnoſel oog, het lief geſicht,
Dat my tot alle min verplicht,
Berſt in een goddelijke traen,
Die my van leet doet ſwanger gaen;
Waer door, als regen in de kalk,
Mijn vyer gaet ſtijgen na den balk,
Waer door als een geſengde druyf
Ik al mijn wrangheyd van mijn ſchuyf.
Wel, Engel, ſtraf den mortſen moed
Van mijner gallen overvloed;
Ja ja, ik vlie voor u geſicht,
Ten zy gy my de ſlippen licht,
Ten zy gy met verdiende ſtraf,
My ſmeert ſoo dicht ſoo rijklijk af,
Dat ik alleen aen uwen mond
Weer met een kus mijn leven vond;
Dat ik den *Nectar* van ons min
Soo vaek breng t'uwen Hemel in,
Dat gy my genen tijdt en laet
Te denken hoe't daer buyten gaet.
Want eenen ongeachten nijd,
Schoon hy ſteets groeyt, hy berſt van ſpijt.
En als een blaeuwe diſſel-blom,
Draegt ſijnen eygen geeſſel om.

Sendo ſtato un pezzo ſenza fare verſi.

'k HAD langen tijdt geſeten ſonder dichten,
En evenwel, met dichte minne-plichten,
Geſtagen dichter, altijdt dicht en dichter aen,
Een Engel in mijn erm ſien na den Hemel gaen,
En ſoo het ſcheen, in't ſachte ziel-vertrekken
Op mijn verhitte ſponden uyt ſien ſtrekken

Het

Het leſt gevoelen van haer goddelijcke le'en,
Ten zy ſy door mijn kus weer raekten op de been.
Maer vond het geen my weder holp aen't dichten,
Dat yeder een kan van mijn vyer berichten,
Dat 'talder-dichſt gedicht van dat vergode Kind
Vloog ſonder dit Gedicht voor immer in de wind;
Waer uyt ik, die dat dicht de ziel noyt blinden,
d'Onſterflijkheydt van onſe ziel ging vinden,
Want hadden wy de ziel gelijk een Beer of Swijn,
Wy ſorgden nimmer na ons Dood bekend te zijn.
Neen, 'kga noch van een ander leven droomen,
Als ik ben 'tend van 'sWerelds klucht gekomen,
En datmen in Cipres of Eyk mijn leden paſt,
En my ten grave draegt voor een vergeten Gaſt;
Als kerk en ſerk, met trotſe Baender-ſchilden,
Gaet thoonen aen de oudſte Ridder-gilden,
Dat daer de ziel verwacht, en 'sWerelds leſte lot,
De leegſte Spruyt van Merwens droevig overſchot.
Want 'tlijk-gepronk, dat haet en nijd begroeten,
Van't 'tnieulings-hof, dat nacht en dag gaet vroeten
Na yet dat eenig ſchijn van oud of adel heeft,
En maekt niet dat de min van mijnen Engel leeft;
Neen neen, die moet in mijne dichjes leven,
Die wil ik aen het kitlig goetjen geven,
Aen't dertel Kleuter-rot, dat aen des Merwens vloed
Oyt grage leger-min in ſijnen boeſem voed:
Sy moeten na ons lang gedolve lijken,
Noch in ons heete lusjes ſitten kijken,
En ſlaen de hand aen't hooft, en ſeggen met een ſucht
Ah! Engel hadden wy het minſt van u genucht!
Met dit gevoel hoop ik ter graf te varen,
Op't leſte kruys van mijn vermoede jaren,
En houden immermeer, tot tuyge van mijn brand,
De koker aen mijn zy, den dichter in mijn hand.

La mia bell' Agn. che dormiva sempre nella stanzia di sù' Padre e Madre, per godermi la mattina spogliato & ignudo nel letto, lor dava da credere spesse volte, ch' io l'haveva commandato di far certi servitij á bonissima hora in camara mia, ch' era un solare piu basso, e per questi servitij venne anco la furbacciotta il primo giorno dell' anno Giubileo 1650, tutta stracciata e piena di fuogo.

DEN eersten dag van Innocent sijn heylig jaer,
Daer yeder een soo graeg, soo nieu, soo heet na waer,
Dat daër meer talen binnen Romen raekte,
Als oyt den bouw van Babels Toren staekte,
* Spelt mijnen Engel Va'er en Moe'r wat op de mou,
En klopt my uyt het bed tot eenen wissen klou.
'kVlieg na de deur tot haer gestole lusjes,
En laet haer in met mompelende kusjes,
De rokjes in de hand, de memmetjes ontdaen,
En't dertel oog-geswier met vyer en vlam belaen,
'kGa met de Kleuter in de lakens kruypen,
En voel terstond' met heete minne-stuypen,
Haer en mijn ziel beroerd, haer en mijn hert benerd,
En in een oogen-blik verwerd in't tiktak-berd.
Na twee drie keer gewonnen en verloren,
Wil sy mijn kindse vryeryen hooren,
En seyt hoe sy al op haer seste jaer de min,
Schoon onbekenden gast, nam 'tharen boesem in.
Maer had sy doen dat soete spel geweten,
Sy had al vry wat grager aengebeten,
Als eenig vorentje dat Maes of Merwe teelt,
Dat 'tvridslend aes behaegt, maer met den hengel speelt.
Ik antwoord mijnen hegt-omhelsden Engel,
Hoe dat my eertijds nimmer kleynen Bengel
De koten noch den tol rou Jongens spel gevil,
Maer dat al mijn vermaek vondt in een Kleuter-bil,

* *Sy woonden wel met my in een huys, maer sliep in haer Vaders kamer.*

En't

En't Akkertjen dat heel de Wereld teelden;
Maer dat ik ſlechts wat bille-gatjen ſpeelden,
En 'slevens poortjen met verwondering beſag,
En wiſt en niet en wiſt wat daer verholen lag.
En dat ik dik den Hemel heb bekeven,
Dat hy my doen liet ſonder oordeel leven;
Want had ik doen gekent den loop van deſe baen,
Daer had noyt Meysjen uyt mijn handen Maegt gegaen.
Na dat onnoſel malle min-herdenken
Ga ik haer voort haet Nieuwe-jaertjen ſchenken,
En maek ſoo trou hervat in haer verliefde ſchoot
Dat haer verlore kindsheyd haer niet meer verdroot.
Sy ſeyt, mijn lieſte Heer, wild my verſchonen,
'kEn kan u wakkre vlammen niet belonen,
Gy hebt my niet alleen na deſen tijdt bericht,
Maer boet my ook de ſcha van dat ik was een Wicht.
Dat ſoete woord moſt noch een toe-maet hebben,
Schoon ik de Meiwe vry wat leeg ſag ebben,
En leggend' op ons zy bevaren min-pilot
Kreeg ik noch evenwel ons minne-ſchuytjen vlot.

Rallegrandomi del mio ben ſtare.

'k WAS noyt ſoo friſ, noyt ſoo geſond,
Als ik my nu te Romen vond,
Recht niet te mager noch te vet,
Altijd gereed tot diſch en bed;
En tot het geen het bed vermaekt,
Een Meysjen in mijn hand ontſchaekt,
Dat als den wijngaerd om poplier
Waſt na mijn ſtruyk, aerd na mijn vyer.
Schoon dat den nijd nu langen tijd,
Doch ſonder vrucht, mijn vreucht beſtrijd,

(Die

* *Dit siet op de vervolging, die ik lede door de valse eeden van dien verdoemden Auter-siel, Pater Meurs, Prochiaen van S. Laurens.*

* (Die met een wakend oog verlicht,
Noch nimmer wierd uyt 'tneſt gelicht)
En berſt nu als een kleyne Spin,
In gaeuwen bek van Haen of Hin,
En raekt weer ſtaeg-voor my te gaer
Als voor *Prometheus* Adelaer:
Dat kittelt, en dat voed mijn hert,
Ik groey ik bloey in ſijne ſmert;
Gelijkmen ons van 't zaet vertelt,
Dat door vervloekking raekt te veld.
Wat heb ik hier een grage maeg!
Hoe kraekt mijn bed en onderlaeg!
Hoe ſtaet mijn oog in 't hooft en blinkt,
Als 't licht dat uyt een vyer-ſteen ſprinkt!
Ik lach het mengelmoes van kruyd
Van al d'Aptekers vyſels uyt;
Hoewel ik nu drie jaer aen een
Mijn dranк heb met het vee gemeen;
En vry wat meer na 't Meyſjen hel,
Als doen ik met geſpanne vel,
Door overtollig wijngard-nat,
De kroegen als in erf-pacht had.
Maer 'kſweer dat ik in min verſtaeld
Mijn ſcha hier fraey heb in-gehaelt,
En dat 't my altijd even kloek
De eerſte feeſt ſchijnt van mijn broek.

Quel che ſi paſſó colla mia bell' Agn. alli 17. di Genaro 1650, quando ognuno mena la ſu' Beſtia à S. Antonio.

SIET of mijn min mijn Engel moet behagen,
Daer quam noyt Feeſt op Roomſen Aut'er dagen,
Die haer verliefde ziel niet op mijn ſprongen duyd,
En met de Leger-klok wil hebben in-geluyt,

Met

Met dat heel Roomen gaet ſijn Beeſten doopen,
En voor een jaer *S. Teunis* ſorg beloopen,
Voor Veullen, en voor Meer, voor Hengſt, voor Ruyn, en Guyl,
Voor Buffel en voor Os, voor Ezel en voor Muyl;
Komt ſy, als of men Nonnen ſou gaen ringen,
Des mergens vroeg in mijne kamer ſpringen,
En ſeyt mijn Ros dat moet ſig mee ter wying bien,
Maer dat ſy dat gewy alleen wel af ſal ſien.
Ik merk waer dat haer jokken wil belenden
En ga terſtond bey mijne deuren grende'n,
En ſeg, ik laet den goeden Heylig in ſijn vree,
Mijn Springer is altijd tot uwen zegen ree.
Daer ga ik, ſonder lang beſprek verlengen,
* Mijn Offer-keers ten blyden Auter brengen;
En ſoo ſy 'tſchieten voelt van onſe rijpe kuyt,
Strekt ſy haer vimmen als een ſwijmend Visjen uyt.
'kEn kan van vreugd niet uyt haer ermen raken,
'kEn kan mijn luſt met d'eerſte ſprong niet ſtaken,
Ten zy ik mijn geſchut, eer dat ik ſteek van land,
† Heb met een rookend hooft tot driemael los-gebrand.
Daer gaet ſy doen mijn wakkre vlammen vleyen,
En mijne min een ſachten peulen ſpreyen;
En ſeyt dat ſy gelooft met wel-bedachte re'e
Dat Jupiter ſoo ſtoute ſprongen noyt en dee.
En aen een kant geſet *Sint Teunis* Verken,
Met al ſijn beſt-bemunte Offer-werken,
Dat ſy als alle zegens wel meer neemt als geeft,
Maer dat geen Princen ſtal ſoo ſchoonen zegen heeft.

* *Als die haer Beeſten laten weyen van de Paters van S. Teunis.*

† *Trevolte ſenza ſfodrar il ſtilo.*

Voluptates commendat rarior uſus.

NIET altijd Oly ſey de Droes,
En dreet de Munnik in ſijn kroes,

Of in ſijn lamp, of waer't in was,
Of in ſijn gulſig Pater-glas,
Om hem te leeren, dat het ſoet
Niet altijdt eyſcht den overvloed,
Of dat daer een verſeeude tong
Wel in een dit of datje von.
Dat 'tſoetſte druyve-nat ons ſuert,
Als ſijn genot te lange duert,
En dat een over-vollen balg,
Steekt van de beſte ſpijs de walg,
En dat een wel-bedachte Va'er,
Niet alle daeg geeft Nieuwe-jaer,
Maer, als hem 'tgierig Kind verveeldt
Lijd dat het met de ſpaer-pot ſpeeldt.
Dat ook niet ſomtijds van ons ſtuk
Ons hielp het blind-gehokt geluk,
En ons temets wat hongren liet,
Wy achten onſen voorſpoed niet.
Een trotſen Lans, een moedig Held,
Schoon altijd Meeſter was in't Veld,
Indien hy niet van ſtilſtand heugd,
Verſlapten in ſijn krijger-deugd.
Dat altijt een verweenden Boer
Sag een geſtoude dorſſer-vloer,
Hy trok ſijn handen van de ploeg,
En ging verſmoren in de kroeg.
Een wijſen Viſſer, die in Zee
En goed, en ſlechte reysjes dee,
Veracht ook 'tkleynſte ſootje niet
Dat hy in ſijne netten ſiet.
Dees wetten heeft de min al mee,
In een verliefde Kleuter-zee,
En in den dors-vloer van ons bed,
En ſijn gevecht, en diſch geſet.

Daerom,

Daerom, mijn Engel, al mijn min,
Bin eens met recht een reefjen in,
Ik hael het wapprend zeyltjen aen,
Ons Schuytjen sal veel beter gaen.

La mia bell' Agn. non soffrendo la mia melanconia, per non ricevere lettere d' Hollanda.

HET ga dan hoe het wil, mijn Engel stelt geen druk
In al wat eenigsins strijd tegen mijn geluk.
Haer welig hertjen kan geen ramp gevoelen,
Als sy maer mach in hare lusjes woelen,
En soo mijn wesen eenig' ongenucht biedt
Haer immer bly gelaet en lijd mijn treuren niet.
'kMoet met haer vreugd al mijnen druk vergeten,
Daer ik hier schier een jaer in heb gesteten,
En noch, en noch in sit, en noch in sitten blijf,
Met dat my niemand schreef, en ik gedurig schrijf;
Met dat mijn Vaderland my heeft vergeten,
En schijnt van my niet meer te willen weten,
. . . . . .
. . . . . .
En dat ik, met gestaeg vergeefs verlangen,
Voor 't snoodste hef van Roomen sie gevangen
De vrye moedicheyd van mijne trotse ziel,
En soo ik my maer rep, haer in de klaeuwen viel.
En dat ik niet met herden nek kan seggen,
En mijne handen op den degen leggen,
Aen dit * baetsuchtig hof, verbannen allen soen,
Soo gy myn recht niet soekt, soo sal't den desen doen.
Ik moet mijn speelsiek Engeltjen bedanken,
Dat sy my, tot mijn haters slimme ranken,
Doet setten aen een kant al wat mijn wraek verthoont
In't diepste heug-verblijf dat mijne ziel bewoont.

* *Om dat de Richters daer gemeenlijk een deel ongeleerde ende onervaren Buffels zijn, die het recht verkoopen aen de meestbiedende, hare Ampten ook selfs gekofi hebbende.*

En dat haer al wat my behaegt behaegden,
En dat daer nimmer droeven morgen daegden,
Op mijn gerimpelt hooft door binne-landſe krijg,
En dat ik haren lach noyt met een dut beſwijg.
Sy is te vreden met een enkel kusjen,
Ten zy ik ſelf het Broertjen by het Susje,
Het nekjen in de ſtrop, het Diefjen op de leer,
En't Kindjen aen de mem, en op de ſchoot begeer.
Weg weg dan onverdulde grimmer-vlagen,
Daer komen ongehoorde bet're dagen,
Ik ſal den tijd noch ſien, dat ik ...
'tBenaud verraders rott de voet ſet op den nek;
En dat mijn Engel met verſade lippen
Sal't leſte ſoentjen in mijn ermen kippen,
En laten wel gemoed, met wil van Moe'r en Va'er,
* Haer vlammen in mijn hert, haer tuyten voor't Autaer.

* *Om dat ſy wilde in een Kloofter gaen, als ik van Roomen ſoude vertrekken, ſeggende, ſchoon ik haer raden om te trouwen, dat ſy niet en ſou lijden dat daer immermeer een Reekel ſou komen, daer ſoo eerlijken Man geweeſt was.*

Aen de Hollandſe Kroegers, ende Verkeer-ſpeelders.

Op de maet

Van Bacchus apres tant de victoires &c.

OP Kitte-broers van doele-gilden,
Siet waer u mijn gedicht toe noyt,
Die al u vreugd in't ſlikken ſpilden,
En hooft en beurs door 'tglas beroyt.
Werp de kroes voor den Droes, vat de Meyt na't gat,
Het keeltje droog, en't veetje nat.

Wat

Wat ſtaet gy met beangſte ſinnen
Op 't ongeſtadig lot en kijkt ?
Dat ook een kreupel vaek doet winnen,
En voor een ſteen ſijn zeylen ſtrijkt,
Sit de kans van de lans, van de ſwans aen 't gat,
Daer 'tlot niet in te ſeggen had.

Ey laet die malle grillen blijven
Dat gy moet alle daeg' ter kroeg,
En dat u 'tklappen van de ſchijven
Van d'alderſchoonſte Kleuter joeg,
Speel't verkeer immermeer, dat het klappen haet,
En voor het berd ſijn ſteenen laet.

Daer ſult gy noyt u ziel verkrachten,
En met een opgevulde kroes,
En onverſade Duytſe nachten,
Geſtaeg gaen jagen voor den Droes;
Want een nacht uyt gewacht by een aerdig Dier
Joeg onſe ziel door 't Vege-vyer.

Dewijl't met kittelend geſitter
Haer van haer grootſten brand ontlaſt,
En maekt met onbegrepen ſchitter
Ons, ſpijt de Goden haren gaſt,
Wakker an alle Man, geeft de kan den ban,
En ſlaet de Eyers in de pan.

En leert met my ten Hemel heffen
Het ſchoot-gevley van Vrou of Maegd,
Dat ſelfs de Goden ſoo kan treffen,
Dat het haer uyt den Hemel jaegd,
En geſtroopt en gedoopt in de Kleuter-bend
Weer in triomf ten Hemel ſend.

La mia bell' Agn., vedendo che quel che io le dissi una volta, era vero, che se la fusse mi' moglie, non risicandomi all' hora di dir se dormisse con me, che le verrebbono presto le cinne, mi fece mille carezze.

E si canta con l'aria precedente Franceſe.

MYN Engel ſiet mijn woorden klemmen,
Die haer beloofden met een lach,
Als ik mocht in haer ermen ſwemmen,
Dat ſy wel haeſt haer borsjes ſach,
't Geeſtig Dier, vlam en vyer, geeft my ſoen op ſoen,
Aen't borsjen dat haer borſt ging voen;

En gaet met ſmeeken, ſoenen, lekken,
Hoe ſtatig dat hy haer beſiet,
Als met een Duyſjen trekke-bekken,
Schoon hy haer ſachte lippen vliedt,
En bedut ſchort en ſchut, dat het pad begrijpt,
Waer door haer vroegen boogert rijpt.

Sy ſlaet haer hand ſtrax aen de bellen,
Als die een narre-ſlee in ſpand:
Ons wimpel ſwiert, ons zeylen ſwellen,
Wy raken uyt het oog van't Land.
Ouwe Eef, malle Teef, met een blad voor 'tgat,
Dits 't Duveltje dat u beſat;

Dat eertijds in de bloem van Roomen,
Met wel-bedachte wijſe re'en,
Uyt d'ouw' Rabbiner Leer genomen,
Voor Boogerd-god wierd aen-gebe'en,
En bekranſt, en bedanſt van het Vrouwe-gild,
Dat al ſijn luſt in't ſnoepen ſpilt.

Maer

Maer had gy niet met dulle beten
Aen ſijn on-eerbaer ooft geraeckt,
En ſacht gelegen of geſeten
U neutjes binnens beens gekraekt,
G'had miſſchien ouwe-lie'n deſen tijd beâemt,
En uwe nering noyt geſchaemt;

En had al weg en raed gevonden,
Als u de Weereld viel te naeu,
En yewers in de Maen verſonden
U luy en leuſig kinder-graeu:
En de klou had de Vrou, op de Man verdult,
Alleen haer boeſem op-gevult.

Ah! had gy ſoo dit Rond beſeten,
Wie had den Hemel oyt begeert?
Wie had'er oyt van trou geweten,
Als die Natuer ons heeft geleert?
Malle-kok, had dien brok noyt u luſt verheert,
Wy waren Goden op der Eerd.

Risposta a certi versi del Sre. Rr: An. troppo ossaltando i miei trionfi d' Amore.

'k Bedut met vrees en neer-geſlagen oogen
Den hoogen ſwier van u vervoerde pen,
En vraeg mijn ſelf, of ick de Man oock ben
Die in u Dicht ſchijnt uyt het oog gevlogen.

Ik ſta verbaeſt, en eer ſſel in mijn Sangen,
En vind geen leeſt tot d'hoog-geſchoende lof;
'Ten waer ik u in't trotſe Romer-hof
Meer ſag na 'tbed als na ſijn pracht verlangen:

Daer

Daer woont mijn hert, daer neſtelen mijn luſten,
Daer geef ik al ten beſten wat ik vond
Ten dienſt van een benijde Roſemond,
Die mijnen brand met vyer en vlammen b'uſten.

Daer vind ik dat u Dicht mijn hert gaet treffen,
En met een meeſter-trek na 'tleven maeld,
Dewijl Apol noyt in mijn vyer en dwaelt,
Of gong ſijn Sangen van de Min verheffen.

Soo dan des Tybers graeuwe Stroom-godinnen
'tVerliefd geboert' uyt 't oog van haer gehucht
'tBelieſde hooft dee ſteken in de lucht,
Sy mochten ook miſſchien mijn Liedjes minnen.

Maer al de Goden in de wind geſlagen,
Behalven die de wetteloſe Wet
Van 't ongebonde Leger heeft geſet
Laet ons de Min door heel de Weereld dragen.

En als gy yet van d'ongepronkte dingen,
En d'ongeveynſde ſtormen van mijn vyer
Wild hebben tot u dag'lijx rook-papier,
Gebied u Vriend, hy ſal gewillig ſingen.

Maer wild gy dat ik met vermaek ſal zeylen
Wt 't oog van't volk, na Myrth' of Lauwer-krans,
Soo prijſt my niet, en houd my aen den dans;
'k Sal uwen luſt, ſchoon grondeloos gaen peylen;

En koom ik aen den Amſtel oyt te landen,
'kBeloof u 'k ſal na d'heetſte Pers toe gaen,
Die immer minne-driften heeft gelae'n,
En voor u Juffers ſtaeg mijn Pen doen branden.

La mia bell' Agn: intrata nel Monaſterio alli 4. di Febraro 1650.

MYN Lief geklooſtert? mijnen Engel uyt mijn oogen?
Wat heeft 'ibedwelmt verſtand tot ſulk eẽ ramp bewogẽ?
Hoe koſt ik, daer haer ſchoot mijn leven had gelaen,
Tot 'tſcheyden van mijn Ziel, ſelfs met mijn wil, verſtaen?
Ha eygen baetſchen . . . . ha! . . . . . .
En met eens anders ſmeer u eygen braed-bedrooper,
Die in mijn riet nu ſit, en uwe pijpjes maekt,
* Gy zijt den . . . die mijn gloeyend' purper ſtaekt,
Die 'tziele-azend' rood van haer bedaude lippen
En bloſend' mond-gevley deed uyt mijn ermen glippen,
En dat de blaeuwe tong van mijnen nijd beberſt,
Hebt uyt mijn oog gerukt, hebt uyt mijn hert geperſt.
Mijn Engel uyt mijn huys, en in een Nonne-kerker,
In ongeruſte ruſt, ver van mijn ruſt bewerker,
Dat koſt'lijck Min-juweel van mijnen hals ontſnoert,
En 't oog van mijne ziel uyt mijn gebied vervoerd?
Mijn inkt verbleekt van druk, mijn pen valt uyt mijn handen,
En weygert rijm-vermaek; al mijn gedachten ſtranden,
En ſoecken rots, en klip, en ſtorm, en wervel-wind,
Op dat men plecht noch plank van haren ſchip-breuk vind.
Daer gaet mijn ballingſchap nu weer mijn leet verhond'ren,
En mijn miſtrooſte ziel van al haer krachten plond'ren,
Daer taſt mijn Amaril my in mijn droomen aen,
† Als of ik Moeder-moord had in de borſt gelaen.
Daer ſlaet mijn minne-tooits in dikken damp verduyſtert,
Daer hangh ik als *Prometh'* aen *Caucaſus* gekluyſtert,
Daer voor den Adelaer, die mijnen boeſem voeyd,
Mijn rookend' ingewand uyt ſijne wonden groeyt.
Op Minne-goden op, doet heel de Weereld beven,
En laet met ſachte ruſt my in mijn Hemel leven
Die ik in't midden van de ſnoodſte Duvels von,
En, ſpijt *Alcides*, ſelf met knods en degen won.

* *Waerom ik mijn ſelven dwong om na Neder-land te keeren; hoe wel ik weder van opſet veranderden; en haer doen daer geern weder uyt ſou hebben gehad, maer geen middel daer toe en vond, als na eenighe Maenden.*

† *Gelijck Oreſtes.*

La mia bell' Agn: havendo dimandato à ſu' Madre, ch'e era andato à veriſitarla nel Monaſterio, ſe io non andava à Putane o altre donne &c.

DAER vraegt mijn Engel aen haer Moeder wat ik maek,
Of ik mijn ſprongen ook met haren Kerker ſtaek?
En of ik, ongeacht mijn minne-vlagen,
Mijn eenigheyd noch onbevlekt ga dragen?
Of mijn verwoedend' vyer niet door mijn rede blaekt,
En yewers in het wild is op den hol geraekt?
Neen, neen, hy liet ſig noyt u toorts ontrukken,
Schoon heel de Weer'ld ſijn ſachten nek gong drukken,
Die eerſt ſoo mennigmael, ſpijt *Atlas* ſchouwer-bladt,
U ſchoonen Hemel op ſijn ſpil geladen had.
Neen, Engel, neen, ſchoon my de nieren gloeyen,
U ongeruſtheyd doet mijn trouwheyd groeyen;
En of de trou ook ſelf door mis-trou ontrou ſpeelt,
Hier wierd noyt ander vyer uyt uwe vlam geteelt.
Na dat mijn Min u Hemel heeft ontſloten,
En in mijn bed u koſt'lijk bloed vergoten,
En dat ik u geheel aen mijnen degen reeg,
En ſoo den eygendom van uwe leden kreeg.
Maerom u t'eene-mael mijn hert te bichten,
Had' Amaril dat pak oyt willen lichten,
Daer my de Min van 's Voedſters borſt mee heeft belaſt,
'Ken had u ſchoentjen noyt op mijnen leeſt gepaſt.
Maer die haer ſelven ſoo in ſlaep laet wiegen,
Dat, als de vogel ſelf in't net komt vliegen,
Sy haer geluk veracht, verſiet, of niet en kent,
Is weerd dat hy ſijn vlucht weer na het Wild toe wendt;
En koſt ook van ſijn eygendom niet weten,
Indien hy noyt heeft in haer koy geſeten;
Hoewel hy dik ſijn ziel in haer gebied verlieſt,
En daer ſijn leven ſoekt, en daer ſijn nesje kieſt.

Maer

Maer gy, mijn Lief, met wel-gegronde reden,
Zijt in den rechten eygendom getreden
* Van't leſte van mijn min, van't beſte van mijn vyer;
Soo lang ik immer fris hier om den Tyber ſwier.
Doch ſoo de wreede Minne-moer de wrokken
Van Amaril weer op een nieu ging rokk'en,
En door mijn lang gevaſt, met onverdraeglijk pak,
† Meer vyer als haren Smit in mijnen balg ontſtak;
En dat d'Apteek ging 'tingewand door-vroeten,
Dat hier ſoo ridderlijk u luſt ging boeten,
'kGeloof gy weeſt my ſelf wel eenige Vrindin,
Om in het jok te gaen van ons verſtoorde min.
Want ſchoon een Man (doch ſonder * lou te viſſen)
Somtijds eens buyten ſijnen pot gaet piſſen,
Het Kriſt'lijk trou-verbond aen eenen kant geſet,
Soo blijft noch onbevlekt ſijn eygen minne-bed.
Maer ſoo ſijn Lief haer luſten laet verleyen,
Dat ſy haer le'en gaet voor een ander ſpreyen,
En in een vremden erm haer ſelf ten doele ſtrekt,
Blijft haer verdwaelden ſchoot voor immer-meer bevlekt.
Schoon in dit onnatuerlijk minne-ſpliſſen
Geen andre re'en van ſlot of wicht kan giſſen,
Als dat het Vroutje neemt, en't Mannetje dat geeft,
En dat het ſchoonſte Schip maer eenen Stuer-man heeft.
En dat noch Koe, noch Ezelin wil lyen
Dat haer verſcheyden Springer komt beſchryen,
Maer dat een Ezel of een Stier, ook niet verlieft,
In een geregeld Land wel heel de buert gerieft.
Hoewel dees re'en mijn Engel niet en raken,
Die mijn genoegen al haer re'en gaet ſtaken,
En niet als mijne min, waer van heel Roomen waegt
In haer verplichten ſchoot, en trouwen boeſem draegt.

* *Vt ap. Terent: Extrema linea amare intelligitur concubitus.*

† *Als in't jaer 1647.*

* *Tinconi ſi dice à Roma.*

La mia malinconia nel Carnovale dell' anno 1650.

IK voel mijn ſinnen ſtille ſtaen,
Mijn dertel rijmen is gedaen;
Dewijl ik mis het ſoete Lam,
Waer van mijn Lied ſijn oorſprong nam.

De vremde greepjes van mijn pen,
Die ik nu t'eenemael ontwen,
Schoon ik daer al mijn doen na ſtel,
Getuygen een gedwonge ſpel,

Sijn herd, en ſtijf, en ongerijmt,
Terwijl al mijn gevoel beſwijmt,
En't lichaem als een peerd verſtijft,
Dat immer-meer ter ſtalle blijft.

Neem ik een boekjen in de hand,
Daer ik altijd vermaek in vand,
Dat eenig wakker Romer ſchreef,
Eer hier den eerſten Martyr bleef,

Ik vind mijn hert ver van't geſicht
Uyt mijn vervremde borſt gelicht,
In een verwerde wildernis,
Daer geen begrijp noch reden is.

Ben ik ten droeven diſch gegaen,
'k Taſt mes in plaets van lepel aen,
En met een mijmerend gelaet,
Vraeg ik na't ſout dat voor my ſtaet.

Ik ſcherrem ſonder punt te bien,
Ik ſter-oog ſonder yet te ſien,

Men

Men ſpreekt my aen, men vraegt my yet,
Ik antwoord, en ik hoor het niet.

Raek ik op ſtraet, ik ſta en ſie
Soo ik maer doe een ſchree twee drie,
En koom weer t'huys, noch ongedaen
Waerom dat ik ben uyt gegaen.

Het alder-kluchtigſte Gelach
En bracht mijn lach noyt voor den dach;
Schoon dat ik, daer men Schilders doopt,
Een Vrou ſach als een Teef geknoopt.

Hoe gaen my al mijn dingen af!
Hoe loom, hoe heel, hoe flaeu, hoe laf!
Hoe ongeſouten is mijn praet,
Als yemand die de ziel ontgaet!

Dat ik hem wenſch, die in mijn Land
Veroorſaeckt mijn geſpliſten brand,
Waer door ik ſoo verandert ben
Dat ik mijn ſelven niet en ken;

En dat ik, daer ik op mijn ſpond
Goed Kerſten ſteeds een Engel vond,
Daer Sinte Peters Setel is,
De Hel vind, en den Hemel mis.

En dat een dert'le Klooſter-kous
Speeld met het potje van mijn ſous,
Waer door ik hier in druk en rou
Een mag'ren Vaſtelavont hou.

Non potendo intrar nel Monaſterio, dove era la mia bell' Agn. ſe non con licenzia del Vicegerente.

'K Vond ziel en hert benaud, benerd, beſloten,
En met een zee van wanhoop over-goten,
Mijn vremden ader-ſlag, mijn heet en kort gehijg
Sey dat'er in mijn borſt ſchool binne-landſe krijg.
Al wat mijn angſtig Keuke-wijf quam vragen
Koſt mijne vadſe tong noch oog behagen,
En vond, ſoo achtien-daeg' my 'tleger-werk gebrak,
Mijn lenderen vermoed als van een laſtig pak.
Waerom ik, ſchoon die lang vergeefs ging hopen,
Noch op het leſt * licentie ging beloopen,
Om voor een traelje, die mijn vyer te rug doet vli'en,
Eens 'tlang verſchole licht van mijne Son te ſien.
Daer mijne mond den mond niet kan genaken,
Waer door ik ſteets koſt in den Hemel raken,
Waer door ik ſtaeg, vervoerd in een vergode ſchoot,
De onbegrepe vreugd der Engelen genoot.
Mijn Engel, ſonder my na't uer te vragen,
Sag daedlijk wat de klok hier had geſlagen,
En dat door opper-vloed mijns liefdens Tyber ſwelt,
En dat het min beleg mijn krachten doet geweld:
En ſeyt, mijn hert, laet 'tdroevig opſet varen,
Dat gy voor my wilt al u vyer bewaren,
Neen neen, mijn liefſte Heer, dees vaſten duert te lang,
U lijden maekten my hier ſelf het leven bang.
'kSal hier noch veertig dagen moeten wachten,
Wild gy mijn eer, en uwe ruſt betrachten
Neen neen, ſchoon dat u roorts heel Romen ſtak in brand,
Soo blijft ſijn eygendom noch in mijn eygen hand.
Gaet maer u keurig koorn ter ſchuren dorſſen,
Daer gy geen quade niere-lucht kunt vorſſen,

Waer

* *Dat is een briefken van den Vicegerent, om te mogē in Vrouwe-klooſters gaen, doch niet verder als voor de traelje.*

Waer door op't leſt u ſmert mijn lijden niet verlangt.
Want al mijn leven aen u luſt en wel-vaert hangt.

Hebbende verſtaen de lang-durige doodelijke ſiekte van mijn Suſter, **door aen-ſchrijven van mijn** Rentmr: **liet ik mijnen** ſchoonen Engel **in het** Klooſter, **ende begaf my dadelijk na** Venetien **toe / alwaer ik op de plaets van** S. Mark **verſtont van een** Monſr: **die berg upt** Holland **quã/ dat mijn** Suſter **al over-leden waer; waer op ik deſe na-volgende** Verskens **maekten.**

Door't vluchten van haer ziel mee van mijn ziel te vluchten,
Ja eer ik noch een woord
Had van haer dood gehoort,
Schoon my't voorſienig breyn dien herden ſlag dee duchten;
En voor een traelje by haer ſchreyend oog te ſtaen,
En ſoo van mijne ziel, mijn Engel heen te gaen?
Ah! Hemel 'tis te ſwaer voor dit gevoelig hert,
Dat laes door ſucht van een van twee verſteken werd.

Sendomi laſciato ingannaar d'un Hollandeſe, che mi haveva promeſſo di farmi un certo ſervitio à Venetia, dove arrivati inſieme mi mancò di parola.

SONNETTO.

Terwijl ik hier den top van mijnen ramp beprat,
Om dat een Ezels poot my om den thuyn moſt leyen;
En buyten mijn geſicht moſt uyt de Weereld ſcheyen,
Die die alleen'tgeheym van mijne ziel beſat.

Ga ik met donker oog hier muyten door de Stad,
En ſeggen in mijn ſelf, ſonder mijn ſelf te vleyen,
Wat waſt, of't wrevlig Room ook ging u vyer verſpreyen,
En u geſpliſte min bracht op een dwalend padt?

En

En het vergode Kind, de peerel van u lier,
Dien lang-benijden buyt van u geroemden hengel,
Veraerde van u ziel, vervremde van u vyer,

Soo kniel ik voor den Schijn van dees' vermomden Bengel,
Soo stoot ik alles om, en heet met dullen swier
Mijn Hemel mijne Hel, mijn Duvel mijnen Engel.

In't lest van Julij 1650. my zijnde toe-gesonden door mijn Schoon-broeder een seker onbeschaemt en ongegrond Protest van Huwelijk.

SONNET.

Daer weerd den Hemel self den Schip-breuk van mijn kiel,
Die een verdoemde kust had in het oog genomen,
Daer stort den Antikrist van mijn verliefde droomen.
Den Bel van mijne min, den Af-god van mijn ziel.

Daer is't verraed ondekt, dat mijne rust onthiel,
Daer leyt 'tvermomde hooft, dat de verleyde stroomen,
Van Merwens klaren duyl dee op haer gronden komen,
Op dat al sijne deugd in haer gebied verviel.

Maer neen, vervallen . . . . . .
'kRoep Merwens minne-glans weer uyt u duysterheden,
En doe u dul verwerp voort bersten in verschil.

En sal u, en den . . . . . .
Soo winden om mijn erm, soo dwingen na mijn wil,
Dat gy noch om mijn min sult storten u gebeden.

Nell'

Nell' istesso suggetto.

DAER werd ik aen-getast van min en schamperheden,
Daer ben ik in de klem, en woeste vryigheden,
Daer leef ik sonder ziel, en voel mijn ziel gekeerd,
Gebengeld sonder plak, en sonder plak vol-leerd.
'kDrijf roerloos in den storm, en heb den storm in handen,
Ik kan en kan weer niet, ik wil en wil niet landen,
Ik had de kust bezeyld, en vlie weer van de ree,
'kLeg voor de Haven, en ik steek weer in de Zee.
Ik brand van haet en min, ik struykel in de rede,
'kOntworstel mijn vermaek, ik vloek in mijn gebeden,
Ik raek de Sterren aen met trotsen minne-swier,
En kies den af-grond van mijn hoog-gesteygerd vyer.
Ik wentel in de schand van mijn onteerde vlammen,
Ik vley mijn sacht bestier, en ga mijn hert vergrammen,
Ik jaeg en vlie het Wild, ik span en scheur het net,
'kOmhels mijn wreed beleyd, en min mijn wrok-belet,
'kBeklim het steyl gebergt van mijn verachte stormen,
En soek met Lijf en Ziel mijn opset te vervormen,
Veracht en achten leyt my in den dwerssen krop,
Ik stort in t voet-zand, en ik richt triomfen op.
'kTrek na mijn naeste bloed, en ga mijn self vervreemden,
'kLoop na den Hey-kant, en ik kies de groene beemden,
'kVerdor, 'kverlent, 'kverbleek, 'kverbloos, 'kverstijf, 'kverssmacht,
'kWerp alle kracht om ver, en voel mijn self verkracht.
'kGa't duyster voor het licht, 'kga dag voor nacht verwerpen,
'kGa mijne min met haet, en leet met liefde scherpen,
Ik duyk na mijn verderf, en steek den herden kop
Tot den gewissen ramp van mijn verraedster op.
Maer na dees heete haets en mins verwerde dingen,
Voel ik mijn moedig hert &c,

Die door haer angels ſoet dat Goden raken dorſt,
Doet vleyen mijne tong, doet ſwellen mijne borſt.
'kRoep Merwens hoog-moed uyt ſijn neer-geſtorten luyſter,
Ik dael ter hellen, en hael *Pluto* uyt het duyſter,
Met het verwurpe vyer van mijn verſtoorde vlam,
En trek hem daer mijn min ſijn droeven oorſprong nam.
Ik ſal, ik wil, ik moet, ik mach't, ik kan't niet keeren,
Schoon my de teere min een andre weg wil leeren,
Ik moet &c. . . . . .
. . . . . .
Dat . . . . minne-glas van mijn verachte klachten,
Noch duſent jaer ſal ſpieglen alle min-gedachten,
En Merwens moedig puyn, ſchoon midden in de vloed,
Sal thoonen grooter vyer als Somm' of Etna doet.

Contra illud Virgilij

. . . nullum memorabile nomen
Fœminea in pœna eſt, nec habet victoria laudem.

Doen't trotſe Troyen, dat ſoo menig *Griek* beloog,
Door eenen Vrouwen ſchoot,
Tot over-ſpel ontbloot,
Sig ſtorten in ſijn grond, en in de winden vloog,
En dorſt *Anchiſes* ſoon, in een verlate zael,
Dat ſondich Vrouwe-vel noyt rijgen aen ſijn ſtael:
Maer doen die ſlimme Rib 'tverboden ooft genaekte,
Waer door wy't *Paradijs* voor eewig quijt geraekte,
En raekten ſy nochtans, die onbedachte pry,
Niet op ons lands gebruyk, ſlechts met een ſchreefje vry:
Maer dee door haren bek, die't ſorglijk ooft dorſt ſlokken,
Haer ſelfs, en Man, en Slang, en Ons, en Aerd vervlokken.

Noch eenige gramme gedachten / mijn moedichheyd ontsnapt zijnde ; dienende nu tot verschooning 'tgeen den Italiaen sept /

Sdegno vince amore.

IK sie den Berg, (waer in mijn sinnen woelen,
En rouw' en wilde neygingen gevoelen,
Door't herde wild-gewas, dat daer mijn lusten boet,
En neven 'treedloos Swijn soo geern sag op-gevoed)
Van vremde min en Satir-dansen krielen,
Van knevelaers, en slecht-gehertte Fielen,
Terwijl daer't schoon gebou van mijn verliefde hand
Door ongeachten glans stort in het droeve zand.
Ik sie, kan ik yet van haer rampen gronden,
Dat sy daer van haer Honden werd verslonden,
d'Onthemelde *Diaen* van mijn verwurpe jacht,
En als *Acteon* van een brak of dog verkracht.
'k Voel 't moedig vyer van mijn vetstooten yver,
Met haer gedemp, staeg heftiger en stijver
Syn vlammen stijgen op, als de besproeyde hitt'
Van't stale-brayend vyer van een bekrose Smit.
De wrange vrucht van haer verlate boomen,
Die metter tijd had goeden smaek genomen
Door mijn besochte hand, en lang beteysde sorg,
Bevind ik dat eer lang draegt haren eygen worg.
De klare beken die ik wist te leyen,
Uyt hare wildernis in groene weyen,
Die kiesen weer haer eerste neyging heel beroerd,
En loopen na't gehucht van eenig rou geboertt'.
De klippen van haer ongetrouwe stranden,
(Daer ik wel-eer met Schip-breuk socht te landen,
Door slimmen draey-wind van haer lang gewrok beroert,
En van de rede door haer red'loosheyd vervoerd)

Die gaen nu berſten door mijn gramſchaps dondren,
En met een laet berou de ſmert verhondren,
Van de verlore kroon van mijn getrouwe ziel,
Die van haer dwaſen kruyn weer in mijn handen viel.
En ik nu in een ſchoonder &c.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Tot dat ik ſal in mijn Trofeên ſien hangen,
Den droeven buyt van haer vervalle wangen,
En haer . . . . oog, met bleeke ſchaemt belaen,
In den verheven pracht van mijn Triomfen gaen.
Dan ſal ik, op mijn Winners kar geſeten,
Haer door den roep van al de weer'ld doen weten,
En tuyten in het oor, te laet tot my gekeert,
Die die ſijn vyer niet acht, en is ſijn vyer niet weerd, &c.

SONNET.

Op den Tyber, ende de Dong.

DEN * droeven Tyber ſach mijn alderklaerſte dagen,
Spijt mijnes tegenſpoeds verwerde dwerrel-winden,
Daer my de klare Dong ging droeve buyen vinden,
Daer't heele . . . . noch wil een dag van wagen.

Den Tyber ſag mijn leſte beſte minne-vlagen,
De Dong ſag d'eerſte Son, die mijne ziel verblinde,
d'Een breekt mijn minne-knoop, en d'ander gaet mijn binden,
d'Een gaet mijn naem en eer, d'ander mijn ziel ontdragen.

En ſchoon de ſoete Dong in Merwens ſoete ſtroomen,
Haer korte naem en loop, maer niet haer ſoet gaet enden,
Is't alderbitterſt gift uyt ſijn gebergt gekomen,

Maet

* *Dat is troebel, dik, drabbig.*

Maer schoon des Tybers droevig soet in't brak belenden,
En ik een vremdling was in't lang vervremde Romen,
'k Vond daer * mijn naeste bloed by die my niet en kenden.

* *Dat is, daer ik meest na trok, en dat meest na mijn trok.*

Alle dese voor-gaende beersjes / beginnende met / Door't scheyden van haer ziel &c. **zijn te** Venetien **gemaekt.**

Dese volgende zijn noch te Roomen **gemaekt / en overgeslagen geweest in't copieren / op de dood van** N. vander Straten, Neerlands **koopman tot** Livorno, **in den schoot van sijn** Lief **dood gebleven.**

IN d'ermen van sijn Lief na d'andre Weerld te glyen,
Wie kan *Verstraten* niet die soete straet benyen?
Wat ongehoorder greep van sachten Vrouwen schoot!
Daer hy het leven kreeg daer snikt hy na de dood.

ANDER.

Dat hem het leven gaf, dat stiet hem in sijn graf,
O onbegrijplijk lot! wie kan u duysters gronden?
Ik seg, hy heeft verdient, spijt Auter-byters raf,
Dat sijn verhuysde ziel in *Venus* boesem rust,
Die d'ongemeene straet van kussen heeft gevonden,
En in sijn kussen sterft, en in sijn sterven kust.

ANDER.

Doen *vander Straten* was na d'andre Weerld gegaen,
En heel dees Weerld een gat dee in den Hemel slaen,
Quam 'sWeerelds Minne-moer strax van den Hemel af;
En vont in't geestig Dier, dat in haer boesem socht,
Of sy sijn zieltje daer noch ergens vinden mocht,
Haer min sijn siekt, haer borst sijn baer, haer schoot sijn graf.

Epitaphium ejuſdem

Siſte pedem ſi ſcire cupis quid baſia poſſint,
Hæc inter calidam reddidit hic animam.
Ringeris? ignoras mortis genus atque ſepulchri;
Non potuit letho nobiliore mori.

Deſe na-volgende verſjes zyn op het Peerd **gemaekt / in de** Bergen **van** Tirol &c. **van** Venetien **na** Auspurg **komende/ in't jaer** 1650.

Aen mijn Engel.

AH! aerdig Dier, ziel van mijn lier,
En al mijn minne-vyer,
Hoe dat ik verder van u vlie,
Hoe ik u nader met mijn ziel beſie.
Het rou, en kantig, rotſig land,
Daer ik my hier in vand,
Beelt my mijn grouſaem lijden af,
Dat, mind' ik niet, my dreef na't duyſter graf.
Wat nevel dat my ſlaet om't hooft,
Wat wind den Somer rooft,
Wat regen dat daer valt ter ne'er,
Mijn ongemete vyer blaekt even ſeer.
Waer dat ik ſie van ſtok en brok
Een eenig Boeren-hok
Op ongebaende wegen ſtaen,
Daer gaen mijn ongetemde vlammen aen.
Daer wenſch ik met u, geeſtig Kind,
Te ſitten in de wind,
Daer d'eenicheyd ons voor de kou
Door goddelijken brand bewaren ſou.

'k Sie

'kSie beek en ſtroom met hort en plots
Gaen ſtooten door de rots,
En ſeg, gy loopt doch ſonder hoop,
En haet den tegenſpoed van uwen loop;
En ſchuymt van grim, en brieſt, en tiert,
Als eenig roof-gediert,
Dat ſonder wacht van Maegd of Man,
Beloert ſijn roof, en niet beſpringen kan.
Maer ik, * die hoop noch weer te ſtaen
Op mijne Roomſe baen,
'kVerval in't ſwaerſte min-gepeys,
En haet en min den ſpoed van mijne reys.
Sie ik, in't hangen van't gebergt,
Yet dat na't vallen vergt,
Ah! ſeg ik, Hemel, viel dien kant
Op die my trekken na mijn Vaderland.
'kSeg daer den Winter 'tmeeſte koudt
Daer waſt het meeſte hout,
En daer't gebergt het meeſte gloeyt
Daer groeyt den ſwevel die ſijn vlammen voeydt:
Soo dat of koud of rookend land
Vind voedſel van ſijn brand,
Maer ik, die't hert van minne rookt,
Mis laes den Engel die mijn vlammen ſtookt.
Ik ſeg den Denn, die met ſijn voet
Selfs in de rotſen vroet,
En ſoo op zee, als op't gebergt,
Van ſtorm en wervel-winden werd getergt;
Die met ſijn ſteylen nek, (hoe hoog!)
Eer brak als immer boog,
Dat hy, ſchoon hy my heel geleek,
Voor mijn gevoelicheyd de zeylen ſtreek.
De dampen, die hier drijven gaen
Tegen de bergen aen,

* *My doē noch al het weder-keeren van Roomen in het hooft leggende, dat ik God dank nu heb uyt den ſin geſet, Altri tēpi, altre cure.*

En't

En't ſneeu, dat met een ſtuer gelaet,
Spijt Son en Somer, noyt haer kruynen laet,
Doet my gedenken, tegen wil,
Aen't hert van Amaril,
Dat ſig met vuylen damp verblindt,
En door mijn moedig vyer geen doy en vindt.
Maer als ik ſie, dat metter tijd
De rots door't water ſlijt,
En ſie haer diepe rimpels aen,
Laet ik een ſuchjen na mijn jonkheyd gaen.
De ſchoonſte Duytſe kellerin,
Met botte boete min,
Die ik hier vindt in't trou gebergt
Schijnt dat mijn ſuchten meer als minne tergt.
En ſchoon mijn Reys-broers hier of daer
Staen met haer Sabels klaer,
En dat de Meyt ſtaet als een pael,
Mijn droeven Springer weygert toom en zael.
Als ik dees Duytſe bedden naek,
Daer ik ſoo noo in raek,
Om dat ik daer ſchier in verſmoor,
Komt gy, mijn Lief, my meer als oyt te voor.
'kWens daer te leggen in mijn kleer'
Slechts boven op de veer',
In uwen ſchoot ten doel geſtrekt,
Of met u goddelijke bont gedekt.
En dan met wel-beſteke peys,
Weer 'smergens op de reys,
Soo reedt gy nacht en dag te Peerd,
En al mijn ramp was niet een ſuchjen weerd.
Een Gans, een Geyt, een Ram, een Stier
Vermaent my van mijn vyer,
'tGeluyd van minnend' Oy of Koe
Maekt dat ik ſtadig ſucht na Roomen toe.

Maer

Maer eer ik noch te Anſpurg koom ;
Moet ik hier op de ſtroom,
En drijven, by gebrek van Schuyt,
* De ſnelle Legg op een kleyn Vlotjen uyt.
Daer my het klappen van't geboert
De ſinnen niet vervoert ;
Dewijl ik met een droef gelaet
Met u, mijn Engel, in mijn boeſem praet.
'kSie hoe dees drift maekt rotſen los,
En hoog en krepel-boſch,
En dat den blixem van mijn min
Weer krachteloos keert t'mijnen boeſem in,
Van't ſpijtig weſen en den trots
Van een gevleyde rots,
Die, daer ik d'eerſte mem genoot,
My geeren ſag van ſin en ziel ontbloot :
Daer ik ſoo ver, in vremde Son,
Den Hemel over-won,
En mijn trofêen, ſoo ver van kant,
Heb, ſchoonen Engel, in u ſchoot geplant.
'kSeg op dit vlot ſijn wonder lot,
Dat ons de ſinnen bot,
En door het water drijft na't vyer,
Dat mijnen brand is vremder van beſtier ;
Dat ik, die d'Hemel rede gaf,
Drijf van mijn vlammen af,
Hoewel dit hout ſelfs in den brand
Al ſijn verderf, en ik mijn leven vand.
Siet hier, mijn Lief, of deſen ban
My van u ſcheyden kan,
Die my u godlijkheyd verthoond ;
Dewijl gy Room', en mijne ziel bewoond.

* *Te Schognia, om den gebroken weg, ons op't water begevende.*

Eenige andere

GEDICHTEN

mede te Roomen gemaeckt,

DOOR

M. V. M. V. CL.

Een verachting van Roomen,

Na dat ik drie 'ſ vier dagen daer geweeſt hadde/ ende van ſins was daer maer twee drie maenden hups te houden; zynde die wonderlijke Stad van ſulken natuer / dat ſy u in het eerſt ſeer mis-haegt/ maer als gy daer over-jaert hebt / dat gy daer qualijk van daen hont geraeken.

Aen de Heer Nicolaes de Heyns te Venetien zynde.

WAT doet den roep in vergelege Landen
Een machtig vyer van wonderheden branden
Van yet dat eenigſins met re'en was prijſens weerd !
Hoe roert dan 'tmoedig Dier ſijn ſacht geſtreelde ſteert !
Hoe ſchout het, ſpijt * de hoog-geſchoende Wijven,
Wiens trotſen ſtap twee Maegden moeten ſtijven,
Hoe ſchout het alle ding, dat na ſijn roem wil ſtaen
Met een verachtend oog, en kleyn genoegen aen !
Set nieuwen pracht by ſijn geſtorte wallen
Ten wiſt nochtans van ſakken noch van vallen,
Want ſelden Reyſer, daer ſijn wieg en Voedſter ſtond,
By't buytelands vermaek yet te gelijken vond,
En't rontom wonder van die verre dingen;
Die mennig wakker Geeſt wiſt door te dringen
Ver boven Babels top, die vremden Alchimiſt
Sijn yſerachtig Land vol gouds te blaſen wiſt.
Dit vind ik, die my nimmer vind verloren
In vremden prael te ſien of aen te hooren,
In't ver-geroemde Room, daer Romels herders-lied
Niet eenen voed-ſtap van ſijn eerſte Boeren liet.
Daer ſijnen ſtaf, na ſijn verreykend Rijken,
Moſt voor een Boots-mans riem en netten wijken,
Voor Menſche viſſery, op ſchrift-en Hemel-baek,
En voor dien wonderlijken errif-ſleutel raek.

* d' Edel Iuffren te Venetien.

Soo ik die ſware Hemel-ſorg laet blijven,
Wat vind ik veel van't moedig Room' te ſchrijven?
Laet ik ſijn hoog-gebou met Prieſter-pracht belaen,
En oude beytel-konſt, en geeſtig malen ſtaen.
Het leſt werd ook in't konſtig Land gevonden,
Daer't wakker Volk de vryheyt heeft ontbonden,
Van d'Erf-Vorſt van haer kroon; die haer ſoo ſlecht bewaert,
Na haren droeven HOL een eygen LAND verklaert.
Daer Maes, en Wael, en Rhijn te ſamen ſpoelen,
En rijk van viſch, ſteeds ebb en vloed gevoelen;
Daer't water af-gewald ſtaet hooger als het land,
En daer den ſlimmen Boer ſijn eygen gronden brand.
Wat anders als ſlik-ſlepend, ſlecht-bevaren,
En daerom eertijds * geel gedoopte baren
Van Tybers ſmallen vloed; die op mijn kleyn gevoel,
Wel over-ſchryen ſou een moedig Hinnen-boel;
By't wye diep en krachten vergeleken,
Die Hollands dijker met ſijn griend te breken,
En ſpae te dwingen weet; Maer vaer ik hier op uyt,
'k Beſchuldig deſe reys, en vind ons geld verbr . . .

* *Vidimus flavum Tiberim retortis &c. Horat.*

S. Andries **van** Franceſco Fiamingo, **ofte** Frans Kenoy van Bruſſel, **in** S. Peeters Kerk **te** Roomen **gemaekt / en door** d'Italiaenen, **ende meeſt** Bernin **ſijn nydicheyd / van plaets ende licht verandert / dat** Franceſco **voorn: nevens noch eenige andre** *affrontjes*, **van ſpijt ſijn ſinnen / ende daer na ſijn leven koſten / werd ook van velen geſegt dat hem** d'Italiaenen, **met yet in ſijn** wijn **te werpen / hebben ſimpel gemaekt.**

DAT herden nijd van ſpijticheyd dee berſten,
Door wiſſen beytel van een Neerlands Kerſten,
En d'heele Moeder-kerk met ſijnen glans beſtraelt,
En wierd niet ſonder re'en van ſijne plaets gehaelt.

Soo

Soo lang den blijden dag ſijn licht quam vleyen,
Koſt daer geen In-lands hert ſijn oogen ſpreyen,
Of wierd verblixemt door ſijn goddelijke kracht,
En diep gedrongen in een ſchaemts verblinde nacht.
Met recht daer ſelfs ſijn Meeſter 'thert liet blijven,
En door ſijn vremde kracht en konſt verſtijven,
Ik looſ, komt immer hier de beelde-ſtormery,
S. Peeter raekt alleen door ſijnen luyſter vry.

Op het ſelve Beeld.

Waer-om aen *S. Andries* het minſte licht gegeven,
In *Sinte Peeters* Kerk?
Waer-om niet boven alle beelde-konſt verheven?
'tVerdoofd' al't ander werk.

Noch op't ſelve.

Sach 'toude Roomen op, het gaf een Winners wagen,
Om dit vergode Beeld als in triomf te dragen;
En liet *Praxiteles* ſes Hengſten daer voor ſpannen,
En al het Auter-werk,
Van Sinte Peeters Kerk,
Als Slaven achter't ſpoor van ſijne raeyen bannen,
En ſpijt 'tmisgunſtig oog van haet en nortſen nijd,
Hem wierdt alleen den ruymen Tempel toe-gewijd.

Aen de Heer Nicolaes Heyns **deſe na-volgende verſkens/ rakende den** Cavaglier dal Pazzo, **in't begin van mijn brandende ſieke den** 16. Novemb. 1647. **dan** Roomen **op** Venetien **geſonden.**

HET ongeveynſt gelaet van't vrindelijke weſen,
Dat rechten Adel in ſijn bly onthael doet leſen,

Daer

Daer my't verhit gedermt in't ſieke leger leyt,
Vleyd mijn gevoelig hert met ſmerts vergetenheyd.
Gelijk een Vader met mijn ſwaren ramp bekommert
Heeft hy, mijn vremde quael met ſijne min belommert,
Die my met weldaeds ſchult oneyndelijk bevracht,
De wijſte meeſters-konſt heeft voor mijn bed gebracht.
U hondert duſent dank die my den weg bereyden,
En met beleefde pen in ſijn beleefdheyd leyden,
Die my doet vinden in dien vremden bloed-verwant,
Soo ongehoorden ſorg voor mijn ſiek ingewant.
Ik wil laet my den Hemel oyt behouden komen,
Daer ik mijn eerſte mem heb blijde vrucht genomen,
Noch hel doen klinken, ſpijt onreedlijkheyd van bloed,
Sijn naem aen Maes, en Wael, en Merwens klaren vloed.
'kWil mijn misgunſtig Land doen verren Roemer weten,
Als ik weer eenmael ben aen eygen heerd geſeten,
Dat ik aen deſen * Put, die ſtaeg van gonſten brand,
Meer emmers toe-gereykt, als ginder druppels vand.

* *Hy hiet, als boven geſeyt,* dal Pozzo, *dat is van Putten.*

In mijn onuptſprekelijke pijnen upt het bed krom-gebroken ſittende aen mijn Tafel deſe volgende verſen geſchr:

IK breng mijn ſmerten op't papier,
Ik wil gaen ſpreken van het vyer
Dat my het breyn doet hellen,
En ſchrijf van't blakend ingewand,
Dat by een ongelukkig ſtrand
'tGeſcheurde wand doet ſwellen.

Geen dertle vlam, geen malle pijn
Van min, van ſacht gevleyd venijn,
Van Roſemond haer luyſter,
Uyt laffe ledicheyt gebrout,
En in de lucht en wind gebrout,
Met ſtroyen band en kluyſter.

Neen

Neen neen, wat anders leyt'er t'huys,
Een ander leet, een ander kruys
Komt deſe leden plagen,
En dreygt te ſlikken in ſijn kolk;
Een ſwertter nacht, een dikker wolk,
Bedroeft mijn blijde dagen.

Geen blik van hulp, geen ſchijn van gunſt,
Als door Aptekers droeve kunſt,
En onbekende kruyen,
Geen oogen-ſwenkſel ſonder pijn
Als met bedrog, en valſſen ſchijn,
Van in-getoge buyen.

Dus met beklemde ziel en hert
In ongemeene ſmert verwerd,
Met hoop en vrees beſprongen,
Spreek ik mijn ſwaren Tuchter aen,
En laet de ſtem ten Hemel gaen
Daer mijne feylen hongen.

Daer mijne ſaken ſtaen bepleyt,
Daer, 'tgeen my nu in't kuſſen leyt
Met traen-gekropten regen,
My in mijn volle jeugdens-lamp
Werd toe-geſonden deſen ramp,
Door diep verhole wegen.

Ik ſeg, waerom vergrimde Vorſt
Niet liever in dees ſieke borſt
Een trage koorts ontſteken,
Die my de leden metter-tijd,
En door een langſaem vyer verſlijt
En niet ſoo ſtraf doet breken.

Sen uwen grooten blixems trots
Op een verherde Heydens rots,
Op rouwe laſter-ſpitſen,
En knee mijn week en buygſaem hert
Met ſijnes krachts gelijke ſmert,
En laet u thoorn onthitſen.

Soo houd mijn tong noch ſmeekens kracht
Soo werd mijn ſtem voor u gewacht,
Om uwen lof te ſingen
Soo mach ik hier van Tybers kant
U in mijn eerſte Vader-land
Een reyne ziel toe-bringen.

Mijnen brand wat verminderd zijnde / doch op ſtraet komende door beweging van't lichaem / 't zy te voet of in de karros, weder ontſteken / ende door den dag gekomen.

Vertroude hulp doet alle droefheyd weeren,
En dat noch eens een blijde kans ſal keeren
Na druk en tegenſpoed, die deſe quael my geeft,
Die in mijn ingewand met duyſtre vlammen leeft,
En ſoo verheft dat 'talles ſchijnt te berſten,
Als ik in't giftig Room, nieusgierig Kerſten,
Daer eenig Martelaer wel-eer ten Hemel voer,
Of om een oud gebou mijn gaeuwe dgyen roer, &c.

Swaerhoofdicheyd op het heedensdaegs Roomen.

DIE na't verteerend vyer van ſijn verhit vergrimmen,
Liet ſijn verdrukte Kerk ſoo hoogen top beklimmen
Van ſachten voorſpoed; aen des graeuwen Tybers kant,
Kan haren hoogen moed weer werpen in het ſand;

Kan

Kan weer haer ſwaer gebou in puyn en aſſen leggen,
Kan weer 'tna-latig volk ſijn vaſte gonſt ontſeggen,
En al haer tempel-trots, en dertel prieſter-bloet,
Weer ſtooten van ſijn ſtoel, en treden met de voet.
Haer zijd' en guld-gewaet kan weer in ſakken keeren,
Dat aen Jeruſalem ſijn dubblen val kan leeren,
Haer prachtig Auter-werk, met e'el geſteent' geçiert,
Kan huyſen metter tijd een giftig muer-gedierte;
Kan wel een Trantel in ſijn blijden boeſem voeyen,
En met verborgen vyer van ſlang en adder gloeyen,
In ongeboren eeuw van ongeſien verderf,
En in den Hemel ſtaen voor Turk en Mahoms erf.
Dit geeſtlijk hof-geſin, dat op fluweel moet knielen,
Dat met ſijn trotſen ſtaet, en hoog-geſchore zielen,
Ook Prinſen overtreft, en Koningen beſchaemt,
Kan wel een ſwaren dag hier boven ſijn geraemt.
Wat was't? of't gloeyend rood van haer gedrage ſlepen,
Eens in een ſlechten boot quam vluchteling te ſchepen,
Met Boots-mans rouwe py vermangelt en vermomt;
Voor eeuwig af-geſchaft 'tgeen nu ſijn gif verblomt?
Wat was't? of eens den ramp in haer geſtorte daken,
Sag Uyl en Fleer-muys ſijn gehaette neſten maken?
En datmen voor een Luyth, een lieflijk ſtem-gevley,
Met Slang-geliſp verſelt, Nacht-ravens droef geſchrey,
En Vorſch, en Pad, en Rat, en Buns, en Weſel hoorden,
En datmen Va'er en Kind, en Min en Soogling moorden,
Het ſmeekend aen-geſicht in bittren daeu geweykt,
Aen't neer-gerukt Autaer, en laes! vergeefs bereykt,
En aen't omhelſde kruys een ſwaren balg ging rijten,
En ſijne ſlappe vrucht flux voor de Honden ſmijten,
Wat was't? of Kriſt'doms Heer en hoog-bemytert hooft,
Eens voor een ſchou-ſpel wierd met bijl of kling geklooft?
Hoe was u 'thert te moe? dat van de rouwe Ruyters,
En dertle Plonderaers, en ongebonde Buyters,

U Nonnen eerbaerheyd, u Wijfs en Dochters ſchoot,
Selfs voor u oog, tot allen wel-luſt wierd ontbloot?
Wat ſeyt gy Roomeling? die naeu een oog kunt ly'en,
Dat maer een ſchijn heeft van u Bed-genoot te vryen,
Ho e ſmaekten u die gal, in wraex vergeeffen dorſt,
De ſabels voor de neus, de trompen op de borſt?
Ja deſe droomen niet vergeefs aen my gegeven,
Koſt wel in verre eeuw u prats geſlacht beleven,
Daer nu al-ree den borg, die in den Hemel ſtaet,
Van ſlappen Gods-dienſts walg, en wreeken ſwanger gaet.
Ten zy u rechte boet, met ongeveynſde lippen,
Sijn ſwaren blixem weerd van uwe herdſte klippen,
Door leet-bewijs vermurwt, door tranen-vlied beſtroomt,
Soo mach dien woeſten ramp zijn in de wind gedroomt.

Onſer Voor-oudren Gulde Eeuw.

Gulde, maer Gulde ſonder Gulden regen,
En lang-vergete ongeveynſde wegen;
Van onſer Oudren diep verouden ouden tijd,
U lang-vereeuwde eeuw werd dit Gedicht gewijdt;
Dit rouwe lied, dees ongepronkte dingen
Wil ik in u verlate wijsheyd dringen,
En op het Auter van een groene ſoy of ſtruyk
Ten offer brengen aen u loflijk oud-gebruyk.
Ah! wat beſat u kleynicheyd al Rijken,
Doen u genoegen noch niet wiſt van dijken!
Doen Merwens kleynen loop, op ſijn begraefde kant,
Geen Ridder-hoven, noch gebijlde Schouten vant;
Doen ſijn Beſitter, ver van naem en wapen,
Self gade ſloeg op d'ongeſchore Schapen,
En in het naeſte boſch, door Vorſt noch Graef beheert,
Socht daghelijxen brand tot ſijnen blooten heert.

En

En wel te vrede met de wilde vruchten ;
Niet na bedurve ſpijs en ſauſſen ſuchten ,
En ſonder wiſſeling was altijd even graeg ;
En ſterker als een eyk, wiſt van geen flaeuwe maeg.
Doen d'eekel ſelf haer honger ging ontblooten ,
Doen't Swijn wel over 'sMeeſters diſch quam ſtooten ,
Doen hy ſijn wiſſen pijl maer had tot kleedings-jacht ,
En met een Beere huyt den winter over bracht.
Eer dat de Mee , die zijd' en wol ging drenken ,
'tVerbaſterd oog quam met ſijn gif beſchenken ,
Eer dat de vadſe tong had haen en vee gemeſt ,
En ſijnen lekkren dorſt met druyven had geleſt.
Eer dat ſijn giftig vyer 'tbordeel ging ſterken ,
En ſtillen moord in's Princen hoven werken ;
In plaets van't klare nat, aen groene water-kant ,
Met dorſt gedronken uyt een volle holle hand.
Eer datmen ging Gericht en Akkers palen ,
En lands verderf uyt vremde Landen halen ,
Eer dat d'ontrouwe Zee met plank en wand bezeylt ,
En ſijn veranderlijken bodem was gepeylt.
Eer datmen wiſt van pleyten of van rechten ,
Van't dulle ſtormen, en't onreedlijk vechten ,
Eer dat een Vrouwen-ſchoot had Mannen eer verkracht ,
En't trotſe Troyen had tot aſch en puyn gebracht.
Eer datmen ging met achter-denken minnen ,
En Velſens moed ſoo wakkren wraek beginnen ,
Eer dat het prachtig lijk met beelden wierd beboudt ,
En eer de naekte doot ſoo koſtlijk wiert berout.
In plaets van by verſturven eyk te delven ,
En ſulken dood te ſpeuren in haer ſelven ;
Om dat haer vaſte jeugd kreeg worm aen ſcheut noch blom ,
Maer vielen grijs van kruyn door dorren ouderdom.
Eer datmen naem of daed van ſtaet-ſucht kenden ,
Eer datmen lere kar of koetſen menden ,

Eer't ſware Weeſe-bloed, door Dieffen wrek gebraekt,
Had rijke Kinders, en verdoemde Va'ers gemaekt.
Eer dat het eerlijk root van't Vrouwen weſen,
Was meer aen haer gewaed als wang te leſen.
Eer't mannelijk gelaet met kleeding wierd geſocht,
En eer den ſwerten nijd had kling en loop gewrocht, &c.
Ah! Hemel, ah! waer zijn die gulde Tijden
Die my noch met her-denken doen verblijden?
Maer weer bedroeven als ik, laes! haer weſen mis,
En maer het minſte deel van haer gelukken gis.
Koſt ik haer eerſt' onſelheyd beloopen,
'kWou heel des Weerelds haet gewillig koopen,
Van baet en vrinden-ſucht ontfuſſelt en ontdaen,
En blijden Pelgrim na dat heylig Land toe gaen.

Wel-levens Leeringen.

WILT gy den nijd in eygen ſtrikken worgen,
Leef wel, en laet dan voort u Schepper ſorgen,
Leef wel geruſte ziel, en ſchoon den Hemel ſtort,
Doet niemand, en voor al, u ſelven niet te kort, &c.

Aen de Heer Nic: Heyns, **myn ſchryvende om wat nieuws van** Napels, **van** Romen **op** Padua **geſonden.**

NU weder friſ en uyt den band gebroken,
Die my in't ſieke kuſſen had gedoken,
Trek ik mijn flaeu gedicht ſijn lang benaeud gelnyd,
En tranen ſwanger oög, en treurend roxken uyt.
En wilde wel mijn luſt vol op gaen boeten,
In u verdubbelt ſchrijven te begroeten,
Dat gy uyt 'thellend ſchool van de beſluyſde Brent,
My aen het geeſtlijk Hof, en graeuwen Tyber ſendt.

Maer

Maer ik moet my tot u verſoek verlegen,
En ſchrijven 'tgeen nu hier een maend geſchreven,
Dewijl mijn heeten ſtorm ook Dichten heeft geſtrand,
Hangt onder verſcher vlucht vergeten aen de wand.
* Maer even-wel, en niet te min, en echter,
Giet ik u dit door een geſcheurden trechter,
En ſeg dat ik geen rechte ſekerheyd en tref,
Van't rouw-verwerd beſtier van Napels dulle hef.
d'Een houd het met 'tlaet-dunkend Lely-ſchuymſel,
† En met haer ydlen droom van Ibers ruymſel,
Van d'aller Kriſten-kroon bewaerd voor't ſwakke hooft,
Dat haer voor duydend breyn van alle re'en berooft;
En d'ander met den trotſen Borrig-voerder
En 'swoedens Rijx onſchuldigen beroerder,
Het leeger zeils gebroed door uyterlijken ſchijn,
De grooten door gewin, en *Piaſters* ſacht venijn,

* *Deſe woorden om te lachen op den andren geſmeten, als ook hier beneden.*

† *Dit ſiet op een ſekere voorſegging of profecie, die ik te Romen geſien heb, ſeggende, dat deſen Koning van Vrankrijk niet alleen Monarch van Kriſtenrijk, maer ook van de ganſche Weereld ſoude worden.*

a Selfs, met door's eens en 'sanders ſchild en kroonen,
Haer veyle zielen voor haer deur te thoonen,
Daer, door gewoonlijkheyd, ſchaemts, eer, en redens ban
'tOnredelijke graeu niet in beſpeuren kan.

a *De Cardinalen en Princen te Romen, door groote penſioenen, van eenige duſenden kroonen 'ſjaers, houden het met den Keyſer, Spanjen, of Vrankrijk &c. tot blijk van dat, groote Wapenen van een Mans hoochte, van die ſy toe-genegen zijn boven de Poorten van haer Palleyſen hangende.*

d'Een ſeyt den Adel ſal dien draey-wind ſplijten,
En d'ander hy geen ſtroo aen ſtuk' kan bijten,
d'Een ſeyt de Borgery geen toe-voer en gebreekt,
En d'ander dat de mot haer in de dermen ſteekt.

Een

Een deel dat *Guyſe* daer ſal middel vinden
* *Met de kop te verlieſen.* * Om ſig van ſijn geëchten ſchoot t'ontbinden,
Een deel dat ſijnen glans en ſijn aen-ſienlijkheyd
Heeft al haer koppens luſt, en knoopens neer geleyt.
Doch trouwens, evenwel, en ſonder twijfel,
Voorwaer, nochtans, wat weet men waer den wijfel
Van ſijn verdraeyt gehern en laffe ziel belend.
Ik ſcheyer uyt, en wacht na't een of't ander end.

Op den geboorten-dag van onſen Salich-maker, aen die geen die den Adel in mijn Land verachten.

Waer-om den Adel met haer lange ſtam-regiſters,
Van bloed en rente-quiſters,
(Seg leeg-gekipt gebroed,)
Voor 'sLands ontmergeld Vry, met ſcheef geſicht begroet,
Daer ſelfs u kuypery met een be-lelied wapen
Haer glans ſoekt na te apen,
En daer ook God, doen hy om ons verloſſing quam,
Tot Bruyd en Moeder ſelfs een Edel' Juffer nam.

Het hedendaegs Romen Op ſijn ſwakst' genomen.

Als ik't begroeyde puyn beſie, en't nieus-gier oog laet glutẽ
Op't kleyn, op't ſlechte overſchot van dees vervalle muren,
Soo weet ik niet wat dat hem blindt,
Die daer ſoo grooten ſmaek in vind.
En trek ik my dan aen een kant,
Soo grouwt my dit verdoemde Land.
En, ſonder dat mijn bitſig Dicht haer t'onrecht ſcheld of laſtert,
Ik vind haer Gods-dienſt weynig min als hare Tael verbaſtert.
Maer wat daer leyt door krijg vernield, en door den tijd vergaen,
Haer Sodoms ongekreukte min blijft in ſijn weſen ſtaen.

Hans

Hans mijn Schilder, ſoo ik hem weg hadde gejaegt/ om dat hy ſchier nimmer nuchtren was/ my/ door valſche eedē van ſijn ſelven / ende Herren Graven en Baroenen , zijn Lands-lieden , een proces aen-gedaen / zijnde haer misluſt/ dat ſy my meenden by de kop te vatten / na dat ik effen uyt mijn ſiek bedde was gekomen / dat hem daer na ſoo treffelijk wierd betaelt.

Siek-giſſers droeve kunſt, Aptekers bittre buſſen,
De hand te moeten kuſſen,
Bloed-ſuygers aen den bil, en vlijmen aen den erm,
En kliſters in den derm;
En noch tot toe-maet van mijn neer-geſtorte wallen,
Aen't Papen-recht vervallen,
Als ik mijn ſchreyend lied, en dieper ſuchtens nacht,
En ramp ge-eyndicht dacht,
Seg wat'er noch gebreekt om my de wondre ſaken
Van Romen te doen ſmaken?

Leſende de Boecken van Seneca den Philoſoof, *en ſijn vertrooſting aen* Polybius *beel ſlecht vindende.*

HOE walgen my om't hert die kinderlijke Schriften,
Waer mee * d'ontſakte moed ſijn godlijk vyer vergifte, *
Als hy door ydelheyds ſoo wijs ontwerde knoop, *In ballingſchap zijnde.*
Heeft leeren lengen mijn verkorten levens-loop,
En dat daer ganſch verbolgt
Polybius op volgt!
Wat raed? wat dekſel? wat verdraeyen? wat verblommen
Kan hier te deeg op kommen?
'kEn mach'er niet voor-by,
Mijn mede-lijden lijd niet dat hy ſchip-breuk ly,
En ſeg, dat hy met 'toog dien ſwakken trooſt wel las,
Maer dat ſijn groote ziel te *Roomen* beſig was.

Aen de Heer Nic. Heyns, *hebbende my een duyts Dicht, ter eeren van* Aernout Slichtenhorst, *uyt Gelderland, van* Pontanus *in't Latijn beſchreven, geſonden.*

V erbruggens Gelderland, door *Slichtenhorſt* vertaelt,
Heeft dan u Duyts Gedicht weer in het licht gehaelt,
En u vervroſen Lied ſijn langen vorſt doen doyen,
En winkel-kreuk ontployen.
Mijn pen is veel te koud, die niet als water dorſt,
Geſet by't rookend breyn van ſoo een . . . borſt,
En wiſt 'toprecht geſicht te vleyen noch te toyen,
Dat was't dat ik geen vyer koſt op u koelheyd ſtroyen.

Of was't onſteken hert van onſen ouden Adel
Die, vol van vryheyds ſucht, de Romers uyt den zadel,
Ja Duyts-land ſtooten derft, en, hoog van moed bemaegt,
Haer door de klingen jaegt;
Die ſijn bevlekte jeugd, door haer verdoemde vlammen,
Ten tijde van *Vitel*, dee als den donder grammen:
Terwijl *Civiels* geſternt, met rooden thoorn door-jaegt,
Op d'eer-vergeten dwang van hare nachten daegt.

Ik wil mijn ader dan,
Daer u beleeft geſicht ſchijnt yet in vinden kan,
Dat vlam of vyer gelijkt, met u Gedicht te hoopen,
Door *Tyber*, *Po*, en *Ads*, tot in de *Brent* doen loopen,
Oud *Rooms*, of *Neder-duyts*, al wat u eerſt en lie'ſt
Komt uyt het ſwierend breyn, en loſſen koker vallen,
Soo geef ik u Gedicht de rede die gy kieſt,
En ga u by *Civiel*, of by ſijn Tolken † ſtallen.

† *Dat is*, **Herbergen.** *Stabulum pro Hoſpitio ſumitur ap. Petron. Arb.*

Aen

Aen de Heer Adr: van Blyenb: *Heer van* Naeldwijck, *my geſchreven hebbende hoe ſijn Ed: ſijn tweede* Soon *was geboren, mede* Adriaen *gebeeten, als den eerſten die over-leden was.*

MYN Rijm-geſpan en Wagen is aen't hollen,
Als ik van ver de klare Wieg ſie rollen,
Met 'tvleyend morgen-rood en krieken aen-gedaen
Van uwen tweeden *Adriaen*:
Als ik geruſt' en nieuwe Bijl-trawanten
Sie op u drempel planten,
Hoewel dat erf-goed, nu voor weynig tijds vervreemt,
Een ander Heer en Meeſter neemt.

Siet hoe u bloed in deſe borſt gaet woelen,
En wat een vreugd dees Roſe-ſcheut doet voelen,
Met ongeboren glans, en grooten naem belaen
Van uwen tweeden *Adriaen*:
Siet hoe ik ſtruykel, ſiet my ſuyſſebollen,
Als ik ſijn Wieg ſie rollen,
'kLoop uyt het ſpoor, 'k raek buyten Dichts gebied,
Met dit mijn ongeregeld Lied.

Ik ſeg den *Tyber* daer ſijn modder-goten,
Den grooten *Adriaen* ſijn *Graf* beſtooten,
Dat daer noch eens 'tnieusgierig oog ſal ſtaen
Van uwen tweeden *Adriaen*:
Ik ſie noch metter tijdt ſijn witte Roſen,
Door Roomſe vlammen bloſen,
Eer ſijn gedeelt geſternt ſijn weder-helft in't Land
Of by de Go'en een beter vand.

Op een ſeeker Boek in Holland *uyt-gekomen in't jaer 1647. aen de Heer* N. H. *te* Padua *zijnde.*

DIEN grooten Ezels-weurp en ſtaet haer niet te lijden,
Die eenigſins te recht 'tgevleugeld ros beſchrijden.
Met goede naem en daed, en onbeſlaefde ziel;
Die ook een *Lelÿ-Vorſt* ſelfs voor een Buffel hiel,
En onverbloemd te boek voor erf-goed heeft geſteldt,
Soo ſijn verbaſterd hert na leege luſten heldt.

Ik voel yet vremds in mijn onſteken boeſem woelen,
Als ik't verblikt geſicht het ſchittrend Dicht laet voelen,
Dat door ſijn hooge konſt en goddelijke kracht,
Hier aen den *Tyber* het vervalle *Troyen* bracht,
Na deſen leeft geſchoent, ja deſe ſneeu bemorſt,
'tIs als een *Crocodil* in *Merwens* vloed gevorſt.

'tIs als een ſwaer vergif uyt thijm en roos geſogen,
'tIs als een Poel-ſnip aen een Arends neſt gevlogen,
'tIs als een ſpit met gulden hegt en pluyſſe ſchee,
'tIs als een ſwarſel-kraempjen op een peerle-ree,
'tIs als een lam pinzeel met elpen-beene lijſt,
En als een Baſterd, die een onrecht Taetje wijſt.

'tIs als een Teekening, die, niet om voort te komen,
Maer tot haers drexbewijs, is uyt het beſt genomen,
Dat immer *Iul' Romeyn* of *Rafel* heeft gedaen,
'tIs een *Rijswijker Boer* met hof-gewaed belaen,
Op een onteert thonneel. 'tIs op een vuyle ſtil
Een gruwlijk apen-gat, by eenen ſchoonen bil.

'tIs als een Rimpel-bes by *Amaril* haer wangen,
'tIs als een Kerk-uyl in een vinke-net gevangen,

'tIs

'tIs by den boesem van mijn lieste Ziel-vrindin
Als memmen van een Koey, of van een Kudde-min,
'tIs als den vuylen muyl van een bekrengden Hond,
By't kostlijk Amber van haer goddelijke mond;

Die met sijn vocht Korael, en vers-bedaeude Rosen,
Al wat haer naekt onsteekt, en selver is bevrosen,
'tIs als een smits-kool in een lieflijk nat gedooft,
'tIs als een Ezels-schoft met een bemijterd hooft:
'tGeen hier mijn bitsig breyn, had ik maer schrijvens lust,
Met stagen toever, schier liet nimmer ongerust.

'tIs als een *Fransman*, die met stof-bepronkte lokken,
En diep vervuyld, en in-gekankert van de pokken,
En luysig als een Duyf, en rappig als een Hond,
Ons maer een scheef gesicht en trotsen af-keer gond.
'tIs een gemeene goot, die uyt-komt aen de wal,
By't glinstrend brons-nat van een schoonen water-val.

'kLoof dat dien Bengel ging in *Marocs* beemden weyen,
Gelijk een Ezel sig liet door de Rosen leyen;
Of door saffraen een Swijn, of als een trotsen Haen
Sou door de Peerlen tre'en, en Diamanten gaen.
'tIs als een Snoek in't veld, of in een koren-schuer.
'tIs, met sijn schoonen druk, en valschen Hoeren-gluer,

Recht anders als den schijn van d'oud' Aptekers potten,
Met Aep-en-Satir-dans, en met bekapte Sotten,
Met viese Dwergskens, en met kromme duvlery,
Met bultig Volxken, en met kleyn' bambozery;
Maer schoon soo geklijk, en belachlijk voor-gedaen,
Met kostlijk tegen-gif voor innich krank belaen.

Heel anders als de Son met al het klaer gewemel,
Van't flikkrend heyr-kracht van dien koſtelijken Hemel,
Waer van het minſt ons breyns geliefden nevel ſplijt,
Dewijl ons ſwak geſicht ſijn krachten niet en lijdt;
En als de Moeder-eerd, die hoe ſy baert en boelt,
Ons donker oog, en krachtloos weſen niet en voelt,

Of hoe en wat voor zaet haer komt den ſchoot bekruypen,
Maer 'tſlechſt van haer bedrijf laet in ons boeſem ſluypen,
Ik ſeg voor't leſt, dat ons een kole-brandſters oog,
Met een bekroſen glans, vry aerdiger bedroog,
Een ander geef hem 'tvyer, ik thoon u hier den heert:
Maer deſen Ezels-weurp was ſoo veel ſpuls niet weerd.

Ziels en Maegs naeuwe verbintenis,

NEEM ik een pil twee drie, niet na des *Doctors* ſin,
Maer na dat my dat ſchijnt noodſaeklijk in't begin,
En naderhand onnut,
Op eygen houtjen in;
Soo is al mijnen luſt, al mijn vermaek geſtut,
En ſeg ik weder fris, en uytter-maten graeg,
Mijn maeg hangt aen mijn ziel, mijn ziel hangt aen mijn maeg.

SONNET.

Op de Wijn en Bus-poeyer.

DIE 'sWeerelds derden-deel om ſijnen dronk vervloekt,
En niet de vrucht die ſijne leden had ondekt,
En ſijne rede met onred'lijkheyd bevlekt,
Maekt dat ſijn dulle vloek noch heden reden ſoekt.

'kSeg

'k Seg als mijn fiere moed dien dronken Boer onthoekt,
Der Turken Af-god had het breyn wat meer ontwekt,
Was ſneger van geſicht, en ſpitſiger gebekt;
Dewijl hy doemden 'tgeen ſijn reden had bedoekt.

Was maer dien droeven Munk, die ons de Hel ontgroef,
En met ſalpeeter 'toude *Chaos* maken kon,
Geſtikt in ſijne vond, gebleven in ſijn proef;

Was't een en't ander noyt beſchenen van de Son,
Soo raekten ſelden onſe reden uyt de ſchroef,
En onſer Steden pronk tot bloed-en-etter-bron.

Noch tegen den Wijn.

'k WIL ouden Zee-man van de ſtormen ſpreken,
En ſeggen waer de meeſte kielen breken:
En ſeggen, wat 'tverderf van onſe jeugt belangt,
Dat ſijnen droeven Oeſt meeſt aen den Wijngard hangt.
Ons moerig Land, ons koele ſomer-tijden,
En willen ſijn verhitte plant niet lijden.
Ons ſacht-gematicht breyn haet ſijn onnoodig vyer
Gelijk het ſtille Vee een hongrig Roover-dier.
Gelijk een teeren bloey van pers of kerſſen,
Niet met de heete winden ſoekt te ſcherſſen,
Maer met een ſachte lucht ſijn naeſt-bekleedend groen,
Tot krachts verſekering, ſteeds verder aen te doen.
Wie maekt' ons wijs? wie leerden ons de vlagen
Te kreunen over ons geruſte dagen?
Te denken dat een week, die ſonder poyen liep,
Yet vremds, yet droefs, yet wreks in onſe ſinnen ſchiep.
Wat minne gift, wat maen-ſucht mach het weſen,
Dat ons ſoo ſonder prevel kan beleſen?
Ik ſie, dat wie maer eens ter deeg dat vyer genaekt,
Schier noyt of ſelden uyt ſijn ſwaren brand geraekt, &c.

Op mijn Schildery van Hans Henrik Schoon-veld, **Hoog-duyts Edelm: ende Schilder / die sijn linker-hand / en sijn rechter-oog alleen tot sijn wil had / gemaeckt in't iest van** Octob: 1648. **Nae dat ik drie-mael in** Holland, **ende eens te** Romen, **van** Swart **heel slecht was getroffen.**

SONNET.

HOE voelen wy de tong met honig streelen,
Door yet dat ongemeen is in ons oogen!
Hoe lier door onervarentheyd bedrogen,
Een blijde ziel de mond de meester speelen!

Hoe ging een onrijp oordeel 'trecht verdeelen!
Als recht en rede slaept, en is ontvlogen;
Waer door een Buffel dik werd toe-gewogen,
Het geen men ging een wakker geest ontsteelen.

Dit komt my in mijn Schildery te veuren
Die *Schoon-veld* nu, spijt Neerlands haetse tanden,
Soo veerdig konst-en-tast-lijk dee gelijken.

En schoon ik't Neder ging voor't Hoog-duyts keuren,
Moet ik vier rechte Neder-landse handen,
Voor een Hoog-duytse linker-hand sien wijken.

Ander SONNET.

Op de selve Schildery en Schilder.

IK sta en dut, met ver-vervoerde sinnen,
Als ik in mijn soo recht ontstole wesen,
Selfs mijn gedachten en gemoed kan lesen,
Dat my schier als *Narciss'* mijn self doet minnen.

Ik roep met een 'tverstonden oog na binnen,
Mijn stil-bedaerde ziel begint te vreesen,
En 'twijfelt of't ook swerte kunst mach wesen;
Om dat ik hier een ander Ik kan vinnen.

Maer

Maer om d'oprechte biecht in't licht te halen,
En hem na't leven, als hy my, te raken,
En by ſijn ſelf, en op ſijn ſelf te ſtalen,

Seg ik tot deſe ſpraex-gereede kaken,
Die aen mijn ziel ook heeft begoſt te malen,
Wil beyde zijn, en my onſterflijk maken.

Andre Verskens op den ſelven.

ALS ik hem op mijn Schildery ſie kijken,
En haer aen my, en my aen haer gelijken,
Seg ik, hy wacht de ſpraek van d'een en d'ander mond,
Want een alleen in ſijnen lof verbijſtert ſtond.
Neen neen, hy wil my ſonder ſpraek doen ſpreken,
Hy laet ſijn lof in deſe lippen ſteken,
Schoon ſtom en ſprakeloos, dewijl ſijn ſuyverheyd,
Niet in een loſſe tong, of lichte Dichten leyt.
Ey ſie, wat kracht hy aen dit ſtuk ging geven,
Het maekt my ſtom, het over-treft mijn leven,
Mijn Roſen vallen af, mijn vocht en hitte ſlijt,
Maer dit houd na mijn dood een vaſten Lenten-tijd.

De Paſtey-bakker, naeſt onſe deur alla Fiamma d'oro, *ontrent de* Poſt van Venetien, *ze der het ſchriklijk over-loopen van den* Tyber, *niet gebakken.*

Gemaekt doen ik noch niet lange te Romen **had geweeſt.**

EN was't den hoogen *Tyber* niet,
Dat onſen Buer-man 'tbakken liet?
En dat ſijn heeten oven
Een ganſſen ſtroom ging dooven?

Neen neen, 'ten was den *Tyber* niet,
Dat onſen Buer-man 'tbakken liet,
Het was den vloed van Makkers,
En vremde Koekke-bakkers. *

* *Om dat ſijn Vrou, die niet leelijk was, ende in de Winkel ſtond, wat veel geloof van Vryers kreeg.*

Op Anna van Parijs, *te* Romen, *door haer kl* ....
penningen, in het Klooſter *van de* Penitenten *geraekt.*

DAT *Biet-den-buyk*, uyt een *Parijs Bordeel* geſproten,
Haer ouderdom beſorgt, en d'af-geſlonſde koten
Van haren Teven-bil beklooſtert, voor de vracht,
Die haer al over-lang op *Sodoms* ſtranden bracht,
En onder't ruym gebied van den verdoemden Engel,
Die ſchijnt dien *Pluto* voort te ſchelden voor een Bengel,
En haer verkeerde ziel, en haer gewijde ſchoot
Te hebben voor de Kerk, en't Prieſterdom ontbloot.

Het oog is grooter als den buyk.

IK ſeg dat voor gewis een Mans of Kinder oog
Ons in ons luſten ſchier al even-veel bedroog,
Het zy in ſmaek van tong, of dert'len minne-ſtruyk,
Ja, ſoete Meyt, *het oog is grooter als den buyk.*

Den Vloek van Napels *en* Napolitanen, *hebbende niet uytmuntends onder haer gevondē als ongeachte Franſſe pokken, en zijnde in't Quartier van het Popel eens in levens-gevaer geweeſt, ende in't wederkeeren na* Romen, *over Zee in handen van* 9. Banditen, *alle* Napolitanen, *ontrent* Nettuno, *een Zee-plaetsken, op't ſtrand' gevallen; maer door liſt en geluk ons beſloten verderf en dood ontkomen, in de Maend April* 1649.

HET *Sodoms* vyer moet op haer daken ſtorten,
'tFrans niere-gif moet al haer min begorten,
Haer Manne-ſuchtig oog ſteek Kraey of Raven uyt,
Den blixem ſla dat ſchuym de brillen van de ſnuyt.
De Dochter gae vergeven hare Moeder,
De Soon ſijn Va'er, den Broeder ſijnen Broeder,
De Bruyd haer Bruygom, eerſt met lonken aen-getaſt,
Den lieſten Knecht ſijn Heer, den beſten Weerd ſijn Gaſt.
Haer manne-min zy't minſt van ſchellem ſtukken,
Sy moeten groeyen in haer ongelukken;
Een eeuwig duyſter ga verſchuylen haren dach,
Dat't tot een mantel van haer bloed-ſchand dienen mach!
Haer godloos bloed moet op haer Akkers ſtollen,
En vers vergoten hare bronnen vollen.
'kWens dat den Hemel, ſwert geſwollen van haer ſtraf,
Aen hare Buren ſelf een donker weſen gaf.
Haer Kroon moet ſtadig ſteygeren en vallen,
Gedurig ſtorten haer volmaekte wallen,
Haer hooge Borgten uyt den grond ſtaeg op-gemaekt,
En in een oogen-blik weer in den brand geraekt,
Gaen duſenden in haren val verſmoren,
Daer toe weer andre duſenden geboren,
Uyt bloed-ſchands ſwanger Echt, tot ſteunſel van haer ſtraf,
Steeds mogen vloekken vyer en vlam ten Hemel af.
Daer mach noyt graentjen in haer Landen wort'len,
Den hagel moet haer boom-gewas vermort'len,

In't midden van haer Stad, ſpijt Weeuw en Wees geſucht,
Spring *Somm'* of *Etna* uyt, en werp haer in de lucht.
Haer Zee mag niet als Slang en Adder baren,
Daer mach noyt Vremd'ling langs haer Oever varen,
't Vervloekte ſtrand, daer om ons leven wierd geſpeelt,
Wenſch ik, dat haer verderf tot 'tleſte oordeel teelt.
Haer druyf moet van het ſlimſte gif geſwollen,
Haer veegen balg met duſent Beulen vollen,
Sy moeten ſtikken, in een ſwerten hongers-nood,
Aen haer bebedeld, ja bemoord, beplundert brood.
Of wel, behouwens ſlechts mijn lieſte Vrinden,
Haer eygen ſelf tot 'tleſte ſnikje ſlinden.
'kWenſch, dat ſy ſcheuren, met een hongerigen tand,
En mag're wang, haer eygen rookend ingewand.
Al haer gebergt moet 'tonderſt' opperſt' keeren,
Sy moeten aen den Duvel manſchap ſweeren,
Die haer dan daedlijk in den Af-grond ſtorten mag,
Dat niemand vragen derf, waer immer Napels lag.

Op de Guglie *of* Piramide *van* Donn' Olimpia,

Swagerinne van Paus Innocent, *op-gericht in't jaer* 1649. *op de* Piazza Navonna, *veel Menſchen als doen te* Romen *van honger ſtervende.*

't GEEN ons de weeld' van't Rijk *Egipten* thoonden,
En het verſturven Hooft wel-eer bekroonden
Van eenig machtig Heer, met vremd geſchrift belaen,
Waer in ſijn wakkerheyd, en vrome daden ſtaen.
Dat ſpits daer ſtorm noch draey-wind op koſt hechten,
Dat ſomer-lucht noch winter kon bevechten,
Dat ſneeu, noch nevel, noch gedreven regen ſleet,
Noch van den donder viel, noch van den blixem ſpleet,
Dat ſal ook Vrou *Olimp'* haer weeld' gaen tuygen,
Die ſy uyt Swagers ſlappicheyd ging ſuygen,

En

En haer gehaette macht, en maechſchap dragen om,
Die in ſoo korten tijd ſoo kit'lich Spits beklom.
Sy wil het gronden op gekreukte ſchoud'ren,
Die in gebrek en hongers-nood veroud'ren,
En kuyſſen ſijnen moſch, met in-gekankert leet,
Met Kinder-tranen, en met Man en Voedſter-ſweet.
Spijt herden wenſch, en vloekens wervel-winden,
Spijt 'tſwijmend rot van Krepelen en Blinden,
Spijt Somer-ſmachten, en het vinnich Winter-weer,
Dat in ſoo naeuwen nood helpt Man en Peerd ter neer.
Spijt ſuchten-damp, en heeter tranen-buyen,
Spijt klok en klepel, die de Uyt-vaert luyen,
Niet van een machtig Lijk, dat in den Tempel lag,
Maer vander ermen bee, die end noch uyt-komſt ſag.
Dit ongeacht, dit in de wind geſlagen,
* Wil deſe *Waſters* vuyſt de vlagge dragen
Van haren ſtillen moord, dat moet, dat ſalder ſtaen,
Al ſou heel *Romen* ſonder ſtorm te gronde gaen.

* *Dewijl de Lieden te* Romen *ſeggen dat ſy, of haer Moe't, een Waſter is geweeſt.*

SONNET Op het ſelve.

HET ſpits, dat Vrou *Olimp*, ſpijt bitſe Dichten,
Spijt Waſters vloek, en Kinders holle balgen,
Spijt mor van Prinſſen, die haer roof doet walgen,
Spijt Eerd, ſpijt Hel en Hemel, op gaet richten,

Ging eertijds 'tGraf van eenig Prins verçieren,
Maer nu den hongers-nood van *Romen* tuygen,
Dat noch, mijns hoops, eens berſten wil of buygen,
Soo mag dit dienen om haer val te vieren.

Soo niet, soo mach men in sijn letters vinden,
Na verre ongebore bet're tijden,
Dat sy ganſch *Romen* ging de keel af-ſnijden;

Maer beter had gedaen, met al haer Vrinden,
Haer handen noyt in't ſweet van't Volk te ſteken,
En *Sinte Peeters* ſtaf aen ſtuk' te breken.

Iohan Gambas *van* Volterra, *in de Maend van* Jul. 1649. *te* Romen *in myn huys achter* S. Geron: de' Schiavoni, *myn aenſicht, my niet ter werreld gelijkende, van aerde gemaekt hebbende, liet ik hem het ſelve t'huys ſenden; waer-om by binnen drie 'f vier dagen van dullicheyd is geſtorven.*

DIE met ſijn blindheyd heel Italien ging verblinden,
Moſt door dit Neerlands oog gaen 'tlange duyſter vinden;
Om eens te thoonen hem, die in ons Vaderland,
In dit verbuffeld Volk ſoo groote wond'ren vand,
Hoewel in *Sodoms* min, en fieltery vol-leerd,
Datmen van Ezels hier Mirakelen begeert.

ANDER.

NA Pauſen af-gebeeld, en Hertogen geboetſt,
En ſijne blindheyd boven 'tſcherpſt geſicht verheven,
Wierd ſijn onwis getaſt hier eerſt ter deeg getoetſt,
Doe hem mijn Beeltenis heeft na het graf gedreven.

ANDER.

MYN ongeveynſde tong dee heel Italien liegen,
Doen *Ian Gambas* mijn keurig oog niet koſt bedriegen,
En my gelijken dee gelijk een Kat een Hond,
Waer-om mijn oordeel hem van ſpijt ten grave ſond;

Doch

Doch had hy niet den nek te dwers, te hard gehad,
Hy had mijn vonnis voort tot ſijn behou gevat,
Die maekten Vremden Gaſt, en ſonder ſucht van Vrind,
Hem blind en ſiende, en ſijn Lands-lie ſiende blind.

Op Adriaen van Eſſeſteyn *Schilder, zijnde te* Romen *in de Bend* den Loſſen *gedoopt, die ſeer gewent was* 't Sacrament *in ſijn reden te pas te brengen, ende weynig genegen tot blokken.*

IK ſeg dat *den Loſſen*, ſchoon hy dik trekt van leer,
Of met ſcherp of met plomp en trots leger-geweer,
Om ſijn edele neyging tot leeg gaen te voen,
En in't wild' te gaen dolen,
Meer een ſak met piſtolen,
Als Sermoen, of Communi, of Biecht heeft van doen,
Want hy ſich aen de Kerk, noch aen't Aut'er en bond,
En hy heeft nacht en dag *'t Sacrament* in ſijn mond.

Duc de Guiſe.

SONNET.

Voor den Roomſen Carnaval *van't jaer* 1648.

DIE ſelf den Mijter ook heeft aen-gevangen,
En't Prieſterdom door ongenoegde droomen
Van hooge Min had heylig Man genomen;
Dat ander Lief hem op den thuyn dee hangen;

Die met berou haer vals gevleyde wangen,
Dook in den langen nacht en droeve ſtroomen,
Waer van men Man noch Peerd te rug ſiet komen,
En't hemel-recht tot ſijnen vloek dee langen,

Waer

Waer op hy voort, om ſchand op ſchand te dichten,
Verbaſterden *Lorreyn* ſijn eed ontſchaekte,
En van den Franſen grond ſijn voet ging lichten,

En balling in onweerdig echt geraekte,
En die ſal hier 'tverwerde *Napels* richten,
Die Min, en Eer, die Prins, en God verſaekte.

Het SONNET *van* Petrarcha, *dat begint* *Fiamma dal ciel*, *&c.* Op ROMEN gemaekt.

HET ſchriklijk Hemels-vyer ga op u tuyten ſtorten,
Op dien verrijkten kop, door yeder-eens verkorten,
Gy ſnoode Auter-hoer, die eertijds vremd van wijn,
Gingt drinken met het Vee, gingt eten met het Swijn.
'k Sie u verwaende borſt in ſchellem-ſtukken groeyen,
En al de gruwelen van heel de Weereld broeyen
In u Verraders neſt, daer gy met Hoer en Boef,
Hort met een dronken-kop aen wellusts leſte proef.
Vrywillige Slavin, van vremde keuke-vonden,
Van ongemeenen drank, en dertle leger-ſponden,
In uwe kamers ſpringen (laes! noch onbedocht,
De jonge Meyskens met de Grijſerts in den bocht.
Daer ſy door Belzebub gaen haer onſteken weſen,
En vremden leden-ſtel in menig ſpiegel leſen,
Dat is den blaes-balk, daer hy hare min mee tergt,
Tot al wat *Sodoms* val in ſijnen vloek verbergt,
'tWas pluym noch ſchaduw, die u eerſte ruſt ging vleyen,
Door rots en hage-doorn gingt gy u kudde leyen,
Bloots voets, en voor de wind de herde leden naekt,
Nu leeft gy, dat den ſtank daer van ten Hemel raekt.

't Ander dat begint l'Avara Babylonia, &c.

't Geld-gierig Babel berſt, door vloek, en Goden-grim,
Sijn op-gepropte ſak van dwerſſe ſchellem-ſtukken,
En ſiet ſijn gruwelen ſoo lang, ſoo wel gelukken,
Dat haer voor wijsheyd ſtrekt, bordeel en kroeſe-glim.

'k Smeld als het offer-was, ſoo ik met angſt verwacht,
De rede, die haer beeſtſe reed-loosheyd ging bannen,
Maer ſie, van verr, een ongehoorde Vier-ſchaer ſpannen,
Voor haer *Soldaen*, die in het Turx *Baldac* vernacht.

Haer Baſtert-goden moeten ſtorten in de grond,
Haer hoog-geborgte Dieſt, die Hel en Hemel trotſte,
Die ſy met Tempel-macht, in ſpijt van God, berotſte,
Sie ik dat noch ſijn brand in verre eeuwen vond.

'k Sie door't voorſienig breyn, waer in den Hemel ſpeeld,
Een onbegrepen tijd by Kerk en Auter-ſielen,
Een tijd van deugde-min, en recht geſchape zielen,
Waer uyt de gulde Eeuw noch eynd'lijk wierd geteelt.

't Derde dat begint Fontana di dolore, &c.

Hooft-oorſprong van verdriet, Herberg vã hemel-wrokken,
Hoog ſchool van dwalingen, in valſe leer vol-trokken,
Verbaſterd Tempel-land, eerſt *Room* nu *Babilon*,
Dat Weeuw en Wees geſucht ſteets na den Hemel ſon,
Pak-winkel van bedrog, en wrevels Minne-moer,
Der deugden Moord-kuyl, en gewetens Kluyſter-hoer,
En tijdlijk Duvels-rijk, keert gy niet 'topperſt' onder,
Soo ſtaet den Hemel ſelfs verbaeſt met ſijnen donder.

Door eerelijk gebrek, en erme Vissers handen,
In leeg begin gegrond, waer wild gy gaen belanden?
Waer vest gy uwe hoop, met onbeschaemt gesicht,
En spitst u horens tegen die u heeft gesticht?
U Over-speelders list, en ongerechtig goed,
Schijnd, dat u stouten trots met schijn van eeuwig voed,
Nu *Constantijn* is voort, die u niet kan doen liegen,
Maer meent gy 'sHemels oog ook in den slaep te wiegen?

Aen den Adel van *Venetien.*

Op de maet van *Phillis la plus part des amans, &c.*

Belle race de Gondeliers,
Hors de mon gibier,
Cocus, poltrons,
Meslez de bardasche' & de bougerons,
Que le Diable vous creve de verole,
Dans vos gondoles,
Et vos putains
Pour caleçons se chaussent de poulains.

Si la terre ne va crever,
Voyant vos baisers,
Et vostre orgueüil
En precipice donne le Soleil,

Si le ciel ne ſe ſent de voſtre crime
Illuſtriſſime,
Je ne croyray,
Jamais Sodome & Gomorre abiſmé.

Deſe na-volgende verskens zijn in *Holland* gemaekt,

Op de Dood van ſijn Hoocheyd Prins Willem van Oranje, *ende de geboorte van den jongen* Prins.

SONNET.

IN diepe duyſternis, verlaten van de Son,
Wiens onverſiens vertrek heel *Kriſten-rijk* dee beven
Met wanhoops geeſſel, na den grootſten ramp gedreven,
Die oyt 'tvoorſienig oog ons Lands bereyken kon,

In't ſwellen van den twiſt, die eygen baet begon,
In't ſtruyk'len van de *Staet*, in't twijff'len van ons leven,
Als yeder-een ſijn luſt den vollen toom ging geven,
En dat ſig *Holland*, als een Weeu, verlate von,

En onſen *Buer-man*, die gedwonge vrindſchap ſpijt,
Sat in ſijn vuyſt en loeg, dat *Spanjen* daer van ſchatert,
En ſijnen gragen balg en kinne-bakken watert,

Raekt *Spanjen* al ſijn hoop, en wy ons wan-hoop quijt,
En ſien door ſchoonder Son, doch met beneveld weſen,
Ons *Steden* weer geſchraegt, ons *Prinſen* weer verreſen.

SONNET met den ſelven Rijm,

Op mijn Roomſe Min, ende het af-ſterven en geboorte voornoemd.

VER van het godlijk licht van mijne Roomſe Son,
Waer door mijn teere Pen als een Poplier gaet beven,
En mijn verſlage ziel werd als een Slaef gedreven,
Die heyl noch uyt-vlucht immer weer bedenken kon,

Verſteken van het Land, daer ik mijn ruſt begon,
Daer my door't moedig Sweerd, dat niet als Min doet leven,
Als *Hercules* wel-eer den Hemel wierd gegeven;
Om dat ik van mijn ſelf daer toe den in-gang von.

Spijt allen af-gunſt, die mijn hoog genoegen ſpijt.
Dat my een Engel in mijn ermen heeft geſchatert,
Daer heel *Itaeljen* noch den minne-kies van watert,

Raek ik mijn verre Bruyd, mijn Land ſijn Bruygom quijt:
Doch ſchoon wy beydegaer heel ſtaen verſet van weſen,
Mijn Min leyt in het ſand, ſijn vyer is weer verreſen.

SONNET Aen Ionkvr: M. V. D.

Op haer blond gekruld haer.

'K SEG aen den blonden krul, die om u wangen ſwierd,
Daer my het zieltje, ſonder eenig ziel-verſetje,
Gelijk een vliegjen in een ſchem'rend ſpinne-netje,
Sig ſelven in verhangt, en ten verderve ſtierd,

Dat

Dat aerdig vinke-net van ons ontvlogen herten,
'tSteek-garen van ons min, de vlou van onſe luſt,
Dat ik hem dik beny dat hy u oogjes kuſt,
En niet en voeld den brand, die my ſoo diep gaet ſmerten.

Maer ſtel mijn weer te vree, dat hy geen Min verſtaet,
Om uwe knop-roos te doen pronken op haer ſteel,
Waer van hem hoop noch vrees gaet ſijn gevoelen wetten;

En dat, ſchoon hy alleen met u te bedde gaet,
Hy niet kan hoeden, dat ik hem u kusjen ſteel,
Ja ſelfs in ſijn geſicht hem horens op ga ſetten.

Vivan las Damas y viva l'amor
Y muera l'interes traydor.

HET VIERDE BOECK
VAN
d'ENEIS van VIRGILIVS.

In Neder-duyts Rijm geſtelt

DOOR

M. V. M. V. CL.

In't Jaer 1643.

AEN DEN LESER.

DEWYL ik ſie dat'er Lieden zijn die ons geern ſouden willen wijs maken dat de Schriften van *Virgilius*, ſoo van den val van *Troyen*, als ſijn *Herders Liedekens*, niet en konnen als in ongerijmde Tael verduytſt werdé, heb ik hier in't verby gaen u ſacht verſocht oordeel met een woordeken willé moeyelijck vallen, en ſegge, dat d'*Eneis van Virgilius*, ende meer and're groote ſtukken Werks van *Poëten* zijn

zijn gelijck ſommige *Iufferkens*, die de natuer niet en heeft begaeft, als met goed oordeel van haer wel op te toyen, die met het ſchoon vermillioen van Spaenjen, loot-wit, eenige naegeâepte Vliegskens van ſwert ermeſy, aerdig hulſſel, geeſtige kleeding, ende een loſſe bevallikheyd, &c. haer dikmaels veel ſchoonder voor-doen als een pael van een Juffer, die ſes-mael moyer is als ſy. Dat, ſoo een verſtandig Dier al haer çieraet af te nemen, is eveneens als *Virgilius* t'ontrymen ofte t'ontverſſen; Maer beken, dattet ſeer dienſtig kan zijn voor Latijnſe *School-meeſters*. Ik wil evenwel niet dat yemand geloove, dat ik gheloof, ende een ander mede wil doen gelooven dat ik ſoo een Over-vlieger ben, daer *Virgilius* ſoo veel jaren is over beſig geweeſt, dat ik (die geen gebondenheyd in mijn ſin magh ſetten) dat in een Maent of twee, met eenige loſſe vlagen, ſoude heel net hebben verduytſt, ende daer noch by over ſes jaren; neen, *in magnis voluiſſe ſat eſt*. Ende om u niet lang op te houwen. Vaert wel, ende ſiet hier na wat ik ſeggen vvil.

M. V. M. V. C L.

Het Vierde Boeck van d'Eneis van Virgilius.

DAER is Me-vrouw gewond, daer voed ſy in haer bloed
Een lang vergaderd vyer, een dert'len minne gloed,
Geſtookt, en aen-gehitſt door velerley gedachten,
Die op haer blinde ziel doen duſend ſtormen wachten,
Daer wentelt ſig het breyn, verwerd en krachteloos,
In't geen het ſonder ſtuer voor 'talder-ſekerſt' koos.
Den Held ſpeelt haer in't hert, en al ſijn krijgs-verrichten,
Daer haer bedwelmt verſtant gaet wonderen op ſtichten,
Onſeker van't beloop. Sy denkt hier ſtadig op,
En drinkt dit welig nat graeg uyt een volle kop.
'tBeneemt haer d'avont ruſt, 'tontroert haer ſtille nachten,
Sy heeft nu anders niet als woelende gedachten,
De kans die is verkeert, de bakens ſijn verſet,
Sy wenſcht hem (ſlecht beſtel)! haer Med-geſel in't bed.
Betroud haer niemand toe. 'tBegoſt al weer te dagen,
De nacht was door gebracht met innig herten klagen;
Sy geeft haer tot een roof, ſy maekt haer tot een buyt,
Berſt tegen Anne Sus op't leſt dees woorden uyt,
Wat let my Lieſſte Sus, wat komt mijn borſt verkrachten,
Wat ſchriklijk nacht-gebraek ſpeelt onder mijn gedachten,
Ah! Anne Sus, wie is't, die hier van Troyen quam?
Die ik' (ah) vremden Gaſt, in huys en haven nam.
Wat aen-doen heeft de Man! wat grooter Oorlogs-daden
Heeft ſijn onfeylbaer ſtael en vromen erm geladen!
Mijn ziel werd over-ruygt, van duſend re'en bevracht,
Dat hy van eenig God ter Weereld is gebracht.
Kleyn-hertigheyd doet blijk van ſlecht geboren Zielen,
Wat heeft hy niet beſtaen met ſijn beſtormde kielen!
Wat heeft ſijn moedig hert al tegenſpoets beſocht!
Wat heeft ſijn ſterke hand al wonderen gewrocht!

Had ik niet vaſt geſtelt my nimmer weer te paren,
Nimmermeer yemans min in't hert te willen garen,
Na dat my deur de doodt mijn eerſte vyer verliet;
Dit was miſſchien de baen daer ik my glyen liet.
Recht uyt, mijn Anne Sus, ik kan dees biecht niet ſwijgen,
Den brandt wil uyt de borſt, de vlam begint te ſtijgen
Na mijn verlaten koets, door't moorden van *Sichê*,
Ik voel mijn hert geraekt, en breng mijn vonnis mee.
Na dat mijn erme Man voor't Autaer van de Goden,
Wierd door een Moorders hand in *Plutoos* Rijk ontboden;
Dit is den eerſten brand, dit is het eerſte vyer,
Daer ik het ſieke hert ſijn luſten henen ſtier.
Ik voel noch vonxken van mijn lang gebluſte kolen,
Maer eer ik dit begin, eer ik ſoo ver ga dolen,
Klief *Iupiter* de eerd, verdelg geſpot, gehoont,
Verdelg my in den neſt, die't ſpook-geſpuys bewoont;
Senn' mijn ſijn blixem ne'er, eer ik my ſouw vergiſſen,
In't geen mijn eer belangt, of kuysheyd uyt ſou wiſſen,
Hy die mijn eerſte min heeft op ſijn bed gebracht,
Hy droegſe met hem me'e, en houdſe noch in't gracht.
Leg daer mijn dert'le luſt, leg daer vermalde nachten,
Leg daer mijn liefden-plicht, en alle min-gedachten!
Sy heeft dit naeuwlijx uyt, daer komt een tranen vlaeg,
Daer leyt den bittren daeu de luſten in de waeg.
Anne die ſpreekt haer aen, en gaet de ſchaemte blinden,
Mijn Lieſſte bloed-vrindin, die ik veel meer beminden,
Meer als mijn eygen ſelf, meer, Hertjen, als den dag,
En 'tgeen ik immer-meer voor 'talder-lieſſte ſag.
Meent gy dan voor altijt u friſſche jeucht te ſlijten
In eenigheyd en druk? . . . . . .
Geen Kinderkens te ſien, het ſoetſte datmen heeft,
Het ſoetſt', dat *Venus* oyt getroude-Luyden geeft?
Wat vraegt u doode Man, neen neen, houdt op van weenen,
Wat vraegt *Sichê* daer na, ſal die u min beleenen?

Die

Die iſſer al geweeit, die weet van ons niet meer,
Die doet te verren reys, die keerden nimmer we'er.
En wilt gy noch voortaen op and're Prinſen letten?
Of ſchoon niet een van haer u opſet koſt verſetten,
Doen was de wond noch verſch, wat ſiet gy ſonder re'en,
Op't *Libiſche* verſoek, *Iarbas* blaeuwe ſcheen;
En and're Groote meer van't winnens rijk *Afrijken*,
Wilt gy dien rouwen hoop by deſen Held gelijken?
Dees min die ſtaet u aen; waer toe de kans geſchut,
Dit tegen-ſpartelen, dit ſuffen, dit gedutt?
Denk eens waer dat gy woont. Siet de *Getulſche* Steden,
Dat onverwinlijk Volk en laet u niet met vreden
Soo gy noch langer wacht. Siet *Syrtes* ſtraf gebod,
Siet het *Numidiſch* heyr, dat ongebonden rott,
En 'tver verwoedend Volk, d'Inwoonderen van *Barze*,
Dat ſon-geſengde Land, een ſchrik voor Vrouwen herſſen.
Ik ſwijg wat Broer u dreygt; Sijn lang-geveynſden haet,
En morrend' onluſt voed, een wrok op uwen Staet.
De Goden ſtemmen't toe. 'kMeen dit zijn van haer benden,
'kLoof *Iuno* wel geſint de'e hier dees Vloot belenden.
Wat verder aen-ſien, en wat ſchrik voor Bueren wrogt u Rijk,
Van *Troyens* wak're jeugt verſelt, met ſulk een houwelijk!
Verſoent u maer te deeg, en offert aen de Goden,
Met uyt-ſtel van ſijn reys kunt gy hem ſoetjens nooden;
Dat al't onſtuymig we'er vaſt te verwachten ſtaet,
En dat den tijd van't jaer geen reyſen toe en laet.
Hier mee is't wolkje weg, de ſinnen zijn aen't glyen,
En gaen op dit beſprek vry-willig ſchip-breuk lyen,
De hoop vermeerdert van haer dwaſe minne-ſucht,
Haer eerbaerheyd gaet mank, haer ſchaemte neemt de vlucht,
Sy gaen dan met haer bey, ſy gaen voor allen werken,
Der Goden neyging op d'Autaren ſcherp bemerken.
Men ſlacht twee-jarig Vee, uyt velen uyt-geſocht,
Voor *Ceres*, *Phœbus*, en de *Vader* van de vocht.

Dien vryheyds oorſprong, dien geſworen Druyven-hoeder,
En *Iuno* me'e voor all', die goede Bruylofts-moeder.
Tot ſpuls volmaektheyd treed Me-vrouw ook ſelver toe,
Haer ſchoonen erm ontbloot, en ſprengt de witte Koe;
Ten proef van't offer. Gaet in't aen-ſien van de Goden,
En voor d'Autaren heen . . . . . .
Laet 'tVee daer openen, brengt giften aen de wand,
En hangt gebogen over't rookend' ingewand,
Nieusgierig wat 'tbediedt. Maer ah! verdwaelde ſinnen,
Onwetend Prieſterdom, wat wilt gy gaen beginnen?
Wat helpt dit ſlecht beſpel aen u verliefde borſt?
Die (laes!) na ander vocht, als van den Autaer dorſt.
Haer ſwijgend vyerken is terwijlen aen het blaken,
En gaet 'tonruſtig breyn met heete dampen raken.
Dan is ſy hier, dan daer, niet wetend' waer ſy gaet;
Loopt malend' door het hof, loopt woelend' over ſtraet,
Gelijk een vluchtig Hert, dat op ſijn ruſt gelegen,
Heeft een vervlogen pijl in borſt of zy' gekregen.
Het vliegt de ſtruyken door, vlied Menſchen en gediert',
Maer draegt met hem de ſchicht daer't mee getroffen wierd.
Dan gaet ſy eens den Held om hare wallen leyden,
Thoont al haer krijgs-beſtek, wijſt akkers, boſſchen, weyden,
Wijſt al haer rijkdom aen, en ſterkte van haer Stad,
Blijft ſteken in de re'en die ſy begonnen had.
Dan wil ſy weer ten dis, daer ſy eerſt ging verloren;
Om ſijnen ballings-praet en vremde reys te hooren.
Sy ſlaet haer oog noyt van ſijns aen-doens defticheyd,
En hangt met hert en ſin aen ſijn wel-ſprekendheyd.
Als nu al't Hofgeſin is na ſijn ruſt geweken;
Soo blijft Me-vrouw verſuft in haer gedachten ſteken;
Leydt eenig op't tapijt, eerſt van *Ené* verſeld,
En't ſchijnt ſy ſiet de Man, en luyſtert noch den Held:
Houd 'tSoontjen in haer ſchoot, haer Min wat te verſetten,
Maer ah! den Jongen gaet noch meer haer luſten wetten,

En ſcherpen haet geweet, na ſy haer innebeeld
'tVermaek, daer haer verſtand geſtaeg op leyt en ſpeelt.
Haer hoogen timmer-flaeuwt, de Krijgs-lie die verkouwen
In haren krijger-luſt, verlaten haer gebouwen,
Vergeten haer geweer, verſloffen toorn, en ſlot,
Waer mee den Vyand ſcheen te ſullen ſijn gebot.
Soo ras als *Iuno* ſach de ſchaemt vergete ſalen,
Met ſoo veel dertel Volk in minnens onruſt malen,
En dat ook ſelf Me-vrouw haer naem en faem verſet,
En nieuwers, errem Wijf! als op haer luſten let:
Soo ſpreekt ſy *Venus* aen. En, ſeyt ſy, wond're dingen,
Dat gy hier met u bey een Vrouken komt beſpringen,
Het is een deftig ſtuk, een ſaek van heuchenis,
Dat door twee Goden hier verkracht verwonnen is
Slechts een onnoſel Wijf. Ik heb u lang ſien ſtrijden,
Ganſch ongeruſt van geeſt om dat gy niet koſt lijden,
Dit koſtelijk gebouw, dees treffelijke Stadt,
Die ik voor mijn vermaek alleen verkoſen had.
Laet varen dit gewrok, wilt ſachter wegen wand'len,
En laet ons liever van een vaſte trouw gaen hand'len,
En van een vré-verbond. Wat dunkt u van de ſaek?
Soo hebt gy dat gy ſoekt, ſoo proeft gy dat ik ſmaek.
Soo mogen wy dit Volk na onſer beyder wetten,
Na onſer beyder hand, en goet gevallen ſetten;
Soo mach dit houwlijk door u handen ſijn bereyd,
En mijne Tyren onder't Phryger-jok geleyd.
Venus die merkt de vond, en ſpeurt haer ſlimme treken,
En heeft haer met een oog ganſch in de kaert gekeken,
Dat ſy de vremde kroon, en toe-geſeyden pracht
Van ganſch *Italien* geern aen deſen oever bracht.
Sy antwoord met een woord. Kunt gy het ſoo beleggen,
Dat 't *Iupiter* behaegt: ik wil my laten ſeggen,
Ik ſtel my na u ſin, ik voeg my na u vond,
Ik houw van nu af aen my aen dit trouw-verbond.

Wel, ſeyt ſy, weeſt geruſt, en laet my daer voor ſorgen.
Nu hoort een weynig toe: daer is beſtemt op morgen,
Met al het Hof-geſin, met alle Man en macht,
Soo vroeg den dag ontluykt, te rijden op de jacht.
Als't ſpel is op ſijn beſt, ſal ik al d'Edel-lieden,
En't ganſche Jagers-rot door donder-ſlag doen vlieden,
Verſtroyen hier en daer, en met een donk're wolk
Bedekken Boſch, en Berg, en Jacht, en Wild, en Volk.
Dido ſal met den Held in een ſpelonk verzeylen,
Daer hy dan 'terme Wijf ſijn minne kan gaen veylen;
Ik maeker my ontrent, en ſoo't u ſin ſoo is,
Ik werk een trouw-verbondt en vaſte hechtenis.
Dit ſtaet haer *Venus* toe; en van dees fraeye ſaken,
Wil ſy me'e, ſoo het ſchijnt, nu al haer werk gaen maken;
Maer lacht vaſt in de vuyſt om't wonder wijs beſtek,
Om deſe looſe vond, en deſen loſſen trek.
Als nu den dageraet begon ſijn eerſte vonken,
En minne-lachend' oog wat vrolijk op te pronken,
Soo ſpoed ſig elk om ſeerſt' tot den aenſtaenden buyt,
Al uyt-geleſen Volk, vol vyers ter poorten uyt.
Het Jagers-tuyg komt aen, de garens met de ſpangen
Die ſietmen daer gereet op karr' en peerden hangen.
't Maſſielſche ruyter-rot komt ſterk gedrongen aen,
Een yeder heeft ſijn boog, of ſwijnen-ſpriet gelaen.
De Wey-luy, veerdich Volk, die loopen vaſt en roepen,
Elk met ſijn jacht verſelt. De brakken komen kloepen,
En ſnuff'len langs der eerdt, als of ſy hadden lucht,
Of daer al-ree een geyt of reeken nam de vlucht.
Al d'Edel-lien van't Land, op't deftichſt' aen-getogen,
Die wachten daer aen't Hof met hare gladde bogen.
Daer ſtaet een moedig Ros, dat koſt'lijk om end' om
Knaeuwt 't ſchuymende gebid van ſijn vergulden toom.
En ſiet, daer komt Me-vrouw (wat ongemeener dingen!)
Daer komt Me-vrouw getreen met al haer Hovelingen.

* Haer pijlen zijn verguld, haer koker is van goud,
En al wat tot cieraed aen hare kleeding houd.
Aſcaen is wonder bly. *Eneas*, vol genoegen,
Begeeft ſig by Me-vrouw, en gaet de vleugels voegen
Van al het jagers rot. Schier op den ſelven voet,
Gelijk als van den *Xanth Apoll* na *Delus* ſpoed;
En gaet het jacht-bedrijf ſeer yverig beheerſen,
Met al ſijn *Creten*, *Dryopen*, en *Agathyrſen*:
Soo wakkert ſig den Held, en maekt de Jagers rad,
Door't vorſtelijk ontſag, dat hem in't weſen ſat.
Als men nu op't gebergt in ongebaende wegen,
'tVerbaeſde Wild heeft in't begeerig oog gekregen,
Soo heeft ſtrax yeder-een ſijn loop en luſt geſcherpt
Op't wilde Geytjen, dat ſig van de rotſen werpt.
Daer rolt een ſnelle Ree, die Hert en Hind verſelden,
Flux van de hoochten af, en geeft ſig in de velden,
En maekt een wolk van ſtof. *Aſcaen* is dapper vlug;
Dan rijd hy eens voor-by, dan keert hy weer te rug.
Loopt, ſpringt, en tuymelt. Wenſcht, onder dees bange Dieren,
Een Leeuw met trotſen ſtap ſien aen te komen ſwieren,
En't ſchijnt hy ſouw ook geern de voorſt' wel willen zijn
In't vangen van een Stier, in't ſtormen van een Swijn.
Tetwijl men beſig is om haeg en ſtruyk te plond'ren,
Begint het ſtortend vocht boven haer hooft te dond'ren,
Vermengt met hagel-ſlach. Een yeder neemt de vlucht,
En ſoekt te ſchuylen voor dees ongeſtuyme lucht.
De volle beken komen vallen van de bergen;
Me-vrouw die loopt haer in een woeſte grott' verbergen,
Verdwaeld van haer gevolg. *Eneas* ſelf verdeylt,
Die raekt mee by geval daer *Dido* was verzeylt.
De min verſelt haer vlucht in deſe rouwe bergen,
En gaet haer ſwakken geeſt het leſte trouw-ſpel vergen,
Getergt door d'eenſaemheyd. 'tMuſiek van deſe feeſt,
Is grond-geſitter, en is donder-ſlag geweeſt.

* *Ik hebbe my hier niet willen binden aen haer kleeding.*

Dit's

Dit's d'Eerd en *Iuno* die haer deſe pijpen ſtellen,
Haer beyder hylijx-lie. De *Nymphen* gaen't verſellen,
Met 'tholle bos-gehuyl. Tot tuyge van haer min,
Laten ſy d'open lucht ter dieper ſchuyl-plaets in.
Dat was dien droeven dag, oorſprong van quade ſtukken,
De Moeder ſtruyk van allen ramp en ongelukken,
Sy heet dees min een trouw, dit is alleen het kleet
Daer ſy voort aen haer ſchuld mee te bedekken weet.
Daer loopt de Roep-godin ſtrax met haer vlugge ſchreden
In alle ſtreken, alle Vlekken, alle Steden
Van't Libyſche gebied: een onverwinlijk quaed,
Dat met een ſtillen trom, en Vrind en Vyand ſlaet.
Dat door beweging groeyt, dat over al ſijn vlucht heeft,
Dat langs der eerden ſweeft, en't hooft tot in de lucht geeft.
Sy is in't eerſt wat kleyn, door vrees, maer wat gevleyd,
Verſpreyd ſy flux in't yll haer ongebondenheyd.
Sy heeft haer oorſprong, ſoomen ſeyt, van d'eerd getrokken;
Doen *Iupiter* vertoornt de *Reuſen* ging vervlokken,
En ganſch verdelgen hares hoochmoets brooſen pracht,
Die nader Goden diſch, en woonplaets had getracht.
Sy is ſeer rap ter gang, en ſeer geſwind van vlerken;
Gaet met een ſcherp geſicht op alle dingen merken.
Soo menig luypend' oog heeft ſy tot haer bedrijf,
Als ſy heeft veren aen het wiſpelturig lijf.
En ſoo veel ooren, ſoo veel tongen, ſoo veel monden,
Elk tot nieuwsgiericheyd, dag ende nacht ontbonden.
Noyt was haer 'tnijdig hert van achterklappen reyn,
Noch leed oyt ſachte ruſt in't ongeruſte breyn.
Sy vliecht 'snachts door de lucht, en gaet de ſpie daegs maken,
Soo wel aen leeg gebouw, als grooter Heeren daken,
Tot ſchrik van Burg en Stad; en heeft meer loſſicheyd,
In haer vergrooten praet, als waerheyds blijkendheyd.
Dit Spook had dan al't Land en Luyden in-genomen
Met veel verſcheyden praet. Hoe dat'ter was gekomen,

Een

Een Vremd'ling, een *Troyaen*, gelijk hy seyd, van bloed
Die nu met *Didoos* trouw staet op een goede voet,
Dat sy den winter-tijd met al die lange nachten,
In laffen wel-lust en banketten over-brachten,
Dat het verliefde Paer, en't eer-vergeten Hof,
Leyd al sijn dapperheyd in geyle lusten of:
In plaets van op haer Rijk en Naem en Eer te denken.
Hier me'e gaet 'tvuyle Spook de slappe herten drenken
Van't licht geloovig Volk, en den vergrimden moet
Van't *Libysch* Opper-hooft me'e treden op de voet.
Dit was een edel Vorst van *Ammon* voort-gekomen,
Door wien sijn Moeder wierd gerooft en op-genomen,
Die had dien *Iupiter* veel swaer gebouw gesticht,
En hondert Kerken en Autaren op-gericht,
Het staeg bewaekte vyer had daer ook sijnen tempel,
En door een heyl'ge schrik sijn in-gewijden drempel,
Met kranssen op-geciert. d'Eerd was daer staeg bevocht
Van't gruwsaem Offer-vee datmen ter slachting brocht.
Soo ras dien wrangen roep sijn moedig hert komt raken,
Soo gaet hy voor de Go'on sijn bitt're klachten braken,
Vol gals en spijticheyds; valt voor d'Autaren neer,
En giet vols keels daer uyt sijn innig zielen-seer.
Groot-machtig Heer der Go'on, wien nu, tot verder zegen,
De Mauren, heylig Volk, den kelk des wel-vaerts legen,
In wel-lusts sattigheyt, hoe is't? hoe sal het gaen?
Siet gy den spot uws Kinds, siet gy dees dingen aen?
Of is het te vergeefs, dat ons u donder-trom'len,
Verveeren, als wy die soo schrik'lijk hooren rom'len?
En dat uws blixems licht ons swakke herten raekt?
En dat dat maer in't Volk een dommè vreese maekt?
Een Vrouw, die in mijn Land, die op mijn Grensen dwaelden,
Die daer een kleyn gedeelt' met weynig gelds betaelden,
En bouden soo wat heen een slecht besloten plek;
Die komt hier, dunkt my, nu, en houdt met my de gek.

Die ik een kleyn gedeelt' aen onſe dorre ſtranden,
Dat niemand nut en was, gelaten heb in handen,
Die ik haer wetten gaf, verſmaed nu mijne min,
En neemt hier een *Troyaen*, een vremden balling in,
En deſen *Paris* nu met ſijn verwijfde Mannen,
Die't kinne-bakken draegt met eenen doek geſpannen,
Die ſijnen dwaſen kop met olyen begoot,
Sal hier den Roover zijn van mijn' van mijne ſchoot?
Soo breng ik dan voor niet mijn gaven in u Kerken;
Soo zijn mijn offers, en al mijne ſchoone werken,
Al mijnen Prieſters treyn vergeefs u toe-gewijd,
Soo gy, in plaets van gunſt, mijn ſchampre ſmaden lijd,
Den *Koning* werd verhoort, en *Iupiter* ſijn oogen
Slaen daedlijk op het hof, daer *Dido* wierd bedrogen;
Daer het verliefde Paer de ſchaemt heeft uyt-geveegt,
En al haer vuyl bejag met open deuren pleegt.
Hy ſpreekt terſtont *Mercur*. Gaet na beneden dalen,
Gaet Soon, en ſpoedt u vlucht na *Didoos* hooge ſalen,
En ſpreekt *Eneas* aen, die met een Wijf verſelt,
't Beloofde Land, ſoo't ſchijnt, heel uyt ſijn ſinnen ſtelt.
Sijn ſchoone Moeder ons een Man wouw laten blijken,
Niet die hier onderweeg ſijn zeylen ſoude ſtrijken,
Maer die noch ver van huys, en in een ander Landt,
't Vervallen *Troyen* we'er ſouw heffen uyt den brandt,
Die in *Itaeljen* ſou ſijn vaſte woon-plaets ſetten,
En brengen d'eerden-kloot ganſch onder ſijne wetten,
Heeft hy geen luſt daer toe, waerom *Aſcaen* ontleydt,
Den Scepter van een Land, dat hem is toe-geſeyt.
Wat heeft de Man ind' ſin? wat wil hy lang vertoeven
By Volk, die ſijn geweldt en haet noch moeten proeven?
Segt dat hy vaert, en ganſch ontſutſelt van dees min,
Niet als het nieuwe Landt laet ſpelen in ſijn ſin.
Dit was het kort bevel. *Mercur* ſijn tuyg gaet vinden,
En gaet ſijn vleuxkens ſtrax aen ſijne voeten binden,

En neemt ſijn roeyken me'e, daer hy de bleeke bend,
'tVerſturven Volxken mee na *Plutoos* ſtranden wend,
Daer hy den ſlaep mee breekt, en weder kan gebieden,
Daer hy de winden ook, en wolken me'e doet vlieden.
Hy was nu al gedaelt dicht by den ſtagen Vorſt
Van *Atlas* harde zy', en ſtijf-vervroſen borſt,
Dicht by dien herden Knecht, die met ſijn ſterke leden,
Der Goden woonplaets, die de Reuſen eens beſtreden,
Met ſijne ſchouwers draegt, die in ſijn grijſen baerdt
Een ſtage winter van veel hondert jaren gaert.
Daer wacht hy weynig tijds, gewogen op ſijn vlerken,
Om't ſtuere weſen van ſijn Groot-va'er te bemerken,
Op ſijn gemaekte vlucht: en flux we'er in de weer,
Schiet met een plotſen val van daer na't water neer.
En als een Vogel, die al drijvend op de winden,
In Zee ſijn ſwemmend aes gaet langs de klippen vinden;
Soo ſcheerd hy door de lucht, en komt aen't ſandig ſtrand
Van't *Libyſche* gebied, van het vergramde Land.
En aen den oever, aen de havens, aen de wallen
Van *Didoos* hoog-gebouw. Dat door de handt moſt vallen,
Die daer aen beſig was: door deſen grooten Held,
Die hier nu al dit werk na ſijne ſinnen ſtelt;
En met ſijn Bruylofts-kleed gaet om *Carthago* pronken,
Daer *Didoos* Min en kunſt in't gloeyend purper blonken,
Met 'tgulde naeld-gemael; en flikkerd noch te meer,
Door d'ele ſteenen van ſijn koſtelijk geweer.
Hy valt de Man dan aen. Wat wilt gy hier gaen bouwen,
Kaſteelen in de lucht, en hier u woonplaets houwen
Slechts om een Vrouwen-keurs? denkt gy niet op u Land,
Op *Iupiters* bevel, dat u van *Troyen* ſand,
En na *Italien* leydt? Dit zijn ſijn eygen woorden,
(Dewijl hy ſach hoe dat dit Wijf u hert bekoorden,
En ſoo verwert heeft, met vergeting van den tijd,
Dat gy *Aſcaen* ſoo't ſchijnd ook ſelf ſijn lot benijd)

Wat heeft de Man ind' ſin? Wat mach hy noch vertoeven
By Volk, die ſijn geweldt, ſijn haet noch moeten proeven?
Segt dat hy vaert, en ganſch geſpeent van deſe min,
Niet als het nieuwe Land laet ſpelen in de ſin.
't Bevel dat is volbracht. *Mercur* die is geweken,
En laet den Held gebot in ſijne antwoord ſteken,
Verdwijnt aen't leſte woord, weg met ſijn hiele-vlucht,
En mengt ſig, ſoo het ſchijnt, verloren in de lucht.
Eneas ſtaet verbaeſt, van ſchrik ſijn' haren reſen,
Men kan in ſijn geſicht een heyl'ge vreeſe leſen,
Het goddelijk gebod ſijn ſinnen ganſch verſet,
En trekt ſijn luſten heel van't eer-vergeten Bed.
Hy ſoekt al dat gebouw, die aen-genaeme ſtraten,
Het minne-ſuchtig Wijf, het lieve Landt te laten;
Maer (ah!) wat raedt hier toe, wat middel tot beſprek,
Met de bedrogen Vrouw van't onverwacht vertrek?
Hoe maekt hy haer dit wijs, wat plaetſe kan het vinnen
In dit vervoerd gemoedt? in dees verdwaelde ſinnen?
Dan helt hy eens na d'een, dan we'er na d'ander zy,
Maer maekt ſijn hert op't leſt noch van dees tochten vry.
Roept *Mneſtheus* en *Sergeſt*: ſeydt wat hy heeft beſloten,
Datmen ſig veerdig maekt om haeſt te mogen vloten,
Datmen ſig ſpoeden ſal ſtil-ſwijgens na de ree,
En brengen alles wat daer noodig is in zee,
Met 't vallen van den nacht; hy kendt haer goede ueren,
Hy meendt dit alles na ſijn wenſch wel uyt te vueren,
En ſpreken van ſijn reys als ſy daer minſt op denkt;
En als haer lachend' oog haer geyle luſten wenkt.
Als dit maer jox-gewijs, en als der ſieken droomen
In haten boeſem en verliefde ziel kan komen:
Dat ſy niet minder als een droef vertrek verwacht,
En deſe loſſe Min voor vaſte banden acht.
Maer neen ſijn ſpiën zijn ſijn uyt-gebluſte luſten,
Die hy in haren ſchoot en ſinnen laet beruſten,

Men

Men mompelt onder hands, 'tgraeuw wert'er van bewuſt,
Dat den geveynſden hoop haer Vloot ten vluchte ruſt.
Hoe gaet het met Me-vrouw? wie kan de Min bedriegen?
Haer achter-dachtig breyn laet ſy in't ſlaep niet wiegen,
Maer merkt voor all' 'tbedrog. Het Hof raekt op de been,
Daer loopt ſy, grimmig Wijf, langs al de ſtraten heen,
Gelijk de *Menades*, die ganſch ongure Geeſten,
Op *Bachus* nacht-gebaer, en wonderlijke feeſten
Haer dulle ſprongen doen; ſoo ging het met Me-vrouw,
Die niemandts raedt en eyſcht, die niemands hulp en wouw.
Sy gaet dan na den Man, ſy gaet dan plomp verloren,
Self na ſijn kamer toe: laet hem dees reden hooren
Vol ſchamp're woorden, die den ſmaedt haer mede brengt,
Uyt een verwoedt gemoedt met ſpijticheydt gedrenkt.
Dacht gy, Verrader, dan dit ſchand'lijk ſtuk te veynſen?
Koſt deſen valſchen trek komen in u gepeynſen,
Stil-ſwijgens door te gaen, uyt mijn medoogend Land,
Van een die u haer Rijk en ſchatten gaf te pand?
Soo is mijn trouw dan, op u wiſpelture ſinnen,
Soo is mijn trouw om niet, ſoo is mijn trouwe minnen,
Die gy niet weerdig waerd, vergeefs voor u gewacht;
Dewijl gy ſelf de dood van *Dido* niet en acht.
G'en acht het bed-verbond, en ons gevlochten handen,
G'en acht dit alles niet, verſelt met duſend ſchanden,
Indien gy henen loopt. Gy gaet noch onbeſint
In graeuwe winter-lucht, recht tegen weer en wind.
Soo u 'tnieuws-gierich hert, die onbekende hoeken,
Uyt enk'le losheydt, niet en raden te gaen ſoeken,
En tegen recht en reen, miſſchien niet ſonder bloedt,
De wettig' Eygenaers te ſtooten uyt haer goedt;
(Seg of, uw *Troyen*, dat g'ons ſchoon weet af te malen,
En al ſijn ſlappicheydt voor wond'ren te verhalen,
Noch was in ſijn geheel? ſtond u de reys wel aen?
Begaeft gy u op zee om daer na toe te gaen?)

'kMeen dat gy u noyt wirpt op d'ongeſtuyme baren,
En dat gy ſulk'en ſin wel haeſt ſoud laten varen,
'kSie u daer wel voor aen. Wat is't dan? vliedt gy mijn?
Sal ik, ik d'oorſaek van dit ſchielijk reyſen zijn?
'kBeſweer u by de handt daer gy ons trouw mee hechten,
Die ik my dunken liet mijn Rijk noch op te rechten,
By deſen brakken daeuw daer mijn geſicht in leyd,
Heb met mijn hellend huys doch mededoogentheyd.
Laet mijn aenſtaenden val u ſinnen doch verſetten,
En wilt doch op ons eerſt begonne minne letten,
En op ons nieuwe trouw, en op mijn ſchreyend'oog,
Dat (laes!) uyt u geſigt al ſijn vergiften ſoog.
Schiet dees gedachten uyt. Indien gy oyt koſt vinden
Yet aen-genaems by my, ſoo gy my oyt beminden,
Of deſen rooden mond, als gy in mijnen ſchoot,
Voor u alleen bewaerdt, u luſten overgoot.
Om u zijn tegens my die ongetemde Mannen
Van ganſch *Numidien* en *Libyen* geſpannen,
En't ſchijnt mijn eygen Volk ſiet my met d'ooren aen,
Om al dit ſlecht bedrijf ſoo loſlijk aen-gegaen.
Mijn eer is uyt-gewiſt, mijn naem die is verloren,
Die my ten Hemel hief, eer gy my had geſworen,
U ongeſtadicheydt voor d'alder-hechſte trouw,
Daer leg ik nu en drenk in deſen diepen rouw.
Wie laet gy dan ten roof dees ſtervens ſicke leden?
Wie laet gy, Vremdling, dan dees trouw met voeten treden?
Want dit's alleen den naem die my noch ovrig is,
Terwijl ik naem en daet van uwe trouwe mis.
Waer wacht ik nu noch na, dat Broer mijn komt bevechten?
Dat hy met al ſijn macht mijn mueren hier komt ſlechten?
Of wacht ik dan den roof, den roof van deſe le'en,
En dat *Iärbas* my noch voert gevangen heen?
Had ik maer van ons trouw, van dees' u valſche ſprongen,
Eer dat gy henen gaet, een Kind, een kleynen Jongen,

Die

Die ſijnen Vader leek, ten viel my niet ſoo ſwaer,
En 'tſchijnt niet dat ik dan geheel verlaten waer.
Hier houdt ſy dan mee op. Den Held die blijft ſtaen kijken,
Ster-oogend' op de Vrouw; wil niet van't opſet wijken
Dat door *Iupijns* bevel hem vaſt in't hert blijft ſtaen;
En ſpreekt haer op het leſt met deſe woorden aen:
'kWeet u beleeft onthael, ik ben in u gehouwen,
'kWil noyt herkentenis van deſe weldaedt ſchouwen,
Ik wenſch ook, ſoo gy oyt uyt mijn gedachten gaet,
Dat my de bleeke dood ſtrax op de lippen ſaet.
Hoort maer een woord vijf ſes. Wat komt gy mijn ſoo tergen,
'kEn dagt niet, ſwijgt daer van, mijn reyſen te verbergen,
Stil-ſwijgens door te gaen. 'kEn heb ook noyt getracht,
U Man te zijn, Me-vrouw, of op verbond gedacht.
Indien de Goden my maer wilden vryheydt geven,
Om na mijn eygen wil en goet geval te leven;
'kEn wierd het overſchot van *Troyen* nimmer moe,
'kEn reyſden nieuwers el' als weer na *Troyen* toe.
'kSouw dat vervallen Rijk, 'kſouw die verdwene werken,
'kSouw al dat groot gebouw, 'kſouw al die ſchoone Kerken
Weer heffen in de lucht, weer trekken uyt den brandt,
Eer ik wat anders ſocht ver van mijn Vader-landt.
Maer nu *Apollo* ſelf my dit in't hooft ging leggen,
En met ſijn Prieſters my dees reys heeft aen doen ſeggen,
Dat my 'tonfeylbaer lot *Italijen* ſteld in handt,
Dit is al wat ik min, dit is mijn Vader-landt.
Soo gy na *Libyen* u ſin hebt kunnen dwingen,
En ſtelden u hier neer met al u Vremdelingen,
Hoe komt het by dat gy doch ſoo af-gunſtig zijt,
Dat gy my met mijn Volk *Italien* benijd?
Mijns Vaders bleeke ſchim verſchijnd my alle nachten,
En brengt my ganſch onſtelt dit Landt in mijn' gedachten,
Aſcaen die pordt my aen, die doe ik ongelijk,
Die houw ik ſonder reen van't toe-geſeyde Rijk.

Daer

Daer is *Mercur* ook ſelf met ſijn gewiekte hielen,
Die bragt my dit gebodt (ik ſweer ons beyder zielen)
Vaer voort, en ſoek u Landt. Het was ſchoon lichten dag
Dat ik hem in dees Stadt ſeer ſchielijk komen ſag.
Hy bleef recht voor my ſtaen. Met deſe mijne ooren,
Dee hy my 't ſcherp bevel, en ſtrenge laſten hooren,
'kGa niet van ſelf, laet ſtaen laet doch u klachten ſtaen,
'kGa uyt mijn eygen luſt dees groote reys niet aen.
Met een af-keerig oog begroet ſy deſe reden,
Die als een giftig mes haer wroegend hert door ſneden,
Met ſtommelings gedutt door-loopt ſy al ſijn le'en;
En geeft hem op het leſt dees wangeſchapen re'en
Uyt een onſteken ſin: Verrader, Spook der Menſchen,
Land-looper, Truggelaer, koſt ik u loon eens wenſchen!
Noyt waſſer deftig huys, 'klaet ſtaen der Goden ſtam,
Dat u vervalſt gemoed onder ſijn magen nam.
Neen, Echt-beſpotter, neen. Dat hert, die moorder-lippen
Komen uyt 'tys-gebergt, uyt alder-hertſte klippen,
Daer is dien fellen moedt, die wreede borſt gebroed,
En van een Leeuw geſoogt, en Tijger op-gevoed.
Want waer toe doch geveynſt? Of grooter ongelukken
Van deſen hoop verwacht, die my ter neder drukken,
En mijne droeve ziel, die d'ongemeene ſmert
Uyt onverdienden ramp angſt-vallichlijk benerd.
Heeft dit beſchreyt geſicht wel eenskens doch bewogen,
Een ſuchtjen uyt ſijn borſt, een traentjen uyt ſijn oogen?
Wat ſeg ik? neen niet een. Sijn op-geſetten ſin,
Liet geen medogendheydt tot mijne klachten in?
Wat ſeg ik eerſt of leſt van dees verwerde ſaken?
Die in mijn ſiek geweet ſteeds nieuwe ſteurmen maken.
Nu ſiet dit droevig ſpel, dat niemant aen kan ſtaen,
Iupijn en *Iuno* ſelfs met quaden oogen aen.
Gaet, en vertroudt u nu, vertroudt op Menſchen woorden,
Het is ſlap-hertigheydt, die niemand meer bekoorden,

Geloof

Geloof en trouw is in een eeuwig ballingſchap,
En eer en ſchaemt is op ſijn alder-leegſte trap.
Ik bracht den ſchralen hoop, die ſchip-breuk had geleden,
Van de Zee-goden, en van weer en windt beſtreden,
Ik bracht haer in mijn Stadt, ik ſtelden haer in't Rijk,
En de'e mijn eygen Volk mijn Tyren ongelijk.
't Verſtandt is buyten ſpoor, de ſinnen zijn aen't hollen,
De waerheydt komt'er uyt met volle monden rollen,
Nu is't hier (ſlecht verſet tot onſchult en verſoen)
Met *Iupiters* bevel, en met *Apoll* te doen.
Dat was't. De Goden ſouw voor-ſeker wel wat luſten,
Om met u erm geſpuys haer ſtille Rijk t'ontruſten.
Nu, 'tis dan wel. Loop heen, verlaet dees rechter-handt,
Loop heen, 'k en houw u niet, loop ſoekt een ander Landt.
'k Hoop dat aen ſtorm of klip mijn onſchuldt noch ſal blijken,
En dat dien grooten kolk u vonnis noch ſal ſtrijken,
(Indien de Goden eenigſins ons ſmerte raekt,
En ons oprecht gebedt haer wakend' ooren naekt)
Dat gy noch mijnen naem, in duſend ongelukken,
Uyt u benaeuwde borſt, en bleeken mond ſult drukken;
En dat ik over-al tot wrake van mijn pijn,
Sal met een donker licht geſtadig by u zijn.
En als den langen nacht my heeft van hier verſonden,
Sal mijn verbaeſde ſchim noch ſchrikken in u gronden,
En, tot belooning van mijns Rijx en trouwens ſcha',
Waer dat gy gaet of ſtaet gedurig volgen na.
Gy ſult noch, na mijn' hoop, verdiende ſtraffen dragen
Tot aen het duyſter graf, dewijl gy na mijn klagen
En tranen niet en vraegt (ah!) wat ſal my die wraek
Noch geven na mijn dood een wonder groot vermaek!
Daer mee laet ſy hem ſtaen, en ſpoeyt haer ſwakke ſchreden
Voort uyt de kamer heen, men onder-ſtut haer leden,
Beſweken buyten ae'm. De *Iuffers* komen aen
En zijn met 't wankel lijf na't ledekant gegaen.

Eneas pordt ſig aen ſijn laſten na te komen,
Hoewel ſijn wakkre borſt met min is in-genomen,
Hoewel hy in haer ſmert is t'eenemael beducht,
En dat 'tmedogend' hert na haer vertroofting ſucht.
Hy gaet dan op het ſtrand het Volk en Vloot beſigten,
Die ſy met alle Man vaſt van den oever lichten,
En kruyen na de Zee. De Schepen raken vlot,
De riemen raken ſcheep, de kabels krijgen bot,
Men valt ter poorten uyt, met pak en ſak geladen,
De Spiën loopen heen, *Carthago* is verraden,
Men ſwemd aen alle kant, d'een draegt dit, d'ander dat,
Van't geen de heele Vloot, en elk van nooden had.
Gelijk men beſig ſiet 'tontelbaer rott der Mieren,
Ontrent een kooren-hoop. Hoe gaet het goetje ſwieren
Elk met een graentjen heen na hare kelders toe,
Van't over-tollig pak, noch heffen nimmer moe.
Een deel verſpiet den buyt, een deel beſet de Wachten;
Die mee na kontſchap 'tſwerte heyr aen't plund'ren brachten,
Bewuſt van weer en wint, terwijl een ander vaſt
Onruſtig om haer wal op de buyt-loopers paſt.
Sy gaen en keeren ſtaeg; en die te lang verblijven,
Die randen ſy ſtrax aen, beriſpen en bekijven
Haer marren. 'tPad dat ruyſt van't wrimelend geſwerm,
En noeſtſe beſicheydt. Het baentjen wert'er werm,
En ſlijt van't ſwaer gewicht, en van't geſtadig loopen,
Terwijl men binnen vaſt houd ſchuer en kelder open,
Terwijl den *Koning* haer in't uyt-gegraven hof,
Met ſijn gewiekten treyn, ſiet komen op en of.
Hoe ſtondt u, *Dido* doen, hoe, ſtondt u 'thert en klopten,
Doen gy dien herden koſt in't ſieke lichaem kropten?
Ah! wat al ſuchtens, doen dien ſteurm die vlaeg begoſt,
Ah! wat al ſchreyen heeft u dat vertrek gekoſt.
Doen u verlieft geſicht, met wrangen wraek door-goten,
Sach hoe't *Troyaenſche* heyr daer lag gereed te vloten;

Dat

Dat 't Boods-volk loopt en raeſt, en Landt en Zee ontroert,
En uwen beſten ſchat vry-willig henen voert.
Wat weet die looſe Min ons herten niet te vergen?
Hoe kan hy ons gemoedt en ſwakke zielen tergen!
Hy dwingt haer ſuchtig oog weer tot een tranen-vloet,
Geeft haer tot ſmeeken luſt, en tot verbidden moedt.
Om alle mid'len alle wegen te betreden,
Die dienſtig mochten zijn tot mededogendheden,
Eer dat ſy haer geheel tot wan-hoop over-geeft,
Die haer alreeds aen't hert met kleyne vonxkens leeft.
Siet gy niet, *Anne Sus*, hoe onſe ſtranden leven,
Hoe dat de *Phrijgen* ons nu t'eenemael begeven,
Men rommelt over hoop, men ſingt, men ſpringt als dol;
De Schepen bly-gemeydt die zijn van kranſſen vol.
Koſt mijn verliefde borſt dees vremde dingen wachten,
Sy ſals' ook weder-ſtaen, of uyt-ſtaen en verachten,
Maer doet my, Lieſte *Sus*, doet dit rampſuchtig hert
Noch deſen leſten dienſt, eer't u ontrokken werdt.
Gy weet, mijn' *Anne Sus*, gy weet alleen te leſen,
Of hy yet goeds verbergt in ſijn verbloemde weſen,
Wanneer hy wel geſint u beſt te ſprake ſtaet
En mededoogendheydt tot klagen inne-laet.
Hy placht, my *Lieſte Sus*, al meeſt om u te ſwieren,
U aen te ſpreken, u te dienen, u te vieren,
U te vertrouwen, neffens ſijn verborgen Raed,
Al wat in ſijn verſtandt en ſinnen omme-gaet:
Doen ik en al met mijn wierd liſtelijk verraden,
Doen ſijn meyneedig hert het mijn met trouwe laden;
Doen ſijn verbaſtert oog, brand-ſtichter van mijn val;
En ſijnen ballings-praet mijn eer en ſchaemte ſtal.
Gaet heen, gaet *Anne Sus*, met neer-geboge ſchreden,
Gaet ſeer ootmoedig tot den trots mijns Vyandts treden,
Verthoont hem mijne min, en d'onverdiende ſtraf,
Die ſijn ondankbaer hert my voor mijn weldaed gaf.

Had ik in *Aulis* met de *Grieken* t'saem gesworen,
En de *Troyanen* haer verderf en val beschoren,
Had ik mee aen haer vloot met gunst of hulp geroert,
Of 'tgebeent' van *Anchies'* ontdolven en vervoert;
Had ik yet tegen hem begaen, of oyt begonnen,
Soo kost dees wraek wel van dit rokken zijn gesponnen,
Maer dit is al het quaedt dat hy oyt van mijn had,
Dat ik hem gaf mijn Land, mijn selven, en mijn Stad.
Waerom dan aen mijn re'en, een moord-priem van mijn leven,
Een ganssch versteend gehoor, en blindt gesigt gegeven?
Vergunden hy my maer, die hem noch eerd en mindt,
Wat uytstels van sijn reys, tot beter weer en windt.
'kSpreek nu niet meer van trouw, die kans die is verkeken,
Hy heeft dien echten bandt, als onecht willen breken.
'kEn wil ook niet dat hy het Land en Scepter laet,
Die hem soo schoon in't oog, soo wis in't herte staet.
'kVersoek maer weynig tijds, tot rust, tot droefheyds slijting
Van mijn ontroert gemoed, en minder trouws-verwijting,
Dees leste vrindschap, in mijn alder-grootsten nood,
Wil ik, mijn *Anne Sus*, verzeglen met mijn dood.
Anne die wendt haer gang om't lot noch eens te wagen,
En heeft hem dese klacht en tranen voor gedragen:
Maer 'tschreyen helpter niet. De reys leyd in de sin,
En laet tot 'tdoof gehoor geen slaeuwe klachten in.
Als een bejaerden Eyk, die met sijn vaste ermen
Tegens den sterxsten wind derft worstelen en schermen,
Die tegen sijn geweld den ongeschoren kop
Steekt heel hardnekkig en met rouwe suchten op:
En of den Noorder-post hem rukt, en soekt te vellen,
Hy kan sijn herde borst tegen die stormen stellen,
En treden niet te rug: dewijl hy diep gewroet
Heeft tusschen in de rots sijn wortelende voet.
Soo gaet het met den Held; die, om end' om bevochten
Van suchten en geschrey, en voeld geen minne-tochten

In't

In't onbeweeglijk hert, daer is geen vatten aen:
Wat anders als een ſucht, wat anders als een traen
Ontruſt ſijn groote ziel, bekommert ſijn gedachten.
Daer roeptmen om de dood, daer dubbeldmen de klachten,
Daer haekt *Me-vrou* na't graf, daer komt den ſchip-breuk aen,
Die heeft haer diep verderf, en onder-gang gelaen.
En, om haer droevig end met Monſters te vol-brengen,
Sach ſy 'tgeheyligt nat met donker bloed vermengen
Op't Aut'er van de Goôn, daer ſy haer gaven bracht,
En hieuw dit ſeer bedekt, en dee haer ſinnen kracht.
Sus weet'er ſelf niet van. En voorts als ſy den drempel,
'tAlbaſter trouw-gebouw, als ſy maer naekt den Tempel
Ter eeren van *Sichêe*, en heuchenis geboudt;
Die ſy het meeſten eerdt, en çiert, en onder-houdt.
Soo rijſt haer grillig haer: het ſchijnd ſy hoord hem ſpreken,
Als al het hof-geſin ter ſlaep-plaets is geweken,
Dat hy uyt dit gebouw ſijn nare ſuchten ſend
En ſteeds met haren naem ſijn droeve klachten end.
Des Kerk-uyls nacht-geſchrey heeft ſchrikkelijk gekreten,
Waer me'e 'tramp-kondig Dier ook ſelf wil laten weten
Den voor-ſpook van haer val. Haer ſinnen ganſch ontruſt
Zijn ſtadig met veel qua' voor-ſegginge bewuſt.
En als ſy't oog maer luykt, komt haer *Eneas* tergen
En van haer ſpots-gewijs een lonk, een ſoentjen vergen,
Soo is de erme Vrouw nacht ende dag vervoert,
En ganſch van krachten en gedachten om-geroert.
Het ſchijnd ſy is alleen in onbewoonde plekken;
En dat haer angſtig hert dan weer begint te trekken,
Verdoold, verſchoven, en verlaten na de Stadt,
Die ſy uyt haer geſigt (eylaes!) verloren hadt.
Even als *Pentheus*, die met dolheydt in-genomen,
Van *Furien*, ſoo't ſchijnd, ſiet heele benden komen,
Twee Sonnen in den dag, twee Manen in de nacht,
En in de plaets van een twee Steden aen een gracht.

Of als *Oreſtes* met uyt-ſinnicheyd onſtoken,
Na't over-ſpel gedempt, en 's Vaders dood gewroken,
Wierd' als met fakkels van ſijn Moeder na-gejaegt
Die haer verſturven hand geſtadig om hem draegt.
Na dat de rede dan van haer is af-geweken,
Dat haer een woedend' vyer blijft in de ſinnen ſteken,
Uyt overtollicheyd van ongemeene ſmert,
Treedt ſy ſtrax in beſprek met haer bloed-dorſtig hert.
Denkt eenig by haer ſelfs, hoe en wanneer te ſterven,
Wanneer ſy allen ramp met 'tlieve licht wil derven,
En ſpreekt haer droeve *Sus* met deſe woorden aen
Als ſy een bly geſigt voor't oog heeft aen-gedaen:
kHeb middelen bedagt, ik heb den weg gevonden,
Weeſt vrolijk, *Liefſte Sus*, om haeſt te zijn ontbonden,
Van ſijn halſterrig hert, of dat hy tot mijn min,
'tGaet vaſt mijn *Liefſte Sus*, weer komt verwonnen in.
Op't end van Moren-landt, daer onſe Son haer ſtralen
En haer verhit geſpan laet in de golven dalen,
Daer *Atlas* sWeerelds as met ſijne ſchouders ſtut
Waer mee hy't alles van ſijn grooten val beſchut.
Daer by die gulde vrucht, die wijd-vermaerde boomen,
Dien ſcherp gewachten Hof, daer niemandt by dorſt komen
Soo lang hy noch behieuw ſijn wonderlijk ontſag,
Dewijl daer ſtaeg een Draek voor ſijnen in-gang lag;
Daer is my uyt dat Landt een *Prieſters* aen-geweſen,
Een Vrouw, die van dien Hof placht Opper-voocht te weſen,
En de bewaerſter van den Tempel doen ter tijd,
Die de *Heſperides* daer hadden in gewijd.
Sy heeft den Draek geſpijſt, en in ſijn hittens vlagen,
'tBeſproeyde *Mankops* zaet met honig toe-gedragen;
Dees Vrouw, dees *Prieſters* met haer diep verborgen kunſt,
Verſet een yders ſin, en dwingt een yders gunſt.
Sy kan de min en haet vermind'ren en vermeeren,
Sy kan de ſterren-loop, en water-ſtroomen keeren,

Sy

Sy maekt dat door haer kunſt een Lijk komt uyt het graf,
En dat 'tgehoorſaem boſch komt van de bergen af.
Maer 'kneem de Goden, 'kneem u *Sus* ook tot getuyge,
Dat ik onwillichlijk mijn hert hier toe liet buygen,
Doch echter, d'wijl de ſaek nu ſoo gelegen is,
Legt mee u handen aen den ban mijns droeffenis.
Gaet op ons plaets, die van het Volk is af-geſcheyden,
Stookt den lijk-ſtapel daer, en gaet'er dan op ſpreyden
'tUyt-ſchutſel van de Man, dewijl ſy't ſoo gebied,
En al het wapen-tuyg, dat hy hier hangen liet
Rond-om ons Minn-bed; neem bed, dek, en gardijnen,
Van onſe min bewuſt, en al wat gy kunt vijnen,
Daer den Verrader ſijnen luſt heeft op-gepleegt,
En mijne teere ſchaemt, en eer heeft uyt-geveegt.
Dit is het leſte woord van haer geveynſde droomen,
Verſelt met bleeke wraek. *Anne* ſal't na gaen komen,
Die ſonder achter-docht hier ganſch geen quaet in ſag,
Of wat voor vinnig giff in deſe Spooken lag.
tIs alles dan gereet, den ſtapel om te branden,
Met al ſijn toe-behoort', de na-gelate panden;
Me-vrouw brengt kranſſen en cypres, en ander groen,
Om dit gemaekte Lijk wat çierings aen te doen.
Sy gaet ſijn Waſſe-beeld op't Bruyloſts-bedde leggen,
Gaet beeld, bed, wapen-tuyg een wiſſe dood aen ſeggen,
Hoewel ſy ſelf wel weet wie dat het gelden ſal,
En dat dit maet geſchied tot voor-ſpel van haer val.
Den ſtapel is van eyk of es . . . . .
En diergelijken brandt met fakkel-houdt door-ſteken,
d'Autaren ſtaen rond-om, de Prieſter-vrouw komt aen,
En heeft wel duſendt Go'on in't woelend' lijf gelaen.
Roept yder by ſijn naem, ſweerd by de diepe kolken
Van *Plutoos* duyſter Rijk, van d'onder-aerdſche volken,
Roept watter godlijx in het open Ydel ſweeft,
Dat tot dees ſwerte kunſt bevel of krachten heeft.

Roept

Roept *Hecaté* ten dans, met hare drie geſichten,
Als *Proſerpin*, *Diaen*, en met verſcheyde lichten,
De Hex-gunſtige Maen. Sy giet een helſchen vloed
Of na-geboetſten golff, als donker draken bloed.
Men heeft, met mane-ſchijn, in ſpook verſelde hoekken,
* *Of het wollig.* * 'tBequijlde toover-kruyt ſeer yvrig weſen ſoeken,
En met ſijn ſwert venijn, en klevend ſap bewaerd,
En't giftig hooft-gewas van veullens op-gegaerd.
Me-vrouw gaet ſelver om end' om den ſtapel yvrig ſweyen
En op d'Autaeren de geſoute ſpeld gods-dienſtig ſpreyen
En tuygende de Goden al, met mompelend' geluyd,
Steekt tot d'Autaren vol bedieds haer ſchoone handen uyt.
Den ſlinker voet ontbloot, tot min bedrogs vermerking,
Roept met een gunſtig oog tot dees verwerde werking,
'tBewuſte ſterren-rack van 'snoodlots ſtreng gebodt,
Door wiens in-vloeyingen *Iupijn* ons jaren bot.
Of is'er eenig God, die de verdwaelde ſinnen
Van twee Gelieven, die met ongelijke minne
Steeds tweedragt voeden, daer d'een lacht en d'ander klaegt;
Die die in handen heeft werdt hier al mee gedaegt.
En als de nare nacht, met ſijne ſachte ſchreden,
In't bed gedooken heeft ons ſluymer-ſieke leden,
Dat d'ongeſtuyme Zee in kallem-ruſte leyd,
En dat het of't bedaerde boſch ſijn eygen ſlaep-luſt vleyd.
Ontrent te midde-weegs, te midde-reyſens ſcheyding,
Des daglijx ſterren-loops, tot ruſtens-haets verleyding,
Als over't pluym-gediert', als over vee en veld
De midder-nachtſe Maen haer vonnis heeft gevelt.
Als den Huys-wachter ſelf is in den ſlaep begraven,
Als't ſtomme watet-heyr blijft in ſijn leger haven;
En watt'er onder haeg of in de hoven leeft
Aen ſijn vaek-ſuchtig hert een ſachte ruſt-plaets geeft.
Soo waekt *Me-vrouw* alleen in ſulke ſtille nachten,
En wil, o ruſtig Wijf! geen ruſt in't herte wachten,

Geen

Geen ſluymeren in't oog. De min haers droef heyds borg
Verdubbelt duſend-werf haer ſorgelooſe ſorg,
En ſtijgt weer in den krop, ſlok-gierig in-geſwolgen,
En wil haer grammen ſin noch tot het leſt vervolgen.
Sy ſpreekt haer ſelven aen, ſy houdt dan deſe re'en
Met haer wraek-gierig hert, dat ſchip-breuk had geleen,
Maer nieuwers hulp en vandt, om ſijne wond te ſtelpen,
Om ſijn gequetſte vloot weerom in Zee te helpen,
Een Vremd'ling in ſijn Stadt, een Pelgrim in ſijn Landt,
Balling van ballingen, en op ſijn eygen ſtrandt.
Wat ſtaet my nu te doen? Sal ik, die ik verachten
Wel-eer, nu wederom tot bed-genoot verwachten?
Daer ik ben ſelf veracht, beſchimpt, beſpot, belacht,
En van mijn hooge eer ter leeger ſchand gebracht.
Of ſal ik't vluchtig Volk, die ongetrouwe benden
Gaen volgen na, en ſien waer ons de Goden ſenden?
Om dat mijn weldaedt doch ſoo wel by haer erkent,
Noch daglijx nieuwe gunſt tot hare vrindſchap ſendt.
Maer ſchoon ik wouw, wie ſal mijn onſchuld derven vryen,
En dees beſpotte le'en in ſijne ſchepen lyen?
Dit's 't minſt, verloren Schaep, van haer meyneedicheyd,
Daer u bedrogen hert nu in verſopen leyd.
Gy kent dit Volk noch niet. Wat dan? ſal ik haer kielen
Alleenig volgen door de diepe ſtorrem-wielen,
Als tot geſelſchap van het Boods-volk, van de Maets?
Neen neen, 'ken ſie niet wel hoe ik die ballen kaets.
Of ſal ik met mijn Hof, door d'ongebaende wegen,
Met al mijn *Tyren* (die ik naeuwlijx koſt bewegen
Na dit vermaeklijk Land de reys te nemen aen)
Vry-willig ballings-hooft na vremde Landen gaen?
Sterf, dat's u rechte loon, gy kunt het niet ontwijken,
En laet het vinnig ſtael uws ſlapheyds vonnis ſtrijken.
Gy waert het, *Anne Sus*, die door mijn treurig nat
Eerſt mede-lijden met mijn dwaſe minne hadt;

En drenkten my in't Meer al deſer ongelukken,
Dat 'tongewapend hert moſt onder't dreygen bukken
Van ſijnes Moorders hand. Ah! had ik wel bedacht,
Tot 'snaems behoudenis, nimmer na trouw getracht.
Na't droeve Prieſter-lijk dat al mijn min moſt ſcheuren,
En als een Tortel-duyf geſtadig leeren treuren,
Die't gaeyken miſſende, dat al haer leven was,
Noyt hare ſieke borſt met and're min genas.
Het geen ik had belooft aen de gedolve beenen,
Die my nu te vergeefs, en ah! te ſpa doen weenen,
Het geen ik erme Vrouw *Sichêe* geſworen had,
Is aen-getaſt, verkracht, verdrukt, en af-gemat.
Eneas is al ſcheep; en in ſijn wiſtſe droomen
Is hem *Mercur* met deſen raed weer voor-gekomen,
Met ſijnen blonden krul, die ſtage jeugd' behiel,
En naekte lippen, en gevleukte muts en hiel.
Wat ſlaept gy, wakker Held, in deſe ſtorrem-ſlagen
Die op u zijn gemunt? wat grooter donder-vlagen
Hangen u boven 'thooft? ſoo gy noch langer wacht,
Soo gy na-latig, deſen wind, dit weer niet acht.
Sy heeft haer borſt gela'en, met wraek, met ſchellem-ſtukken,
Sy meent haer leſte gif op u noch uyt te drukken,
Sy is haer leven moe, ſy draeyt in wan-hoops wiel,
Soo gy tot morgen wacht ſy is u op den hiel.
Soo ſult gy ſtrand en zee met *Tyren* ſien bedekken,
Om u met fakkels en met toortſen na te trekken,
Tot brand-ſticht van u vloot. Een min-verſtrikten ſin
Van een wan-hoopend' Wijf laet niet ter herten in,
Als ſtagen drenk-vloed van veel wraeks veranderingen,
Die't ongebonden hooft met ſtouten angſt beſpringen.
Hier mee verdwijnd *Mercur*. *Eneas* ganſch ontſet,
En ongeruſt ontwaekt, rukt ſig flux uyt het bed.
En ſiet daer is de Vloot, en al het Volk in roeren,
Die vaſt met alle Man de zeylen toe gaen voeren,

En halen aen de maſt. *Eneas* pord haer aen,
En geeft haer 'sHemels laſt in korten te verſtaen.
Daer is al-weer een God, die my hier op komt wekken,
En raed van ſtonden aen met Man en Maeg te trekken
Na't toe-geſeyde Land; raed, eer den dag komt aen,
In volle zeylen, en in open zee te ſtaen.
Wy volgen, wie gy zyt, die ons wilt ruſt beſchaffen,
Die hier ons lang verblijf al wederom komt ſtraffen,
Wy volgen u bevel: ſoo gy maer op u bend
Een mededogend oog en gunſtig weſen ſend.
Met kapt hy't takel los, een yder trekt den zabel,
En hakt ook even gaeuw den ſtrakken oever-kabel,
Het peyl-loot raekt te grond, de riemen raken uyt,
Men loopt nae't vlijtig werk als na een gragen buyt,
Een yder op ſijn plaets. De vreugde van de Gaſten,
De wimpels uyt-gerolt die raken aen de maſten,
Men geeft de zeylen bot. De ſtranden zijn geveegt
De hutten zijn geruymt, de havens zijn geleegt.
Den blijden dageraed begoſt ſijn eerſte lonken,
Sijn lachende geſicht wat fraykens op te pronken,
Soo als *Me-vrouw* de vloot in volle zeylen ſag,
En in de havens, aen den oever geen gewag,
Geen tenten op het ſtrand. Sy gaet haer niet verſaden
Met flaeuwe tranen, maer haer borſt met ſlagen laden.
(Haer blonde tuyten hangen los en ongeçiert,
Die hare dulle hand al mede niet en viert)
En berſt dees woorden uyt. Wat donder ſal het weſen?
Sal deſen ſchralen hoop mijn krachten dan niet vreeſen
Mijn Krijgs-volk? al mijn macht ten ſlage toe-geruſt
En loopen noch in zee wanneer't den balling luſt?
Voer fakkels aen, voer aen. Dit ſchuym dat moet'er blijven,
Dit wan-geſchapen Rot, dees man-gelijke Wijven.
'tSa Mannen ſcheep, 'tis in een oogenblik gedaen,
'tSa met u toortſen 'tſa! ſteek af, ga voort, val aen.

Wat ſpreek ik in den wind? waer zijn d'ontſinde ſinnen?
Hoe dus rampſalig Wijf? wat wilt gy gaen beginnen?
U ongeluk leyd ree, u diepen val genaekt,
Die met een wakker oog ſtaeg voor u deuren waekt.
Daer is geen hulp meer toe, den tijd die is verloopen:
Gy had dit moeten ſien, eer gy ſijn walg gingt koopen,
Met u verloren eer; eer gy den Scepter gaeft,
Die nu verwurpen in u wroegend' herte graeft.
Siet daer de trouwe hand, die mijnen dag verkorten,
't God-vruchtig ſchouwer-blad, dat ſijnen Vader ſchorten.
Dit is hy, ſoomen ſeyt, die met die oude vracht
d'Huys-goden, heylig-man, uyt 't blakend *Troyen* bracht.
Ik koſt, had ik gewild, 'tmeyneedig lijf verſcheuren,
Of door een ſcherpen dag ſijn leven doen verbeuren,
'k Koſt den vervoerden hoop vervoeren, en vervoert
Met duſend ſmerten hebben lijf en ziel ontroert.
Ik had *Aſcaen* ook ſelf de leden konnen ſpliſſen,
Om voor een ſchotel ſpijs ſijn Vader op te diſſen.
Maer of hy u geweld nu niet en had gevreeſt,
En neemt dat d'overhand had aen ſijn zy geweeſt.
Wats't dan? wie vreeſden ik? die was geſint te ſterven?
Wie koſt ik vreeſen? die geſint was al te derven?
Ik had den brand in ſijne Schepen ſtrax gebracht,
En al met vyer bedekt, als hy daer minſt op dacht.
Ik had de Vader met de Soon aen kant geholpen,
En al het ſnood-gebroed onder een val geſtolpen,
Ik had mijn ſelven ook gewurpen in den brand,
Tot toe-maet van mijn wraek, tot eynde van mijn ſchand,
Gy aller eeuwen licht, Beſiender van ons werken,
Die met u ſtralend' oog gingt op dit minnen merken,
En gy ook *Iuno* van al mijne ſmert bewuſt,
Van mijnen echten brand ten dierſten uyt-gebluſt.
Of nimmer noch begoſt. Gy helſche Spook-godinnen,
Ten wracke toe-geruſt. Gy die de Hexſen minnen,

Drie-

Drie-voudig' *Hecaté*. Gy Goden, ſpa'e gemeld,
Die deſe ſieke borſt noch totter dood verſelt.
Hoor deſen leſten wenſch, laet dit u Godheyd raken,
Eer't ſtervens ſwanger hert het wrange lot gaet ſmaken;
Soo dien verdoemden kop, die my ten valle domd,
Soo hy te land raekt, of ter blijder haven komt;
Soo't *Iupiter* ſoo wil 'tſtaet vaſt en onverbreek'lijk,
Sijn ſtrenge noodlots wet die is onweder-ſpreek'lijk:
Maer 'kwenſch een fellen moed, een weder-ſpannig hert,
Daer hy na ſchip-breux ramp ſtrax van beſprongen werd,
Ontrokken van *Aſcaen*: dat hy naer hulp mach wenſchen,
Verlaten heel end al van God, en van de Menſchen,
En dat hy al ſijn Volk ſiet vallen onder't ſweerd,
Het geen ſijn dwaes geweld flux van den oever weerd.
Dat hy, gedwongen onder valſche vredens wetten,
Nimmer de vremde kroon op ſijnen kop mag ſetten,
Maer eer ſijn dag genaekt 'tgehaette licht verlaet,
En ongedolven in ſijn eygen ſtank vergaet.
Dit is mijn leſte be'e, die'k met mijn bloed wil enden
Tot baeke van de Min, dit is in mijn' ellende n,
Uyt deſe kranke borſt den alderleſten luſt,
Waer op ik 'tſwijmend' lijf gewillichlijken ruſt.
En gy mijn wakker Volk, wilt dan u kloekheyd ſcherpen,
Om uwen errif-haet geſtadig uyt te werpen
Op deſen Roovers hoop, en al wat daer van komt,
Te houden t'uwen houw, en bitt're wraek gedomd.
Laet my noch na mijn dood dees ſoen-vreugd zijn beweſen;
Dat nimmer wree'-verbond tuſſchen u bey mach weſen.
Ik hoop dat uyt mijn graf noch yemand op ſal ſtaen
Die dit geſpuys met vyer en vlammen na ſal gaen,
En met ſijn flikkrend' ſtael tot aen der dood vervolgen,
Tot dat ſy mijne ſchand weer hebben in-geſwolgen.
'kWenſch ſweerd tegē ſweerd, 'kwenſch ſchand tegen ſchand,
'kWenſch oog tegen oog, 'kwenſch hand tegen hand.

'kWenſch ſpies tegen ſpies, 'kwenſch maſt tegen maſt,
'kWenſch ſtrand tegen ſtrand, 'kwenſch gaſt tegen gaſt,
'kWenſch ſchild tegen ſchild, 'kwenſch eed tegen eed,
'kWenſch kling tegen kling, 'kwenſch leed tegen leed.
Dit is den leſten vloek van haer wan-ſchape klachten
Verſelt met diep geſugt en velerley gedachten,
Het vrolijk ſonne-licht haer knagend' hert verveeld,
Dat't treurig ſchou-ſpel wenſcht te hebben uyt-geſpeeld.
Om ook haer droeve moord niet ſonder tuyg te laten,
Om *Annaes* treurig oog mee in haer val te vaten,
Stelt alles aen een kant, vermeeſtert van den rouw,
En ſpreekt dus *Barze* aen *Sichee* ſijn Voeſter-vrouw.
Gaet, lieſte min, gaet heen, laet *Anne Sus* hier komen,
'kHeb *Plutoos* offer-hand, en ſoen-dienſt voor-genomen;
Met 't *Phryger* ſtapel-hout, tot eynde van mijn ſchand,
Tot nieting van mijn ſmert, te ſteken in den brand.
Laet ſy haer lichaem eerſt met water gaen beſprengen,
En dan al't offer-goed ſeer veerdig met haer brengen,
En't ſoen-gekoren Vee, dat ook u grijſe vlecht,
En met een Prieſter-band, en heylig ſnoer gehecht.
Het oud verdorde lijf ſpoeyd ſijne wank'le ſchreden,
Het yverig geraemt' wil vlijticheyd beſteden
In ſijn gebroken gang. *Me-vrouw* loopt ſtrax beneen
En vliegt, uyt-ſinnig Wijf! flux na den ſtapel heen.
En ſiet haer wreed geſigt is ganſch met bloed door-goten,
Haer lippen als verwelkt, haer ſchonen blos verſchoten,
Haer wangen graeuw gevlecht, haer droeve ziel bereyd
Van haren bleeken mond te weſen af-geleyd.
Daer ſijn haer vlugge le'en, den ſtapel op-geklommen,
Met ſtervens-luſt benert, met bloed-dorſt over-ſwommen,
Sy trekt den *Phryger* kling, die niet tot ſulken end
De ſlimme ſtreken van de looſe Grieken kend.
Beſiet het vinnig ſtael. Maer kan haer oog niet weeren,
Van't min-bewuſte bed, van de Troyaenſche kleeren,

Haer

Haer ſinnen die ſtaen ſtil op deſen droeven buyt,
De ſuchten ſtijgen op, de tranen berſten uyt;
Sy valt op't bed ter neer, en ſpreekt dees droeve woorden,
Over het kleed, dat noch op't leſt haer ziel bekoorden,
Ah! aen-genaem gewaed, ſoo lang den Hemel wouw,
Dat mijn verwurpe min noch was een vaſte trouw,
Ontfang dees droeve ziel; en laet mijn ſtage ſorgen,
Voor yder-een geveynſt, voor yder-een verborgen,
Op u zijn af-geleydt; 'kben t'ende van het veld,
Dat tot mijn dagen heeft het los geval geſteld.
Nu ſal mijn groote ſchim na dit verwerde leven
In't onder-aerdſche Rijk, op *Plutoos* ſtranden ſweven,
'kHeb mijnen moed aen Broer, tot wraek mijns Mans, gebluſt,
Mijn Stad is nu volmaekt, mijn Volk ten krijg geruſt.
Mijn treffelijken Stad, wie koſt ik hem gelijken,
Had hier 'tmeyneedig rott het zeyl niet moeten ſtrijken,
Had 'tonbevlekte ſtrand dees peſt niet op-geraept,
Daer ik mijn teere ſchaemt en eer heb aen vergaept.
Daer me'e heeft ſy't geſigt in't minne-bed gedoken,
En, ſeyd ſy, ſal dees borſt dan ſterven ongewroken?
Ja ja, dit droevig end, dees dood die ſtaet my aen,
En dat dien baken-brand noch diep in zee ſal gaen.
'kHoop 'twreede moorder-oog dees vlam noch ſal genaken,
Tot wiſſen voor-ſpook van ſijn ongewiſſe ſaken,
Tot voor-bereyds bediet van ſijnen ſek'ren val;
Waer toe hy't vremde Land ganſch veerdig vinden ſal.
Terwijl ſy beſig is met diergelijke reden
Geeft ſy aen't vinnig ſtael haer neer geſege leden,
En uyt-geſpreyden erm. Het bloed ſchuymt langs de kling,
En ſiet daer ſtrax 'tmisbaer van yder Hoveling.
Daer ſchreeuwt-men elk om ſeerſt, daer huylen al de zalen,
Daer raekt het onder't Volk, daer is de Stad aen't malen,
Daer biggelt 'tbrakke nat, daer klingt het droef geluyd,
Daer berſt het diep geſucht ter wranger borſten uyt.

Even

Even als of de Stad, met ſprink-vloed over-ſwommen,
Of in den brand geſet, of in den nacht beklommen,
Al het verbaeſde Volk, benert met moorders noot,
Als eenen ſterken ſtroom uyt poort en haven goot.
't Geraes dat komt teſtond ook *Annaet* oor te naken,
En met een plotſen vloet 'tonwetend hert te raken;
Sy ſcheurt haer teer geſicht, ſy vliegt nae't droef bedrijf,
Roept en herroept den naem van het ziel-toogend lijf.
Was't dit, dat gy begoſt? moſt my 'tbedrog beſwaren?
Was dit 'tbediedſel van Lijk-ſtapel, en Autaren?
Wat ſeg ik eerſt? wat ramp verſelt eerſt mijn geſchrey,
En onverdulden ſin? wat klaeg ik eerſt van bey?
Of dat mijn tuſſchen-ſpraek u ſchaemte ſtiet ter zijden;
Of dat gy deſen romp tot med-geſel benijden,
Dees lang-vertroude borſt? wy waren in een kolk
Verſopen met ons bey, geſtort in eenen dolk.
En deſe handen moſten noch den ſtapel ſtoken,
En deſen mond heeft noch de Goden aen-geſproken;
Om dat ik (herd gelach!) om dat ik, wreede Vrouw,
Na deſen donder-ſlag noch over-blijven ſouw.
Nu ſal noch evenwel dees wolk u Srad bedekken,
En my, en al u Volk, in eenen val gaen trekken.
Breng water tot de wond, of daer noch leven was,
Eer ik de leſte kus aen hare lippen pas.
Met vliegt *Sus* na om hoog, en vat de ſlaeuwe leden
In't vrindlijk erm-gerek met neer-gedoke ſchreden,
En wiſt met al ſnikkende het bloed van kleed en borſt,
Die (leyder!) haeſt begoſt den langer eeuwen vorſt.
Maer ah! 'tſwaer oog-geblik valt krachteloos weer neder,
Als ſy na *Sus* wil ſien, en dubbelt 'tſchreyen weder.
'tIs al vergeefſen raed, of hulp tot 'tdroef bedrijf,
De krijſſelende wond ſchrijnd in't ziel-toogend lijf.
Sy is tot drie-maels toe, in dit bedrukte weſen,
En weder neer-gedaeld, en weder op-gereſen.

Sy

Sy keerden drie-mael 't tobbend' lichaem ſtervens mat,
En ſocht, en ſuchten als ſy't licht gevonden had,
Met 'tdwalende geſicht. *Iris* werd neer-geſonden,
Die haer van't hecht gevricht, en ziel-ſtrijd heeft ontbonden;
Om dat ſy (leyder!) niet uyt goddelijk beſluyt,
Maer haer gebroken loop voor hare jaren ſtuyt.
Haer blonden kruyn was tot ſijn winter niet gekomen;
Noch van ſijn jeugt ontrooft, of tuyt of vlecht benomen.
Soo quam dan *Iris*, met ſijn waterige vlucht,
En duſend-verwig kleet ſig thoonen in de lucht,
En heeft, om leeg gedaeld, haer tuyten af-geſneden,
En ganſch'lijk los gemaekt, haer ſtervens wrange leden,
De leſte kouw genaekt, de hitte neemt de vlucht,
Het leven vliegt daer heen en mengt ſig in de lucht.

Een ſeker Lief-hebber van de vrye konſt van Rhijmen, ſiende deſe Schemp-verſjes op mijn Tafel leggen, ſoo wy t'ende waren van dit Boecxken, had my ernſtelijck die hier mede by te voegen (hoewel gemaekt op het af-ſterven van een Borſt die het geen' daer al de Min op draeyt al quijt was, eer hy uyt de Weereld ſcheyden, immers ſoo my den roep bericht heeft) en ſeyde, dat hier achter aen ſoude ſtaen, als uyt de voor-gaende Minne-Weiken gantſch uyt gemonſtert, ende voor een onverbeterlijke druk-faut gerekent: Als mede om de ledige plaets te vollen.

DIE, die hier 'slevens vaentje ſtreek,
Soo dat hy Menſch noch Beeſt geleek,
Doet yder een verveerd ſtaen;
Men vindter hooft noch ſteert aen.

ANDER, Rakende mede ſijn kleyne Eer-gierigheyd, ende leege onkenbaerheyd.

WAT vremder levens end van deſen vremden Haen!
Die ſijnen eygen Naem, ſijn gortig leven korten,
Die als een Verken piſt, met ſtooten en met horten,
Wou door het duyſter pad van ſijne dagen gaen.
Hoe gong ſijn wonder lot ons ſwakke ſinnen blinden!
Hy raekten, ſonder end, aen't end van ſijnen tijd,
En was het end al voor het end ſijns levens quijt.
Hoe koſt hy dan het end van ſijne dagen vinden?

ANDER, Op ſijn GRAF *te ſtellen, rakende mede ſijn qualik-ſprekentheyd.*

HIER leyd hy, die geen Vrienden kenden,
Van tong een Waſters kind, van hert een vuyle Moor,
Die ſonder end ſijn leven enden,
En ſonder bijl of ſweerd ſijn beſten hals verloor.

EYNDE.

Aen-

Aen-wijſingen van de Miſſtellingen door 't afweſen van den Autheur.

Pag. 1. In't begin ſtaet water-ſtroomen, leeſt water-ſtormen.

17. In de 2. regel ſtaet *m'onna* leeſt *M'onna*. In de ſelſde regel ſtaet *de* leeſt *di*. In de 4. regel ſtaet *pæna* leeſt *pena*. Ende op deſelve *pag.* ſtaet *farzi* leeſt *farſi*.

19. Staet dees leeſt des.

20. In de leſte regel ſtaet hy leeſt ſy.

23. Derde regel ſtaet *nu* leeſt *mi*.

24. Voegt de Verſſen beginnende Ik meenden &c. voor de Verſſen *pag.* 29. beginnende Hoe dringt het ongeluk &c.

35. *In margine* leeſt *Trevolte ſcaricato ſenza ſpottar il fraticino.*

41. In de Tijtel *paſſaſſimo* leeſt *paſſavámo.*

44. In de Tijtel *l'haveza* leeſt *l'haveva.*

46. In de Tijtel *Mandarla* leeſt *mandarla.* Mede in de ſelſde pag. ſtaet weer leeſt meer.

47. Regel 8. ſtaet wulp, leeſt hulp, regel 15. ſtaet ten leeſt te.

48. Regul 1. ſtaet ſlingſten leeſt ſlingſe.

53. ſtaet onſe borſt leeſt uwe borſt. *pag.* 58. *Fregetta*, leeſt *Fregatta.*

60. Regel 22. ſtaet *ſubito la man, fuggitono, alla ſpada*, leeſt *ſubito la man' alla ſpada, fuggirono.*

66. Regel 22. ſtaet tot ons behou het vege-vyer, leeſt tot u behou ons 'tvege-vyer.

72. In de Tijtel regel 2. leeſt *ancor*, ende regel 3. ſtaet *e rétiratomi* leeſt *mi ero retirato.*

81. Regel 1. leeſt *di.* *pag.* 85. leeſt haetſen-geeſſel.

86. Voegt de acht Verſſen, beginnende aldus / En ſchoon men maer, &c. achter deſe woorden / ons lippen werden ruyg.

88. ſtaet leven leeſt leden.

92. Regel 2. ſtaet vermaek leeſt verſtand. Regel 10. doet upt deſe twee woorden / mijn val.

95. Regel 15. voeg daer bp En voor aen.

97. Regel 15. ſtaet Hy, leeſt Sy.

Pag 98. staet sing'len leest ring'len.
99. *isteſſe* in de tweede regel van de Tijtel.
105. staet sachten weyg'ring leest sachten neyging.
109. staet immer trouloos leest immer 't trouloos.
112. staet op mijn bend, leest in mijn bend.
117. op gaet huylen, leest om gaet huylen.
118. leest in de derde regel ik geef my tot u lusten bloot, Regel 15 leest stooten, en met horten.
120. Regel 24. leest heel Lap-lands winden.
137. *in margine* leest *wyen van de Paters.*
151. in de tweede Tijtel van de pagina staet *ingannaar* leest *ingannar.*
168. staet gebroud, leest gebout.
175. Regel 15. leest ziels-gebroed.
186. Voeg achter de leste regel van't gedicht op Anna van Parijs dese volgende regelen:

'Tis als by nacht een Schaep uyt 'tvreemde hok te halen,
En met de wol en 'tvel den Hemel te betalen.

213. Regel 20. staet minnen leest minne.
218. swemd leest swermd.
224. speld leest spelt'.
229. wree'-verbond leest vree-verbond.
230. Regel 20. staet in't begin En leest Sy. ende regel 27. staet gevlecht leest gevlekt.
231. Regel 15. leest treffelijke Staet.
232. Regel 27. laet het woort met upt.

Voorts wat eenighe wepnighe quade distinctien, of eenige slechte Letteren in plaets van Capitalen / ende Capitalen in plaets van slechte/ ook eenige Letteren te veel of te wepnigh aengaet / sal den verstandigen Leser gelieven te beteren.